

Ocena programowa

Profil ogólnoakademicki

Raport samooceny

Nazwa i siedziba uczelni prowadzącej oceniany kierunek studiów:

UNIWERSYTET ŚLĄSKI W KATOWICACH

Nazwa ocenianego kierunku studiów: PSYCHOLOGIA

1. Poziom/y studiów: **jednolite magisterskie**
2. Forma/y studiów: **stacjonarne oraz niestacjonarne**
3. Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek: **psychologia** (dziedzina nauk społecznych)

W przypadku przyporządkowania kierunku studiów do więcej niż 1 dyscypliny:

- a. Nazwa dyscypliny wiodącej, w ramach której uzyskiwana jest ponad połowa efektów uczenia się wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla dyscypliny wiodącej w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku.

Nazwa dyscypliny wiodącej	Punkty ECTS	
	liczba	%
Psychologia	300	100%

- b. Nazwy pozostałych dyscyplin wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla pozostałych dyscyplin w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku.

L.p.	Nazwa dyscypliny	Punkty ECTS	
		liczba	%
	-	-	-

Na studiach prowadzone jest kształcenie przygotowujące do wykonywania zawodu nauczyciela

TAK NIE

W przypadku zaznaczenia opcji TAK, proszę wskazać rodzaj zawodu nauczyciela, w zakresie którego prowadzone jest kształcenie (można zaznaczyć więcej niż jedną opcję):

- nauczyciel przedmiotu .....¹
- nauczyciel teoretycznych przedmiotów zawodowych .....
- nauczyciel praktycznej nauki zawodu .....¹
- nauczyciel prowadzący zajęcia .....
- nauczyciel psycholog (od roku akademickiego 2026/2027)
- nauczyciel przedszkola i edukacji wczesnoszkolnej
- nauczyciel pedagoga specjalnego
- nauczyciel logopeda
- nauczyciel prowadzący zajęcia wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka

---

¹ Należy podać nazwę przedmiotu/zawodu/zajęć

Efekty uczenia się zakładane dla ocenianego kierunku, poziomu i profilu studiów

Kod efektu uczenia się kierunku	Efekty uczenia się	Kody charakterystyk PRK
Efekty uczenia się Program SMPS19.2023		
Po ukończeniu studiów jednolitych magisterskich o profilu ogólnoakademickim na kierunku studiów psychologia absolwent:		
WIEDZA		
PS_W_1	zna i rozumie w pogłębionym stopniu pojęcia psychologiczne oraz dane empiryczne, odnoszące się do funkcjonowania poznawczego i afektywnego człowieka	2018_P7S_WG
PS_W_2	zna i rozumie w pogłębionym stopniu mechanizmy i prawidłowości odnoszące się do funkcjonowania człowieka w kontekście różnic indywidualnych, rozwoju i interakcji społecznych	2018_P7S_WG
PS_W_3	w pogłębionym stopniu zna i rozumie metody poznawania funkcjonowania człowieka w różnych sferach i różnych aspektach, a także warunki i ograniczenia stosowania tych metod	2018_P7S_WG
PS_W_4	posiada pogłębioną, ugruntowaną i aktualną wiedzę na temat rozwoju poszczególnych prądów myślowych w obrębie subdyscyplin podstawowych psychologii - historycznych i współczesnych	2018_P7S_WG
PS_W_5	posiada wiedzę z zakresu innych dyscyplin naukowych kluczowych z punktu widzenia współczesnych teorii psychologicznych	2018_P7S_WG
PS_W_6	rozumie w pogłębionym stopniu istotę psychologii i jej subdyscyplin, dysponując swobodnie aparatem pojęciowym oraz wiedzą teoretyczną i empiryczną, konieczną do opisu i wyjaśniania zjawisk z zakresu psychologii	2018_P7S_WG
PS_W_7	zna i rozumie w pogłębionym stopniu fundamentalne dylematy oraz problemy współczesnej cywilizacji, a w szczególności wyzwania, jakie w związku z tym stają przed psychologią w aspekcie teoretycznym oraz praktycznym	2018_P7S_WK
PS_W_8	w pogłębionym stopniu zna i rozumie istotę funkcjonalności i dysfunkcjonalności, normy i patologii, zna uwarunkowania i przebieg zaburzeń psychicznych oraz podstawowe metody oddziaływań psychologicznych w odniesieniu do osób w różnym wieku funkcjonujących w normie i patologii	2018_P7S_WG, 2018_P7S_WK
PS_W_9	zna i rozumie ekonomiczne, prawne, etyczne i inne uwarunkowania różnych rodzajów działalności zawodowej psychologa w tym zasady ochrony prawa autorskiego, a także zasady tworzenia i rozwoju różnych form przedsiębiorczości	2018_P7S_WK
MOB.2023_W01	ma zaawansowaną wiedzę na temat wybranych teorii i metod naukowych, zna zagadnienia charakterystyczne dla wybranej dyscypliny nauki oraz rozumie jej związek z wiodącą dyscypliną kierunku studiów	2018_P6S_WG
MOB.2023_jsm_Wzal_02_P	rozumie związek zagadnień dotyczących przedsiębiorczości z wiodącą dyscypliną kierunku studiów, myśli w sposób przedsiębiorczy	2018_P7S_KO, 2018_P7S_WK
OMU.2023_W01	ma zaawansowaną wiedzę na temat wybranych teorii i metod naukowych oraz zna zagadnienia charakterystyczne dla wybranej dyscypliny nauki w kontekście innych dyscyplin	2018_P6S_WG
UMIĘTNOŚCI		
PS_U_1	potrafi wykorzystywać posiadaną wiedzę na temat mechanizmów funkcjonowania człowieka, dokonując analizy i syntezy informacji, formułując tezy wyjaśniające lub przewidujące zachowanie, a także proponując działania wspierające rozwiązywanie typowych i nietypowych problemów psychologicznych	2018_P7S_UW
PS_U_10	potrafi planować i organizować pracę własną oraz współdziałać z innymi osobami w ramach działań zespołowych, podejmować wiodącą rolę w zespołach i kierować działaniami zespołu	2018_P7S_UO
PS_U_11	potrafi samodzielnie planować i realizować działania na rzecz własnego rozwoju, między innymi w ramach uczenia się przez całe życie a także stymulować, ukierunkowywać lub wspierać innych w procesie rozwoju osobistego	2018_P7S_UU
PS_U_2	potrafi wykorzystywać posiadaną wiedzę z zakresu psychologii stosowanej, dokonując analizy i syntezy informacji, formułując tezy wyjaśniające lub przewidujące zachowanie, a także proponując działania wspierające rozwiązywanie typowych i nietypowych problemów psychologicznych	2018_P7S_UW
PS_U_3	w oparciu o posiadaną wiedzę, dokonując analizy i syntezy informacji, potrafi rozpoznać obraz i przebieg oraz wskazać etiologię wybranych problemów i zaburzeń psychicznych w różnych okresach życia człowieka, a także zaproponować adekwatne do tych problemów metody pomocy psychologicznej	2018_P7S_UW
PS_U_4	potrafi wykorzystywać posiadaną wiedzę psychologiczną w procesie doboru oraz stosowania właściwych metod i narzędzi poznania człowieka, w tym narzędzi opartych o zaawansowane techniki informacyjno-komunikacyjne	2018_P7S_UW

Kod efektu uczenia się kierunku	Efekty uczenia się	Kody charakterystyk PRK
PS_U_5	potrafi wykorzystywać posiadaną wiedzę do przystosowania istniejących lub opracowania nowych metod i narzędzi poznania określonej sfery funkcjonowania człowieka	2018_P7S_UW
PS_U_6	potrafi formułować i testować hipotezy związane z problemami badawczymi z zakresu psychologii	2018_P7S_UW
PS_U_7	potrafi wykorzystywać posiadaną wiedzę z innych dyscyplin do opisu, wyjaśniania lub przewidywania funkcjonowania człowieka	2018_P7S_UW
PS_U_8	potrafi prezentować i przekazywać wiedzę z zakresu psychologii w sposób dostosowany do kontekstu oraz audytorium, uczestniczyć w dyskusji i debacie, przedstawiając merytoryczne argumenty potwierdzające przyjętą tezę, poddawać refleksji kontrargumenty oponenta w dyskusji i przyjąć jego perspektywę na omawiane zagadnienie z zachowaniem wzajemnego szacunku	2018_P7S_UK
PS_U_9	potrafi posługiwać się językiem obcym na poziomie B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego oraz używać w tym języku specjalistycznej terminologii psychologicznej	2018_P7S_UK
KJ.2023_U	komunikuje się z otoczeniem jasno i zrozumiale w języku obcym na poziomie B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego wykorzystując posiadaną wiedzę oraz terminologię	2018_P6S_UK
MOB.2023_U01	stawia pytania i analizuje problemy badawcze oraz znajduje ich rozwiązania, wykorzystując wiedzę, umiejętności i zdobyte doświadczenia z zakresu wybranej dyscypliny nauki w powiązaniu z wiodącą dyscypliną studiowanego kierunku. Komunikuje rezultaty swojej pracy w sposób jasny i zrozumiały nie tylko dla specjalistów	2018_P6S_UK, 2018_P6S_UW
OMU.2023_U01	ma zaawansowane umiejętności stawiania pytań badawczych i analizowania problemów lub ich praktycznego rozwiązywania na podstawie pozyskanej wiedzy oraz zdobytych doświadczeń i umiejętności z zakresu wybranej dyscypliny nauki w kontekście innych dyscyplin	2018_P6S_UW
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
PS_K_1	jest gotów do krytycznej oceny posiadanej wiedzy i nowych informacji z zakresu psychologii	2018_P7S_KK
PS_K_2	jest gotów do uznawania znaczenia i wykorzystywania wiedzy naukowej oraz do współpracy i zasięgania opinii innych specjalistów w praktycznej lub naukowej działalności psychologicznej	2018_P7S_KK
PS_K_3	wykazuje gotowość do realizowania ról społecznych, zgodnie z przyjętymi normami funkcjonowania psychologa oraz do inicjowania i realizowania działań, ukierunkowanych na rzecz dobra społeczeństwa	2018_P7S_KO, 2018_P7S_KR
PS_K_4	jest gotów do myślenia i działania w sposób przedsiębiorczy w odniesieniu do wyzwań związanych z wykonywaniem zawodu psychologa	2018_P7S_KO
PS_K_5	jest gotów do odpowiedzialnego pełnienia roli zawodowej psychologa, z zachowaniem zasad etyki zawodowej i etosu pracy	2018_P7S_KR
MOB.2023_K01	jest gotów do wypełniania zobowiązań społecznych, współorganizowania działalności na rzecz środowiska społecznego oraz wykazuje się otwartością na pochodzące z nauki rozwiązania problemów poznawczych i praktycznych	2018_P6S_KK, 2018_P6S_KO
OMU.2023_K01	uznaje i wykorzystuje wiedzę z różnych dziedzin oraz jest gotów do zmiany opinii w świetle naukowo potwierdzonych argumentów	2018_P6S_KK
Efekty uczenia się związane z kwalifikacjami uprawniającymi do wykonywania zawodu nauczyciela		
Po ukończeniu studiów jednolitych magisterskich o profilu ogólnoakademickim na kierunku studiów psychologia absolwent:		
WIEDZA		
PS_KN_W01	zna i rozumie podstawy filozofii wychowania i aksjologii pedagogicznej, specyfikę głównych środowisk wychowawczych i procesów w nich zachodzących	2018_P7S_WG
PS_KN_W02	zna i rozumie klasyczne i współczesne teorie rozwoju człowieka, wychowania, uczenia się i nauczania lub kształcenia oraz ich wartości aplikacyjne	2018_P7S_WG
PS_KN_W03	zna i rozumie rolę nauczyciela lub wychowawcy w modelowaniu postaw i zachowań uczniów	2018_P7S_WG
PS_KN_W04	zna i rozumie normy, procedury i dobre praktyki stosowane w działalności pedagogicznej (wychowanie przedszkolne, nauczanie w szkołach podstawowych i średnich ogólnokształcących, technikach i szkołach branżowych, szkołach specjalnych i oddziałach specjalnych oraz integracyjnych, w różnego typu ośrodkach wychowawczych oraz kształceniu ustawicznym)	2018_P7S_WG, 2018_P7S_WK
PS_KN_W05	zna i rozumie zagadnienie edukacji włączającej, a także sposoby realizacji zasady inkluzji	2018_P7S_WG, 2018_P7S_WK

Kod efektu uczenia się kierunku	Efekty uczenia się	Kody charakterystyk PRK
PS_KN_W06	zna i rozumie różnicowanie potrzeb edukacyjnych uczniów i wynikające z nich zadania szkoły dotyczące dostosowania organizacji procesu kształcenia i wychowania	2018_P7S_WG, 2018_P7S_WK
PS_KN_W07	zna i rozumie sposoby projektowania i prowadzenia działań diagnostycznych w praktyce pedagogicznej	2018_P7S_WK
PS_KN_W08	zna i rozumie strukturę i funkcje systemu oświaty – cele, podstawy prawne, organizację i funkcjonowanie instytucji edukacyjnych, wychowawczych i opiekuńczych, a także alternatywne formy edukacji	2018_P7S_WK
PS_KN_W09	zna i rozumie podstawy prawne systemu oświaty niezbędne do prawidłowego realizowania prowadzonych działań edukacyjnych	2018_P7S_WK
PS_KN_W10	zna i rozumie prawa dziecka i osoby z niepełnosprawnością	2018_P7S_WG, 2018_P7S_WK
PS_KN_W11	zna i rozumie zasady bezpieczeństwa i higieny pracy w instytucjach edukacyjnych, wychowawczych i opiekuńczych oraz odpowiedzialności prawnej nauczyciela w tym zakresie, a także zasady udzielania pierwszej pomocy	2018_P7S_WK
PS_KN_W12	zna i rozumie procesy komunikowania interpersonalnego i społecznego oraz ich prawidłowości i zakłócenia	2018_P7S_WG
PS_KN_W13	zna i rozumie podstawy funkcjonowania i patologie aparatu mowy, zasady emisji głosu, podstawy funkcjonowania narządu wzroku i równowagi	2018_P7S_WG
PS_KN_W14	zna i rozumie treści nauczania i typowe trudności uczniów związane z ich opanowaniem	2018_P7S_WK
PS_KN_W15	zna i rozumie metody nauczania i doboru efektywnych środków dydaktycznych, w tym zasobów internetowych, wspomagających nauczanie przedmiotu lub prowadzenie zajęć, z uwzględnieniem zróżnicowanych potrzeb edukacyjnych uczniów.	2018_P7S_WK
UMIĘJĘTNOŚCI		
PS_KN_U01	potrafi obserwować sytuacje i zdarzenia pedagogiczne, analizować je z wykorzystaniem wiedzy pedagogiczno-psychologicznej oraz proponować rozwiązania problemów	2018_P7S_UW
PS_KN_U02	potrafi adekwatnie dobierać, tworzyć i dostosowywać do zróżnicowanych potrzeb uczniów materiały i środki, w tym z zakresu technologii informacyjno-komunikacyjnej, oraz metody pracy w celu samodzielnego projektowania i efektywnego realizowania działań pedagogicznych, dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych	2018_P7S_UW
PS_KN_U03	potrafi rozpoznawać potrzeby, możliwości i uzdolnienia uczniów oraz projektować i prowadzić działania wspierające integralny rozwój uczniów, ich aktywność i uczestnictwo w procesie kształcenia i wychowania oraz w życiu społecznym	2018_P7S_UW
PS_KN_U04	potrafi projektować i realizować programy nauczania z uwzględnieniem zróżnicowanych potrzeb edukacyjnych uczniów	2018_P7S_UO
PS_KN_U05	potrafi projektować i realizować programy wychowawczo-profilaktyczne w zakresie treści i działań wychowawczych i profilaktycznych skierowanych do uczniów, ich rodziców lub opiekunów i nauczycieli	2018_P7S_UU
PS_KN_U06	potrafi tworzyć sytuacje wychowawczo-dydaktyczne motywujące uczniów do nauki i pracy nad sobą, analizować ich skuteczność oraz modyfikować działania w celu uzyskania pożądanych efektów wychowania i kształcenia	2018_P7S_UU
PS_KN_U07	potrafi podejmować pracę z uczniami rozbudzającą ich zainteresowania i rozwijającą ich uzdolnienia, właściwie dobierać treści nauczania, zadania i formy pracy w ramach samokształcenia oraz promować osiągnięcia uczniów	2018_P7S_UO
PS_KN_U08	potrafi rozwijać kreatywność i umiejętność samodzielnego, krytycznego myślenia uczniów	2018_P7S_UK, 2018_P7S_UU
PS_KN_U09	potrafi skutecznie animować i monitorować realizację zespołowych działań edukacyjnych uczniów	2018_P7S_UO
PS_KN_U10	potrafi wykorzystywać proces oceniania i udzielania informacji zwrotnych do stymulowania uczniów w ich pracy nad własnym rozwojem	2018_P7S_UK, 2018_P7S_UO
PS_KN_U11	potrafi monitorować postępy uczniów, ich aktywność i uczestnictwo w życiu społecznym szkoły	2018_P7S_UO
PS_KN_U12	potrafi pracować z dziećmi ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym z dziećmi z trudnościami adaptacyjnymi związanymi z doświadczeniem migracyjnym, pochodzącymi ze środowisk zróżnicowanych pod względem kulturowym lub z ograniczoną znajomością języka polskiego	2018_P7S_UO

Kod efektu uczenia się kierunku	Efekty uczenia się	Kody charakterystyk PRK
PS_KN_U13	potrafi odpowiedzialnie organizować pracę szkolną oraz pozaszkolną ucznia, z poszanowaniem jego prawa do odpoczynku	2018_P7S_UK, 2018_P7S_UO, 2018_P7S_UU
PS_KN_U14	potrafi skutecznie realizować działania wspomagające uczniów w świadomym i odpowiedzialnym podejmowaniu decyzji edukacyjnych i zawodowych	2018_P7S_UU
PS_KN_U15	potrafi poprawnie posługiwać się językiem polskim i poprawnie oraz adekwatnie do wieku uczniów posługiwać się terminologią przedmiotu	2018_P7S_UK, 2018_P7S_UO
PS_KN_U16	potrafi posługiwać się aparatem mowy zgodnie z zasadami emisji głosu	2018_P7S_UK, 2018_P7S_UO
PS_KN_U17	potrafi udzielać pierwszej pomocy	2018_P7S_UO
PS_KN_U18	potrafi samodzielnie rozwijać wiedzę i umiejętności pedagogiczne z wykorzystaniem różnych źródeł, w tym obcojęzycznych, i technologii.	2018_P7S_UK, 2018_P7S_UU
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
PS_KN_K01	jest gotów do posługiwania się uniwersalnymi zasadami i normami etycznymi w działalności zawodowej, kierując się szacunkiem dla każdego człowieka	2018_P7S_KR
PS_KN_K02	jest gotów do budowania relacji opartej na wzajemnym zaufaniu między wszystkimi podmiotami procesu wychowania i kształcenia, w tym rodzicami lub opiekunami ucznia, oraz włączania ich w działania sprzyjające efektywności edukacyjnej	2018_P7S_KR
PS_KN_K03	jest gotów do porozumiewania się z osobami pochodzącymi z różnych środowisk i o różnej kondycji emocjonalnej, dialogowego rozwiązywania konfliktów oraz tworzenia dobrej atmosfery dla komunikacji w klasie szkolnej i poza nią	2018_P7S_KR
PS_KN_K04	jest gotów do podejmowania decyzji związanych z organizacją procesu kształcenia w edukacji włączającej	2018_P7S_KO, 2018_P7S_KR
PS_KN_K05	jest gotów do rozpoznawania specyfiki środowiska lokalnego i podejmowania współpracy na rzecz dobra uczniów i tego środowiska	2018_P7S_KK, 2018_P7S_KR
PS_KN_K06	jest gotów do projektowania działań zmierzających do rozwoju szkoły lub placówki systemu oświaty oraz stymulowania poprawy jakości pracy tych instytucji	2018_P7S_KK, 2018_P7S_KR
PS_KN_K07	jest gotów do pracy w zespole, pełnienia w nim różnych ról oraz współpracy z nauczycielami, pedagogami, specjalistami, rodzicami lub opiekunami uczniów i innymi członkami społeczności szkolnej i lokalnej.	2018_P7S_KO, 2018_P7S_KR
Efekty uczenia się		
Programy SMPS19.2021, NMPS19.2021, SMPS12.2019 i NMPS12.2019 – studia stacjonarne i niestacjonarne Po ukończeniu studiów jednolitych magisterskich o profilu ogólnoakademickim na kierunku studiów psychologia absolwent:		
WIEDZA		
PS_W01	Posiada wiedzę z zakresu historii filozofii oraz filozofii współczesnej, a w nawiązaniu do niej rozumie istotę aktualnych dylematów cywilizacyjnych.	2018_P7S_WK
PS_W02	Zna główne koncepcje socjologiczne dotyczące społeczeństwa, państwa, natury ludzkiej i relacji między społeczeństwem a jednostką, dzięki czemu rozumie społeczne uwarunkowania działalności psychologa.	2018_P7S_WK
PS_W03	Posiada wiedzę z zakresu logiki pozwalającą na swobodne posługiwanie się podstawowymi pojęciami logicznymi.	2018_P7S_WG
PS_W04	Posiada wiedzę z zakresu biologicznych podstaw funkcjonowania człowieka, w tym z zakresu neurobiologii, umożliwiającą właściwe i krytyczne traktowanie danych dotyczących biologicznych fundamentów i korelatów życia psychicznego człowieka.	2018_P7S_WG
PS_W05	Rozumie genezę pojęć, twierdzeń i metod, pojawiających się we współczesnej psychologii, zna rodowód współczesnych teorii psychologicznych oraz ich korzenie metodologiczne.	2018_P7S_WG
PS_W06	Wie, jak odróżnić poznanie naukowe od nienaukowego, szczególnie w odniesieniu do zagadnień psychologicznych i rozumie znaczenie wiedzy dla rozstrzygnięcia fundamentalnych dylematów współczesnego świata.	2018_P7S_WK
PS_W07	Posiada zaawansowaną wiedzę z zakresu planowania i prowadzenia badań empirycznych; opanował specyficzny aparat pojęciowy psychologii jako dyscypliny empirycznej.	2018_P7S_WG
PS_W08	Zna podstawowe i zaawansowane narzędzia opisu i wnioskowania statystycznego.	2018_P7S_WG

Kod efektu uczenia się kierunku	Efekty uczenia się	Kody charakterystyk PRK
PS_W09	Posiada wiedzę z zakresu etyki, zna zasady etyki zawodowej psychologa, w tym podstawowe, przyjęte przez środowisko psychologów dokumenty (obowiązujące kodeksy etyczne) oraz reguły zarządzania własnością intelektualną; wiedzę tę potrafi odnieść zarówno do obszaru planowania i przeprowadzenia badań empirycznych, jak również postępowania w relacji z odbiorcą usług psychologicznych w zakresie diagnostyki i interwencji.	2018_P7S_WK
PS_W10	Ma wiedzę na temat umysłowego funkcjonowania człowieka – poczynając od oddolnych procesów percepcji a kończąc na złożonych mechanizmach umysłowych, które leżą u podłoża m.in. myślenia, rozwiązywania problemów, podejmowania decyzji czy posługiwania się językiem; zna współczesne kierunki badań i najważniejsze ujęcia teoretyczne powstałe na gruncie psychologii poznawczej, kognitywistyki i neuronauki; rozumie związki wiedzy z tego zakresu z wiedzą z innych działów psychologii oraz jej potencjał aplikacyjny.	2018_P7S_WG
PS_W11	Zna współczesne teorie, koncepcje i pojęcia oraz badania z obszaru emocji i motywacji; rozumie mechanizmy powstawania emocji i wzbudzania procesów motywacyjnych, zna funkcje i konsekwencje emocji i motywacji w odniesieniu do procesów poznawczych i sfery behawioralnej; posiada wiedzę na temat możliwości praktycznych zastosowań dorobku psychologii emocji i motywacji i jego związków z innymi działami psychologii.	2018_P7S_WG
PS_W12	Posiada wiedzę na temat teorii i modeli osobowości, wie, na czym polega integrująca funkcja osobowości wobec myśli, uczuć i działań człowieka; rozumie odniesienia wiedzy z tego zakresu do problemów rozpatrywanych w ramach innych gałęzi psychologii oraz działalności praktycznej.	2018_P7S_WG
PS_W13	Posiada wiedzę dotyczącą klasycznych koncepcji i badań z zakresu różnic indywidualnych jak również wiedzę na temat współczesnego dorobku tej gałęzi psychologii; rozumie zarówno genezę, jak i konsekwencje różnic międzyosobniczych; dostrzega związki łączące psychologię różnic indywidualnych z innymi dyscyplinami nauki (np. genetyka zachowania), jak i możliwości wykorzystania wiedzy z zakresu psychologii różnic indywidualnych w ramach badań i działań praktycznych realizowanych w innych dziedzinach psychologii.	2018_P7S_WG
PS_W14	Zna teorie, badania empiryczne, aparat pojęciowy i metodologiczny psychologii społecznej, wyjaśniającej mechanizmy funkcjonowania człowieka w jego otoczeniu; ma orientację w zagadnieniach odnoszących się do funkcjonowania jednostki w relacjach interpersonalnych oraz w grupie, rozumie procesy wewnątrz- i międzygrupowe oraz mechanizmy wpływu społecznego; zna odniesienia psychologii społecznej zarówno do innych dyscyplin nauki (zwłaszcza socjologii), jak i innych subdyscyplin psychologii oraz ma orientację odnośnie do możliwości praktycznych zastosowań wiedzy z tego zakresu.	2018_P7S_WG
PS_W15	Posiada wiedzę z zakresu teorii i badań empirycznych opisujących i wyjaśniających uwarunkowania, przebieg, mechanizmy oraz efekty rozwoju człowieka w cyklu życia; rozumie specyfikę zmian rozwojowych w kolejnych okresach życia, czynniki wspomagające proces rozwoju, jak i czynniki ten proces zakłócające w okresie dzieciństwa, dorastania, dorosłości i starości, rozumie relacje pomiędzy wiedzą z zakresu psychologii rozwoju człowieka a wiedzą z zakresu innych dyscyplin nauki (głównie biologii, etologii, neurokognitywistyki rozwojowej, socjologii, etnologii i antropologii kulturowej), jak i innych subdyscyplin psychologii; orientuje się w możliwościach praktycznych zastosowań wiedzy o rozwoju człowieka w cyklu życia.	2018_P7S_WG
PS_W16	Posiada wiedzę na temat teoretycznych podstaw konstrukcji i adaptacji testów psychologicznych oraz badań empirycznych prowadzonych z ich użyciem; zna ich możliwości i ograniczenia oraz zasady interpretacji wyników uzyskiwanych za ich pomocą.	2018_P7S_WG
PS_W17	Ma szeroką wiedzę teoretyczną na temat diagnozy psychologicznej - procesu planowania postępowania diagnostycznego, dostępnych metod, samego procesu badania i czynników go warunkujących, jak również zasad kontaktu z osobą badaną; zna podstawy diagnozy psychologicznej, jej specyfikę w odniesieniu do zróżnicowanych problemów i odbiorców, oraz zasady interpretacji i wykorzystywania uzyskiwanych danych.	2018_P7S_WG
PS_W18	Dysponuje szeroką wiedzą o zdrowiu i zaburzeniach psychicznych ich uwarunkowaniach, objawach, mechanizmach, leczeniu i profilaktyce; zna stosowane w psychologii i medycynie kryteria rozróżnienia zdrowia psychicznego od zaburzeń oraz konsekwencje ich stosowania; ma wiedzę o dwóch głównych systemach klasyfikacyjnych zaburzeń psychicznych: europejskim i amerykańskim; dysponuje aparatem pojęciowym umożliwiającym efektywne porozumiewanie się z przedstawicielami nauk medycznych, zwłaszcza psychiatrii.	2018_P7S_WG

Kod efektu uczenia się kierunku	Efekty uczenia się	Kody charakterystyk PRK
PS_W19	Posiada wiedzę na temat dostępnych form, metod i sposobów udzielania pomocy psychologicznej osobom i grupom w różnych sytuacjach kryzysowych oraz uwarunkowań profesjonalnych i nieprofesjonalnych zachowań pomocowych; rozumie specyfikę relacji pomagania i jej dynamikę; ma orientację w etycznych aspektach udzielania pomocy psychologicznej.	2018_P7S_WG
PS_W20	Posiada podstawową wiedzę z zakresu różnych dziedzin psychologii stosowanej – zna kluczowe pojęcia, orientuje się w problematyce, obszarze badań i zastosowań psychologii klinicznej człowieka dorosłego, klinicznej psychologii rozwoju i wychowania dzieci i młodzieży, psychologii zdrowia i jakości życia, psychologii sądowej oraz psychologii pracy i organizacji.	2018_P7S_WG
PS_W21	Posiada wiedzę teoretyczną właściwą dla dwóch wybranych obszarów psychologii stosowanej.	2018_P7S_WG
PS_W22	Ma rozeznanie odnośnie do uwarunkowań, rodzaju i charakteru problemów oraz zadań pojawiających się w działalności praktycznej (zawodowej) w różnych środowiskach i kontekstach społecznych w ramach dwóch wybranych obszarów psychologii stosowanej.	2018_P7S_WK
PS_W23	Posiada elementarną wiedzę z zakresu innych dyscyplin (pokrewnych, bądź pogranicznych), które odnoszą się do danego obszaru funkcjonowania człowieka, umożliwiającą efektywną komunikację ze specjalistami z innych dziedzin i współdziałanie w ramach zespołów interdyscyplinarnych.	2018_P7S_WG
PS_W24	Posiada wiedzę na temat procesu diagnostycznego oraz jego specyfiki, metod i narzędzi właściwych dla dwóch wybranych obszarów psychologii stosowanej; zna podstawy i zasady opiniowania psychologicznego w tych obszarach działalności praktycznej.	2018_P7S_WG
PS_W25	Ma wiedzę na temat metod i technik interwencji psychologicznej, odpowiednich do wybranych sfer działalności praktycznej, a także możliwości i ograniczeń w ich stosowaniu; posiada wiedzę na temat charakteru możliwych działań promocyjnych i prewencyjnych w odniesieniu do problemów właściwych dla dwóch wybranych obszarów psychologii stosowanej, zna zasady planowania oraz metodologię konstruowania oraz ewaluacji programów promocyjnych i prewencyjnych.	2018_P7S_WG
PS_W26	Ma rozeznanie odnośnie do możliwości aplikacyjnych teorii i badań w wybranych obszarach psychologii (poza kanonem); ma wiedzę na temat specyfiki diagnostyki i interwencji psychologicznej w ramach tych obszarów oraz wyobrażenie na temat możliwości dalszego kształcenia.	2018_P7S_WG
PS_W27	Posiada wiedzę na temat nowych trendów i kierunków w psychologii, rozumie ich związki z innymi dziedzinami wiedzy oraz dostrzega odniesienia do dylematów współczesnej cywilizacji.	2018_P7S_WK
UMIEJĘTNOŚCI		
PS_U01	Ma umiejętność swobodnego posługiwania się pojęciami psychologicznymi, socjologicznymi, filozoficznymi i logicznymi w dyskursie na płaszczyźnie zawodowej oraz w analizie tekstów naukowych.	2018_P7S_UK
PS_U02	Na bazie posiadanej wiedzy jest w stanie odnieść się krytycznie do argumentów w publicznych dyskusjach dotyczących zagadnień społecznych oraz szeroko rozumianych relacji międzyludzkich i międzygrupowych oraz wyrazić własne stanowisko w sposób merytoryczny z poszanowaniem odmienności poglądów interlokutorów.	2018_P7S_UK
PS_U03	Potrafi refleksyjnie i krytycznie posługiwać się koncepcjami o różnym rodowodzie teoretycznym po to, aby wobec różnych kręgów odbiorców opisać i wyjaśnić powiązania istniejące między zachowaniem człowieka w cyklu życia a jego środowiskiem fizycznym oraz kulturowo-społecznym.	2018_P7S_UK
PS_U04	Posiada umiejętność odróżnienia koncepcji, metod badawczych i sposobów interwencji opartych na rzetelnej weryfikacji naukowej od koncepcji, metod i sposobów interwencji nie mających podstaw naukowych; potrafi zrozumieć i odnieść się krytycznie do doniesień z badań z zakresu psychologii, jak również dziedzin nauki pogranicznych i pokrewnych, np. neurobiologii, neuronauki, socjologii, antropologii kulturowej, itp., publikowanych w różnego typu czasopismach (naukowych i popularnonaukowych) oraz w Internecie.	2018_P7S_UU
PS_U05	Posiada rozwiniętą umiejętność aplikowania wiedzy teoretycznej z zakresu podstawowych dziedzin psychologii do opisu, wyjaśniania i rozwiązywania problemów odnoszących się do konkretnych sytuacji życia codziennego oraz interpretacji problemów klinicznych, wychowawczych i społecznych.	2018_P7S_UW
PS_U06	Ma umiejętność identyfikowania problemów i zadań pojawiających się w praktycznej działalności psychologa oraz ich rozwiązywania, szczególnie na bazie wiedzy z dwóch wybranych obszarów psychologii stosowanej (konstituujących ścieżki specjalizacyjne).	2018_P7S_UW

Kod efektu uczenia się kierunku	Efekty uczenia się	Kody charakterystyk PRK
PS_U07	Potrafi odpowiedzialnie konsultować i doradzać osobom oraz instytucjom w zakresie zarówno rozwiązywania problemów o podłożu i charakterze psychologicznym, jak i wspomagania rozwoju ludzi znajdujących się w różnych okresach życia – szczególnie w zakresie problemów właściwych dla dwóch wybranych dziedzin psychologii stosowanej (ścieżek specjalizacyjnych).	2018_P7S_UW
PS_U08	W zakresie problemów właściwych dla dwóch wybranych ścieżek zawodowych posiada umiejętność rozpoznawania zagrożeń, potrzeb i możliwości rozwoju jednostek, grup i społeczności, wymagających działań promocyjnych, profilaktycznych i prewencyjnych oraz posiada umiejętność planowania i wdrażania tych działań indywidualnie, w grupie lub podejmując wiodącą rolę w grupie.	2018_P7S_UO
PS_U09	Posiada umiejętność udzielania podstawowej pomocy psychologicznej w sytuacjach kryzysowych współdziałając z innymi osobami w ramach zespołów lub podejmując wiodącą rolę w tych zespołach.	2018_P7S_UO
PS_U10	Potrafi samodzielnie zaplanować i przeprowadzić badania o charakterze psychologicznym, adekwatne do specyfiki funkcjonowania ludzi w różnym wieku, tak pod względem sposobu konceptualizowania problemów badawczych, jak i stosowanych strategii oraz metod badania.	2018_P7S_UW
PS_U11	Jest w stanie przeprowadzić analizę wyników za pomocą narzędzi współczesnej statystyki oraz wybranego programu statystycznego (np. SPSS lub Statistica).	2018_P7S_UW
PS_U12	Jest w stanie w sposób zrozumiały i rzetelny przekazywać informacje na temat wyników własnych badań w postaci pisemnego raportu, referatu lub prezentacji multimedialnej, w formie dostosowanej do potrzeb i możliwości odbiorców.	2018_P7S_UK
PS_U13	Potrafi kompetentnie posługiwać się testami psychologicznymi i innymi narzędziami diagnostycznymi w praktyce diagnostycznej, eksperckiej i badawczej; umie rozpoznać narzędzia spełniające kryteria psychometryczne, oraz odróżniać testy psychologiczne sensu proprio od pseudotestów; jest w stanie skonstruować test psychologiczny wedle własnego projektu lub przeprowadzić adaptację kulturową testu – szczególnie w zakresie narzędzi używanych w dwóch wybranych dziedzinach psychologii stosowanej (w ramach ścieżek specjalizacyjnych).	2018_P7S_UW
PS_U14	Ma umiejętności w zakresie planowania procesu diagnostycznego w odniesieniu do problemów psychologicznych, tzn. potrafi formułować problemy i hipotezy, dobierać odpowiednie metody; potrafi samodzielnie przeprowadzać badania diagnostyczne, zebrać i zinterpretować dane empiryczne oraz podjąć odpowiedzialne decyzje na podstawie wyników przeprowadzonej diagnozy (np. w badaniach selekcyjnych, czy klinicznych) oraz zaplanować ewentualną interwencję oraz strategię sprawdzania jej skuteczności, szczególnie w obrębie dwóch wybranych obszarów psychologii stosowanej (konstytuujących ścieżki specjalizacyjne).	2018_P7S_UW
PS_U15	Jest w stanie rozpoznawać – posługując się wiedzą z psychopatologii ogólnej – symptomy zaburzeń poszczególnych funkcji psychicznych, a z perspektywy psychopatologii szczegółowej – podstawowe klasy i jednostki zaburzeń psychicznych w różnych okresach życia jednostki; potrafi posługiwać się kryteriami obowiązującego w Polsce systemu klasyfikacyjnego zaburzeń psychicznych; jest też w stanie wskazywać ogólne zasady postępowania diagnostycznego i leczniczego w zależności od charakteru zaburzeń psychicznych.	2018_P7S_UW
PS_U16	Potrafi nawiązać kontakt i przeprowadzić podstawowe badanie diagnostyczne oraz udzielić wsparcia osobie przejawiającej zaburzenia psychiczne.	2018_P7S_UW
PS_U17	Posiada umiejętność identyfikowania problemów wymagających współpracy interdyscyplinarnej oraz przygotowanie do współdziałania ze specjalistami z innych dziedzin.	2018_P7S_UO
PS_U18	Posiada umiejętność sporządzania opinii psychologicznej w sposób komunikatywny i zrozumiały dla zleceniodawców w odniesieniu do problemów z dwóch wybranych obszarów psychologii stosowanej (w ramach ścieżek specjalizacyjnych).	2018_P7S_UK
PS_U19	Potrafi planować i realizować własne uczenie się i rozwój innych osób śledząc przyrost wiedzy w różnych działach psychologii w sposób zaplanowany i systematyczny.	2018_P7S_UW
PS_U20	Jest w stanie przełożyć zalecenia i wymagania, formułowane w przyjętych przez społeczność psychologów kodeksach etycznych, na język profesjonalnych działań – zawsze w imię dobra odbiorcy usług psychologicznych lub osoby badanej.	2018_P7S_UW
PS_U21	Posiada umiejętności wyboru kierunków dalszego kształcenia i samokształcenia na bazie zdolności do dokonywania krytycznej oceny proponowanych treści, form i metod tegoż kształcenia.	2018_P7S_UU

Kod efektu uczenia się kierunku	Efekty uczenia się	Kody charakterystyk PRK
PS_U22	Posiada umiejętność rozumienia i tworzenia różnego typu tekstów pisanych i ustnych wymagającą wiedzy o języku w zakresie struktur gramatycznych, leksyki i fonetyki, ze szczególnym uwzględnieniem elementów specjalistycznego języka angielskiego, w stopniu zaawansowanym. Wyszukuje, wybiera, analizuje, ocenia, klasyfikuje informacje naukowe i potrafi je zaprezentować w formie tekstu pisanego lub wypowiedzi w języku angielskim.	2018_P7S_UK
PS_U23	Posiada umiejętność popularyzowania naukowej wiedzy psychologicznej.	2018_P7S_UK
PS_U24	Ma świadomość konieczności dalszego kształcenia; potrafi zaplanować proces samokształcenia i samodoskonalenia zawodowego w ramach dwóch wybranych ścieżek specjalizacyjnych.	2018_P7S_UU
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
PS_K01	Jest zdolny do precyzyjnego formułowania i wyrażania swych myśli, sądów i przekonań przy użyciu adekwatnych pojęć, także naukowych (psychologicznych, filozoficznych, logicznych, itp.) w mowie i piśmie, i przy zachowaniu krytycznej oceny wobec własnych poglądów.	2018_P7S_KK
PS_K02	Jest zdolny do krytycznego spojrzenia zarówno na własne poglądy i przekonania oraz wyniki własnej pracy jako badacza, diagnosty, konsultanta i osoby udzielającej pomocy psychologicznej, jak i poglądy i przekonania oraz efekty pracy innych ludzi z poszanowaniem ich odmienności i prawa do błędu; przyjmuje merytoryczną krytykę ze strony innych i jest w stanie się do niej konstruktywnie odnieść.	2018_P7S_KK
PS_K03	Ma zdolność dostrzegania związków wiedzy pochodzącej z różnych działów psychologii z podstawową wiedzą z zakresu szeroko rozumianej humanistyki, nauk społecznych i biologicznych nauk o człowieku; dokonuje krytycznej oceny odbieranych treści, dostrzegając i uwzględniając całą złożoność determinant zachowania się człowieka bez arbitralnego wykluczania jakiegokolwiek sfery.	2018_P7S_KK
PS_K04	Jest gotów poprawnie rozpoznawać obszary swojej działalności badawczej i praktycznej, które mogą nieść potencjalne zagrożenia dla klientów oraz osób uczestniczących w badaniu naukowym oraz eliminować lub przynajmniej minimalizować te zagrożenia.	2018_P7S_KK
PS_K05	Wykazuje postawę otwartości na przejawy odmienności w zachowaniach ludzi, w tym odmienność światopoglądową i kulturową klientów i współpracowników, co wyraża się z jednej strony w dążeniu do zrozumienia tych odmienności, a z drugiej – w ich poszanowaniu; jest wrażliwy na wszelkie przejawy dyskryminacji społecznej i jednoznacznie się im przeciwstawia, jest także otwarty i gotowy do wspierania rozwoju osobistego innych ludzi.	2018_P7S_KR
PS_K06	Posiada szczególną wrażliwość względem problemów osób i grup społecznych, znajdujących się w trudnym położeniu lub w szczególnej sytuacji życiowej (dotkniętych wadami wrodzonymi, chorobami genetycznymi, chorobami przewlekłymi; będących ofiarami przemocy, wypadków i katastrof; żyjących w środowiskach nadmiernie homogenicznych, społecznie i kulturowo wykluczonych, doświadczających z różnych powodów deprivacji lub przeciążenia); aktywnie inicjuje lub wspiera wszelkie inicjatywy sprzyjające tworzeniu optymalnych warunków życia tych osób i grup, szanując jednocześnie indywidualne systemy wartości, lokalne tradycje i kulturę danej społeczności, organizacji lub instytucji.	2018_P7S_KO
PS_K07	Jest gotów do budowania relacji terapeutycznej z osobami z zaburzeniami psychicznymi; uznaje przy tym znaczenie wiedzy naukowej i jest otwarty na współpracę z ekspertami w celu zapewnienia jak najwyższej jakości swoich działań.	2018_P7S_KK
PS_K08	Jest aktywny w zakresie dostrzegania problemów i proponowania rozwiązań również niestandardowych na rzecz środowiska społecznego – w obszarach i zakresach wychodzących poza tradycyjnie przyjęte w psychologii, ale zawsze zgodnych z podejściem naukowym i zasadami etycznymi.	2018_P7S_KO
PS_K09	Jest otwarty na współpracę na zasadach równości ze specjalistami z innych dziedzin; posiada kompetencje społeczne pozwalające na pracę w zespołach interdyscyplinarnych.	2018_P7S_KK
PS_K10	Ma świadomość etyczną i wrażliwość na problemy i dylematy etyczne pojawiające się w działalności profesjonalnej psychologa w różnych obszarach zastosowania wiedzy psychologicznej, również w perspektywie interdyscyplinarnej w relacjach psycholog – klient, psycholog – inny psycholog, psycholog – specjalista w innej dziedzinie, psycholog – społeczeństwo (również w odniesieniu do mediów i polityki).	2018_P7S_KR
PS_K11	Ma świadomość złożoności problemów etycznych związanych z diagnozą i interwencją psychologiczną; dąży do rozwiązywania ich w zgodzie z Kodeksem etyczno-zawodowym psychologa.	2018_P7S_KR
PS_K12	Posiada nastawienie i zdolność aktywnego propagowania postaw etycznych w ogóle i w odniesieniu do etyki zawodu psychologa.	2018_P7S_KR

Kod efektu uczenia się kierunku	Efekty uczenia się	Kody charakterystyk PRK
PS_K13	Swoim profesjonalnym postępowaniem działa na rzecz zwiększenia zaufania społeczeństwa do psychologicznych praktyk diagnostycznych, eksperckich i pomocowych; aktywnie występuje przeciwko jakimkolwiek próbom deprecjonowania zawodu psychologa.	2018_P7S_KR
PS_K14	Dzięki posiadaniu umiejętności komunikacyjnych, interpersonalnych, mediacyjnych i negocjacyjnych jest gotów do wypełniania zobowiązań społecznych psychologa w zróżnicowanych środowiskach i kontekstach społecznych.	2018_P7S_KO
PS_K15	W oparciu o adekwatną wiedzę o sobie samym, a także prawidłowe rozeznanie potrzeb społecznych i interesu publicznego, jest gotów budować relację pomocy psychologicznej.	2018_P7S_KO

Skład zespołu przygotowującego raport samooceny

Imię i nazwisko	Tytuł lub stopień naukowy/stanowisko/funkcja pełniona w uczelni
Maciej Janowski	dr, dyrektor kierunku psychologia
Joanna Kucharewicz	dr, zastępczyni dyrektora kierunku psychologia
Elżbieta Turska	dr hab., członkini Rady dydaktycznej kierunku psychologia
Joanna Mateusiak	dr, prof. UŚ, członkini Rady dydaktycznej kierunku psychologia
Dagna Kocur	dr, prof. UŚ, zastępczyni dyrektor Instytutu Psychologii
Michał Brol	dr, prof. UŚ, pełnomocnik dziekana ds. studenckich, członek Rady dydaktycznej kierunku psychologia
Izabela Rajska-Kulik	dr, członkini Rady dydaktycznej kierunku psychologia
Anna Jazłowska	mgr, asystentka na Wydziale Nauk Społecznych
Magdalena Bolek-Kochanowska	dr, adiunktka na Wydziale Nauk Społecznych, specjalista w Centrum Obsługi Studentów
Michalina Iłska	dr, prof. UŚ na Wydziale Nauk Społecznych
Maciej Bożek	dr, prof. UŚ na Wydziale Nauk Społecznych, członek Rady dydaktycznej kierunku psychologia
Anna Latusek	dr, adiunktka na Wydziale Nauk Społecznych
Teresa Sikora	dr, adiunktka na Wydziale Nauk Społecznych
Karina Ałtas	dr, adiunktka na Wydziale Nauk Społecznych
Marek Kolbiarz	mgr, koordynator ds. obsługi dydaktyki na Wydziale Nauk Społecznych

Spis treści

Efekty uczenia się zakładane dla ocenianego kierunku, poziomu i profilu studiów	3
Prezentacja uczelni	14
Część I. Samoocena uczelni w zakresie spełniania szczegółowych kryteriów oceny programowej na kierunku studiów o profilu ogólnoakademickim.....	18
Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	18
1.1. Zgodność efektów uczenia się z Polską Ramą Kwalifikacji	21
1.2. Zgodność koncepcji studiów z Misją Uniwersytetu Śląskiego	22
1.3. Zgodność programu studiów z koncepcją kształcenia Uniwersytetu Śląskiego	26
1.4. Zgodność organizacji studiów z polityką jakości Uniwersytetu Śląskiego	26
1.5. Wpływ interesariuszy na program kształcenia.	27
1.6. Ewaluacja.....	28
1.7. Samoocena spełnienia kryterium	29
1.8. Dobre praktyki	29
1.9. Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 1:	30
Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się.....	30
2.1. Plan studiów	31
2.2. Metody kształcenia	35
2.3. Metody i techniki kształcenia na odległość	37
2.4. Dostosowanie procesu uczenia się do potrzeb indywidualnych	38
2.5. Praktyki zawodowe	39
2.6. Ewaluacja.....	42
2.7. Samoocena spełnienia kryterium	43
2.8. Dobre praktyki	44
Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie.....	45
3.1. Warunki rekrutacji na studia	45
3.2. Kryteria kwalifikacji i procedury kwalifikacyjne.....	45
3.3. Zasady sprawdzania i oceniania osiągnięcia efektów uczenia się.....	47
3.4. Metody weryfikacji efektów uczenia się	49
3.5. Weryfikacje efektów uczenia się osiągniętych w trakcie praktyk zawodowych.....	50
3.6. Ewaluacja zasad i realizacji weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się	50
3.7. Zasady, warunki i tryb uznawania efektów uczenia się i okresów kształcenia oraz kwalifikacji uzyskanych w innej uczelni, w tym w uczelni zagranicznej	52
3.8. Zasady, warunki i tryb potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych w procesie uczenia się poza systemem studiów, ...	53
3.9. Zasady, warunki i tryb dyplomowania.....	53
3.10. Monitorowanie liczby osób studiujących	55
3.11. Monitorowanie losów absolwentów.....	55
3.12. Samoocena spełnienia kryterium	56
3.13. Dobre praktyki.....	57
Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry.....	58
4.1. Charakterystyka osób prowadzących zajęcia na kierunku - kwalifikacje naukowe.....	58
4.2. Kompetencje dydaktyczne	60
4.3. Przydział zajęć dydaktycznych	62
4.4. Polityka rozwoju i motywowania kadry akademickiej.....	63
4.5. Procedury rozwiązywania konfliktów.....	66
4.6. Ewaluacja pracy dydaktycznej osób realizujących zajęcia.....	66
4.7. Samoocena spełnienia kryterium	69

4.8. Dobre praktyki.....	70
Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie.....	71
5.1. Stan bazy dydaktycznej i naukowej służącej realizacji zajęć oraz działalności naukowej.....	71
5.2. Zaplecze socjalne.....	73
5.3. Infrastruktura i wyposażenia instytucji, w których prowadzone są zajęcia poza uczelnią oraz praktyki zawodowe.....	74
5.4. Dostęp do technologii informacyjno-komunikacyjnej i jej wykorzystanie.....	74
5.5. Udogodnienia w zakresie infrastruktury i wyposażenia dostosowanych do potrzeb studentów z niepełnosprawnością.....	76
5.6. Dostępność infrastruktury dla osób studiujących.....	77
5.7. System biblioteczno-informacyjny uczelni.....	78
5.8. Ewaluacja.....	79
5.9. Samoocena spełnienia kryterium.....	80
5.10. Dobre praktyki.....	80
Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku.....	81
6.1. Włączanie treści wskazanych przez otoczenie społeczno-gospodarcze do programu studiów.....	82
6.2. Wizyty studyjne i działania w otoczeniu społecznym.....	85
6.3. Kształtowanie wiedzy, umiejętności i kompetencji w trakcie działań praktycznych w ramach praktyk zawodowych.....	87
6.4. Potencjał rozwoju w zakresie współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym.....	88
6.5. Ewaluacja współpracy.....	88
6.6. Samoocena spełnienia kryterium.....	88
6.7. Dobre praktyki.....	89
Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku.....	90
7.1. Samoocena spełnienia kryterium.....	93
7.2. Dobre praktyki.....	93
Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia.....	94
8.1. Wsparcie w rozwoju naukowym.....	94
8.2. Wspieranie mobilności.....	98
8.3. Wsparcie w rozwoju zainteresowań związanych z kierunkiem studiów.....	99
8.4. Wsparcie informacyjne, w szczególności dla osób rozpoczynających studia.....	99
8.5. Wsparcie w procesie studiowania.....	101
8.6. Pomoc w sytuacjach szczególnych.....	102
8.7. Akademiki.....	104
8.8. Stypendia socjalne.....	104
8.9. Samorząd studencki.....	105
8.10. Wspieranie aktywności sportowej, artystycznej i przedsiębiorczości.....	106
8.11. Wsparcie w zakresie wejścia na rynek pracy.....	107
8.12. Ochrona przed dyskryminacją i przemocą.....	108
8.13. Pomoc administracyjna.....	109
8.14. Ewaluacja.....	110
8.15. Samoocena spełnienia kryterium.....	110
8.16. Dobre praktyki.....	111
Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach.....	113
9.1. Informacje o programie studiów, zasadach i dostępnych formach wsparcia i rozwoju dla osób studiujących - www.us.edu.pl , informatore.us.edu.pl , karta kierunku.....	114
9.2. Informacje dla osób kończących studia.....	116

9.3. Informacje o osiągnięciach osób studiujących i dokumentowanie przebiegu studiów - system USOS	116
9.4. Dokumentowanie procesu dyplomowania – system APD.....	117
9.5. Dostępność do informacji - komunikacja ustna i pisemna z pracownikami dydaktycznymi i administracyjnymi	117
9.6. Publikacja informacji o jakości kształcenia i działalności naukowej.....	118
9.7. Ewaluacja.....	119
9.8. Samoocena spełnienia kryterium	120
9.9. Dobre praktyki.....	120
Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów.....	121
10.1. System Zapewniania Jakości Kształcenia - poziom wydziału.....	123
10.2. Kompetencje i zakres odpowiedzialności osób odpowiedzialnych za kierunek.....	123
10.3. Zmiany programu – zasady i ich realizacja	126
10.4. Przyjęcia na studia	127
10.5. Ocena programu studiów.....	128
10.6. Badanie jakości obsługi administracyjnej.....	132
10.7. Ewaluacja systemu zapewniania jakości	132
10.8. Samoocena spełnienia kryterium	132
10.9. Dobre praktyki.....	133
Część II. Perspektywy rozwoju kierunku studiów	134
Część III. Załączniki.....	136
1.1. Cz. I. Dokumenty, które należy dołączyć do raportu samooceny (wyłącznie w formie elektronicznej)	146
1.2. Cz. II. Materiały, które należy przygotować do wglądu podczas wizytacji, w tym dodatkowe wskazane przez zespół oceniający PKA, po zapoznaniu się zespołu z raportem samooceny	149

Prezentacja uczelni

Uniwersytet Śląski w Katowicach jest największą śląską uczelnią akademicką i jedną z największych w Polsce. Obecnie, na 8 wydziałach, w 2 szkołach doktorskich oraz w Kolegium Indywidualnych Studiów Międzyobszarowych kształci ponad 18 000 studentek i studentów w ramach blisko 90 programów (w tym część w językach obcych), prowadzonych przez blisko 1 900 nauczycieli akademickich, w czterech miastach uniwersyteckich. Badania naukowe i dydaktyka obejmują nauki humanistyczne, społeczne, inżynieryjno-techniczne, ścisłe i przyrodnicze, sztukę oraz teologiczne. Stopień doktora oraz doktora habilitowanego jest nadawany w 26 dyscyplinach. W 2019 r. Uniwersytet Śląski został zakwalifikowany do programu „Inicjatywa doskonałości – uczelnia badawcza”. Kierunek rozwoju określony w Strategii rozwoju Uniwersytetu Śląskiego na lata 2020–2025 zakłada dążenie do przekształcenia Uniwersytetu w uczelnię badawczą. I tak, w 2019 r. Senat Uniwersytetu Śląskiego uchwalił nowy statut UŚ, który określa nowy ustrój uczelni. Konsekwencją tych zmian było utworzenie 8 Wydziałów: Humanistycznego; Nauk Przyrodniczych; Nauk Społecznych; Nauk Ścisłych i Technicznych; Prawa i Administracji; Sztuki i Nauk o Edukacji; Teologicznego oraz Szkoły Filmowej im. Krzysztofa Kieślowskiego, które rozpoczęły funkcjonowanie od 1 października 2019 r. Zostały powołane Szkoła Doktorska w Uniwersytecie Śląskim oraz Międzynarodowa Środowiskowa Szkoła Doktorska przy Centrum Studiów Polarnych UŚ. Zmiany wprowadzone w Uniwersytecie Śląskim mają za zadanie umocnienie pozycji badawczej i dydaktycznej uczelni, konsolidację najlepszych zespołów badawczych i integrację środowisk naukowych i gospodarczych wokół zagadnień kluczowych dla rozwoju polskiej gospodarki, a także wzmocnienie wizerunku istniejących w Uniwersytecie Śląskim wydziałów wśród potencjalnych studentów i pracodawców zainteresowanych zatrudnieniem absolwentów.

W celu poprawy jakości kształcenia i dostępności Uniwersytet na bieżąco realizuje kolejne projekty inwestycyjne – w ostatnich latach zostały wybudowane i oddane do użytku dla społeczności akademickiej m.in. wielokrotnie nagradzane w konkursach architektoniczno-urbanistycznych, nowoczesne obiekty stanowiące siedziby Centrum Informacji Naukowej i Biblioteka Akademicka (CINiBA), Szkoły Filmowej im. K. Kieślowskiego oraz spinPLACE – centrum kreatywności i coworkingu. W tym ostatnim znalazło swoją nową siedzibę m.in. Studenckie Studio Radiowe „Egida”. Obecnie trwają prace nad realizacją kolejnych inwestycji, wśród których w pierwszym rzędzie należy wymienić Śląskie Interdyscyplinarne Centrum Chemii oraz Centrum Biotechnologii i Bioróżnorodności w Katowicach, a także SPIN ART Centrum Edukacji Artystycznej i Kulturalnej w Cieszynie. W ramach Uniwersytetu Otwartego działają Uniwersytety: Dzieci, Młodzieży, Maturzystów oraz Trzeciego Wieku.

Uniwersytet Śląski w Katowicach uczestniczy w rozwoju światowej nauki. Z dniem 19 maja 2017 r. uczelnia uzyskała zgodę na korzystanie z logo Komisji Europejskiej „HR Excellence in Research”. Przystąpiła również do Koalicji na Rzecz Postępu w Ocenie Badań Naukowych CoARA. Wyniki badań są upowszechniane nie tylko w publikacjach naukowych, ale również dzięki działaniom popularnonaukowym. Osiągnięcia naukowców z UŚ są upowszechniane za pośrednictwem szeregu kanałów informacyjnych: cykl Śląski badawczy na stronie internetowej uczelni, miesięcznik Gazeta Uniwersytecka UŚ, magazyn popularnonaukowy No Limits, portal dla mediów Agencja Informacji Naukowej, a także nagrania wideo oraz wywiady publikowane w formie podcastów.

Uniwersytet Śląski szczeni się Śląskim Festiwalem Nauki KATOWICE, który uznawany jest za jedno z najważniejszych tego typu wydarzeń w Europie. W 2020 r. zespół organizujący festiwal otrzymał tytuł Popularyzatora Nauki 2020 przyznawany przez MEiN z PAP. W grudniu 2024 r. odbyła się ósma edycja tego wydarzenia.

Pod koniec 2021 r. Katowice zostały ogłoszone Europejskim Miastem Nauki 2024 (EMN 2024), dołączając w ten sposób do grona, w którym wcześniej znalazły się Sztokholm, Monachium, Barcelona, Turyn, Dublin, Kopenhaga, Manchester, Tuluza, Triest i Lejda. Ten zaszczytny tytuł przyznawany jest przez Komisję Europejską. Uzyskanie tytułu to efekt wysiłków Miasta Katowice i siedmiu publicznych uczelni tworzących Konsorcjum Akademickie – Katowice Miasto Nauki. Liderem konsorcjum jest Uniwersytet Śląski w Katowicach, a należą do niego również Akademia Muzyczna

im. K. Szymanowskiego w Katowicach, Akademia Sztuk Pięknych w Katowicach, Akademia Wychowania Fizycznego im. J. Kukuczki w Katowicach, Politechnika Śląska, Śląski Uniwersytet Medyczny w Katowicach oraz Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach. W gronie instytucji odpowiedzialnych za starania na rzecz uzyskania tytułu EMNK 2024 znalazły się również Śląski Urząd Wojewódzki, Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego i Górnośląsko-Zagłębiowska Metropolia GZM.

Najważniejszym celem EMNK 2024 jest zainicjowanie transformacji regionu poprzez naukę, zapewnienie mieszkańcom nieograniczonego dostępu do wiedzy oraz uczynienie z niej podstawowego instrumentu dialogu obywatelskiego. Trwające przez cały rok obchody EMNK 2024 pozwalają na ukazanie bogactwa śląskiej nauki na europejskiej arenie badawczej oraz umożliwiają bliski kontakt z nią mieszkańcom regionu. Ich częścią jest 50 tematycznych tygodni nauki dla społeczeństwa. Każdy z nich ma w sposób multidyscyplinarny prezentować ważny temat będący wyzwaniem dla nauki lub codzienności (m.in. Tydzień Zimna, Tydzień Śląska czy Tydzień Informacji).

W ramach EMNK 2024 w czerwcu 2024 r. w Katowicach odbyła się konferencja ESOF – EuroScience Open Forum 2024. Hasłem przewodnim wydarzenia było „Życie zmienia naukę”, zaś program konferencji podzielono na sześć następujących obszarów tematycznych:

- transformacja energetyczna,
- zrównoważone środowisko,
- tożsamość kulturowa i transformacje społeczne,
- przemiany w obrębie doskonałości naukowej,
- zdrowe społeczeństwo,
- transformacja cyfrowa.

Konferencja ESOF jest organizowana od 2004 r. Gospodarzem każdej kolejnej edycji jest miasto, które aktualnie posiada tytuł Europejskiego Miasta Nauki. Wydarzeniu towarzyszyła inicjatywa European Talent Fair, do której zaproszeni zostali studenci, młodzi naukowcy, start-upy, przemysł i inwestorzy w celu promowania nowych talentów i możliwości zatrudnienia w sektorze badawczym w całej Unii Europejskiej.

Kolejnymi inicjatywami organizowanymi w ramach EMNK 2024 z myślą o rozwoju kadry akademickiej przyszłości były dwa wrześniowe konkursy: EU TalentOn oraz EUCYS (European Union Contest for Young Scientists). W pierwszym z nich 99 młodych naukowców z 24 krajów pracowało nad rozwiązaniami w pięciu kluczowych obszarach (adaptacja do zmian klimatycznych, walka z rakiem, ochrona oceanów, neutralne klimatycznie i inteligentne miasta oraz zdrowa gleba i żywność). Z kolei w ramach drugiego 147 uczniów i studentów przedstawiło autorskie projekty z różnych dziedzin nauki.

Ważnym elementem EMNK 2024 jest program Miasto-Region-Akademia (MRA), w ramach którego przez cały rok składane są granty na realizację trwałych aktywności popularnonaukowych, artystycznych, naukowych i warsztatowych. Ich beneficjentami są zarówno organizatorzy, jak i interesariusze oraz adresaci tych pomysłów.

Troska o uniwersalny, ponadnarodowy wymiar edukacji przyświeca cyklicznej inicjatywie tworzonej przez Uniwersytet Śląski wspólnie z innymi uczelniami wchodzącymi w skład Konsorcjum Akademickiego – Katowice Miasto Nauki. Jest nią organizowany w 2024 r. już po raz trzeci Międzynarodowy Kongres Jakości Kształcenia. Trzydniowe wydarzenie gromadzi specjalistów w dziedzinie takich zagadnień jak monitorowanie jakości kształcenia, umiędzynarodowienie edukacji czy akredytacje.

Współpraca międzynarodowa jest mocną stroną Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach. Jednym z jej najbardziej widocznych przejawów jest sojusz Transform4Europe, w ramach którego UŚ wraz z innymi uczelniami z różnych krajów europejskich (Bułgaria, Estonia, Francja, Hiszpania, Litwa, Niemcy, Portugalia, Słowenia, Włochy oraz uniwersytet stowarzyszony w Ukrainie) tworzy uniwersytet

europejski. W ramach T4EU odbywają się wspólne badania naukowe oraz wymiany pracowników, studentów i doktorantów. Prowadzone są również międzynarodowe kierunki studiów.

Wydział Nauk Społecznych (WNS) Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach to jedna z najbardziej prestiżowych jednostek akademickich w regionie, specjalizująca się w kształceniu oraz prowadzeniu badań naukowych z zakresu nauk społecznych. Jako integralna część Uniwersytetu Śląskiego, WNS odgrywa kluczową rolę w formowaniu przyszłych psychologów, pedagogów, liderów opinii, badaczy, dziennikarzy, politologów, specjalistów od komunikacji, bezpieczeństwa narodowego i międzynarodowego, dyplomacji oraz pracy socjalnej.

Lokalizacja i otoczenie

Wydział Nauk Społecznych mieści się w dwóch lokalizacjach w Katowicach przy ul. Bankowej 11 oraz przy ul. Grażyńskiego 53, a także w Cieszynie przy ul. Bielskiej 62. Katowicki kampus Uniwersytetu Śląskiego, w ramach którego znajduje się WNS, jest dogodnie usytuowany w pobliżu najważniejszych punktów miasta.

Wydział Nauk Społecznych został powołany w 1973 roku jako odpowiedź na rosnące zapotrzebowanie na kształcenie specjalistów w obszarze nauk społecznych. Od momentu swojego powstania stał się dynamicznie rozwijającą się jednostką, która łączy tradycyjne podejścia akademickie z innowacyjnymi metodami dydaktycznymi i badawczymi.

Na przestrzeni lat Wydział poszerzał swoją ofertę dydaktyczną, wprowadzając nowe kierunki studiów oraz specjalizacje odpowiadające współczesnym wyzwaniom rynku pracy. Dynamiczny rozwój infrastrukturalny oraz intensywna współpraca z partnerami krajowymi i zagranicznymi pozwoliły na osiągnięcie wysokiego poziomu nauczania i badań. Aktualnie na Wydziale studiuje łącznie ponad 4000 słuchaczy studiów stacjonarnych i niestacjonarnych.

Obecnie w ramach Wydziału istnieje 5 instytutów: Instytut Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej, Instytut Nauk Politycznych, Instytut Pedagogiki, Instytut Socjologii, Instytut Psychologii.

Instytut Psychologii Uniwersytetu Śląskiego powstał w 1974 roku. Początkowo stanowił jednostkę Wydziału Pedagogiki i Psychologii, a obecnie znajduje się w strukturze Wydziału Nauk Społecznych. Atutem Instytutu jest młody i ambitny zespół – w roku 2018 jedenastu pracowników Instytutu uzyskało stopień doktora, a dziewięć rozpraw doktorskich otrzymało wyróżnienia. Znaczącą część kadry stanowią badacze-praktycy: psychoterapeuci, psychologowie zdrowia i psychologowie pracy, stąd prowadzone są zarówno badania podstawowe, jak i stosowane. Prócz badań umiejscowionych w klasycznych nurtach badawczych (takich jak psychologia ogólna, organizacji, ekonomiczna, zdrowia, społeczna, kliniczna, sądowa) prowadzone są badania z zakresu cyberpsychologii, psychologii muzyki, psychologii moralności, psychologii ewolucyjnej, psychologii przetrwania oraz psychoseksuologii. Pracownicy Instytutu Psychologii współpracują z badaczami z uniwersytetów polskich, europejskich i amerykańskich, co skutkuje szybkim wzrostem liczby publikacji w renomowanych czasopismach zagranicznych. Pracownicy realizują także granty (naukowe i dydaktyczne) NCN i NCBR. W badaniach wykorzystywane jest laboratorium, umożliwiające prowadzenie badań eksperymentalnych oraz longitudinalnych metodą experience sampling.

WNS oferuje możliwość studiowania na ponad 20 kierunkach studiów na trzech poziomach kształcenia: licencjackim, magisterskim i doktoranckim. Oferta dydaktyczna jest stale aktualizowana, aby odpowiadać zmieniającym się potrzebom rynku pracy oraz zainteresowaniom studentów. Każdy z kierunków oferuje studentom możliwość wyboru specjalizacji oraz uczestnictwa w zajęciach praktycznych, warsztatach i projektach badawczych.

Na Wydziale Nauk Społecznych działa wiele organizacji studenckich oraz kół naukowych, które pozwalają studentom rozwijać swoje zainteresowania oraz zdobywać praktyczne doświadczenia. Do najważniejszych należą Samorząd Studencki WNS, koła i sekcje naukowe.

Studenci mają także możliwość uczestniczenia w wymianach międzynarodowych w ramach programu Erasmus+ oraz innych programów współpracy międzynarodowej.

Wydział Nauk Społecznych Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach łączy tradycję z nowoczesnością, oferując studentom wysokiej jakości kształcenie, bogatą infrastrukturę oraz szerokie możliwości rozwoju osobistego i zawodowego. Położony w sercu Katowic, stanowi centrum intelektualne regionu, gdzie nauka spotyka się z praktyką i innowacyjnością.

Część I. Samoocena uczelni w zakresie spełniania szczegółowych kryteriów oceny programowej na kierunku studiów o profilu ogólnoakademickim

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

W roku 2023 wprowadzony został zmodyfikowany program studiów stacjonarnych, oznaczony w powyższym zestawieniu symbolem SMPS19.2023. Program ten jest obecnie realizowany przez osoby studiujące na 1 i 2 roku studiów. Układ modułów zawiera załącznik zał_01_01. Starsza wersja programu SMPS.19.2021 realizowana jest przez 3 i 4 rok studiów (ZAŁĄCZNIK zał_01_02), natomiast rok 5 realizuje program SMPS.12.2019 (ZAŁĄCZNIK zał_01_03), bardzo zbliżony do wersji SMPS.19.2021. Analogicznie dla 3 i 4 roku studiów niestacjonarnych (ZAŁĄCZNIKI zał_01_04 i zał_01_05). Od roku 2022 wstrzymano nabór na studia niestacjonarne. Zestawienie najważniejszych zmian poszczególnych wersji programu zawiera załącznik zał_01_06. Obecny program studiów został zatwierdzonych uchwałą Senatu UŚ 430/2023 z dnia 27 czerwca 2023 r., po uzyskaniu pozytywnej opinii Rady Samorządu Studenckiego Wydziału Nauk Społecznych Uniwersytetu Śląskiego z dnia 15.06.2023 r.

Koncepcja kształcenia na kierunku psychologia na Uniwersytecie Śląskim w Katowicach (UŚ) w pełni odzwierciedla misję i strategię Uczelni i jest zgodna z Rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 28 września 2018 w zakresie odnoszącym się do studiów o profilu ogólnoakademickim na poziomie 7 Polskiej Ramy Kwalifikacji.

W roku 2022 podjęto prace nad nowym programem studiów na kierunku psychologia w Uniwersytecie Śląskim w Katowicach. Postawiono trzy zasadnicze cele:

- (1) osiągnięcie wyższego poziomu zgodności z efektami uczenia się, nakreślonymi w Rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 14 listopada 2018 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomach 6-8 Polskiej Ramy Kwalifikacji (PRK);
- (2) dostosowanie do standardów European Certificate in Psychology (EuroPsy), określonych przez Europejską Federację Stowarzyszeń Zawodowych Psychologów;
- (3) wdrożenie systemu organizacji procesu dydaktycznego, określanego jako Nowa Koncepcja Studiów w Uniwersytecie Śląskim.

W trakcie prac przyjęto, że podstawowe kierunki rozwoju osób studiujących nakreślają efekty uczenia się, natomiast treści kształcenia dobrać należy w zgodzie ze standardami EFPA, doświadczeniem dydaktycznym nauczycieli, prowadzących zajęcia na kierunku, oczekiwaniami osób studiujących oraz wskazówkami osób z otoczenia społeczno-gospodarczego.

Zgodnie ze strategią rozwoju Uniwersytetu Śląskiego na lata 2020-2025 (ZAŁĄCZNIK zał_00_01) program powinien zawierać moduły wspierające kształcenie kierunkowe, zwiększające interdyscyplinarność. Moduły te przygotowują do funkcjonowania w środowisku wiedzy zróżnicowanej, wymagającej współpracy z absolwentami innych dyscyplin, rozumienia wielu języków zawodowych i dostosowania własnego języka dla potrzeb efektywnej komunikacji oraz współpracy.

Opracowany nowy program studiów na kierunku psychologia można określić jako:

- kumulatywny
- elastyczny
- europejski
- cyfrowy
- rzetelny

Kumulatywność szczególnie widoczna jest w sekwencyjności treści kierunkowych. Na pierwszym semestrze studiujący poznają kontekst funkcjonowania naukowego i praktycznego psychologa w ramach modułów historia psychologii, metodologia badań psychologicznych, wprowadzenie

do psychologii, filozofia, biologiczne mechanizmy zachowania, a także rozwijają kluczowe umiejętności na modułach umiejętności akademickie oraz komunikacja interpersonalna. Na pierwszym semestrze rozpoczyna się też kształtowanie postawy etycznej w ramach modułu etyka zawodu psychologa, stanowiące podstawę do analiz etycznych aspektów badań i praktyki zawodowej, prowadzonych na następnych semestrach. Wiedza z zakresu psychologii społecznej i umiejętności interpersonalne są stopniowo rozwijane na modułach laboratorium umiejętności społecznych, psychologii społecznej i projekcie zespołowym. Procedury wnioskowania naukowego wykorzystywane są na wszystkich modułach, ale w sposób szczególny akcentowane na kolejnych semestrach w ramach modułów zaliczonych do dyplomowych, czyli kolejno: metodologii, metodach jakościowych w psychologii, statystyce, psychometrii, empirycznym projekcie badawczym i seminarium magisterskim. Od semestru 2. do 6. realizowane są moduły psychologii ogólnej, a od semestru 6. do 10. moduły psychologii stosowanej, uzupełniane o moduły specjalistyczne, jak psychologia uzależnień, neuropsychologia, podstawy i modele psychoterapii. Specjalistyczna wiedza, umiejętności i kompetencje są wykorzystywane i rozwijane także w trakcie praktyk zawodowych.

Elastyczność odnosi się do różnorodności ścieżek kształcenia, umożliwiającej optymalne przygotowanie do realizacji zadań zawodu, ale wiąże się także z rozwojem umiejętności współpracy ze specjalistami innych dziedzin. Łącznie w ramach modułów wybieralnych studiujący uzyskują 104 punkty ECTS, co stanowi 35% łącznej liczby ECTS w trakcie toku studiów.

Na pierwszym semestrze studiujący wstępnie poznają różnorodność psychologii w ramach modułu *wprowadzenie do psychologii*, a na roku drugim analizują zróżnicowanie psychologii stosowanej w ramach modułów propedeutycznych dla poszczególnych ścieżek kształcenia. Mają również możliwość poznania różnych aspektów pracy psychologa w ramach subsydnialnego kursu *Specyfika pracy psychologa*, opracowanego przez pracowników kierunku i dostępnego na bezpłatnej platformie e-learningowej Navoica.pl. Optymalizacja procesu dydaktycznego związana jest z możliwością dostosowania ścieżki rozwoju do indywidualnych potrzeb. Program studiów zawiera dwa moduły fakultatywne i sześć opcjonalnych. Ponadto na drugim i trzecim roku studiujący korzystają z oferty modułów obszarowych wspierających kształcenie kierunkowe oraz z Otwartych Modułów Uniwersyteckich (OMU), o czym będzie mowa w dalszej części. Ideą modułów obszarowych i OMU jest poszerzenie oferty edukacyjnej, ale także stworzenie płaszczyzny wymiany myśli między osobami studiującymi na różnych kierunkach, celem rozwoju gotowości do współpracy i zasięgania opinii ekspertów innych dziedzin.

Od roku trzeciego studiujący decydują o ukierunkowaniu swojego kształcenia w ramach ścieżek psychologii stosowanej, mając do wyboru następujące: *psychologia biznesu i kariery*, *psychologia kliniczna dziecka i rodziny*, *psychologia kliniczna i zdrowia*, *psychologia śledcza i sądowa*.

Osoby zainteresowane pracą w szkole mogą dodatkowo nieodpłatnie uzyskać kwalifikacje uprawniające do wykonywania zawodu nauczyciela psychologa, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 25 lipca 2019 r. (ujętego w Obwieszczeniu Ministra Edukacji i Nauki z 6 kwietnia 2021 r.). Zajęcia odbywać się będą w ramach sześciu modułów opcjonalnych na czwartym i piątym roku studiów, począwszy od roku akademickiego 2026/2027, według zasad opisanych w załączniku zał_01_07. Obecnie osoby studiujące stacjonarnie i niestacjonarnie zgodnie ze starym programem mają możliwość uzyskania kwalifikacji do pracy w szkole w ramach odpłatnych zajęć BKN, realizowanych w ramach inicjatywy *Uniwersytet Otwarty* zgodnie ze wskazanymi powyżej regulacjami prawnymi. Blok realizowany poza programem studiów obejmuje 7 modułów dydaktycznych i 120 godzin praktyk. W roku akademickim 2023/2024 kwalifikacje do pracy nauczyciela psychologa uzyskało 36 studentów stacjonarnych i 12 niestacjonarnych, w roku bieżącym BKN kończy odpowiednio 33 i 15 osób, a rozpoczyna 47 ze studiów stacjonarnych i 19 osób ze studiów niestacjonarnych. Zasady obowiązujące w tym zakresie znaleźć można na stronie <https://uniwersytetotwarty.us.edu.pl/blok-ksztalcenia-nauczycielskiego/o-nas/>.

Europejskość programu wiąże się z dostosowaniem do wymagań certyfikatu EuroPsy. Zgodnie z opisem European Federation of Psychologists' Associations (EFPA) certyfikat ten ma służyć promowaniu mobilności psychologów i wysokiej jakości usług psychologicznych w całej Europie. Przyznanie certyfikatu ma charakter indywidualny i następuje na wniosek osoby zainteresowanej po spełnieniu kilku warunków, przy czym proces ten jest łatwiejszy, jeśli psycholog ukończył studia na kierunku, dla którego Krajowa Komisja Akredytacyjna Europejskiego Certyfikatu Psychologa (KKAIECP) potwierdziła zgodność programu z wymaganiami certyfikatu. Program psychologii realizowany na Uniwersytecie Śląskim został tak skonstruowany, by uzyskać zgodność z wytycznymi EuroPsy. Obecnie nie zostało uzyskane stosowne potwierdzenie, ponieważ KKAIECP wstrzymała procedowanie, ze względu na zmiany kompetencji systemu EuroPsy (informacja zaktualizowana 12 listopada 2024: <https://europsy.pl/potwierdzenia-zgodnosci-programow/>). Fakt, że program budowany był w bezpośrednim odniesieniu do wytycznych EFPA stanowi dodatkowe potwierdzenie, że koncepcja kształcenia jest zgodna ze standardami, jakich oczekiwać można dla kierunku psychologia. Studia psychologiczne na Uniwersytecie Śląskim umożliwiają także zdobycie doświadczenia w funkcjonowaniu w krajach Unii Europejskiej w ramach wyjazdów Erasmus+. W ciągu ostatnich dwóch lat z możliwości tej skorzystało 18 osób.

Cyfrowość jest integralnym elementem współczesnej cywilizacji.

Wdrożeniu do wykorzystania technik cyfrowych obsługi studenta służy realizacja w pierwszym tygodniu zajęć na pierwszym roku tzw. Dni Adaptacyjnych.

Doświadczenia ostatnich lat doprowadziły do przyjęcia formy zdalnej w odniesieniu do większości wykładów, a także laboratoriów ze statystyki i psychometrii. Prowadzenie zajęć przez MS Teams pozwala na samodzielną pracę każdej osoby studiującej z komputerem, a nagrywanie zarówno wykładów, jak i laboratoriów, umożliwia wielokrotny powrót do realizowanych treści, co znacząco podwyższa jakość dydaktyki. W trakcie zajęć wykorzystywany jest nieodpłatny, ogólnodostępny, stale rozwijany pakiet statystyczny JASP (dostęp: <https://jasp-stats.org>), pozwalający na realizację analiz statystycznych na zajęciach, ale także w ramach projektów własnych w trakcie studiów lub po ich ukończeniu. Osoby zainteresowane mogą korzystać nieodpłatnie, instalując na własnym komputerze, z pakietów statystycznych STATISTICA wersja 14.0 Rozszerzony Pakiet Akademicki (informacje: <https://oprogramowanie.us.edu.pl/index.php/statistica/0>) oraz SPSS.

Do realizacji badań studenckich on-line rekomendowany jest serwis LimeSurvey (opis: <https://www.limesurvey.org/pl>), zainstalowany na serwerze uniwersyteckim i administrowany przez dydaktyków psychologii, dzięki czemu możliwe jest wsparcie studiujących w przypadku pojawienia się problemów technicznych. Przygotowaniem do pracy z LimeSurvey jest realizacja nieodpłatnego, ogólnodostępnego kursu internetowego *Badania ankietowe on-line* na platformie <https://navoica.pl>. Kurs jest przygotowany przez pracowników Uniwersytetu Śląskiego, podobnie jak trzy inne, wykorzystywane w dydaktyce jako element uzupełniający: *Specyfika pracy psychologa*, *Mindfulness w rozwoju osobistym i zawodowym*, *Psycholog w sieci*. Studiujący mają także możliwość korzystania z Formularzy Google i MS Forms na kontaktach uniwersyteckich, gwarantujących bezpieczeństwo danych.

Uzupełnieniem form dydaktycznych są zadania i testy na moodle i MS Teams oraz materiały dydaktyczne zamieszczane na tych platformach (prezentacje z wykładów, materiały dodatkowe). Specyficznym przykładem jest Wiki psychologia (planowana publikacja: styczeń 2025), stanowiące wewnętrzną platformę informacyjną, dzięki której osoby studiujące i pracownicy mają stały dostęp do podstawowych informacji z zakresu metodologii, statystyki i psychometrii, z rekomendacjami stosowania określonych rozwiązań. Platforma Teams poprzez zespół *Psychologia UŚ studia* jest też wykorzystywana do bieżącej komunikacji ze wszystkimi studiującymi, co wydatnie zwiększa przepływ informacji – utworzono zespół dostępny dla wszystkich studiujących, na którym zamieszczane są bieżące ogłoszenia. Standardem stało się już wykorzystanie aplikacji mobilnych “Dostępny UŚ”, “Mobilny USOS UŚ”, “CINIBA Katowice – mPROLIB” (więcej informacji: <https://us.edu.pl/student/aplikacja-mobilna-dostepny-us/>). Wszystkie ważne informacje

o Uniwersytecie, wydziale oraz kierunku zamieszczane są na stronie www.us.edu.pl, z zachowaniem standardów WCAG.

Rzetelność odnosi się zarówno do jakości merytorycznej, jak i organizacji procesu dydaktycznego w zgodzie z koncepcją kształcenia oraz polityką jakości Uniwersytetu Śląskiego, a także kryteriami określonymi w Polskiej Ramie Kwalifikacji, co przedstawione zostało poniżej.

1.1. Zgodność efektów uczenia się z Polską Ramą Kwalifikacji

W ramach prac nad modyfikacją programu studiów opracowany został zestaw kierunkowych efektów uczenia się, stanowiących konkretyzację efektów PRK w perspektywie kształcenia na kierunku psychologia, z uwzględnieniem specyfiki Uniwersytetu Śląskiego, a w szczególności czterech ścieżek psychologii stosowanej: *psychologia biznesu i kariery, psychologia kliniczna dziecka i rodziny, psychologia kliniczna i zdrowia, psychologia śledcza i sądowa*.

Poniżej przedstawiono przykładowe efekty kierunkowe i modułowe, pokazujące spójność między wszystkimi poziomami:

- efekt PRK - Zna i rozumie w pogłębionym stopniu – wybrane fakty, obiekty i zjawiska oraz dotyczące ich metody i teorie wyjaśniające złożone zależności między nimi, stanowiące zaawansowaną wiedzę ogólną z zakresu dyscyplin naukowych lub artystycznych tworzących podstawy teoretyczne, uporządkowaną i podbudowaną teoretycznie wiedzę obejmującą kluczowe zagadnienia oraz wybrane zagadnienia z zakresu zaawansowanej wiedzy szczegółowej – właściwe dla programu studiów.
- efekt kierunkowy - Zna i rozumie w pogłębionym stopniu mechanizmy i prawidłowości odnoszące się do funkcjonowania człowieka w kontekście różnic indywidualnych, rozwoju i interakcji społecznych.
- efekt modułowy - W pogłębionym stopniu zna i rozumie pojęcia, dane empiryczne oraz koncepcje, pozwalające na opis i wyjaśnianie różnic indywidualnych.
- efekt PRK - Potrafi wykorzystywać posiadaną wiedzę – formułować i rozwiązywać złożone i nietypowe problemy oraz innowacyjnie wykonywać zadania w nieprzewidywalnych warunkach przez właściwy dobór źródeł i informacji z nich pochodzących, dokonywanie oceny krytycznej analizy, syntezy, twórczej interpretacji i prezentacji tych informacji.
- efekt kierunkowy - W oparciu o posiadaną wiedzę, dokonując analizy i syntezy informacji, potrafi rozpoznać obraz i przebieg oraz wskazać etiologię wybranych problemów i zaburzeń psychicznych w różnych okresach życia człowieka, a także zaproponować adekwatne do tych problemów metody pomocy psychologicznej.
- efekt modułowy - Potrafi wykorzystywać posiadaną wiedzę z zakresu psychologii klinicznej w analizie funkcjonowania człowieka.
- efekt PRK - Jest gotów do krytycznej oceny posiadanej wiedzy i odbieranych treści.
- efekt kierunkowy - Jest gotów do krytycznej oceny posiadanej wiedzy i nowych informacji z zakresu psychologii.
- efekt modułowy - Jest gotów do krytycznej oceny posiadanej wiedzy i nowych informacji z zakresu psychologii zdrowia i choroby dzieci i młodzieży.

Od roku akademickiego 2025/2026 planowane jest podjęcie prac nad rozszerzeniem zakresu kształtowania kompetencji społecznych, zgodnie z ideą rozwoju umiejętności komunikacyjnych i współpracy w trakcie realizacji zadań na modułach kierunkowych. Wiąże się to z międzynarodowym projektem *Student's path to self-awareness. Social competences in contemporary academia* (SPACES, projekt Erasmus+ 2023-1-PL01-KA220-HED-000156880, <https://www.spacesproject.eu/>), którego Uniwersytet Śląski jest liderem. W ramach projektu przygotowywane są wskazówki dotyczące metod wspierania rozwoju społecznego studiujących oraz kwestionariusz do szacowania kompetencji społecznych.

Zgodnie z zapisami Polskiej Ramy Kwalifikacji w toku studiów przewidziano także doskonalenie umiejętności posługiwania się językiem obcym. Psychologiczna literatura naukowa publikowana jest zasadniczo w języku angielskim, dlatego przewidziano cztery lektoraty tego właśnie języka (każdy 30 godzin i 3 ECTS), przy czym lektorat ostatni związany jest z wykorzystaniem języka specjalistycznego i umożliwia osiągnięcie kompetencji językowych na poziomie B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego. Do oferty zajęć włączane są także fakultety, realizowane w języku angielskim, np. Research Methods in Personality Psychology, Cognitive-Behavioral Therapy (CBT): A practical introduction. W semestrze zimowym 2024/2025 zainteresowani studiujący skorzystali także z dodatkowego szkolenia Analysis of emotions and feelings through Social Media communication (Bing, AFINN and NRC research method). Planowany jest stopniowy rozwój oferty dydaktycznej w języku angielskim.

1.2. Zgodność koncepcji studiów z Misją Uniwersytetu Śląskiego

Misja Uniwersytetu Śląskiego obejmuje prowadzenie badań naukowych na jak najwyższym poziomie, kształcenie oraz kształtowanie cnót intelektualnych i obywatelskich, w tym rzetelności, krytycyzmu, szacunku dla innych, poszanowania wolności i praw człowieka i obywatela, a także wpływ na otoczenie Uniwersytetu, krzewienie wiedzy i wartości humanistycznych (fragmenty § 9 Statutu, ZAŁĄCZNIK zał_00_02). W trakcie konstruowania programu studiów przyjęto, że misja ta realizowana będzie między innymi przez stopniowy rozwój krytycznego myślenia w oparciu o bieżącą wiedzę psychologiczną, kształtowanie postawy etycznej, rozwój wrażliwości i kompetencji społecznych oraz angażowanie osób studiujących w działania w otoczeniu społecznym. Służyć temu ma zarówno układ modułów, jak i dobór treści kształcenia.

Kształtowanie krytycznego myślenia związane jest między innymi z realizacją w każdym semestrze jednego modułu dyplomowego: metodologii badań psychologicznych, metod jakościowych w psychologii, statystyki, psychometrii, empirycznego projektu badawczego a następnie seminarium magisterskiego. Wnioskowanie na podstawie danych naukowych akcentowane jest na wszystkich modułach, szczególnie z psychologii ogólnej, a możliwość zapoznania się z najnowszymi badaniami w zakresie wybranych zagadnień psychologicznych umożliwia udział w dwóch modułach fakultatywnych i sześciu wybieralnych, proponowanych przez pracowników psychologii zgodnie z ich potencjałem naukowym lub doświadczeniem praktycznym.

Studia na kierunku psychologia powiązane są ściśle z **działalnością naukową** prowadzoną na Wydziale Nauk Społecznych w Instytucie Psychologii. Większość nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na kierunku psychologia jest pracownikami badawczo-dydaktycznymi, realizującymi badania w dyscyplinie psychologia. Zajęcia dydaktyczne na ocenianym kierunku są zgodne z kompetencjami i zainteresowaniami naukowo-badawczymi oraz doświadczeniem zawodowym nauczycieli akademickich. Wysoką jakość kształcenia gwarantuje kadra dydaktyczna oraz jakość prowadzonych badań naukowych, o czym świadczy **kategoria naukowa B+** jednostki. Pracownicy naukowo-dydaktyczni Instytutu Psychologii, regularnie publikują wyniki swoich badań w wysokopunktowanych, międzynarodowych czasopismach naukowych. Pozwala to budować pozycję dydaktyczną opartą na najwyższym poziomie badań naukowych. Do najważniejszych osiągnięć naukowych będących wynikiem działalności badawczej pracowników prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku (jako członkowie zespołów badawczych lub w formie indywidualnej działalności badawczej), zaliczyć należy publikacje naukowe oraz przyznane granty badawcze.

Dorobek każdego badacza widoczny jest na stronie internetowej UŚ: <https://ab.us.edu.pl/unit/rad?id=DS010511N>. Część bieżących projektów badawczych, realizowanych między innymi przy współpracy ze studiującymi, można znaleźć na stronie <https://us.edu.pl/instytut/ip/nauka/zespoły-badawcze/projekty-naukowe-2/>.

Duża liczba publikacji oraz grantów naukowych pracowników Instytutu Psychologii to dowód na prowadzenie badań na światowym poziomie, co ma bezpośrednie przełożenie na jakość kształcenia i rozwój studentów na kierunku psychologia.

Główne kierunki badań naukowych realizowane aktualnie w Instytucie Psychologii, mające istotny wpływ na kształcenie na kierunku:

- Psychologia moralności: Dzięki realizacji na szeroką skalę badań z zakresu psychologii moralności wprowadzono na grunt psychologii autorską definicję moralności, która bazuje na emocjonalnym, poznawczym i behawioralnym wymiarze (Paruzel-Czachura, 2023). Zaproponowana definicja poszerza rozumienie tego, czym jest moralność w psychologicznych badaniach empirycznych oraz pozwala na zrozumienie różnorodności badań z obszaru psychologii moralności. Definicja ta, wraz z argumentacją wyjaśniającą jej formę, została opublikowana w prestiżowym *Psychological Inquiry* (200 punktów ministerialnych, IF 10.2). Realizacja projektu dr Marioli Paruzel-Czachury, prof. UŚ przyczynia się nie tylko do uzyskania przełomowych wyników badań w tym zakresie, ale również istotnie uzupełnia teorię psychologii moralności.
- Proaktywność w sferze zawodowej: Realizowane badania dotyczą tematyki proaktywnego radzenia sobie w adaptacji do nowego miejsca/nowej formy pracy. Prowadzone we współpracy międzynarodowej badania, w tym finansowane przez NCN w ramach grantu Harmonia 6 oraz stypendium DAAD dały podstawy do opracowania programu on-boardingowego w ramach projektu „Opracowanie autorskiego programu ON-BOARDING Pro wspierającego proaktywność pracownika w adaptacji do pracy w formie e-szkolenia” - Grant NCBR (w ramach wspólnej inicjatywy NCN i NCBiR; konkurs Tango 4). Opracowany program został wdrożony w 2022r. w trzech organizacjach, a rozwiązanie ON-BOARDING PRO otrzymało III miejsce w konkursie Lider Innowacyjności Europejskiego Miasta Nauki (2024).
- Psychologia kosmiczna: Interdyscyplinarny zespół naukowców pod kierownictwem dr Agnieszki Skorupy z Instytutu Psychologii zdobył finansowanie projektu w ramach Kampanii Badawczej Europejskiej Agencji Kosmicznej na prowadzenie badań w Międzynarodowej Stacji Kosmicznej oraz w analogowym habitacie kosmicznym Lunares, których celem jest sprawdzenie wpływu izolacji kosmicznej na zdrowie psychiczne człowieka. Badania w ramach projektu pt. *AstroMentalHealth* są okazją do monitoringu procesów adaptacji psychologicznej człowieka do krótkotrwałych misji kosmicznych oraz identyfikacji indywidualnych cech potencjalnie kluczowych podczas selekcji i szkolenia przyszłych badaczy kosmosu.
- Trauma a zaburzenia odżywiania i zdrowie: Realizacja badań w tym zakresie daje możliwość wyjaśnienia roli symptomów PTSD (posttraumatic stress disorder) i rozregulowanego odżywiania w obiektywnym zdrowiu fizycznym. W ramach projektu zastosowano innowacyjną przenośną technologię, w celu zidentyfikowania biomarkerów procesów psychologicznych. Realizacja projektu również pozwoliła na kształcenie przyszłych psychologów (post-doc, doktorantów, zatrudnionych studentów) w modelu *scientistpractitioner* w zespole badawczym. Dodatkowo projekt ten przyczynił się do rozwijania współpracy międzynarodowej poprzez zaangażowanie amerykańskich badaczy, z którymi kierownik projektu obecnie współpracuje, oraz poprzez nawiązanie nowych form współpracy w Europie.
- Psychologia prokreacji: realizacja interdyscyplinarnego projektu naukowego dotyczącego jakości życia kobiet ciężarnych dostarczyła ważnych wyników badań znajdujących praktyczne zastosowanie (Laboratorium Pregnancy – Parenthood Lab; PREPARE LAB). Opublikowane wyniki badań wpisują się w aktualne problemy opieki okołoporodowej w Polsce, w tym w rosnący procent kobiet po cięciach cesarskich. Wyniki badań pozwoliły na pozyskanie nowej wiedzy dotyczącej zagrożeń dla zdrowia kobiet po wielokrotnych cięciach, jego interdyscyplinarny charakter pozwolił na holistyczne podejście do opieki nad ciężarną w okresie okołoporodowym i wskazał wartościowe implikacje praktyczne. Kolejne badania nad jakością snu kobiet ciężarnych czy filmów informacyjnych dotyczących cięcia cesarskiego również istotnie wzbogaciły wiedzę i dostarczyły praktycznych możliwości aplikacji.

- Interdyscyplinarne badania nad agresją: Zespół interdyscyplinarny powołany w Instytucie Psychologii łączy psychologów, socjologów i pedagogów, którzy w swoich badaniach zajmują się zagadnieniami agresji wśród osób dorosłych. Misją zespołu jest lepsze identyfikowanie zarówno samej agresji (poprzez wzrost społecznej świadomości na temat tego co jest agresją), jak i jej uwarunkowań oraz konsekwencji. W badaniach koncentrują się na uwarunkowaniach społecznych, ale i indywidualnych. W ramach prac Zespołu opracowano narzędzia i procedury pomiaru agresji oraz techniki wielowymiarowej analizy danych i dynamicznego modelowania, aby zrozumieć temporalne, intrapsychiczne i interpersonalne aspekty agresji.
- Funkcjonowanie społeczne a doświadczanie bólu: Celem projektu było ustalenie, jaką rolę w odczuwaniu i tolerowaniu bólu ma samoocena jawna i utajona jako element fizjologiczno-psychologicznego systemu, regulującego odpowiedź organizmu na stres wywołany zagrożeniem odrzuceniem społecznym. Cel ten jest szczególnie ważny w czasach, w których zagrożenie odrzuceniem społecznym wykracza poza wykluczanie grup mniejszościowych. Ciągłe ocenianie ludzi od ich najmłodszych lat, tworzenie rankingów, brak akceptacji dla słabości, wyśrubowane standardy prowadzą bowiem do tworzenia się przestrzeni do czucia się odrzuconym czy mało wartościowym ze względu na niespełnianie oczekiwań. Opublikowanie wyników w prestiżowych, międzynarodowych czasopismach stało się istotnym wkładem w światową widzialność pracowników Instytutu Psychologii.
- Okazywanie uczuć w związku romantycznym: Okazywanie uczuć w związku romantycznym jest jednym z najważniejszych predyktorów satysfakcji ze związku, ale również szczęścia, jakości życia czy zdrowia fizycznego. Badania transmisji międzypokoleniowej postaw wobec okazywania uczuć w bliskim związku romantycznym umożliwiły zrozumienie indywidualnej skłonności do czułości w relacji romantycznej. Badania znaczenia romantycznego okazywania uczuć dla radzenia sobie z konfliktem i wykroczeniem relacyjnym dostarczyły zrozumienia dynamiki relacji romantycznych, a także wskazały możliwości aplikacyjne w zakresie terapii par. Kontynuacja projektu i badania w różnych kulturach i krajach pokazały zróżnicowanie nie tylko skłonności do okazywania uczuć zarówno prywatnego jak i publicznego, ale także jego znaczenia dla satysfakcji z relacji.
- Znaczenie uważności i samowspółczucia dla jakości życia: Uważność (mindfulness) i samowspółczucie (self-compassion) to obszary badawcze w psychologii najszybciej rozwijające się w ostatnich 20 latach. W Instytucie Psychologii realizowany są badania potwierdzające dobroczynny wpływ uważności i samowspółczucia dla radzenia sobie ze stresem, przygnębieniem, depresją czy chorobą przewlekłą. Dodatkowo prowadzone badania potwierdzają znaczenie uważności i samowspółczucia dla satysfakcji z wykonywanej pracy, a także przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu. Dzięki posiadaniu odpowiednio wyposażonej sali w Instytucie Psychologii możliwe jest prowadzenie zarówno badań naukowych jak i zajęć praktycznych dla studentów z zakresu medytacji.
- Dobrostan osób w spektrum autyzmu i ich rodzin: Autostygmatyzacja rodzin mających dzieci ze spektrum autyzmu jest wąskim i rzadkim obszarem podejmowanym przez psychologów lub pedagogów. Dzięki przeprowadzeniu badań longitudinalnych, w ramach których badano efektywność i użyteczność bezpłatnej interwencji psychologicznej skierowanej do rodziców osób ze spektrum autyzmu, potwierdzono skuteczność tej metody. Dzięki współpracowaniu monografii Neuroróżnorodność na polskich uczelniach. Doświadczenia osób studiujących: w spektrum autyzmu, z ADHD i z dysleksją, wyniki zrealizowanych badań oraz wynikające z nich wnioski dotyczące funkcjonowania i potrzeb osób neuroróżnorodnych stały się dostępne nie tylko dla studentów Uniwersytetu Śląskiego.
- Coboty – współpraca człowieka z robotem: W Instytucie Psychologii prowadzone są badania nad płynnością interakcji człowieka i autonomicznego robota współpracującego. Badania prowadzone są na próbach faktycznych współpracowników robotów przemysłowych (pracujących w firmach Przemysłu 4.0), skutkiem czego ich wyniki mogą być aplikowane do praktyki. Dzięki łączeniu w badaniach psychologii, ergonomii kognitywnej i hedonomii,

opracowano interdyscyplinarną wiedzę na temat korzystania z technologii robotycznej. Dodatkowo realizowane są również badania nad akceptacją i korzystaniem z autonomicznego transportu publicznego (pojazd określony jako innowacja na 4. poziomie technologicznym). Celem przeprowadzonych badań jest między innymi zidentyfikowanie różnic w poziomie przejawianego zaufania i poczucia bezpieczeństwa wobec tego rozwiązania w zależności od płci, wieku, zainteresowania technologią oraz stylu podróżowania. Dodatkowo, analizowana jest praca operatora, który większą część swojej pracy spędza monitorując sytuację na zewnątrz i wewnątrz pojazdu oraz w gotowości do podjęcia decyzji co do przejęcia kontroli. Odpowiada to sytuacji pracy operatora robota w przemyśle.

Uwzględniając indywidualne zainteresowania pracowników Instytutu Psychologii wskazać można następujący zakres badań: psychologia poznawcza, psychologia rozwoju, psychologia osobowości, psychologia duchowości, psychologia macierzyństwa, psychologia przedsiębiorczości, psychologia sądowa, psychologia penitencjarna, psychologia kliniczna, psychologia traumy, psychologia zdrowia, psychologia jakości życia, psychologia ewolucyjna, psychologia płci, psychologia romantycznych związków, psychologia relacji, psychologia polityczna, psychologia moralności, psychologia środowiskowa, psychologia pracy, emocje i okazywanie uczuć, wpływ społeczny, agresja oraz zaburzenia odżywiania.

Publikacje naukowe są wykorzystywane jako materiał do analiz teoretycznych, studia przypadków lub materiały źródłowe w trakcie zajęć dydaktycznych z zakresu psychologii ogólnej (np. emocje i motywacja, psychologia rozwoju dzieci i młodzieży, psychologia różnicy indywidualnych), fakultetów, ścieżek psychologii stosowanej i seminariach magisterskich.

Pracownicy naukowcy w trakcie zajęć sięgają po wyniki własnych analiz i innych pracowników Instytutu Psychologii UŚ, przedstawiając na ich podstawie wybrane procesy psychologiczne. Duża część publikacji w Instytucie Psychologii to prace wieloautorskie, powstałe we współpracy międzyośrodkowej i międzynarodowej. Odzwierciedla to trendy w światowej nauce, gdzie nowatorskie badania wymagają współpracy specjalistów. Dzięki stażom zagranicznym oraz pozyskanym kontaktom, pracownicy naukowcy mogą angażować również studentów w międzynarodowe projekty badawcze, np. Being human: bridge-building between the humanities and ethology – kierownicy: prof. Craig Roberts (Uniwersytet w Stirling) i prof. dr hab. Piotr Sorokowski, prof. UW (Uniwersytet Wrocławski), współwykonawcy dr Mariola Paruzel-Czachura, prof. UŚ; Menschzentrierte Arbeitsgestaltung in der Mensch-Roboter Kollaboration (Human-centered work design in human-robot collaboration), finansowanym ze środków Programu Transform4Europe, Saarland University, Saarbrücken, Niemcy oraz projekty krajowe, np. AstroMentalHealth (<https://us.edu.pl/instytut/ip/nauka/zespoly-badawcze/projekty-naukowe-2/astromentalhealth-zespol-ds-badan-z-psychologii-kosmicznej/>).

W zestawieniu zawartym w załączniku zał_01_08 przedstawiamy listę prac naukowych, opublikowanych przez pracowników Instytutu Psychologii w prestiżowych czasopismach naukowych związanych z psychologią (200, 140 i 100 punktów ministerialnych).

Osoby studiujące angażują się w prace badawcze poprzez realizację projektów naukowych i wdrożeniowych. Zestawienie z ostatnich dwóch lat, obejmujące 28 projektów badawczych i 7 projektów praktycznych, realizowanych ze studentami psychologii, zawiera załącznik zał_01_09.

Prowadzone w Instytucie Psychologii badania naukowe są wskazówką dla osób studiujących przy wyborze promotorów prac magisterskich. Zgodnie z Regulaminem studiów w UŚ (§ 34 ust. 2; ZAŁĄCZNIK zał_00_03) przy ustalaniu tematu pracy dyplomowej uwzględnia się zainteresowania naukowe studenta, programy badawcze realizowane w dyscyplinie właściwej dla kierunku studiów oraz możliwości Uczelni w zakresie opieki naukowej nad daną pracą dyplomową. Studenci, realizując prace magisterskie nabywają umiejętności i kompetencje niezbędne do prowadzenia badań, stanowiących podstawę pracy naukowej w dyscyplinie psychologia. Studiujący mają też możliwość złożenia pracy dyplomowej w postaci artykułu naukowego (Regulamin studiów w UŚ § 35, p. 6), także we współautorstwie (p. 7). Wprawdzie w latach wcześniejszych nikt nie skorzystał z takiej możliwości,

ale w roku bieżącym kilka osób zrealizowało badania prejestrowane (lista w ZAŁĄCZNIKU zał_01_10) i przygotowało artykuły do druku w języku angielskim.

Realizacja Misji Uniwersytetu Śląskiego wiąże się także ze współpracą naukową i popularyzatorską z partnerami gospodarczymi. W ciągu ostatnich 5 lat pracownicy Instytutu Psychologii, poprzez spółkę celową Uniwersytetu Śląskiego SPIN-US Sp. z o.o., realizowali prace badawcze na zlecenie i we współpracy z podmiotami zewnętrznymi np.: High Technology Machines Sp. z o.o., Tauron Wytwarzanie S.A., Qlab Sp. z o.o., PROSOMA Sp. z o.o., Olimp Laboratories Sp. z o.o., Aligo Alfa Sp. z o.o., Miasto Chorzów (Centrum Integracji Międzypokoleniowej), Stowarzyszenie Tęczówka, Fundacja Iskierka. Od lat pracownicy i studiujący aktywnie uczestniczą w Śląskim Festiwalu Nauki. W aspekcie dydaktycznym współpraca z otoczeniem realizowana będzie między innymi w ramach nowego modułu projekt zespołowy. Moduł ten ma służyć rozwojowi umiejętności pracy zespołowej, ale jego realizacja wiązać się będzie z działaniami o charakterze naukowym bądź praktycznym. Założyć można, że pod opieką merytoryczną pracowników UŚ, przeprowadzone zostaną programy psychoedukacyjne lub pomocowe dla uczniów, podopiecznych instytucji socjalnych lub służby zdrowia. Planowane jest także przyjmowanie propozycji tematów projektów od organizacji pozarządowych, co służyć będzie rozwojowi współpracy z otoczeniem społecznym. Moduł realizowany będzie po raz pierwszy w roku akademickim 2025/2026.

Rozwój szacunku wobec innych i poszanowania praw, wskazany w Misji Uniwersytetu Śląskiego na kierunku psychologia traktowany jest szeroko, z uwzględnieniem rozwoju etycznego i społecznego. Kształtowaniu odpowiednich postaw w tym zakresie służy między innymi realizacja modułów *etyka zawodu psychologia, komunikacja interpersonalna, laboratorium umiejętności społecznych oraz projekt zespołowy*, a także praktyki zawodowe.

1.3. Zgodność programu studiów z koncepcją kształcenia Uniwersytetu Śląskiego

Rozwój Uniwersytetu Śląskiego związany jest z wdrażaniem najbardziej rozwojowych form kształcenia akademickiego (cel określony w Strategii Rozwoju Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach na lata 2020-2025 – ZAŁĄCZNIK zał_00_01). Idea ta przyświeca realizacji systemu kształcenia określanemu jako Nowa Koncepcja Studiów (https://us.edu.pl/pracownik/sprawy-dydaktyczne/nowa_koncepcja-studiow/), której istotą jest wzbogacenie kształcenia kierunkowego o elementy wiedzy i umiejętności z innych dziedzin wiedzy, w kontakcie ze specjalistami i studentami innych kierunków. Doświadczenia w tym zakresie sprzyjać mają w przyszłości zadowalającemu funkcjonowaniu w zróżnicowanym, wielod dziedzinowym środowisku pracy, charakterystycznym dla współczesności i gotowości do korzystania z wiedzy eksperckiej różnych dziedzin. Wdrożony od roku akademickiego 2023/2024 program kierunku psychologia został opracowany z uwzględnieniem działań Uniwersytetu w tym zakresie (więcej o NKS w Kryterium 2).

Na drugim i trzecim roku wprowadzone zostały trzy moduły z grupy wspierających kształcenie kierunkowe: jeden z dowolnego obszaru (*Cyfrowy świat, Ekspresja twórcza i krytyczne myślenie, Granice nauki, Zdrowie i rozwój osobisty, Środowisko naturalne i technologie*), drugi z obszaru *Ekspresja Twórcza i Krytyczne Myślenie*, obejmującego zajęcia z dziedziny nauk humanistycznych, trzeci z obszaru *Spółczesność Obywatelska i Przedsiębiorczość: Przedsiębiorczość* pozwalającego na osiągnięcie efektów uczenia się, związanych z przedsiębiorczością (<https://us.edu.pl/kolegium/kdo/przewodnik-po-ksztalceniu-ogolnouniwersyteckim/>).

Na roku trzecim studiujący wybierają jeden moduł z puli Otwartych Modułów Uniwersyteckich (<https://us.edu.pl/kolegium/kdo/omu/omu/aktualna-oferta-omu/>).

1.4. Zgodność organizacji studiów z polityką jakości Uniwersytetu Śląskiego

Jednym z priorytetowych celów Uniwersytetu Śląskiego jest „podniesienie jakości kształcenia studentów i doktorantów, w szczególności na kierunkach i w dyscyplinach związanych z POB, między innymi poprzez włączenie ich w badania naukowe” (ZAŁĄCZNIK zał_00_01: Strategia rozwoju

Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach na lata 2020-2025, s. 12; POB – priorytetowe obszary badawcze na podstawie „dokumentu Agendy Zrównoważonego Rozwoju ONZ (Transforming our world: The 2030 agenda for sustainable development; wśród POB: Harmonijny rozwój człowieka – troska o ochronę zdrowia i jakość życia, s. 13).

Proces dydaktyczny kierunku psychologia realizowany jest zgodnie z zasadami zapewniania jakości kształcenia, opisanymi w dokumencie Procedury Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia dla kierunków studiów organizowanych przez Wydział Nauk Społecznych (ZAŁĄCZNIK zał_00_06). Na Uczelni funkcjonuje komisja do spraw kształcenia i studentów, która jest organem doradczym rektora, senatu i rady Uczelni w sprawach z zakresu kształcenia prowadzonego na Uniwersytecie. Obok uczelnianej i wydziałowej komisji ds. Kształcenia i studentów, dziekana, właściwego prodziekana ds. studenckich i kształcenia, kolegium wydziału są powoływani dyrektorzy kierunków oraz ich zastępcy, a także rady dydaktyczne kierunków (Rada Dydaktyczna Kierunku Psychologia), odpowiadający zgodnie z Regulaminem organizacyjnym Uniwersytetu Śląskiego (ZAŁĄCZNIK zał_00_05) m.in. za realizację procedur wskazanych w Systemie Zapewniania Jakości Kształcenia, wyrażanie opinii o wszelkich sprawach dotyczących kształcenia na kierunku studiów, opiniowanie zmian w programach studiów, opiniowanie propozycji warunków i trybu rekrutacji na studia, kryteriów kwalifikacji, zasad przyjmowania na I rok laureatów i finalistów olimpiad stopnia centralnego oraz laureatów konkursów międzynarodowych i ogólnopolskich, a także limitów przyjęć na studia w danym roku akademickim. Na wydziale powołany jest również pełnomocnik dziekana ds. jakości kształcenia i akredytacji, który wchodzi w skład uczelnianego zespołu ds. jakości kształcenia i akredytacji. Jakość kształcenia jest systematycznie weryfikowana, przede wszystkim w ramach spotkań z interesariuszami wewnętrznymi i prowadzonej po każdym semestrze ocenie ankietowej zajęć.

1.5. Wpływ interesariuszy na program kształcenia.

Na początku prac nad modyfikacją programu kształcenia zainicjowany został proces konsultacji z osobami studiującymi, nauczycielami prowadzącymi zajęcia na kierunku oraz z osobami z otoczenia społeczno-gospodarczego. Do wszystkich studentek i studentów, a także pracowników psychologii skierowano prośbę o zgłaszanie propozycji modyfikacji programu.

Studujący i prowadzący zajęcia byli systematycznie informowani zarówno o założeniach, jak i realizowanych działaniach.

Osoby studiujące przedstawiły swoje opinie głównie w postaci opracowań zbiorczych. Pod wpływem ich sugestii wprowadzono moduł interwencja kryzysowa na 4. roku i zrezygnowano z technologii informacyjnej na I roku, ze względu na małą przydatność na danym etapie studiów. Na pierwszym roku zaplanowano omówienie i ćwiczenie zasad APA.

Z grona pracowników pisemną opinię przekazało pięć osób, a kilka przedstawiło swoje opinie ustnie. W oparciu o ich postulaty przesunięto psychopatologię (w zastępstwie psychiatrii) na rok III z II, wprowadzono zmiany w organizacji psychologii rozwoju człowieka, przebudowano ścieżki psychologii stosowanej, wprowadzono moduł metody jakościowe w psychologii oraz neuropsychologię, umożliwiono zdobycie kwalifikacji do pracy w charakterze nauczyciela, przesunięto moduł poznawcza psychologia stosowana na 3. semestr, aby nie był realizowany razem z procesami poznawczymi.

Swoje uwagi przedstawiły także cztery osoby z otoczenia społeczno-gospodarczego (wypowiedzi zawiera ZAŁĄCZNIK zał_01_11):

- kierownik Centrum Psychoterapii i Leczenia Uzależnień w Sosnowieckim Szpitalu Miejskim,
- specjalista psychologii biznesu,
- psychoonkolożka,
- konsultantka HR.

Pozytywnie zaopiniowano wprowadzenie modułów wspierających kształcenie obszarowe oraz wprowadzenie takich modułów jak projekt zespołowy. Przedstawiono też szereg wskazówek

do programu konkretnych modułów realizowanych na późniejszych latach studiów (od trzeciego), np. wyraźne rozróżnienie między psychoterapią, pomocą psychologiczną i psychologią kliniczną, uzależnienia behawioralne, przemoc w rodzinie, wspomaganie kadry zarządzającej w rozpoznawaniu kryzysów psychicznych podwładnych, psychologia przywództwa, ekonomia behawioralna, andragogika, zarządzanie porażkami, komunikacja cyfrowa, samouszkodzenia bez intencji samobójczych, neuroatypowość osób dorosłych, procedury prawne postępowania w ramach pomocy psychologicznej, zaburzenia odżywiania, współpraca psychologa z innymi specjalistami.

Wskazano także na kontrowersyjność podziału modułów na zaburzenia lękowe i zaburzenia kontroli impulsów oraz zaburzenia psychotyczne i zaburzenia afektywne – ich realizacja będzie przedmiotem szczególnej analizy w ramach ewaluacji zajęć.

Uwagi powyższe zostały przekazane koordynatorom modułów ze wskazaniem uwzględnienia w programach odpowiednich zajęć.

Program kształcenia jest systematycznie doskonalony poprzez dostosowywanie do potrzeb otoczenia społecznego dzięki współpracy z psychologami praktykami – co roku wybrane zajęcia ze ścieżek specjalizacyjnych (nazwa wykorzystywana w poprzednim programie studiów dla modułów ukierunkowanych na psychologię stosowaną) powierzane są psychologom praktykom w ramach godzin zleconych i praktyka ta będzie kontynuowana w następnych latach. Dodatkowo część nauczycieli akademickich jest zaangażowana w działania diagnostyczne i pomocowe różnych ośrodków i wykorzystuje swoje doświadczenia, wprowadzając wybrane zagadnienia jako elementy zajęć. Przykłady zagadnień wprowadzanych do programu zajęć pod wpływem otoczenia społecznego zawiera załącznik zał_06_02. Zagadnienia te są spójne z efektami uczenia się. Wśród nich znalazły się między innymi: samookaleczenia, radzenie sobie z kryzysami współczesnego świata (COVID, zagrożenie wojną), dysforia płciowa, procedury pracy w poradniach psychologiczno-pedagogicznych, bezczynność zawodowa, analiza nowych narzędzi diagnostycznych, media społecznościowe, praktyczne zastosowanie design thinking, funkcjonowanie osób ze spektrum autyzmu.

1.6. Ewaluacja

Zawartość treściowa zajęć oraz układ modułów w programie studiów poddawany jest systematycznej ewaluacji przez studentów i studentki – jest jednym z punktów analizy w czasie cosemestralnych spotkań dyrekcji kierunku z osobami studiującymi (zob.: Lista spraw do poruszenia na spotkaniu z osobami studiującymi na kierunku - ZAŁĄCZNIK zał_00_06 str. 17). Przykładowy problem, zgłoszony w poprzednich latach, to powtarzająca się na kilku modułach analiza głównych nurtów psychotherapeutycznych. Kwestia ta została przedstawiona pracownikom, dzięki czemu w ostatnim roku studiujący w mniejszym stopniu wskazują na tę niedogodność. Uwagi w tym zakresie mogą przedstawiać także studiujący członkowie Rady Dydaktycznej w ramach comiesięcznych spotkań. Od roku akademickiego 2024/2025 wprowadzono dodatkowo system krótkich spotkań dyrekcji kierunku z przedstawicielami poszczególnych roczników, odbywających się mniej więcej co miesiąc.

Program zajęć jest także przedmiotem analizy w ramach cosemestralnych spotkań dyrekcji z pracownikami realizującymi dydaktykę (zob.: Lista spraw do poruszenia na spotkaniu z osobami prowadzącymi zajęcia dydaktyczne na kierunku studiów - załącznik zał_00_06 str. 15). Dodatkowo przed rozpoczęciem każdego semestru od dwóch lat organizowane jest spotkanie pracowników, którzy prowadzili lub w rozpoczynającym się semestrze prowadzić będą zajęcia w ramach nowego programu. Uczestnicy przedstawiają krótko zagadnienia realizowane w ramach ich zajęć, aby móc w większym stopniu skoordynować treści poszczególnych modułów.

Dyrekcja kierunku oraz Rada dydaktyczna dostrzegają konieczność sformalizowania współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym w zakresie ewaluacji programu studiów, aby zapewnić większą systematyczność i przejrzystość tego procesu. Służyć temu będzie między innymi utworzenie Rady Interesariuszy Wydziału Nauk Społecznych, planowane na koniec roku akademickiego 2024/2025.

1.7. Samoocena spełnienia kryterium

Biorąc pod uwagę powyższe dane zespół ds. samooceny uznaje, że koncepcja kształcenia na kierunku psychologia na Uniwersytecie Śląskim jest zgodna z dyscypliną naukową psychologia ze względu na przyjęte efekty kierunkowe, dobór treści modułów w ramach programu kształcenia oraz powiązanie z działalnością naukową. Kierunki analiz badawczych Uniwersytetu Śląskiego w zakresie psychologii są zróżnicowane, obejmują zagadnienia psychologii ogólnej oraz subdyscyplin, eksplorowanych z osobami studiumi zarówno w ramach modułów obowiązkowych, jak i wybieralnych. Program stanowi logiczną sekwencję. Na początku osoby studiumi uzyskują podstawowe umiejętności, potrzebne do pracy i rozwoju na poziomie akademickim, kształtują krytyczne myślenie naukowe i rozpoznają kontekst, w którym osadzona jest współczesna wiedza psychologiczna. Na kolejnych latach zdobywają zaawansowaną wiedzę psychologiczną, a swoje zainteresowania rozwijają w ramach modułów wybieralnych, w tym dwóch ścieżek psychologii stosowanej. W programie zaplanowano moduły służące rozwojowi umiejętności analitycznego myślenia naukowego i realizacji rzetelnych badań, umiejętności społecznych, kompetencji językowych, a także kształtowaniu odpowiedzialności, postawy prospołecznej i gotowości do etycznego wypełniania zadań stawianych przed psychologami. Zgodnie z programem studiumi są także wdrażani do wykorzystywania zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych. Efekty uczenia się są zbieżne z charakterystykami II stopnia PRK na poziomie 7 dla profilu ogólnoakademickiego i możliwe do weryfikacji. Sformułowano je w sposób zrozumiały, z odniesieniem do specyfiki psychologii jako dyscypliny naukowej i dziedziny działań praktycznych. Koncepcja kształcenia jest zgodna z Misją Uniwersytetu Śląskiego, przygotowuje do działalności badawczej, rozwija cnoty intelektualne i obywatelskie. Włączenie do programu modułów wspierających kształcenie kierunkowe i modułu z oferty ogólnouczelnianej poszerza możliwość rozwoju osób studiumi w ramach współpracy z osobami z innych kierunków, co stanowi istotę tzw. Nowej Koncepcji Studiów, opracowanej i wdrażanej przez Uniwersytet Śląski. Program został dostosowany do standardów kształcenia European Federation of Psychologists' Associations, z uwzględnieniem uwag interesariuszy zewnętrznych i wewnętrznych, co pozwala przyjąć, że jest nowoczesny i przygotowuje osoby studiumi do funkcjonowania na rynku pracy, także na arenie Unii Europejskiej. Dodatkowym atutem jest włączenie do programu opcjonalnego bloku zajęć, dających kwalifikacje uprawniające do wykonywania zawodu nauczyciela psychologa. Koncepcja kształcenia uwzględnia politykę jakości Uniwersytetu Śląskiego, wdrażając zasady i metody określone w dokumencie Procedury Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia dla kierunków studiów organizowanych przez Wydział Nauk Społecznych. Wiąże się to między innymi z realizacją procesu ewaluacji programu i koncepcji kształcenia. Rozwój koncepcji i programu studiów w najbliższych latach wiązać się będzie z intensyfikacją kształcenia w zakresie kompetencji interpersonalnych. Planowane jest także uzyskanie certyfikatu EuroPsy. Zespół ds. samooceny dostrzega potrzebę usystematyzowania i rozwoju współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym w zakresie kształtowania treści programowych.

1.8. Dobre praktyki

- dostosowanie programu do standardów European Federation of Psychologists' Associations,
- kumulatywny układ treści,
- możliwość nieodpłatnego uzyskania uprawnień do pracy w szkole w charakterze nauczyciela psychologa,
- zajęcia z osobami studiumi i prowadzonymi z innych kierunków w ramach modułów wspierających kształcenie kierunkowe i Otwartego Modułu Uniwersyteckiego,
- analiza programu studiów i procesu realizacji w ramach systematycznych spotkań dyrekcji ze studiumi i z pracownikami,
- realizacja dwóch ścieżek z psychologii stosowanej, wybieranych przez osoby studiumi z czterech opcji: psychologii biznesu i kariery, psychologii klicznej dziecka i rodziny, psychologii klinicznej i zdrowia, psychologii śledczej i sądowej,

- włączenie opcjonalnych kursów e-learningowych, przygotowanych przez pracowników i pracowniczki UŚ na ogólnodostępnej platformie navoica.pl; kursy są dobrze oceniane przez użytkowników w ankietach ewaluacji i komentarzach na forum,
- uwzględnienie w programie studiów pracy z nowoczesnymi i ogólnodostępnymi narzędziami, wykorzystywanymi w badaniach: uniwersyteckiej platformy badań ankietowych LimeSurvey oraz pakietu statystycznego JASP.

Zalecenia dotyczące kryterium 1 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 1 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.	BRAK	NIE DOTYCZY

1.9. Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 1:

.....

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

Studia na kierunku psychologia przyporządkowane są do dziedziny nauk społecznych w dyscyplinie naukowej psychologia w 100, mają na celu zdobycie i ugruntowanie wiedzy, umiejętności i kompetencji, przygotowujących do pracy naukowej i zawodowej. Główny nacisk położony jest na krytyczne i kreatywne myślenie, wykorzystywanie zdobytej wiedzy do pozyskiwania, analizy i weryfikacji informacji z różnych źródeł, umiejętność rozwiązywania problemów, komunikatywność, pracę w grupie, umiejętność organizacji pracy. Treści programowe na kierunku psychologia gwarantują realizację wszystkich kierunkowych efektów uczenia się. Karta kierunku zawierająca opisy kierunku, modułów, efektów uczenia się, metod pracy studenta, sposobów weryfikacji znajduje się na stronie ogólnodostępnej (<https://informator.us.edu.pl/programmes/list/all/PS/W3-SMPS19.2023/?s=1>).

Szczegółowe treści dobrane zostały przez pracowników kierunku psychologia, w zdecydowanej większości będących pracownikami Instytutu Psychologii, posiadających wiedzę specjalistyczną, doświadczenie dydaktyczne i realizujących badania w dyscyplinie psychologia. Zajęcia dydaktyczne na ocenianym kierunku są zgodne z kompetencjami i zainteresowaniami naukowo-badawczymi pracowników. O wysokiej jakości kadry dydaktycznej świadczy kategoria naukowa B+ jednostki. Pracownicy naukowo-dydaktyczni Instytutu Psychologii, regularnie publikują wyniki swoich badań w prestiżowych międzynarodowych czasopiśmie naukowych. Wykaz najwyższej punktowanych publikacji zawiera załącznik zał_01_08. Dorobek każdego badacza widoczny jest na stronie internetowej UŚ: <https://ab.us.edu.pl/unit/rad?id=DS010511N>, a dodatkowo w pliku zbiorczym w załączniku zał_04_02. Część bieżących projektów badawczych, realizowanych między innymi przy współpracy ze studium, można znaleźć na stronie <https://us.edu.pl/instytut/ip/nauka/zespoły-badawcze/projekty-naukowe-2/>.

Program studiów umożliwia rozwój i weryfikację wszystkich efektów kierunkowych – pokrycie efektów zawiera załącznik zał_03_13, natomiast przyporządkowanie efektów kierunkowych do modułów przedstawione jest w załączniku zał_03_14. W opracowaniu zestawu zagadnień dla poszczególnych

modułów kierowano się zakresem efektów uczenia się, jakie mają realizować oraz specyfiką dyscypliny wiedzy, będącej przedmiotem kształcenia. Załącznik zał_02_01 zawiera zestawienie przykładowych modułów z efektami uczenia się, realizowanymi treściami oraz metodami dydaktycznymi. Opisy wszystkich modułów przedstawione są w sylabusach, dostępnych w systemie USOS <https://usosweb.us.edu.pl/>.

Studiujący na kierunku psychologia na Uniwersytecie Śląskim mają możliwość realizacji ścieżki kształcenia w zakresie standardów przygotowujących do wykonywania zawodu nauczyciela - informacje w tym zakresie zostały ujęte w załączniku zał_02_03.

2.1. Plan studiów

W roku akademickim 2023/24 wprowadzony został zmodyfikowany program studiów stacjonarnych (oznaczony symbolem SMPS.19.2023), realizowany obecnie przez osoby studiujące na I i II roku studiów. Układ modułów zawiera załącznik zał_01_01. Starsza wersja programu SMPS.19.2021 realizowana jest przez osoby studiujące na III i IV roku studiów (ZAŁĄCZNIK zał_01_02), natomiast rok V realizuje program SMPS.12.2019 (ZAŁĄCZNIK zał_01_03). Analogicznie dla IV i V roku studiów niestacjonarnych (ZAŁĄCZNIKI zał_01_04 i zał_01_05). Różnice między programami opisane zostały w załączniku zał_01_06. Od roku akademickiego 2022/2023 wstrzymano nabór na studia niestacjonarne. Dla podniesienia jakości dydaktyki od momentu wprowadzenia zmodyfikowanego programu, po każdym semestrze organizowane jest spotkanie osób, które realizowały zajęcia, bądź będą je prowadzić w semestrze następnym. W trakcie spotkań następuje krótkie omówienie treści programowych w celu uzyskania pełniejszego obrazu procesu dydaktycznego i wprowadzenia zmian, w razie potrzeby.

Na kształcenie kierunkowe składają się moduły obowiązkowe oraz moduły do wyboru. W ramach modułów obowiązkowych osoby studiujące realizują blok modułów dyplomowych, blok modułów kierunkowych i lektorat języka angielskiego (ten ostatni realizowany jest w grupie modułów ogólnodostępnych). Moduły wybieralne obejmują fakultety i moduły opcjonalne (łącznie 8), moduły ścieżki psychologii stosowanej (6 dla każdej ścieżki, do wyboru 2 z 4 ścieżek), moduły obszarowe wspierające kształcenie kierunkowe (łącznie 3) oraz Otwarty Moduł Uniwersytecki. Program studiów obejmuje wychowanie fizyczne i praktykę zawodową, a także realizację dwóch modułów (łącznie 6 ECTS) humanistycznych: filozofii i modułu z obszaru "Ekspresja Twórcza i Krytyczne Myślenie".

Każdy z aktualnie prowadzonych programów realizowany jest w trakcie 10 semestrów zapewniających osobom studiującym zdobycie 300 punktów ECTS umożliwiających osiągnięcie założonych efektów uczenia się. Podział punktów ECTS na semestry jest równomierny. Obciążenie godzinami dydaktycznymi w poszczególnych semestrach mieści się w przedziale 270-330 z wyjątkiem roku ostatniego – na semestrze dziewiątym realizowanych jest 255 godzin, a na dziesiątym 225

W trakcie konstruowania programu studiów przyjęto, że rozwój psychologa powinien wiązać się z kilkoma głównymi elementami: zdobywaniem specjalistycznej wiedzy i umiejętności zawodowych, kształtowaniem krytycznego myślenia, poszerzaniem umiejętności interpersonalnych, wzmacnianiem autonomii i odpowiedzialności w ścisłym połączeniu z właściwą postawą etyczną. Służyć temu ma dobór i układ treści kształcenia, ale też sekwencja modułów, sprzyjająca kumulowaniu efektów uczenia się. Kształtowanie krytycznego myślenia związane jest między innymi z realizacją w każdym semestrze jednego modułu dyplomowego: *metodologii badań psychologicznych, metod jakościowych w psychologii, statystyki, psychometrii, empirycznego projektu badawczego*, a następnie *seminarium magisterskiego*. Na podstawie wiedzy metodologiczno-statystycznej studiujący mają możliwość pogłębionej analizy treści materiałów źródłowych pozostałych modułów. Umiejętności społeczne rozwijane są intensywnie od pierwszego semestru (*komunikacja interpersonalna, laboratorium umiejętności społecznych, projekt zespołowy*), aby później w połączeniu z wiedzą z psychologii społecznej stanowiły czynnik sprzyjający współpracy w trakcie studiów i kompetentnemu społecznie funkcjonowaniu po ich ukończeniu. Autonomii i odpowiedzialności służyć ma stopniowe rozszerzanie

zakresu modułów wybieralnych – od modułów wspierających kształcenie kierunkowe, realizowanych zgodnie z Nową Koncepcją Studiów w Uniwersytecie Śląskim, przez fakultety (np. podstawy psychodietetyki, człowiek w świecie rzeczy i pieniędzy, psychologiczna praca z filmem, psychologia prokreacji), aż po wybór dwóch spośród czterech dostępnych ścieżek psychologii stosowanej. Aspekt etyczny jest mocno sygnalizowany już na pierwszym semestrze studiów w ramach modułu etyka zawodu psychologa, a następnie eksponowany w trakcie realizacji modułów dyplomowych i kierunkowych. Zakres tematyczny modułów kierunkowych pozwala na stopniowe pogłębianie wiedzy psychologicznej od ogólnego spojrzenia i osadzenia w kontekście historycznym i kulturowym w zakresie modułu *historia psychologii* i wprowadzeniu do psychologii, poprzez psychologię ogólną (np. *osobowość, procesy poznawcze*) aż po specjalistyczne zastosowania (*psychologia kliniczna, psychologia uzależnień, pomoc psychologiczna, moduły ścieżek psychologii stosowanej*). Seminarium magisterskie i praktyki zawodowe stymulują integrację i aplikację zdobytej wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych.

W roku akademickim 2022/23 w Uniwersytecie Śląskim podjęta została pogłębiona analiza sposobu obliczania liczby godzin realizowanych w bezpośrednim kontakcie z nauczycielem akademickim i działań z tym związanych. Jako przykład tego typu aktywności wskazać można analizę informacji zwrotnej ze strony nauczyciela akademickiego dotyczących wyników weryfikacji efektów uczenia się lub kwerenda materiałów i przegląd działań niezbędnych do uczestnictwa w zajęciach na podstawie wskazań nauczyciela. Zastosowanie takiej metodologii doprowadziło do wyraźnej zmiany proporcji ECTS wliczanych do BUNA w zmodyfikowanym programie studiów na kierunku psychologia, co obrazuje tabela 2.1.1.

Tabela 2.1.1

Liczba ECTS dla modułów realizowanych z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego, modułach związanych z działalnością naukową i na modułach wybieralnych

Programy realizowane w roku akademickim 2024/25	Forma studiów	Bezpośredni udział nauczycieli (BUNA)*		Zajęcia związane z działalnością naukową		Treści kształcenia do wyboru	
		ECTS	%	ECTS	%	ECTS	%
Program dla rocznika 2020/21 (obecny V rok)	stacjonarna	159	53 %	225	75%	123	41%
Program dla rocznika 2020/21 (obecny V rok)	niestacjonarna	131	44%	225	66%**	123	41%
Program dla roczników 2021/22 oraz 2022/23 (obecny III i IV rok)	stacjonarna	159	53 %	227	76%	119	39,7%
Program dla rocznika 2021/22 (obecny IV rok)	niestacjonarna	131	44%	79	66%**	119	39,7%
Program dla rocznika 2023/24 oraz 2024/25 (obecny I i II rok)	stacjonarna	159	53 %	157	52%	108	35%

* Dla wersji programu realizowanych obecnie na 3, 4 i 5 roku studiów stacjonarnych wartości są oszacowane jako analogiczne do programu bieżącego, przy czym zapisy w karcie kierunku dla tych wersji programu podają wartości wyższe, ze względu na odmienną metodologię obliczania BUNA, skorygowaną w roku 2022 zgodnie z Ustawą z 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce.

** Wartość wyliczona w stosunku do punktów ECTS uzyskiwanych na 4 i 5 roku, ponieważ studia niestacjonarne są wygaszane i realizowane obecnie tylko na roku IV i V.

Moduły wybieralne mają różny charakter, obejmują zarówno treści związane z subdyscyplinami psychologii, realizowane w ramach ścieżek psychologii stosowanej (wybór dwóch ścieżek z czterech dostępnych, każda obejmuje 6 modułów po 30 godzin), zagadnieniami specjalistycznymi w ramach fakultetów / modułów opcjonalnych (oferta aktualizowana w każdym roku; wybór łącznie 8 modułów w toku studiów), jak i trzy moduły interdyscyplinarne po 30 godzin każdy (moduły wspierające kształcenie kierunkowe i OMU).

Program studiów obejmuje kształcenie w zakresie języków, obcych, tj. lektorat z języka angielskiego. Osoby studiujące na studiach stacjonarnych realizują 120 godzin, 12 ECTS, podzielonych równomiernie na 4 semestry, przy czym lektorat w semestrze 4 obejmuje język angielski specjalistyczny. Całość umożliwia uzyskanie kompetencji językowych na poziomie B2+ według Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego. Na studiach niestacjonarnych wymiar godzin z zakresu kształcenia w zakresie języków obcych to 90 godzin (dwa semestry po 15 godzin i dwa po 30) za 8 ECTS. Za przygotowanie modułów i organizację lektoratów z języków obcych odpowiada Studium Praktycznej Nauki Języków Obcych <https://us.edu.pl/kolegium/spnjo/>. Przed rozpoczęciem zajęć studiujący są zobowiązani do wykonania testu diagnozującego poziom kompetencji językowych, którego wynik decyduje nie tylko o przypisaniu go do odpowiedniej grupy z wybranego języka. Dodatkowo dla osób chętnych organizowane są zajęcia wyrównawcze <https://us.edu.pl/kolegium/spnjo/komunikaty/zajecia-wyrownawcze-2/>.

Prowadzenie zajęć dydaktycznych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość jest regulowane przez zarządzenie Rektora UŚ (ZAŁĄCZNIK zał_00_04), zgodnie z którym liczba punktów ECTS uzyskanych w ramach kształcenia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość nie może być mniejsza niż 10% i większa niż 30% ogólnej liczby punktów ECTS określonych w programie całego cyklu kształcenia. Na kierunku psychologia zajęcia tego typu realizowane są na modułach z bloku statystyczno-metodologicznego oraz na wykładach organizowanych dla studentów I roku (por. tabela 2.1.2). Dla każdego z realizowanych zdalnie wykładów kierunkowych na I roku w programie uwzględniono ćwiczenia, które prowadzone są stacjonarnie, w formule kontaktowej.

Tabela 2.1.2

Zajęcia realizowane z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość

Moduł/semestr studiów	Forma zajęć	Wymiar godzinowy	ECTS
Filozofia/1	wykład	30 godzin	3
Etyka zawodu psychologa/1	wykład	30 godzin	3
Metodologia badań psychologicznych/1	wykład	30 godzin	6
Procesy poznawcze/2	wykład	30 godzin	6
Psychologia rozwoju /2	wykład	30 godzin	5
Statystyka w badaniach psychologicznych/4	wykład (15h) laboratorium (15 h)	30 godzin	4
Stosowana psychologia rozwoju/4	wykład	30 godzin	5
Psychiatria/4	wykład	30 godzin	3
Propedeutyka psychologii rozwoju człowieka i rodziny w cyklu życia/4	wykład	15 godzin	3
Psychometria/5	wykład (30h) laboratorium (30h)	60 godzin	8
Społeczna psychologia stosowana/5	wykład	30 godzin	5

Zaawansowana analiza danych/8	wykład (15h) laboratorium (45h)	60 godzin	7
Psychologia małżeństwa i rodziny (SPR_M07)/8	wykład	30 godzin	6
Wprowadzenie do psychoterapii (SPZ_M07)/8	wykład	30 godzin	6
Fakultet 3: Research Methods in Personality Psychology/8	ćwiczenia	30 godzin	6

Rozkład zajęć dla poszczególnych lat studiów na kierunku psychologia w formie stacjonarnej jest zróżnicowany, ze względu na wprowadzone w roku 2023/2024 modyfikacje. Różnią się też harmonogramy programów studiujących na tych samych rocznikach stacjonarnie i niestacjonarnie – IV i V rok studiów (por. tabela 2.1.3). Należy jednak podkreślić, że harmonogramy dla osób obecnie studiujących stacjonarnie i niestacjonarnie różnią się jedynie liczbą godzin dydaktycznych i pozwalają w pełni studentom niestacjonarnym osiągnąć założone efekty uczenia się przy zwiększonym nakładzie czasu na pracę własną. Wymiar godzin studiów niestacjonarnych stanowi 78% wymiaru godzinowego zajęć studiów stacjonarnych.

Tabela 2.1.3

Udział zajęć poszczególnych rodzajów w programie studiów

Lp	Rodzaj zajęć	I i II rok st.stac.	III, IV i V rok st. stac.	IV i V rok st. niestac.
Wykłady	I. godzin	690	900	775
	proporcja	25%	33%	36%
Ćwiczenia	I. godzin	1400	1110	900
	proporcja	50%	40%	41%
Laboratoria	I. godzin	330	390	285
	proporcja	12%	14%	13%
Seminaria	I. godzin	180	180	120
	proporcja	6,5%	7%	6%
Lektoraty (poziom biegłości B2)	I. godzin	120	120	90
	proporcja	4,5%	4%	4%
Wychowanie fizyczne	I. godzin	60	60	-
	proporcja	2%	2%	-
Razem liczba godzin		2860*	2760	2170

* plus praktyki

Dziekanat dydaktyczny opracowuje dla każdego roku studiów psychologicznych plany zajęć w układzie semestralnym uwzględniając formy studiów: stacjonarną i niestacjonarną. Po ich zaopiniowaniu przez Samorząd Studencki i zatwierdzeniu przez dyrekcję kierunku, publikowane są na stronie internetowej wydziału w sekcji <https://us.edu.pl/wydzial/wns/sprawy-studenckie/harmonogram-sesji/harmonogramy-zajec/>.

Zajęcia dla obu form studiów planowane są od poniedziałku do piątku; dla osób studiujących stacjonarnie w godzinach między 8.00 a 18.45 (wyjątkowych i rzadkich sytuacjach mogą trwać do 20.30), natomiast dla osób studiujących niestacjonarnie - w godzinach popołudniowo-wieczornych (od godz. 15.30 do 20.30).

Zasady układania harmonogramów zajęć reguluje zarządzenie Rektora nr 64/2022 <https://aktyprawne.us.edu.pl/d/5687/13/> w sprawie określenia godzin prowadzenia zajęć dydaktycznych w Uniwersytecie Śląskim w Katowicach, określające ujednolicony na poziomie całego Uniwersytetu, godzinowy rozkład zajęć na studiach stacjonarnych, w którym przewidziano piętnastominutowe przerwy między zajęciami, jak również jedną dłuższą przerwę od godz. 13.00 do 13.45 (w ramach której realizowane jest tzw. pasmo konsultacyjne). Określona w zarządzeniu koncepcja planowania zajęć przyczyniła się do podniesienia komfortu pracy i studiowania. W opracowaniu harmonogramów uwzględnia się obciążenia dydaktyczne kadry naukowo-dydaktycznej i dostępność sal. Unika się, w miarę możliwości sytuacji, w której studenci mają długie przerwy między zajęciami (tzw. „okienka”) lub w których niewielka liczba zajęć jest rozproszona w całym tygodniu.

2.2. Metody kształcenia

Metody kształcenia przyjęte na kierunku psychologia są zorientowane na osoby studiuje, motywując je do aktywnego udziału w procesie nauczania i uczenia się oraz umożliwiając osiągnięcie efektów uczenia się, w tym w szczególności umożliwiając przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej, udział w tej działalności, jak również do prowadzenia praktyki zawodowej.

O wyborze metod kształcenia decydują osoby realizujące zajęcia, mając na uwadze specyfikę modułu. W ramach Nowej Koncepcji Studiów został opracowany katalog metod dydaktycznych, które znajdują odzwierciedlenie w metodach stanowiących podstawę zajęć oraz są widoczne w sylabusach. Wybór metod jest determinowany ponadto szeregiem innych czynników, wśród których wskazać należy: formę zajęć, liczebność i strukturę grupy zajęciowej, zaplanowane do zrealizowania zadania dydaktyczne i – co oczywiste – treści merytoryczne oraz efekty uczenia się, przypisane do danego modułu. W zależności od formy i tematyki zajęć, standardowo wykorzystuje się między innymi: metody podające (wykłady), metody aktywizujące takie jak dyskusja, case study, projekty, gra dydaktyczna, burza mózgów, zadania domowe, kwerendy, debata, esej, prezentacja zespołowa lub indywidualna, a także tutoring (seminaria). W analizie materiałów źródłowych wykorzystuje się publikacje naukowe (również w języku angielskim, szczególnie na seminarium magisterskim), w tym także opisy testów psychologicznych (psychometria, wybrane metody diagnozy, seminarium magisterskie). Przykładami projektów, które po rozszerzeniu zostały wykorzystane w formie aplikacyjnej są serie poradników, przygotowanych przez grupy osób studiujących psychologię: poradniki dla nauczycieli w związku z udziałem w edukacji dzieci i młodzieży z Ukrainy (<https://us.edu.pl/wydzial/wns/2022/05/30/niebiesko-zolty-balsam-dla-zdrowia-psychicznego/>); poruszają między innymi zagadnienia PTSD, dyskryminacji) oraz poradniki dla rodziców (<https://us.edu.pl/institut/ip/nauka/publikacje-2/e-booki/kompas-dla-rodzicow-wiedza-o-rozwoju-dziecka-i-rodziny-w-pytaniach-i-przyjaznych-odpowiedziach/>); projekt finansowany ze środków Ministra Nauki w ramach wydarzenia Europejskie Miasto Nauki Katowice 2024).

Materiały poglądowe, takie jak prezentacje, są w miarę możliwości przygotowane w zgodzie z zasadami projektowania uniwersalnego i w wielu przypadkach udostępniane studiującym w repozytoriach Teams, moodle lub Google Drive. Dla zwiększenia efektywności nauczania oraz uzyskania informacji o poziomie recepcji przekazywanych treści, w trakcie wykładów stosuje się często elementy dyskusji.

Formuła ćwiczeń, konwersatoriów, warsztatów i seminariów narzuca stosowanie metod dydaktycznych, które umożliwiają, a nawet wymuszają na osobach studiujących samodzielne zdobywanie informacji z podanych źródeł, przetworzenie treści przekazanych w ramach wykładu, a następnie zastosowanie ich w działaniu. Przyjęty profil absolwenta studiów na kierunku zakłada, że jest on gotowy do podjęcia pracy zawodowej w różnych obszarach, w sposób elastyczny i kreatywny podchodząc do zmieniającego się rynku pracy, co będzie wymagało zdolności do pełnienia wielu ról (m.in. badacza, doradcy, edukatora, menedżera, lidera, przedsiębiorcy i innych). Aby przygotować

osoby studiujące do pełnienia takich zadań, konieczne jest bezpośrednio ich zaangażowanie w proces kształcenia przy użyciu metod problemowych i aktywizujących.

Osoby prowadzące zajęcia na kierunku psychologia stosują także metody i narzędzia mniej standardowe. W celu wzbogacenia treści programowych o informacje z otoczenia społeczno-gospodarczego organizowane są spotkania z psychologami praktykami, zarówno w trakcie zajęć (zajęcia specjalistyczne), jak i poza nimi, dla osób zainteresowanych (wprowadzenie do psychologii, emocje i motywacja). Studiujący mają również możliwość uczestniczenia w pracy wybranych placówek pomocowych, np. szkoły specjalnej oraz wizyt studyjnych, pozwalających poznać organizację pracy w przedsiębiorstwach (zajęcia specjalizacyjne). Potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego uwypuklone są w trakcie spotkań z osobami oczekującymi specyficznego wsparcia lub tego wsparcia im udzielającymi (np. ze względu na spektrum autyzmu, niepełnosprawność, mniejszości płciowe). Jako materiał do analizy wykorzystywane są specjalistyczne nagrania, przygotowywane przez pracowników (fakultety), a także materiały kultury, takie jak filmy i utwory muzyczne (fakultety). Kształtowaniu umiejętności służy także zastosowanie inscenizacji, symulacji sytuacji, symulacji wywiadu i rozmowy terapeutycznej (zajęcia ścieżki psychologii stosowanej), realizacja zadań i ćwiczeń (związanych np. z procesem komunikacji – laboratorium umiejętności społecznych, lektorat, ale też zastosowaniem procedur analizy danych – statystyka, psychometria). Niektórzy pracownicy stosują także metody bardzo specyficzne, np. naukę badania niemowlęcia z użyciem lalki NDT-Bobath lub elementy gamifikacji (bingo, escape room).

Szersze zestawienie metod wykorzystywanych w procesie dydaktycznym zawiera załącznik zał_02_03, natomiast przykładowe metody wykorzystywane na konkretnych modułach w powiązaniu z efektami uczenia się i zagadnieniami zawiera załącznik zał_02_01.

Aktualnie część modułów prowadzona jest przy wykorzystaniu metod blended learning – grupy równoległe do zajęć realizowanych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich mają założone zespoły w MS Teams lub na Moodle, w których umieszczane są dodatkowe materiały, instrukcje do ćwiczeń, opisy ćwiczeń, zadania oraz prowadzona jest korespondencja z osobą realizującą moduł. Wśród narzędzi wspomagających nauczanie znajduje się szereg aplikacji, które uatrakcyjniają proces dydaktyczny, ułatwiają nauczycielom przygotowanie interesujących materiałów dydaktycznych, jak np. Canva, MS Forms, Mentimeter i in.

Narzędziem znacząco wpływającym na zwiększenie kompetencji językowych jest aplikacja Grammarly, na którą licencje Uniwersytet Śląski w Katowicach udostępnia swoim pracownikom, doktorantom, a także osobom studiującym (<https://www.formularze.us.edu.pl/form/index/4476>). Grammarly to praktyczne narzędzie służące profesjonalnej korekcie pisowni w języku angielskim, które, dzięki wbudowanym funkcjom, w czasie rzeczywistym wskazuje błędy ortograficzne, stylistyczne, gramatyczne i interpunkcyjne oraz sugeruje poprawną wersję analizowanego tekstu.

Do realizacji badań on-line studiujący mogą wykorzystać MS Forms i Formularze Google z kont Uniwersytetu, ale szczególnie dedykowany dla nich jest serwis LimeSurvey, zainstalowany na wewnętrznym serwerze uczelni. LimeSurvey daje bardzo duże możliwości konstruowania ankiet o zróżnicowanych pytaniach i mechanizmach przechodzenia między pytaniami. W przypadku nietypowych wyzwań lub trudności studiujący mogą liczyć na wsparcie osoby administrującej serwisem. Metodologiczne, etyczne i techniczne przygotowanie do stosowania tego typu narzędzi stanowi nieodpłatny, ogólnodostępny kurs Badania ankietowe on-line na platformie edukacyjnej Navoica.pl (https://navoica.pl/courses/course-v1:UniwersytetSlaski+PS03+2023_4/about).

Choć do analizy danych studentki i osoby studiujące mają nieodpłatny dostęp do pakietów STATISTICA i SPSS, to na zajęciach ze statystyki i psychometrii uczeni są pracy z programem JASP (<https://jasp-stats.org/>). Rozwiązanie to jest o tyle korzystne, że JASP, jako graficzna nakładka na R jest łatwy w obsłudze, a jednocześnie ma bardzo duże możliwości i perspektywy rozwoju. Co ważne, można z niego korzystać nieodpłatnie, dzięki czemu studiujący mają możliwość korzystania z niego także po studiach, w przeciwieństwie do STATISTICA i SPSS.

2.3. Metody i techniki kształcenia na odległość

Uniwersytet Śląski w Katowicach zapewnia wszystkim swoim pracownikom oraz osobom studiującym bezpłatne konto w usłudze Office365, pozwalające korzystać ze zbioru aplikacji firmy Microsoft, a także konto w usłudze Google Workspace, wraz z aplikacjami firmy Google. Społeczność uniwersytecka ma ponadto możliwość skorzystania z dostępu do platformy Moodle. Metody i techniki kształcenia na odległość przyjęte na WNS, w tym również na kierunku psychologia, można podzielić na: formy synchroniczne, w ramach których kontakt następuje online w czasie rzeczywistym między prowadzącym a grupą studencką i pomiędzy samymi osobami studiującymi, zgodnie z przyjętym harmonogramem zajęć, oraz formy asynchroniczne, które polegają na zaznajamianiu się osób studiujących z materiałami dydaktycznymi w czasie przez siebie wybranym; formami takimi są m.in. quizy, testy i inne zadania do samodzielnego rozwiązania, projekty grupowe i indywidualne. Otwartość nauczycieli akademickich na nowe technologie sprzyja kształtowaniu podobnych postaw otwartości u studiujących, którzy chętnie przygotowują i przedstawiają na forum – między innymi – prezentacje multimedialne czy prace wykorzystujące nowoczesne platformy internetowe. Prace zespołowe z zastosowaniem różnych technik informacyjnych sprzyjają kształtowaniu wielu umiejętności, elastyczności, wykorzystywaniu mocnych stron każdego z członków grupy, jak również kreatywności niezbędnej w pracy naukowej.

W Uniwersytecie Śląskim prowadzenie zajęć dydaktycznych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość jest regulowane przez zarządzenie Rektora (ZAŁĄCZNIK zał_00_04). Zgodnie z nim student jest zobowiązany do odbycia szkoleń z zakresu korzystania z platform nauczania na odległość, wykorzystywanych przez Uniwersytet. Na stronie internetowej Centrum Kształcenia na Odległość: <https://el.us.edu.pl/cko/> udostępnia się studentom materiały szkoleniowe, przygotowujące do samodzielnego udziału w zajęciach z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.

Osoby studiujące przed rozpoczęciem nauki mają obowiązek zapoznać się z Vademecum studenckim <https://us.edu.pl/student/studia/obowiazkowe-szkolenia/>, na które składają się szkolenia zamieszczone na platformie e-learningowej: 1.) szkolenia w zakresie BHP; 2.) pierwsze kroki z narzędziami do pracy zdalnej – Teams i Moodle; 3.) pierwsze kroki w UŚ. Za pomocą platformy elearningowej obsługiwanej przez Centrum Kształcenia na Odległość przeprowadzane są także szkolenia dla studentów pierwszego roku z modułu z przysposobienia bibliotecznego. Platforma e-learningowa umożliwia również studiującym zdalny dostęp do aktualizowanych na bieżąco materiałów do zajęć. Centrum Kształcenia na Odległość zapewnia także bieżącą pomoc techniczną zarówno osobom studiującym, jak i nauczycielom i nauczycielkom akademickim realizującym zajęcia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość (zajęcia prowadzą osoby, które odbyły przeszkolenie przygotowujące do ich prowadzenia).

Uniwersytet Śląski w Katowicach we współpracy z Presovska Univerzita v Presove (Słowacja), Kazimiero Simonavicius Universitetas (Litwa), Universita Degli Studi di Salerno (Włochy) oraz Zapadoceska Univerzita v Plznie (Czechy) realizował projekt ELEPHANT – E-learning Prospects for Humanities <https://projekt-elephant.us.edu.pl/strona-glowna/>. Jednym z elementów projektu było opracowanie Narzędziownika (<https://projekt-elephant.us.edu.pl/narzedziownik/>), stanowiącego praktyczny katalog dla nauczycieli akademickich z bogatą ofertą ćwiczeń, zadań itp. Narzędziownik nie tyle skupia się na narzędziach pomocnych w nauczaniu zdalnym, ile na metodyce zdalnego ucznia, dzięki której można uczyć skutecznie (przy pomocy odpowiednich narzędzi). Nauczyciele akademicy mogą także korzystać z opracowanego Przewodnika po kształceniu zdalnym w Uniwersytecie Śląskim: https://us.edu.pl/student/wp-content/uploads/sites/3/Zdalny-US/Przewodnik-po-kszta%C5%82ceni-u-zdalnym-w-Uniwersytecie-%C5%9A%C4%85skim.pdf?fbclid=IwAR3S21OafJnxD5ebv7KbRtn8E6gWHVHpn4QFerGzfVxEatAnVt_DbSauZ-w

Na kierunku psychologia, zgodnie z zarządzeniem Rektora (ZAŁĄCZNIK zał_00_04), przyjęto że liczba punktów ECTS uzyskanych w ramach kształcenia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość nie może być mniejsza niż 10% i większa niż 30% ogólnej liczby punktów ECTS określonych w programie całego cyklu kształcenia.

- Dyrekcja kierunku może wyrazić zgodę na realizację zajęć zdalnych z uwzględnieniem: specyfiki modułów, efektów uczenia się oraz kompetencji nauczycieli akademickich w zakresie prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość;
- prowadzona jest ewidencja zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość w danych cyklach kształcenia wraz ze wskazaniem ilości punktów ECTS przypisanych tym modułom;
- w sylabusie umieszcza się informację o prowadzeniu zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość ze wskazaniem wykorzystywanej platformy oraz określeniem, w jakim zakresie zajęcia będą realizowane w trybie synchronicznym i asynchronicznym, powinna znajdować się w sylabusie modułu;
- w wyjątkowych sytuacjach (np. wyjazd na staż, krótkoterminowy wyjazd dydaktyczny lub wyjazd naukowy), prowadzący mogą uzyskać od dyrektora kierunku zgodę na prowadzenie z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość części zajęć w semestrze.

W trybie zdalnym nie powinny być prowadzone moduły kształtujące umiejętności praktyczne (z wyłączeniem modułów służących osiągnięciu kompetencji cyfrowych).

2.4. Dostosowanie procesu uczenia się do potrzeb indywidualnych

Na poziomie Uniwersytetu dostosowanie procesu uczenia się do zróżnicowanych potrzeb grupowych i indywidualnych studentek i studentów, w tym z niepełnosprawnością, jak również możliwości realizowania indywidualnych ścieżek kształcenia są zawarte w Regulaminie studiów w UŚ (ZAŁĄCZNIK zał_00_03). Są to: IDS – indywidualne dostosowanie studiów; IOS – indywidualna organizacja studiów; ITS – indywidualny tok studiów.

Zgodnie z Zarządzeniem nr 158 Rektora Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach z dnia 30 października 2024 r. w sprawie wsparcia procesu kształcenia i prowadzenia badań dla osób studiujących z niepełnosprawnościami i ze szczególnymi potrzebami (załącznik zał_00_07), dla osób ze specjalnymi potrzebami dostępna jest opcja indywidualnego dostosowania studiów, obejmującego między innymi możliwość nagrywania zajęć, wcześniejszego otrzymywania materiałów dydaktycznych, modyfikacji planu, wydłużenia czasu realizacji prac zaliczeniowych i egzaminów, dostosowania wielkości czcionki na egzaminie itp. Nie zmienia to wymagań odnośnie do osiąganego efektów uczenia się. Informacje na ten temat znaleźć można na stronie <https://us.edu.pl/wydzial/wns/wsparcie/>.

Regulamin studiów w UŚ (ZAŁĄCZNIK zał_00_03) przewiduje też możliwość Indywidualnej Organizacji Studiów (IOS), polegającej na specjalnym trybie organizacji zajęć studentów, którym aktualna sytuacja uniemożliwia kontynuowanie toku studiów na zasadach ogólnych. O IOS może ubiegać się m.in. studentka w ciąży, osoba będąca rodzicem, studiujący na kilku kierunkach, osoby biorące udział w wymianie międzyuczelnianej lub reprezentujące Uniwersytet w dyscyplinach sportowych (<https://us.edu.pl/student/wda/slowniczek/ios/>).

Dla osób o szczególnych uzdolnieniu przewidziana jest możliwość indywidualnej ścieżki rozwoju w ramach Indywidualnego Toku Studiów. Formuła ta polega na odpowiednim doborze modułów realizujących efekty uczenia się na kierunku oraz dodatkowych efektów uczenia się, a także udziale studenta w pracach naukowo-badawczych, rozwojowych i wdrożeniowych. O ITS może ubiegać się student, który ukończył przynajmniej pierwszy semestr studiów, przedstawił szczegółową koncepcję realizacji ITS i spełnia jedną z następujących przesłanek: a). uzyskał średnią ocen powyżej 4,5 w poprzedzającym wnioskiem semestrze studiów lub 4,0 z dotychczasowego przebiegu studiów; b). został zatrudniony w Uniwersytecie w związku z uzyskaniem indywidualnego albo zespołowego grantu na finansowanie działalności badawczej; c). ukończył z oceną celującą studia pierwszego

stopnia, po których podjął studia drugiego stopnia. Dodatkowo takim tokiem studiów może zostać objęty od pierwszego roku student, jeśli jest laureatem lub finalistą olimpiad stopnia centralnego lub laureatem konkursów międzynarodowych i ogólnopolskich, a także finalistą mistrzostw sportowych o charakterze ogólnokrajowym lub międzynarodowym w kategoriach młodzieżowych w dyscyplinach sportowych ujętych w rywalizacji sportu akademickiego.

Ponadto, osoby zainteresowane mają możliwość studiowania psychologii w ramach Indywidualnych Studiów Międzydziedzinowych (ISM), podczas których samodzielnie budują swój program kształcenia. Mogą wybierać zajęcia na wszystkich kierunkach Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, jednak aby uzyskać dyplom ukończenia psychologii muszą osiągnąć kierunkowe efekty uczenia się.

Indywidualizacja i dostosowanie kształcenia realizowane są również przez programy wymiany studentów, w szczególności Erasmus+ i MOST, na zasadach w nich obowiązujących, co zostało szerzej omówione w kryterium 8.

2.5. Praktyki zawodowe

Praktyki zawodowe realizowane są na podstawie wewnętrznych (uczelnianych) aktów prawnych, do których należą:

- Regulamin studiów w UŚ (ZAŁĄCZNIK zał_00_03). Do praktyk studenckich odnosi się § 5 tego regulaminu, zgodnie z którym zaliczenie praktyki zawodowej jest jednym z warunków zaliczenia semestru; opiekun praktyki może również zaliczyć praktykę na podstawie potwierdzonej pracy zawodowej, udziału studenta w obozie naukowo-badawczym, wolontariatu lub w innym przypadku, jeżeli stwierdzi, że zostały osiągnięte wymagane efekty uczenia się. W szczególności wskazany przepis odsyła do programu studiów oraz regulaminu praktyk, nadawanego przez dyrektora kierunku studiów po zasięgnięciu opinii właściwej rady dydaktycznej i właściwego organu samorządu studenckiego.
- Zarządzenie nr 92 Rektora Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach z dnia 22 czerwca 2020 r. (z późniejszą zmianą, wprowadzoną zarządzeniem Rektora nr 92/2022) w sprawie określenia wytycznych dotyczących organizacji w Uniwersytecie Śląskim w Katowicach praktyk zawodowych studenta (ZAŁĄCZNIK zał_00_18).
- Regulamin praktyk zawodowych na kierunku psychologia obowiązujący od roku akademickiego 2020/2021. Szczegóły dotyczące praktyk zawodowych dla kierunku psychologia zostały ustalone przez ówczesną Dyrektorkę kierunku. Poprzedzone zostało to przyjęciem uchwały Rady dydaktycznej kierunku psychologia. Regulamin ten określa cele odbywania praktyk zawodowych, procedurę zaliczania praktyk, zobowiązania Uczelni, studentów oraz akademickiego opiekuna studenckich praktyk zawodowych związane z organizacją praktyk (ZAŁĄCZNIK zał_00_09).

Nad prawidłowym wykonywaniem praktyk na kierunku psychologia czuwa Dziekan, zaś bezpośredni nadzór merytoryczny nad praktykami sprawuje powołany przez niego akademicki opiekun studenckich praktyk zawodowych. Warunkiem zaliczenia praktyki przez opiekuna jest osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się, przewidzianych dla modułu „praktyki zawodowe”, weryfikowanych na podstawie przedkładanej przez studenta dokumentacji odzwierciedlającej przebieg praktyki, tj. raportu ogólnego i szczegółowego z odbycia praktyki, zaopatrzonego w pozytywną opinię instytucji. Studiujący są ponadto zobowiązani do wyrażenia opinii dotyczącej realizacji praktyk w postaci eseju na temat funkcjonowania placówek i roli psychologa.

Praktyki zawodowe studentów na kierunku psychologia mają tzw. formę ciągłą i są realizowane zgodnie z programem i planem studiów po III oraz po IV roku studiów, w miesiącach wakacyjnych (lipiec-wrzesień) w wymiarze co najmniej dwóch tygodni (min. 80 godzin) po III i – w takim samym wymiarze – po IV roku. Po zaliczeniu praktyk zawodowych studiujący otrzymują w każdym roku 3 punkty ECTS. Praktyki zawodowe są realizowane na wszystkich specjalnościach.

Rodzaj praktyki odpowiada realizowanej przez osobę studiującą specjalizacji. Studiujący na kierunku psychologia realizuje dwie ścieżki specjalizacyjne, jest więc zobowiązany do odbycia w kolejnych latach dwóch praktyk, odpowiadających obu realizowanym ścieżkom specjalizacyjnym (zwanym dalej ścieżkami). Zatem po III roku studiów student odbywa praktykę z zakresu jednej realizowanej przez siebie ścieżki, a po IV roku z drugiej, w takim samym wymiarze godzin, tj. min. 80 godzin oraz zgodnie z podziałem na grupy widocznym w systemie USOSweb dla potrzeb realizacji praktyk. Kolejność realizacji praktyk przez studentów jest ustalana przez Dyrektora kierunku.

Nadzór nad realizacją praktyk na wydziale sprawuje prodziekan ds. studenckich i kształcenia, która w zakresie kierowania i koordynowania przebiegu praktyk współpracuje z dyrektorem kierunku psychologia.

Zajęcia w formie praktyk na poszczególnych ścieżkach specjalizacyjnych mają na celu zapoznanie studentów ze specyfiką pracy psychologa w wybranych obszarach. Ze względu na 4 rodzaje ścieżek - dot. osób studiujących realizujących program studiów od roku akademickiego 2023/2024 (1/ Psychologia kliniczna i zdrowia; 2/ Psychologia biznesu i kariery; 3/ Psychologia śledcza i sądowa i 4/ Psychologia kliniczna dziecka i rodziny) lub 5 rodzajów ścieżek - dot. osób studiujących realizujących program studiów do roku akademickiego 2022/2023 (SPK - psychologia kliniczna, SPS - psychologia sądowa, SPP - psychologia pracy i organizacji, SPR - psychologia rozwoju człowieka i rodziny w cyklu życia, SPZ - psychologia zdrowia i jakości życia), miejsca odbywania praktyk są zróżnicowane. Osoba studiująca jest zobowiązana do samodzielnego znalezienia odpowiedniej placówki, w której będzie w stanie osiągnąć efekty uczenia się przewidziane dla praktyk, co sprzyja rozwojowi kompetencji społecznych w zakresie współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym. Praktyka odbywać się może w placówkach oświatowych, placówkach służby zdrowia, jednostkach gospodarczych, jednostkach administracji państwowej lub samorządowej, instytucjach społecznych oraz instytucjach naukowo-badawczych. Warunkiem koniecznym, jaki spełniać musi placówka przyjmująca studenta na praktykę, jest zatrudnienie lub jej współpraca z psychologiem, który sprawować będzie merytoryczną opiekę nad studentem odbywającym praktykę. Akademicki opiekun studenckich praktyk zawodowych może wskazać studentowi potencjalne miejsca praktyk na podstawie wykazu zweryfikowanych praktykodawców, jednak wymagana jest samodzielność studenta przygotowująca go do podjęcia aktywności zawodowej w przyszłości. Przykładowo, studenci ścieżki Psychologia kliniczna i zdrowia odbywają je w poradniach zdrowia psychicznego, ośrodkach leczenia uzależnień, szpitalach, dziennych oddziałach psychiatrycznych, czy domach pomocy społecznej, a w zakresie Psychologii klinicznej dzieci i młodzieży analogiczne miejsca dedykowane nieletnim (w tym także szkoły i przedszkola). Studenci wybierający ścieżkę Psychologia biznesu i kariery zazwyczaj odbywają praktyki w przedsiębiorstwach lub instytucjach powiązanych z biznesem/rozwojem/przemysłem, w działach HR lub w agencjach reklamy i marketingu. Studenci ścieżki Psychologia śledcza i sądowa realizują program praktyk w instytucjach powiązanych z więziennictwem, ośrodkach poprawczych, ale także na sądowych oddziałach psychiatrycznych.

W ramach uczelni nad studentem czuwają opiekunowie akademicki, powoływani dla wskazanej ścieżki specjalizacyjnej, natomiast od momentu rozpoczęcia praktyk są to opiekunowie praktyk z ramienia zakładu pracy (w placówce), którzy następnie akceptują raport ogólny stanowiący podstawę dokumentacji.

Wcześniejsza realizacja praktyk, tj. przed okresem wakacyjnym lipiec-wrzesień jest możliwa pod warunkiem uzyskania pisemnej zgody opiekuna akademickiego praktyk. W tym celu student zobowiązany jest do złożenia podania do opiekuna akademickiego praktyk, zawierającego uzasadnienie prośby oraz deklarację, że praktyka nie będzie kolidować z zobowiązaniami studenta wynikającymi z harmonogramu studiów.

Zaliczenie pracy zawodowej, wolontariatu, udziału w obozie naukowo-badawczym, projekcie badawczym lub innych aktywności jako praktyk może zostać uznane przez opiekuna pod warunkiem, że są one zgodne z realizowaną ścieżką specjalizacyjną oraz jeżeli zostały osiągnięte wymagane efekty

uczenia się. Zaliczenie wymaga złożenia przez studenta wniosku do właściwego opiekuna akademickiego, który dokonuje weryfikacji założonych efektów uczenia się.

Uniwersytet Śląski, jak inne instytucje edukacyjne i opiekuńcze, musiał dostosować swoje regulacje, aby spełnić wymogi dotyczące standardów ochrony dzieci i młodzieży. Kwestię tę reguluje Zarządzenie nr 125 Rektora UŚ z 28 sierpnia 2024 r. (<https://us.edu.pl/uczelnia/standardy-ochrony-maloletnich>), czyli tzw. „ustawa Kamilka”, (przepisy te weszły w życie 15 lutego 2024 r.), która wprowadza nowe obowiązki związane z ochroną małoletnich.

Opiekunowie praktyk zawodowych powoływani są przez dziekana i są upoważnieni do podpisywania dokumentów związanych z realizacją praktyk. Do zadań opiekunów praktyk należy w szczególności:

- odbywanie corocznych spotkań z osobami studiującymi, celem przybliżenia im zasad odbywania praktyk zawodowych na danym kierunku i roku studiów w konkretnym roku akademickim.
- odbywanie stacjonarnych dyżurów w sprawie studenckich praktyk zawodowych, względnie dyżurów zdalnych na platformie MS Teams
- aktualizowanie treści strony internetowej WNS w zakresie informacji dotyczących studenckich praktyk zawodowych, w tym aktualnie obowiązujących aktów prawa wewnętrznego, terminów odbywania dyżurów, wskazówek praktycznych dla studentów
- wymiana bieżącej korespondencji elektronicznej ze studentami
- weryfikacja dodatkowa – w uzasadnionych lub budzących wątpliwości przypadkach – uzyskanych podczas praktyki efektów uczenia się w drodze rozmowy bezpośredniej z osobą studiującą
- kontakt z organizatorami studenckich praktyk zawodowych.

Podstawowym celem praktyki, co stanowi zarazem jej ramowy program, jest zrealizowanie efektów uczenia się wynikających z programu studiów, a ponadto:

- rozwijanie umiejętności wykorzystania wiedzy zdobytej na studiach (zwłaszcza w obszarze dwóch wybranych przez studenta ścieżek specjalizacyjnych);
- zapoznanie studenta ze specyfiką środowiska zawodowego;
- zapoznanie studenta ze strukturą organizacyjną placówki i jej funkcjonowaniem, zasadami organizacji pracy i podziału kompetencji, procedurami, procesem planowania pracy w miejscu odbywania praktyk;
- kształtowanie umiejętności niezbędnych w przyszłej pracy zawodowej;
- przygotowanie studenta do samodzielności i odpowiedzialności za powierzone mu zadania;
- stworzenie warunków do aktywizacji zawodowej studenta na rynku pracy;
- zapoznanie studenta z zasadami funkcjonowania rynku pracy.

Zakłada się, że po realizacji praktyk zawodowych osoba studiująca:

- Posiada wiedzę dotyczącą: rodzaju i charakteru problemów oraz zadań pojawiających się w działalności praktycznej (zawodowej) w różnych środowiskach i kontekstach społecznych; środowisk (organizacji, instytucji, struktur społecznych), w których możliwa jest i pożądana działalność praktyczna (zawodowa); norm prawnych i przepisów regulujących funkcjonowanie placówki, w jakiej realizowana jest określona działalność praktyczna; konsekwencji naruszenia obowiązujących przepisów dotyczących działań będących w zakresie zadań psychologa.
- Posiada wiedzę na temat procesu diagnostycznego/interwencyjnego oraz jego specyfiki, metod i narzędzi właściwych dla wybranego obszaru psychologii stosowanej; zna podstawy i zasady opiniowania psychologicznego w tych obszarach działalności praktycznej.
- Potrafi zaplanować proces diagnostyczny/interwencyjny w odniesieniu do problemów psychologicznych właściwych dla określonego obszaru psychologii stosowanej (tzn. potrafi formułować problemy i hipotezy) oraz wskazać adekwatne do ich weryfikacji metody diagnostyczne.

- Potrafi przeprowadzić badanie psychologiczne/plan oddziaływań interwencyjnych postępując metodami stosowanymi w praktyce diagnostycznej, badawczej lub eksperckiej.
- Potrafi zinterpretować zebrane dane empiryczne oraz na podstawie wyników przeprowadzonej diagnozy podjąć odpowiedzialne decyzje odnośnie dalszej pracy z pacjentem/klientem/ucniem/pracownikiem.
- Potrafi w sposób komunikatywny i zrozumiały dla zleceniodawców sporządzić opinię psychologiczną lub przygotować projekt interwencyjny, lub zaproponować strategię sprawdzania jego skuteczności.
- Posiada umiejętność identyfikowania problemów wymagających współpracy interdyscyplinarnej oraz posiada przygotowanie do współdziałania ze specjalistami z innych dziedzin.
- Jest uwrażliwiony na problemy osób i grup społecznych znajdujących się w trudnym położeniu lub w szczególnej sytuacji życiowej, aktywnie inicjuje lub wspiera wszelkie inicjatywy sprzyjające tworzeniu optymalnych warunków życia w różnych środowiskach (rodzinnym, zawodowym, szkolnym) szanując jednocześnie indywidualne systemy wartości, lokalne tradycje i kulturę danej społeczności, organizacji lub instytucji.
- Jest otwarty na współpracę na zasadach równości ze specjalistami z innych dziedzin; posiada kompetencje społeczne pozwalające na pracę w zespołach interdyscyplinarnych z jednoczesnym uwrażliwieniem na problemy i dylematy etyczne pojawiające się w działalności profesjonalnej psychologa w różnych obszarach zastosowania wiedzy psychologicznej, również w perspektywie interdyscyplinarnej w relacjach psycholog-klient, psycholog-inny psycholog, psycholog-specjalista w innej dziedzinie, psycholog- społeczeństwo (również w odniesieniu do mediów i polityki).

2.6. Ewaluacja

Zgodnie z procedurami systemu zapewniania jakości kształcenia, przyjętymi dla kierunków studiów organizowanych przez Wydział Nauk Społecznych realizacja programu studiów poddawana jest systematycznej ewaluacji przez studentów i studentki w ramach cosemestralnych spotkań dykcji kierunku z osobami studiującymi (zob.: Lista spraw do poruszenia na spotkaniu z osobami studiującymi na kierunku - ZAŁĄCZNIK zał_00_06 str. 17). Uwagi w tym zakresie mogą przedstawiać także studiujący członkowie Rady Dydaktycznej w ramach comiesięcznych spotkań. Od roku akademickiego 2024/2025 wprowadzono dodatkowo system krótkich spotkań dykcji kierunku z przedstawicielami poszczególnych roczników, odbywających się mniej więcej co miesiąc.

Kwestie związane z bieżącą realizacją programu zajęć są najczęściej poruszane na takich spotkaniach. Studiujący przedstawiają sytuacje dla nich niedogodne, oczekując pomocy w ich naprawie i taką pomoc otrzymują. Jako przykład wskazać można powtarzające się pojedyncze nieobecności jednej z osób prowadzących zajęcia, związane ze złym stanem zdrowia. Podjęta razem z osobą zainteresowaną analiza doprowadziła do wypracowania zasad systematycznego odpracowywania tych nieobecności. Część uwag personalnych doprowadziło do przebudowy przydziałów zajęć. Studiujący zgłaszali także zastrzeżenia do procedur zapisów na moduły wybieralne, w efekcie czego podjęto interwencję w dziale odpowiedzialnym za system rejestracji, a od bieżącego roku planowane jest uruchomienie zapisów we wcześniejszym terminie i z pełniejszą pulą informacji. W bieżącym roku akademickim studiujący II roku przedstawili kilka zastrzeżeń organizacyjnych w odniesieniu do modułów obszarowych wspierających kształcenie kierunkowe i Otwartego Modułu Uniwersyteckiego, co jest zrozumiałe, ze względu na fakt, że ich realizacja ma miejsce dopiero drugi rok i wymaga koordynacji oferty dla wszystkich studentów i studentek Wydziału Nauk Społecznych lub Uniwersytetu Śląskiego. Niemniej uwagi zostaną przekazane zespołowi Kolegium Dydaktyki Ogólnouniwersyteckiej z nadzieją ich uwzględnienia. Zgłaszane są także prośby o zmiany w sposobie układania harmonogramu zajęć, by zmniejszyć liczbę długich przerw. Przed rozpoczęciem semestru letniego dykcja kierunku podejmie analizę tej kwestii

razem z pracownikiem dziekanatu. Do pracowników zostanie skierowany wniosek o zwiększenie elastyczności w planowaniu zajęć.

Co ważne, głosy studentów i studentek nie ograniczają się do krytyki. Bardzo często związane są z docenieniem wiedzy, kompetencji, zaangażowania lub postawy osób prowadzących zajęcia, a także organizacji procesu kształcenia. Uwagi takie są przez dyrekcję przekazywane w trakcie spotkań z całym zespołem pracowników lub indywidualnie, jako element wzmacniania poczucia kompetencji i satysfakcji z pracy.

Sposobnością do uzyskania informacji o jakości dydaktyki jest także analiza odpowiedzi ankiet ewaluacji zajęć, prowadzona po każdym semestrze przez dyrekcję. Wyniki są dostępne indywidualnie dla wszystkich pracowników i w pierwszej kolejności to oni podejmują autorefleksję nad swoją pracą dydaktyczną. W przypadku niskich ocen dyrekcja kierunku podejmuje pogłębioną analizę odpowiedzi opisowych, stara się uzyskać dodatkowe informacje od studiujących, a w przypadku potwierdzenia uwag krytycznych prosi pracownika o przedstawienie swojego oglądu sytuacji i możliwych kroków zaradczych. Podobnie jak w przypadku informacji ustnych, w ankietach przeważają wysokie oceny, a komentarze mają często wymowę bardzo pozytywną.

2.7. Samoocena spełnienia kryterium

Studia w całości przypisane są do dyscypliny psychologia w zakresie dziedziny nauki społeczne. Treści programowe są zgodne zakładanymi efektami uczenia się, obejmują aktualny stan wiedzy z psychologii jako nauki i są właściwie dobrane metodycznie. Doświadczenie naukowe osób prowadzących zajęcia pozwala przyjąć, że właściwie dobierają zagadnienia w ramach poszczególnych modułów. Liczba punktów ECTS realizowanych na modułach powiązanych z działalnością naukową Uniwersytetu Śląskiego przekracza 50%. Treści obejmują wszystkie zasadnicze zagadnienia współczesnej wiedzy psychologicznej i jako całość zapewniają uzyskanie każdego z efektów uczenia się.

Studia obejmują 2860 godzin (plus 200 godzin praktyk; liczba dla najnowszego programu, obowiązującego od roku akademickiego 2023/2024), co wiąże się z uzyskaniem łącznie 300 ECTS. Liczba godzin dydaktycznych oraz szacowany nakład pracy studentów i studentek są zróżnicowane i proporcjonalne do złożoności lub trudności realizowanych treści. Dotyczy to także realizacji działań wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich, związanych łącznie z wymiarem 53% ECTS całego toku studiów. Punkty ECTS są uwzględniane przez osoby prowadzące zajęcia w planowaniu nakładu pracy studiujących.

Sekwencja zajęć została opracowana właściwie, aby zapewnić stopniowe kumulowanie i integrowanie efektów uczenia się. Blok modułów dyplomowych koncentruje się między innymi na rozwoju krytycznego myślenia naukowego, moduły społeczne, w części o charakterze warsztatowym, pozwalają na rozwijanie umiejętności interpersonalnych i współpracy, a moduły kierunkowe dają coraz precyzyjniejszy obraz funkcjonowania człowieka i możliwości wspierania go przez działania psychologiczne. W treści programowe systematycznie włączane są zagadnienia związane z etyką i etosem zawodu.

Część zajęć, w tym fakultety i moduły ścieżki psychologii stosowanej, ma charakter wybieralny - łącznie obejmują 35% punktów ECTS. W programie przewidziano zajęcia z zakresu języków obcych - lektoraty z języka angielskiego, w tym specjalistycznego, co pozwala na uzyskanie kompetencji językowych na poziomie B2+. Realizowane są też dwa moduły humanistyczne (łącznie 6 ECTS). Spełnione są zatem minima w tym zakresie. Pracownicy dydaktyczni wykorzystują metody kształcenia na odległość, przy czym w skali całego programu ta forma prowadzenia zajęć ma charakter pomocniczy i lokuje udział modułów realizowanych w ten sposób w zakresie 10%-30% ECTS całego cyklu kształcenia.

Metody kształcenia są bardzo zróżnicowane i dopasowane zarówno do efektów uczenia się, jak i specyfiki modułu. Pozwalają one na rozwój wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych w zakładanym zakresie. Obejmują wskazania współczesnej dydaktyki akademickiej, wykorzystują

nowoczesne metody, w tym wykorzystanie zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych. Na zajęciach ćwiczeniowych, seminaryjnych, a szczególnie laboratoryjnych stymulują aktywność i zaangażowanie studiujących, zarówno bezpośrednio w trakcie spotkań, np. poprzez dyskusję, debatę lub prezentację, ale także poza zajęciami, przez analizę literatury, rozwiązywanie zadań lub przygotowanie materiałów do zajęć. Elementy aktywne wykorzystywane są także, choć oczywiście w mniejszym stopniu, na wykładach. Stosowane metody przygotowują do prowadzenia działalności naukowej w zakresie psychologii, co jest potwierdzone w ramach zaliczeń modułów dyplomowych, a w szczególności pracy magisterskiej, która musi mieć charakter badawczy.

Efekty uczenia się zakładane dla praktyk są tożsame lub uzupełniające w stosunku do efektów innych zajęć. Organizacja praktyk odbywa się w oparciu o Regulamin praktyk zawodowych na kierunku psychologia, zawierający odpowiednie wskazania dla studentów i organizatorów praktyk. Miejsce odbywania, czas, umiejscowienie praktyki w programie studiów zapewniają osiągnięcie efektów uczenia się, a do ich weryfikacji i dokumentowania zastosowane są właściwe metody w postaci raportu ogólnego eseju oraz raportu szczegółowego (dokumentacja praktyk jest sformalizowana, określona przez zarządzenie Rektora nr 92/2020 - ze zm.). Opieka nad praktykami powierzana jest osobom z doświadczeniem dydaktycznym, często także praktycznym. W procesie weryfikacji efektów opiekun praktyki uwzględnia szereg elementów, np. opis aktywności zawodowej psychologa zatrudnionego w danej placówce, możliwe ramy oddziaływań psychologicznych, wykaz podjętych działań przez studenta lub studium przypadku pacjenta, a ocena ma charakter kompleksowy i odnosi się do każdego z zakładanych efektów uczenia się. Przed rozpoczęciem praktyki akademicki opiekun praktyk weryfikuje, czy warunki jej odbywania umożliwiają osiągnięcie efektów i realizację praktyk zgodnie z przyjętym regulaminem praktyk na kierunku psychologia. Infrastruktura miejsc odbywania praktyk jest związana z funkcjonowaniem psychologa w określonej instytucji, zatem nie wiąże się z warunkami szkodliwymi i umożliwia prawidłową realizację praktyk. Program i realizacja praktyk podlegają systematycznej ocenie z udziałem studentów, a jej wyniki uwzględniane są w doborze miejsc praktyk w kolejnych latach.

Zespół przygotowujący raport samooceny dostrzega potrzebę głębszej analizy możliwości takiego budowania harmonogramów zajęć, by unikać dużych przerw. Przed rozpoczęciem semestru letniego dyrekcja kierunku podejmie analizę tej kwestii razem z pracownikiem dziekanatu. Do pracowników zostanie skierowany wniosek o zwiększenie elastyczności w planowaniu zajęć.

2.8. Dobre praktyki

- bardzo duże zróżnicowanie metod dydaktycznych, dostosowanych do specyfiki efektów uczenia się i treści programowych; pracownicy w odpowiedni sposób wykorzystują metody projektowe, spotkania z praktykami, inscenizacje i nagrania filmowe, materiały kultury i wiele innych;
- przemyślany program studiów, umożliwiający rozwój kierunkowy studiujących i kumulację efektów uczenia się, a także kształtowanie wiedzy, umiejętności i kompetencji związanych z krytycznym myśleniem naukowym oraz umiejętność funkcjonowania w zespole; stopniowe zwiększanie liczby modułów wybieralnych na kolejnych latach służy indywidualizacji rozwoju i autonomii;
- różnorodność treści programowych, zgodna zarówno ze specyfiką modułów, jak i zainteresowaniami naukowymi osób prowadzących;
- realizowanie wszystkich prac dyplomowych w formie prac badawczych;
- wykorzystanie nowoczesnych technologii, między innymi programu statystycznego JASP, serwisu do badań internetowych LimeSurvey na serwerze uniwersyteckim, Grammarly.

Zalecenia dotyczące kryterium 2 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 2 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.	BRAK	NIE DOTYCZY

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 2:

.....

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

3.1. Warunki rekrutacji na studia

Kompetencje oczekiwane od kandydata ubiegającego się o przyjęcie na studia jednolite magisterskie na kierunku psychologia wynikają z Polskiej Ramy Kwalifikacji, zgodnej z Europejską Ramą Kwalifikacji oraz z art. 69 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Kandydat na studia jednolite magisterskie na kierunku psychologia zobowiązany jest do posiadania kwalifikacji umożliwiających przystąpienie do kształcenia służącego uzyskaniu efektów uczenia się właściwych dla 7 poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji. Potwierdzeniem urzędowym posiadania takiego przygotowania jest złożony egzamin maturalny.

Rekrutacja na studia w trybie stacjonarnym na kierunku psychologia odbywa się co roku na zasadach określonych we właściwej uchwale Senatu w sprawie warunków i trybu rekrutacji na I rok studiów w Uniwersytecie Śląskim w Katowicach w danym roku akademickim. Uchwała jest każdorazowo publikowana w serwisie <https://aktyprawne.us.edu.pl/> (dostęp po zalogowaniu). Załącznik zał_03_01 zawiera dokument obowiązujący na rok 2024/2025. Kryteria przyjęcia na studia na kierunku psychologia oraz innych kierunków realizowanych na Wydziale Nauk Społecznych uregulowano w Załączniku nr 3 do uchwały nr 406 Senatu UŚ z dnia 27 czerwca 2023 (ZAŁĄCZNIK zał_03_02). Uchwała definiuje wymogi stawiane kandydatom na studia dla każdego kierunku studiów, określa poszczególne etapy postępowania kwalifikacyjnego, zasady przeliczania wyników na świadectwie dojrzałości oraz ustalania list rankingowych. Limity przyjęć na rok akademicki 2024/2025 zostały określone w uchwale Senatu nr 533/2024 z 21 maja 2024 roku oraz w załączniku do tej uchwały. Limit dla studiów jednolitych magisterskich na kierunku psychologia został ustalony na 150 osób.

3.2. Kryteria kwalifikacji i procedury kwalifikacyjne

Kandydaci na studia jednolite magisterskie są przyjmowani na podstawie konkursu świadectw maturalnych. Pod uwagę brane są wyniki z przedmiotów zdawanych na egzaminie maturalnym w części pisemnej (język polski – waga 30%, język obcy nowożytny – waga 30%, jeden przedmiot do wyboru spośród: biologia, historia, wiedza o społeczeństwie, filozofia, matematyka – waga 40%). Szczegółowe informacje dotyczące warunków kwalifikacji na kierunek psychologia znajdują się na podstronie Internetowej Rejestracji Kandydatów (IRK; <https://irk2.us.edu.pl/pl/offer/SW-2024-Z/programme/W3-SMPS19/?from=field:PS>) Kryteria przyjęć na rok akademicki 2024/2025 uwzględniają zmiany w sposobie przeprowadzania egzaminów maturalnych, jakie zachodziły na przestrzeni lat. Stworzono w ten sposób porównywalne warunki kwalifikacji maturzystom z różnych roczników. O zakwalifikowaniu na studia decyduje miejsce na liście rankingowej, utworzonej na podstawie sumy uzyskanych punktów z przedmiotów maturalnych, z uwzględnieniem limitu przyjęć określonych uchwałą Senatu Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach. Na studia przyjęte zostają osoby,

które zostały zakwalifikowane do przyjęcia na studia i które we wskazanym czasie złożyły odpowiednie dokumenty i dokonały wpisu na studia.

W Uniwersytecie Śląskim o przyjęcie na studia jednolite magisterskie na kierunku psychologia mogą się również ubiegać cudzoziemcy. Muszą oni legitymować się świadectwem maturalnym, świadectwem ukończenia szkoły średniej lub innym dokumentem umożliwiającym podjęcie studiów w kraju, w którym dokument taki został wydany. Cudzoziemcy ubiegający się o przyjęcie na studia w języku polskim muszą wykazać się znajomością języka polskiego potwierdzoną odpowiednim dokumentem - w razie jego braku, znajomość języka polskiego można potwierdzić poprzez przystąpienie do egzaminu przeprowadzanego przez Szkołę Języka i Kultury Polskiej Uniwersytetu Śląskiego (która jest ośrodkiem uprawnionym do przeprowadzania egzaminów certyfikowanych z języka polskiego jako języka obcego na wszystkich poziomach zaawansowania) lub przez Wydziałową Komisję Rekrutacyjną. Szczegóły dotyczące rekrutacji cudzoziemców znaleźć można na stronie internetowej Uniwersytetu Śląskiego: <https://us.edu.pl/kandydat/cudzoziemcy/>. Obsługą kandydatów spoza granic Polski zajmuje się zespół Biura Rekrutacji Cudzoziemców, którego pracownicy służą kandydatom pomocą w rozwiązywaniu wszelkich spraw związanych z formalną stroną rekrutacji cudzoziemców. Dodatkowo, w skład każdej komisji rekrutacyjnej wchodzi osoba odpowiedzialna za rekrutację osób spoza granic Polski. Członek komisji ds. świadectw i dyplomów międzynarodowych odpowiada w szczególności za przeliczanie ocen ze świadectw maturalnych, świadectw ukończenia szkół średnich oraz dyplomów ze skal zagranicznych na skalę polską, zgodnie z podanymi wytycznymi. Wytyczne dotyczące zasad i sposobów przeliczania ocen ze świadectwa i innych dokumentów uzyskanych za granicą na rok 2024/2025 określa Załącznik nr 1 do uchwały nr 532 Senatu UŚ z dnia 21 maja 2024 r (ZAŁĄCZNIK zał_03_03).

Z pominięciem postępowania rekrutacyjnego na studia przyjmowani są laureaci oraz finaliści olimpiad. Warunki rekrutacji laureatów i finalistów olimpiad reguluje uchwała Senatu nr 534/2024 z dnia 21 maja 2024 r. (<https://aktyprawne.us.edu.pl/d/7349/5/>) w sprawie szczegółowych zasad przyjmowania na I rok studiów laureatów i finalistów olimpiad stopnia centralnego, laureatów konkursów międzynarodowych oraz ogólnopolskich, a także finalistów Mistrzostw Polski w kategoriach młodzieżowych, w dyscyplinach sportowych ujętych w rywalizacji sportu akademickiego w ramach programu Akademickie Mistrzostwa Polski w latach 2024/2025, 2025/2026, 2026/2027.

Kandydaci mogą również ubiegać się o przyjęcie na Indywidualne Studia Międzydziedzinowe (ISM) i w ich ramach realizować studia na kierunku psychologia. Szczegółowe zasady rekrutacji na ISM reguluje Załącznik nr 9 do uchwały nr 406 Senatu UŚ z dnia 27 czerwca 2023 r.: <https://aktyprawne.us.edu.pl/423-lista/d/6509/5/>.

Szczegółowe zasady przeprowadzania rejestracji kandydatów sformułowane są w zarządzeniu Rektora z dnia 31 maja 2023 (ZAŁĄCZNIK zał_03_04). Informacje dotyczące poszczególnych kierunków studiów, w tym kryteria kwalifikacji, znajdują się na stronie <https://us.edu.pl/wydzial/wns/psychologia-2/>). Informacje o kierunkach oraz kryteria kwalifikacji znajdują się również w systemie Internetowej Rejestracji Kandydatów: <https://irk2.us.edu.pl/pl/offer/SW-2024-Z/>.

Informacje o oczekiwanych od kandydata kompetencjach cyfrowych niezbędnych w procesie rekrutacji, wymaganiach sprzętowych związanych z kształceniem z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość oraz o wsparciu Uczelni w zapewnieniu dostępu do tego sprzętu, a także systemie USOS oraz kompetencjach językowych znajdują się na stronie internetowej Uczelni w serwisie kandydat w formie dedykowanej zakładki: <https://us.edu.pl/kandydat/rekrutacja-na-studia-krok-po-kroku/dodatkowe-kompetencje-wymagane-od-kandydatow-i-studentow-us/>. Kandydat może również znaleźć inne ważne informacje dotyczące przebiegu rekrutacji na studia pod adresem: <https://us.edu.pl/kandydat/rekrutacja-na-studia-krok-po-kroku/przebieg-rekrutacji/>. W czasie rekrutacji, dla osób nieposiadających odpowiednich narzędzi do dokonania skutecznej rejestracji i zapisu na studia, w Dziale Kształcenia (Rektorat) udostępniane są stanowiska komputerowe

z dostępem do Internetu oraz drukarki i skanera, jak również udzielane jest na bieżąco wsparcie specjalistów w tym zakresie.

3.3. Zasady sprawdzania i oceniania osiągnięcia efektów uczenia się

Zasady sprawdzania i oceniania stopnia osiągnięcia efektów uczenia się są określone w Regulaminie studiów w UŚ (ZAŁĄCZNIK zał_00_03). Program studiów umożliwia rozwój i weryfikację wszystkich efektów kierunkowych – pokrycie efektów zawiera załącznik zał_03_13, natomiast przyporządkowanie efektów kierunkowych do modułów przedstawione jest w załączniku zał_03_14.

Warunkiem zaliczenia każdego semestru jest uzyskanie pozytywnej oceny końcowej modułu (OKM) ze wszystkich modułów przewidzianych w planie studiów i uzyskanie łącznie co najmniej 30 punktów ECTS. Każdy z modułów kończy się zaliczeniem na ocenę (z wyjątkiem zajęć z wychowania fizycznego). Ocena końcowa modułu wyznaczana jest według kryteriów opisanych w sylabusie, a przy braku szczegółowych zapisów przyjmuje się, że dla modułów obejmujących ćwiczenia lub laboratoria i wykład, ocena z modułu jest średnią arytmetyczną ocen z obu form. Zaliczenie semestru zimowego powinno nastąpić nie później niż do 15 marca, a zaliczenie semestru letniego lub roku nie później niż 25 września. Na wniosek studenta dziekan może w uzasadnionych przypadkach przedłużyć te terminy, jednakże zaliczenie semestru zimowego powinno nastąpić nie później niż 15 maja, natomiast semestru letniego – 25 listopada.

Szczegółowe kryteria oceniania opisane są w sylabusach poszczególnych modułów. Nauczyciel prowadzący dany moduł ma obowiązek zapoznać studentów z zasadami weryfikowania poziomu osiągnięcia efektów uczenia się i warunkami zaliczenia na pierwszych zajęciach rozpoczynających cykl dydaktyczny. W sytuacji prowadzenia modułu przez więcej niż jednego nauczyciela, do opracowania i przedstawienia wspólnych zasad oceniania oraz warunków zaliczeń zobowiązany jest koordynator modułu. Niezgodność przeprowadzenia zaliczenia czy egzaminu z treścią sylabusu może być podstawą do unieważnienia egzaminu lub zaliczenia albo przyznania studentowi prawa do egzaminu lub zaliczenia komisyjnego.

Prowadzący zajęcia wpisuje do protokołu w systemie USOS wystawione oceny niezwłocznie, jednakże nie później niż w terminie 7 dni od daty ogłoszenia wyników przeprowadzonej weryfikacji efektów uczenia się i najpóźniej w ostatnim dniu sesji poprawkowej. W przypadku zgody na przedłużenie zaliczenia semestru, po zamknięciu dostępu do protokołu wpisu oceny, na wniosek nauczyciela akademickiego, dokonuje pracownik właściwego dziekanatu.

Forma zaliczenia oraz metody dostosowane są do formy realizacji zajęć, specyfiki modułu oraz rodzaju weryfikowanych efektów. Przykładowo na module *psychometria* wiedza weryfikowana jest w ramach egzaminu, umiejętności poprzez realizację zadań obliczeniowych, a kompetencje poprzez krytyczną analizę wybranego artykułu opisującego właściwości psychometryczne testu. Na module fakultatywnym *psychologia prokreacji* osiągnięcie efektów uczenia się weryfikowana jest przez egzamin oraz esej lub studium przypadku.

Weryfikacja efektów uczenia się wiąże się z dostarczeniem osobie studiującej informacji o stopniu realizacji efektów, co w praktyce oznacza między innymi wskazanie poprawnych i niepoprawnych odpowiedzi. Dla metod ustnych realizowane jest to przez komentarz słowny, dla testów poprzez wskazanie zaliczenia lub niezaliczenia poszczególnych odpowiedzi, a dla pozostałych form poprzez komentarz pisemny na temat dostrzeżonych walorów lub braków. Przykłady prac z takimi informacjami zawiera załącznik zał_03_08.

W terminie 14 dni od ogłoszenia wyników zaliczenia lub egzaminu studiujący mają prawo w trakcie konsultacji osoby weryfikującej efekty uczenia się do wglądu do swojej pracy pisemnej. Prawo to obejmuje także możliwość uzyskania wyjaśnień, w szczególności na czym polegały popełnione błędy. W przypadku, gdy we wskazanym terminie konsultacje się nie odbyły, osoba weryfikująca efekty uczenia się ma obowiązek przed kolejnym terminem zaliczenia lub egzaminu wyznaczyć co najmniej dwie konsultacje w celu udostępnienia studentom prac pisemnych do wglądu. W ten sposób określone

zostały zasady przekazywania studentom informacji zwrotnej, dotyczące stopnia osiągnięcia efektów uczenia się na każdym etapie studiów oraz na ich zakończenie.

Protokoły egzaminów i zaliczeń końcowych tworzone i przechowywane są w postaci elektronicznej w systemie USOS.

W odniesieniu do modułów realizowanych w formule zdalnej, zgodnie z uchwałą Komisji ds. kształcenia i studentów WNS (ZAŁĄCZNIK zał_00_08), weryfikacja części efektów uczenia się objętych programem studiów może być uzyskana z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, przy czym nie dopuszcza się możliwości weryfikowania wszystkich efektów uczenia się wyłącznie w formie zdalnej. W praktyce oznacza to, że egzaminy po wykładach prowadzonych zdalnie odbywają się w kontakcie bezpośrednim. Wyjątek stanowiły dwa egzaminy prowadzone na platformie Moodle: z psychometrii i z procesów poznawczych, przy czym weryfikacja efektów procesów poznawczych na zajęciach ćwiczeniowych prowadzona była w kontakcie bezpośrednim. W bieżącym roku akademickim zmieniono tę sytuację i wszystkie egzaminy kończące odbędą się w siedzibie uczelni.

Na zajęciach laboratoryjnych, realizowanych z wykorzystaniem środków kształcenia na odległość, stosowana jest też zasada bieżącej kontroli postępów poprzez realizację kolejnych zadań - ich krótki opis zawiera załącznik zał_03_10.

Od roku akademickiego 2023/2024 zgodnie z Zarządzeniem Rektora 182/2023 w sprawie szczegółowych zasad przeprowadzania prowadzenia lektoratów z języków obcych (ZAŁĄCZNIK zał_00_10) ostateczna weryfikacja umiejętności językowych odbywa się w ramach egzaminu przeprowadzonego przez Studium Praktycznej Nauki Języków Obcych Uniwersytetu Śląskiego lub procedury uzyskania Akademickiego certyfikatu znajomości języka obcego. Możliwe jest także potwierdzenie tych kompetencji na podstawie certyfikatów zewnętrznych lub potwierdzenia edukacji w języku angielskim na uczelni zagranicznej przez co najmniej jeden semestr.

Stosowane na Uniwersytecie Śląskim zasady weryfikacji umożliwiają równe traktowanie studentów w procesie weryfikacji oceniania efektów uczenia się. Wszystkie osoby biorące udział w procesie kształcenia podlegają tym samym procedurom i zasadom weryfikacji wiedzy, umiejętności i kompetencji. W przypadku osób ze szczególnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym osób z niepełnosprawnościami, stawia się takie same wymagania odnośnie do osiąganego efektów uczenia się, ale dostosowuje się metody weryfikacji do indywidualnych potrzeb. Kwestię Indywidualnego Dostosowania Studiów (IDS) reguluje Regulamin studiów (ZAŁĄCZNIK zał_00_03) oraz Zarządzenie nr 158 Rektora Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach (ZAŁĄCZNIK zał_00_07). Dostosowanie może wiązać się z wydłużeniem czasu egzaminu i zaliczeń, wydłużeniem sesji egzaminacyjnej, dostosowaniem formy egzaminu i zaliczenia do możliwości studenta (forma pisemna lub ustna). Obecnie z IDS na kierunku psychologia korzysta 8 osób.

Określone zostały zasady postępowania w sytuacjach konfliktowych związanych z weryfikacją i oceną efektów uczenia się oraz sposoby zapobiegania i reagowania na zachowania nieetyczne i niezgodne z prawem, w tym związane z procesem realizacji zajęć i weryfikacji efektów uczenia się. Po uzyskaniu zgłoszenia dyrektor dąży do poznania szczegółów sprawy na podstawie relacji obu stron: studenta (studentów) oraz wykładowcy i próbuje wypracować rozwiązanie. W przypadku braku pozytywnych rozwiązań zgłasza sprawę władzom dziekańskim, które korzystają ze swoich regulaminowych uprawnień w celu wyjaśnienia i rozwiązania konfliktu. Zgodnie z Regulaminem studiów w UŚ (ZAŁĄCZNIK zał_00_03) na wniosek studenta dziekan może przyznać zaliczenie komisyjne lub egzamin komisyjny. W rozwiązaniu problemu studiujący mogą również włączyć Rzecznika praw studenta i doktoranta UŚ (<https://us.edu.pl/ksztalcenie/rpsid/>), do zadań którego należy – w szczególności – podejmowanie mediacji w sytuacjach konfliktowych i kryzysowych, a także ochrona praw studentów, doktorantów i uczestników studiów podyplomowych UŚ. Jeśli działania podejmowane przez władze dziekańskie przy udziale rzeczników nie przynoszą rozwiązania sytuacji problemowej sprawa może zostać skierowana do Uczelnianej Komisji Dyscyplinarnej ds. Nauczycieli

Akademickich bądź Komisji Dyscyplinarnej dla Studentów. Jeśli studiujący ma zastrzeżenia do formy zaliczenia lub egzaminu, przysługuje mu prawo do zaliczenia lub egzaminu komisyjnego. Warunki precyzuje Regulamin studiów w UŚ (ZAŁĄCZNIK zał_00_03).

3.4. Metody weryfikacji efektów uczenia się

Metody sprawdzania i oceniania efektów uczenia się pozostają w ścisłym związku ze sposobem realizacji danego modułu, określonym w programie studiów (wykład, ćwiczenia, seminarium, lektorat, laboratorium) oraz treści konkretnego sylabusu.

Wykłady, skoncentrowane co do zasady na rozwijaniu wiedzy, kończą się egzaminami ustnymi lub pisemnymi, a zajęcia w innych formach zaliczeniami, z wyjątkiem języka angielskiego specjalistycznego na semestrze 8, realizowanego w formie ćwiczeniowej, ale zakończonego egzaminem, potwierdzającym kompetencje językowe na poziomie B2+.

W przypadku ćwiczeń, laboratoriów i seminariów ocena osiągnięcia efektów uczenia się odbywa się na podstawie metod dostosowanych do efektów uczenia się i specyfiki modułu. Wśród stosowanych metod wskazać można następujące: pisemna analiza wybranego zagadnienia teoretycznego (w tym: analiza materiałów źródłowych), referat ustny (w tym: z prezentacją multimedialną), wypowiedź ustna, debata, pisemna analiza przypadku (nieklinicznego, klinicznego, osoby z niepełnosprawnością, pacjenta psychosomatycznego, osoby uzależnionej, organizacji), opis projektu badawczego, przygotowanie opinii psychologicznej, opracowanie diagnozy psychologicznej, analiza SWOT, opis planu działań pomocowych, przygotowanie materiałów psychoedukacyjnych (w tym: filmowych i z wykorzystaniem nowych mediów), przygotowanie i realizacja projektu psychoedukacyjnego (np. w grupie ćwiczeniowej na studiach), realizacja zadań zespołowych, wykonywanie analiz statystycznych, interpretacja wyników statystycznych, realizacja zadań związanych z interakcją społeczną (prezentacja określonych elementów zachowania).

W zależności od specyfiki stosowanej metody weryfikacji, ocena uzależniona jest od: głębokości analizy, poprawności projektowanych działań, trafności odwołań do teorii, trafności i kompletności wykorzystanej literatury, trafności analizy przypadku (zgodności diagnozy z opisem nozologicznym, poprawność zaleceń terapeutycznych, wyodrębnienie elementów istotnych i budowanie hipotez na ich podstawie), poprawności zastosowanych metod analizy statystycznej lub psychometrycznej (w tym: z wykorzystaniem technologii informacyjnych), poprawności wniosków, liczby poprawnych odpowiedzi, zgodności projektowanych działań z zasadami etyki, zgodności opisów ze standardami APA, jakości wykonania zadań praktycznych (np. zastosowania zasad komunikacji), jasności i kompletności argumentacji, trafności zastosowanych narzędzi diagnostycznych, kompletności wdrożenia zadanych zachowań w trakcie określonego zadania, zgodność projektu z założeniami.

Przykładowe kryteria i metody dla wybranych modułów w zestawieniu z efektami i realizowanymi zagadnieniami zawiera załącznik zał_02_01, natomiast w załączniku zał_03_12 zestawiono wybrane opisy tematów i sposobów prac etapowych, stosowanych przez poszczególnych pracowników.

W przypadku seminariów magisterskich weryfikacja odbywa się na podstawie ustnych lub pisemnych raportów z analiz materiałów źródłowych oraz przekazanych części pracy magisterskiej, proporcjonalnie do kompletności i jakości materiału.

3.5. Weryfikacje efektów uczenia się osiągniętych w trakcie praktyk zawodowych

Weryfikacja efektów uczenia się osiągniętych w trakcie praktyk odbywa się w ramach prowadzonej przez opiekuna praktyki analizy dokumentów, przygotowanych przez osobę studiującą. W skład dokumentacji wchodzi: esej, raport szczegółowy oraz raport ogólny.

Zgodnie z informacjami zamieszczonymi w karcie kierunku

(<https://informatore.us.edu.pl/modules/71689/>) prawidłowo sporządzony esej zawiera opis:

- zakresu zadań wykonywanych przez psychologa w danej placówce;

- struktury placówki zatrudniającej psychologa;
- podstaw prawnych, na bazie których dana placówka realizuje swoje zadania;
- aktywności zawodowej psychologa zatrudnionego w danej placówce, możliwe ramy oddziaływań psychologicznych;
- zakresu współpracy ze specjalistami reprezentującymi inne profesje;
- etycznych aspektów działań psychologicznych, na które psycholog realizujący działania praktyczne w danym ośrodku winien zwrócić szczególną uwagę.

Raport ogólny zawiera dane o czasie i miejscu odbycia praktyk, wymiarze godzinowym, osiągniętych efektach uczenia się, wykaz podjętych działań przez studenta oraz podpis nadzorującego psychologa/pieczęć instytucji.

Raport szczegółowy zawiera wycinek rzeczywistych działań podjętych przez studenta w trakcie praktyki (np. opis wybranej interwencji zastosowanej w trakcie praktyk lub studium przypadku pacjenta, którym przy udziale nadzorującego psychologa opiekował się student lub opis scenariusza zajęć grupowych, w których uczestniczył/współprowadził student w ramach zagadnień przewidzianych dla konkretnej ścieżki psychologii stosowanej).

Ocena z praktyk ustalana jest na podstawie kryterium kompletności i jakości dokumentacji w odniesieniu do wskazanych powyżej elementów. Analiza dokumentacji pozwala też na zweryfikowanie kompetencji społecznych - można uznać, że efekty uczenia się zostały osiągnięte w tym zakresie, jeśli w raporcie zawarte są informacje, że studium dostrzega problemy osób w trudnej sytuacji, inicjuje działania pomocowe szanując indywidualny system wartości, uwarunkowania kulturowe i instytucjonalne, a także jest otwarty na współpracę z zespołami interdyscyplinarnymi, wrażliwy na problemy i dylematy etyczne.

Przedstawione zasady mają zastosowanie do programu studiów realizowanego obecnie przez studentów roku III i wyższych. Wprowadzenie analogicznych rozwiązań planowane jest także w nowym programie, wprowadzonym w roku akademickim 2023/2024.

3.6. Ewaluacja zasad i realizacji weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się

Zasady weryfikacji efektów uczenia się oraz ich realizacja jest regularnie analizowana w ramach następujących działań:

- ankiety oceny pracy dydaktycznej nauczycieli,
- analiza procesu dyplomowania,
- analiza ocen końcowych z zajęć,
- weryfikacja kompletności sylabusów,
- spotkania dyrekcji z przedstawicielami roczników,
- spotkania Rady dydaktycznej kierunku, której członkami są osoby studiuje,
- spotkania dyrekcji kierunku ze studentami.

Pierwszym ze źródeł informacji są odpowiedzi z ankiet oceny pracy dydaktycznej nauczycieli. Pod koniec każdego semestru wszyscy studium mają w systemie USOS dostęp do ewaluacji wszystkich realizowanych w tym semestrze zajęć dydaktycznych (wzór: ZAŁĄCZNIK zał_00_12). Wśród pytań zamkniętych pierwsze koncentruje się na weryfikacji efektów uczenia się: *Osoba prowadząca na początku zajęć określiła kryteria zaliczenia lub egzaminu i ustalenia oceny końcowej modułu*. Wyniki łączne dla wszystkich pracowników prowadzących zajęcia są bardzo dobre. W roku akademickim 2023/2024 średnia średnich ocen wynosiła 4,61 w semestrze zimowym oraz 4,65 w semestrze letnim, a rok wcześniej odpowiednio 4,64 i 4,63 (w skali od 1 do 5). Niestety nie oznacza to braku ocen niskich, za które uważa się 3,5 lub mniej. W roku 2023/2024 stanowiły one 6%, a rok wcześniej 5% wszystkich ocen. Co roku dyrekcja analizuje wyniki ankiet, uwzględniając średnie, liczbę respondentów, komentarze w pytaniach otwartych oraz weryfikując, czy niskie oceny dotyczą całości prowadzonych przez daną osobę zajęć, czy tylko niektórych i jak zajęcia oceniane były wcześniej. W przypadkach

budzących zastrzeżenia dyrekcja prosi pracownika o przedstawienie własnego oglądu sytuacji, analizuje sylabus i warunki weryfikacji efektów uczenia się, przedstawia propozycje zmian, przedstawia warunki budowania planu naprawczego.

Osoby studiujące mogą przekazywać sygnały świadczące o nieprawidłowościach organizacji weryfikacji efektów uczenia się także bezpośrednio lub mailowo dyrekcji, pełnomocnikom dziekana, rzecznikowi praw studenta i doktoranta, a w ostateczności dziekanowi. W tym celu mogą na bieżąco zgłaszać się na dyżury dyrekcji i pracowników, ale szczególną sposobność zyskują w ramach systematycznych spotkań. Przedstawiciele prawie wszystkich roczników są członkami rady dydaktycznej. Dla wszystkich osób studiujących psychologię co semestr organizowane jest spotkanie w celu omówienia wszystkich aspektów realizacji dydaktyki (szerszy opis w kryterium 10). Od bieżącego roku wprowadzono także krótkie spotkania z przedstawicielami każdego z roczników z osobna, w cyklu mniej więcej comiesięcznym, w celu usprawnienia przepływu informacji. Studiujący korzystają ze wskazanych możliwości i przedstawiają uwagi, zarówno pozytywne jak i negatywne. Zgłaszane problemy są notowane, a następane w miarę możliwości rozwiązywane.

W ostatnich latach pojawiły się trzy sytuacje, gdy konieczne było podjęcie intensywnych działań, w związku z nieprawidłowościami w zakresie zasad i realizacji procesu weryfikacji efektów uczenia się. W jednym przypadku doprowadziło to zmiany warunków weryfikacji efektów uczenia się, w innym doprowadziło do wszczęcia postępowania dyscyplinarnego, a w odniesieniu do jednej z osób zastrzeżenia w tym zakresie przyczyniły się do zakończenia współpracy.

Na początku każdego semestru dyrekcja we współpracy z pracownikiem dziekanatu sprawdza kompletność sylabusów i w przypadku uchybień zwraca się do pracowników z poleceniem wprowadzenia zmian. Ewentualny utrzymujący się brak sylabusu jest uwzględniany w ocenie okresowej pracownika jako niedopełnienie obowiązków.

Co roku dyrekcja prowadzi analizę struktury ocen końcowych zajęć. Zwraca uwagę przede wszystkim na sytuacje braku zróżnicowania ocen oraz bardzo niskich średnich, jako potencjalnych sygnałów nieprawidłowości w procesie nauczania lub w systemie weryfikacji efektów. W roku 2023/2024 Średnia ze średniej ocen wyniosła 4,52, przy czym 32 moduły miały ocenę końcową niezróżnicowaną na poziomie 5. Są to moduły wybieralne, częściowo o charakterze warsztatowym: fakultety lub zajęcia na ścieżce specjalnościowej. Przyjąć można zatem, że wysokie oceny związane są z bardzo dużym poziomem zaangażowania studiujących. Na semestr letni 2024/2025 planowana jest głębsza analiza metod weryfikacji w odniesieniu do tych modułów. Nie odnotowano sytuacji braku zróżnicowania ocen niższych niż 5. Nie ma też sytuacji, gdy większość studiujących na roku nie zalicza danego modułu.

Zgodnie z Systemem zapewniania jakości kształcenia, przyjętym przez Wydział Nauk Społecznych (ZAŁĄCZNIK zał_00_06) w każdym roku weryfikacji poddawany jest proces dyplomowania. Wyznaczona przez dyrekcję osoba lub grupa osób o dużym doświadczeniu dydaktycznym i znaczących osiągnięciach naukowych sprawdza losowo wybrane prace dyplomowe, ich recenzje i zawartość protokołów egzaminu magisterskiego. Ocenie podlega zgodność ocen z jakością pracy, kompletność recenzji i ich aspekt oceny. W przypadku odnotowania uchybień dyrekcja rozmawia z pracownikiem, który się ich dopuścił, próbując ustalić źródło niewłaściwej realizacji zadań dydaktycznych i możliwe działania naprawcze, które są następnie zalecone do realizacji.

3.7. Zasady, warunki i tryb uznawania efektów uczenia się i okresów kształcenia oraz kwalifikacji uzyskanych w innej uczelni, w tym w uczelni zagranicznej

Zasady i warunki i tryb uznawania efektów uczenia się i okresów kształcenia dla studentów przenoszących się z innych uczelni są zgodne z Regulaminem studiów w UŚ (ZAŁĄCZNIK zał_00_03), a także regulowane Uchwałą Rady Dydaktycznej kierunku psychologia w sprawie przeniesień dokonywanych w trybie § 18 Regulaminu Studiów (ZAŁĄCZNIK zał_03_05).

Decyzję o przeniesieniu podejmuje dziekan wydziału po zasięgnięciu opinii dyrektora kierunku psychologia, uwzględniającej zbieżność programów realizowanych na obu uczelniach w zakresie

zgodności zaliczonych modułów, szacowanego nakładu pracy mierzonego liczbą ECTS, jak również formy, w jakiej prowadzone były analizowane zajęcia, osiągniętych efektów uczenia się w ramach zaliczonych modułów i porównanie ich z efektami, jakie założone zostały dla tych modułów na kierunku psychologia na UŚ. W kwestiach wątpliwych o opinię proszeni są koordynatorzy modułów, którzy mogą dokonać zaliczenia wybranego materiału na podstawie udokumentowanej zbieżności efektów uczenia się i realizacji poszczególnych treści.

W roku akademickim: 2022/2023 oraz 2024/2025 w trybie przeniesieni na kierunek psychologia przyjęte zostały dwie osoby.

Zasady, warunki i tryb uznawania efektów uczenia się i okresów kształcenia oraz kwalifikacji uzyskanych w innej uczelni definiują następujące dokumenty:

- Regulamin studiów w UŚ (ZAŁĄCZNIK zał_00_03)
- Zasady rekrutacji i realizacji wyjazdów (erasmus_zasady_rekrutacji_i_realizacji_wyjazdow_studentow_w_celu_realizacji_czesci_studiow_w_roku_akademickim_2024-2025.pdf)
- Zasady rekrutacji i realizacji wyjazdów w celu realizacji praktyki zagranicznej (https://erasmus.us.edu.pl/sites/erasmus.us.edu.pl/files/erasmus_2024-2025_smt_wyjazdy_studentow_na_praktyke_-_zasady_rekrutacji_i_realizacji_wyjazdow.pdf)
- Regulamin Programu Mobilności Studentów i Doktorantów MOST przyjęty przez Konferencję Rektorów Uniwersytetów Polskich KRUP dnia 8 kwietnia 2022 r. (<https://most.amu.edu.pl/jak-powstal-most/regulamin/>)

Szczegółowe informacje dostępne są na stronie UŚ oraz u koordynatorów:

<https://us.edu.pl/student/mobilnosc/wyjazdy-krajowe/>

Warunkiem zaliczenia semestru odbytego na innej uczelni jest uzyskanie przez osobę studiującą minimum 30 punktów ECTS, otrzymanych w ramach zajęć i praktyk przewidzianych programem studiów, realizacji projektu badawczego, przygotowania i złożenia pracy dyplomowej lub przygotowania do egzaminu dyplomowego pod warunkiem uzyskania efektów uczenia się zbieżnych z wymaganymi na kierunku w uczelni macierzystej.

Rozliczenie okresu studiów odbytych na uczelni zagranicznej w ramach programu Erasmus+ następuje na podstawie „Porozumienia o programie studiów” (Learning Agreement), wykazu zaliczeń (Transcript of Records) oraz wniosku o zaliczenie semestru na podstawie ocen uzyskanych w ramach programu Erasmus.

Rozliczenie semestru studiów odbytych na innej uczelni w ramach programu MOST odbywa się na podstawie „Porozumienia o programie zajęć” oraz wykazu ocen z modułów odbywanych na uczelni partnerskiej. Decyzję dotyczącą przypisania odpowiedniej liczby punktów ECTS za ich realizację podejmuje Dziekan Wydziału Nauk Społecznych.

3.8. Zasady, warunki i tryb potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych w procesie uczenia się poza systemem studiów,

Podstawę prawną zasad, warunków i tryby potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych w procesie uczenia się poza systemem studiów regulują następujące akty:

- [Ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce](#)
- Uchwała nr 432/2019 z dnia 24-09-2019 Senatu UŚ w sprawie organizacji w Uniwersytecie Śląskim w Katowicach potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów (ZAŁĄCZNIK zał_03_06)
- Zarządzenie nr 5/2020 z dnia 08-01-2020 Rektora UŚ w sprawie ustalenia sposobu naliczania opłaty za przeprowadzenie procedury potwierdzania efektów uczenia się oraz wprowadzenia wzoru umowy dotyczącej odpłatności za tę usługę (ZAŁĄCZNIK zał_03_07).

Za przeprowadzenie weryfikacji odpowiedzialna jest komisja ds. potwierdzenia efektów uczenia się, powoływana przez dziekana. Procedura potwierdzania efektów uczenia się jest jednorazowa i odpłatna. Efekty uczenia się zdobyte poza edukacją formalną mogą być potwierdzane w zakresie odpowiadającym efektom uczenia się zdefiniowanym w modułach kształcenia na studiach jednolitych magisterskich na kierunku psychologia, w cyklu kształcenia określonym przez program studiów w danym roku akademickim.

Zgodnie z informacjami uzyskanymi w Dziale Kształcenia UŚ kandydaci na studia psychologiczne nie zgłaszają potrzeby potwierdzenia efektów uczenia się uzyskanych w procesie uczenia się poza systemem studiów.

3.9. Zasady, warunki i tryb dyplomowania

Warunkiem ukończenia studiów i zdobycia dyplomu jest uzyskanie efektów uczenia się, określonych w programie studiów, pozytywna ocena pracy dyplomowej oraz złożenie egzaminu dyplomowego.

Promotorami prac magisterskich mogą być nauczyciele akademicy posiadający stopień co najmniej doktora. Ofertę seminariów magisterskich składają nauczyciele akademicy w formie wypełnionego sylabusu. Rada dydaktyczna kierunku psychologii poddaje zgłoszone oferty seminariów akceptacji. Dyrekcja kierunku psychologii ogłasza studentom ofertę zajęć seminaryjnych wraz ze wskazaniem problematyki badawczej. Studiujący dokonuje wyboru promotora reprezentującego określoną ofertę tematyczną seminarium magisterskiego. Promotorzy prac wybierani są przez studentów drogą elektroniczną. Liczba ofert oraz miejsc w grupie seminaryjnej jest dostosowana do ilości studentów upoważnionych do wybierania oferty seminaryjnej. Minimalna liczebność grupy seminaryjnej to 10 osób, maksymalna - 12.

Każdy semestr seminarium magisterskiego kończy się zaliczeniem na ocenę. Kryteria wystawiania ocen końcowych modułów w poszczególnych czterech semestrach, ustalane są w sylabusach modułu i prezentowane studentom z początkiem każdego rozpoczętego semestru. Sylabus dla poszczególnej grupy seminaryjnej jest dostępny w systemie USOS. Minimalne wymagania zaliczenia dla poszczególnych semestrów seminarium magisterskiego zostały określone w regulaminie – Organizacja procesu uzyskania dyplomu na kierunku psychologia (ZAŁĄCZNIK zał_03_09).

Procedura zgłaszania i zatwierdzania tematu odbywa się zgodnie z zarządzeniem nr 201/20 Rektora Uniwersytetu Śląskiego (ZAŁĄCZNIK zał_03_11). Na kierunku psychologii tematyka i tytuły prac magisterskich ustalane są indywidualnie z promotorem. Zgłoszenie tematu pracy magisterskiej odbywa się drogą elektroniczną z wykorzystaniem systemu Archiwum Prac Dyplomowych (APD). Promotor w roli koordynatora tworzy wniosek w APD o zatwierdzenie tematu pracy. Akceptacji zgłoszonych tematów prac magisterskich dokonuje Rada Dydaktyczna. Na poziomie systemu APD akceptacji formalnej dokonuje Dyrektor kierunku.

Prace magisterskie prowadzone w ramach kierunku psychologii mają charakter empiryczny, a ich problematyka badawcza jest powiązana z programami badawczymi realizowanymi w ramach zainteresowań promotora oraz studenta. Promotor pełni funkcję tutora wspomagając samodzielność studenta w opracowaniu pracy magisterskiej. Zaleca się, by objętość prac magisterskich w swojej zasadniczej obejmowała 2-3 arkusze wydawnicze. W procesie dyplomowania obowiązuje zasada poszanowania praw autorskich. W szczególnych przypadkach rekomendowane jest uzyskanie pozytywnej opinii Komisji Etyki UŚ ds. Badań naukowych (<https://us.edu.pl/pracownik/sprawy-naukowe/strefa-projektow/komisja-etyki/>).

Każda napisana praca magisterska jest poddana analizie samodzielności i oryginalności pracy z wykorzystaniem Jednolitego Systemu Antyplagiatowego (JSA) po wgraniu ją do systemu APD przez studenta. W sytuacji podejrzenia naruszenia prawa własności intelektualnej, promotor jest zobowiązany do poinformowania o tym dziekana wydziału i dyrektora kierunku. O zaistniałym naruszeniu zostaje niezwłocznie poinformowany rektor oraz zostaje wstrzymana dalsza procedura dyplomowania do czasu prawomocnego rozstrzygnięcia.

Po weryfikacji w JSA praca zostaje skierowana do recenzji. Przygotowanie pracy dyplomowej wymaga wiedzy z zakresu psychologii, umiejętności jej wykorzystania, gromadzenia i przetwarzania naukowych źródeł wiedzy, stawiania hipotez i ich weryfikacji, planowania pracy własnej, organizowania pracy o charakterze naukowym, komunikowania rezultatów badawczych, krytycznej oceny posiadanej wiedzy i nowych informacji, a także odpowiedzialnej i etycznej realizacji zadań. Ocena stopnia realizacji efektów uczenia się z tym związanych odbywa się w ramach recenzji pracy dyplomowej, sporządzonej przez promotora i recenzenta pracy. W recenzji uwzględnia się kilka kryteriów: zbieżność treści pracy z tematem określonym w tytule, ocenę układu pracy i struktury podziału treści, kolejności rozdziałów, kompletności tez, ocenę merytoryczną pracy, nowatorstwo pracy, charakterystykę doboru i wykorzystania źródeł, ocenę formalnej strony pracy oraz możliwości wykorzystania pracy. Recenzje są udostępniane osobie dyplomowanej w systemie APD.

Pozytywne oceny z recenzji umożliwiają realizację egzaminu magisterskiego. W skład komisji egzaminacyjnej wchodzi przynajmniej 3 osoby: przewodniczący, promotor i recenzent. Przynajmniej jeden z członków komisji egzaminacyjnej powinien posiadać stopień doktora habilitowanego. Egzamin dyplomowy jest egzaminem ustnym.

W trakcie egzaminu magistrant omawia cztery zagadnienia i otrzymuje oceny częściowe za każdą z nich. Dwa zagadnienia dotyczą tematów zawartych w standardach kształcenia psychologii z grupy treści podstawowych i kierunkowych. Pytania te podlegają procedurze losowania z puli zagadnień umieszczonych na stronie internetowej wydziału (<https://us.edu.pl/wydzial/wns/wp-content/uploads/sites/17/Nieprzypisane/Pytania-do-egzaminu-magisterskiego.pdf>). Pozostałe dwa zagadnienia prezentują studentowi promotor i recenzent. Dotyczyć mogą problematyki pracy magisterskiej, metodologii badań własnych, otrzymanych rezultatów badań lub praktycznego ich wykorzystania. Członkowie komisji mogą zadawać studentowi dodatkowe pytania. Jest to część jawna, która zostaje zakończona wyjściem studenta poza salę egzaminacyjną. W części niejawnej komisja ocenia poszczególne wypowiedzi studenta na wylosowane i zadane pytania oraz wystawia ocenę końcową studiów. Członkowie komisji zatwierdzają w APD protokół egzaminu dyplomowego, co jest tożsame z jego podpisaniem. Wynik egzaminu jest przedstawiany ustnie osobie zainteresowanej.

W sytuacji uzyskania przez studenta oceny niedostatecznej z egzaminu dyplomowego lub nieprzystąpienia do egzaminu we wskazanym terminie, dziekan wyznacza drugi termin. Egzamin dyplomowy (poprawkowy) musi odbyć się nie wcześniej niż przed upływem jednego miesiąca od pierwszego terminu egzaminu i nie później niż po upływie trzech miesięcy od daty pierwszego egzaminu.

W semestrze letnim 2024/2025 w gronie Rady dydaktycznej kierunku psychologia planowana jest analiza zasadności i możliwości wprowadzenia przelicznika punktowego dla elementów recenzji pracy dyplomowej.

3.10. Monitorowanie liczby osób studiujących

Monitorowanie liczby osób studiujących i kandydatów prowadzi dyrekcja kierunku we współpracy z pracownikami dziekanatu i sekretarzem komisji rekrutacyjnej.

Zainteresowanie podjęciem studiów na kierunku psychologia można określić jako bardzo duże. W czasie ostatniej rekrutacji (na rok akademicki 2024/2025) liczba kandydatów wynosiła 1817 osób przy limicie miejsc wynoszącym 150 (liczba kandydatów na jedno miejsce wyniosła 12 osób). Rok wcześniej liczba kandydatów wyniosła 2020 przy limicie miejsc wynoszącym 180 (liczba kandydatów na jedno miejsce wyniosła 11 osób). Od trzech lat nie jest prowadzona rekrutacja na studia w trybie niestacjonarnym.

Wśród osób przyjętych, co roku zauważalny jest proces rezygnacji dość dużej grupy osób na początku pierwszego semestru. W zdecydowanej większości przypadków wiąże się to z niestawieniem na zajęcia, ewentualnie rezygnacją po pierwszym tygodniu trwania semestru. Teza taka jest zbudowana na podstawie obserwacji poczynionych przez pracowników. Ze względów organizacyjnych

uczelnia nie jest w stanie uchwycić precyzyjnie tego zjawiska, bowiem dane liczbowe pozwalają jedynie określić liczbę osób przyjętych i liczbę studiujących, którzy zaliczyli pierwszy semestr. W roku akademickim 2023/2024 przyjęto 189 osób, a po I semestrze pozostało 137. W roku akademickim 2024/2025 przyjęto 167 osób, a w chwili przygotowania raportu pozostało 135. Zjawisko takie dostrzec można na większości kierunków i może wiązać się zarówno z podjęciem studiów na innych kierunkach lub na innych uczelniach.

W kolejnych latach zmniejszanie liczby studentów ma charakter niewielki. Zjawisko to można wiązać częściowo z czynnikami losowymi, a częściowo z tym, że nie wszyscy są w stanie sprostać wymaganiom, stawianym na kierunku.

Stan obecny w ocenie dyrekcji kierunku nie wymaga podejmowania działań zaradczych, niemniej konieczne jest ciągłe monitorowanie zjawiska.

3.11. Monitorowanie losów absolwentów

Istotnym elementem wsparcia studentów jest pomoc we wchodzeniu na rynek pracy lub kontynuowaniu edukacji. W skali Uczelni sprawami tymi zajmuje się Biuro Karier Uniwersytetu Śląskiego (<https://us.edu.pl/student/kariera-i-rozwoj/>).

Biuro zajmuje się między innymi analizą losów zawodowych absolwentów. Badanie realizowane jest wśród osób, które wyraziły zgodę na przetwarzanie swoich danych osobowych w tym celu.

Absolwenci roku 2023 bardzo wysoko ocenili zapotrzebowanie na rynku pracy na wiedzę i umiejętności zdobyte w trakcie studiów na kierunku psychologia. 74% absolwentów nie zmieniłoby swojej decyzji o wyborze kierunku studiów. Aż 92% respondentów stwierdziło, że ukończenie kierunku psychologia spełniło ich oczekiwania w zakresie programu studiów, rozwoju wiedzy i zainteresowań (odpowiedzi „zadecydowanie tak” i „raczej tak” łącznie). 64% pozytywnie oceniło program studiów i przydatność w karierze zawodowej. 60% pozytywnie oceniło przydatność praktyk zawodowych w karierze zawodowej oraz 66% pozytywnie oceniło przydatność laboratoriów w karierze zawodowej.

Kończąc studia, respondenci wiedzieli na jakich stanowiskach mogą szukać pracy (89%), jakie firmy mogą być ich pracodawcą (62%). 55% osób wiedziało, gdzie i jak szukać pracy. Jedynie 47% respondentów miało wiedzę na temat tego, czego pracodawcy wymagają od absolwentów. Wskazuje to na konieczność pogłębienia współpracy pracowników kierunku z otoczeniem społeczno-gospodarczym, co planowane jest między innymi w ramach tworzonej Rady Interesariuszy Wydziału Nauk Społecznych, której inauguracja planowana jest na koniec roku akademickiego 2024/2025.

3.12. Samoocena spełnienia kryterium

Biorąc pod uwagę powyższe dane zespół ds. samooceny przyjmuje, że zasady przyjęcia na studia są jasno określone i realizowane zgodnie z przyjętymi regulacjami. O przyjęciu decyduje miejsce na liście rankingowej, tworzonej na podstawie wyników egzaminu maturalnego. O przyjęcie mogą także ubiegać się laureaci konkursów oraz cudzoziemcy, na podstawie odpowiednich regulacji. Przy uwzględnieniu bardzo dużej liczby zainteresowanych daje to podstawy, by twierdzić, że procedury spełniają wymóg selektywności. Informacje są przejrzyste i przedstawione w sposób zrozumiały dla przeciętnego absolwenta szkoły średniej. Ogólny dostęp do informacji na temat kryteriów i procedur rekrutacji za pośrednictwem strony internetowej Uniwersytetu Śląskiego oraz specjalistycznego serwisu IRK sprzyja przejrzystości i bezstronności procesu rekrutacji. W sytuacjach spornych umożliwia powołanie się na odpowiednie zapisy przez obie strony.

Zastosowane procedury, sposób budowania opisów efektów uczenia się, wykorzystywana skala ocen, w połączeniu ze stosowaniem punktacji ECTS, umożliwia porównywanie wyników kształcenia, co wiąże się między innymi z możliwością uznania efektów osiągniętych na innych uczelniach lub kierunkach lub poza systemem studiów. Zasady w tym zakresie są przedstawione w odpowiednich dokumentach

uczelni. W przypadku braków osiągnięć efektów uczenia się przy przenoszeniu z innej uczelni może zaistnieć konieczność uzupełnienia różnic programowych.

Zasady i procedury dyplomowania są jasno opisane i dostępne - wiążą się z koniecznością wykazania się przez dyplomantów wiedzą, umiejętnościami i kompetencjami, przewidzianymi dla studiów psychologicznych na Uniwersytecie Śląskim, zatem zapewniają skuteczność procesu potwierdzenia tych efektów.

Zasady weryfikacji i oceny osiągnięć zbudowane są na podstawie Regulaminu studiów w US, a konkretyzowane w karcie kierunku i sylabusach. Stosowane procedury i metody są zróżnicowane i dostosowane zarówno do specyfiki efektów uczenia się, które mają weryfikować, jak i do treści programowych, w zakresie których są realizowane. Stosowanie konkretnych kryteriów sprzyja bezstronności, rzetelności i przejrzystości procesu weryfikacji, a w konsekwencji wiarygodności i porównywalności ocen. Zespół przygotowujący raport dostrzega, że zdarzają się incydentalne przypadki braków zapisów w sylabusach lub ich nieprecyzyjności. W związku z tym dykcja kierunku planuje na semestr letni 2024/2025 wewnętrzne spotkania warsztatowe, których przedmiotem będzie tworzenie sylabusu. Uwzględnić przy tym należy, że w niektórych przypadkach wymogi i kryteria zaliczeń są przekazywane poza sylabusami, ze względu na przykład na ich objętość. W trakcie warsztatów przeanalizowana zostanie zasadność takiego rozwiązania.

Proces weryfikacji uwzględnia oczekiwania osób z niepełnosprawnościami i osób ze specyficznymi potrzebami, przede wszystkim w ramach Indywidualnego Dostosowania Studiów. Dostosowanie takie odnosi się do organizacji procesu weryfikacji efektów, ale nie zmienia poziomu wymagań ich osiągnięcia.

Przekazywanie studiującym informacji o poziomie osiągnięcia efektów uczenia się nie tylko w postaci oceny, traktowana jest jako ważny element skutecznego procesu dydaktycznego. Komentarze na temat jakości wykonania prac etapowych studiujący otrzymują w formie ustnej lub pisemnej. W przypadku prac egzaminacyjnych mają prawo do wglądu i uzyskania informacji odnośnie do poprawnie lub niepoprawnie zrealizowanych zadań. W trakcie rozmów studiujący zgłaszają jednak pojedyncze przypadki braku informacji zwrotnej, dlatego dykcja kierunku planuje włączenie tej kwestii do zakresu doskonalenia kadry dydaktycznej. Ważnym elementem przekazywania informacji zwrotnej jest automatyczne udostępnianie zainteresowanym recenzji pracy magisterskiej w systemie APD.

Regulamin studiów zawiera także opis procedur w sytuacjach konfliktowych, związanych z weryfikacją efektów uczenia się - wskazuje na możliwość zaliczenia lub egzaminu komisyjnego, przedstawiając warunki jego realizacji. W sytuacji, gdy konflikt pojawia się przed wdrożeniem planowej metody weryfikacji, studiujący mogą zwrócić się z prośbą o pomoc do dykcji kierunku, pełnomocników dziekana lub rzecznik praw studenta i doktoranta.

Program studiów zapewnia kształcenie i weryfikację wszystkich zakładanych efektów uczenia się. Wśród nich znajdują się metody umożliwiające sprawdzenie i ocenę przygotowania do prowadzenia działalności naukowej lub udziału w takiej działalności - są to przede wszystkim metody stosowane do weryfikacji efektów realizowanych na modułach wchodzących w skład modułów dyplomowych, czyli metodologia, metody jakościowe w psychologii, statystyki, psychometria, empiryczny projekt badawczy, seminarium magisterskie. Weryfikacja efektów uczenia się odnosi się do krytycznej analizy literatury, stawiania hipotez i ich empirycznej weryfikacji z wykorzystaniem metod statystycznych. W semestrze letnim 2024/2025 w gronie Rady dydaktycznej kierunku psychologia planowana jest analiza zasadności i możliwości wprowadzenia przelicznika punktowego dla elementów recenzji pracy dyplomowej. Sprawdzane jest także uzyskanie efektów uczenia się w ramach praktyk poprzez analizę dokumentacji praktyk i opanowanie języka angielskiego na poziomie B2+ poprzez egzamin językowy.

Na zajęciach laboratoryjnych realizowanych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość stosowane są regularnie różne formy sprawdzania bieżących postępów w nauce, takie jak zadania domowe, analiza wyników uzyskanych przez poszczególne osoby. Wykłady realizowane

w formie zdalnej kończą się egzaminem w siedzibie uczelni z dwoma wyjątkami. Z psychometrii w ubiegłym roku akademickim w formie kontaktowej przewidziany był jedynie egzamin poprawkowy, a egzamin z procesów poznawczych przeprowadzony został w formie zdalnej. W bieżącym roku akademickim zmieniono tę sytuację i wszystkie egzaminy kończące odbędą się w siedzibie uczelni.

Proces weryfikacji efektów uczenia się jest odpowiednio dokumentowany, efekty uczenia się są monitorowane między innymi przez analizę losów zawodowych absolwentów. Prace etapowe, egzaminacyjne i dyplomowe są związane z psychologią, a osoby studiuje są zaangażowane w działalność naukową Instytutu Psychologii – wykaz projektów badawczych i publikacji z ich współautorstwem zawiera załącznik zał_01_09.

3.13. Dobre praktyki

- różnicowanie i dostosowanie metod weryfikacji do efektów uczenia się oraz specyfiki przedmiotu,
- dobrze opisane, dostępne publicznie zasady rekrutacji,
- systematyczna i różnicowana kontrola poprawności procesu weryfikacji efektów uczenia się, obejmująca systematyczne spotkania z osobami studiującymi, analizę kompletności sylabusów, analizę ocen semestralnych, wyniki semestralnych ankiet oceny pracy dydaktycznej nauczycieli i analizę procesu dyplomowania,
- dobre przygotowanie do realizacji procesu badawczego, potwierdzone między innymi zaangażowaniem studiujących w działalność naukową i publikacyjną pracowników Instytutu Psychologii.

Zalecenia dotyczące kryterium 3 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 3 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.	BRAK	NIE DOTYCZY

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 3:

.....

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

4.1. Charakterystyka osób prowadzących zajęcia na kierunku - kwalifikacje naukowe

Kadra prowadząca zajęcia na kierunku psychologia WNS UŚ w Katowicach rekrutuje się z pracowników etatowych tegoż Wydziału, pracowników innych Wydziałów i Jednostek UŚ (Nauk Przyrodniczych, Studium Praktycznej Nauki Języków Obcych, Wychowania Fizycznego), doktorantów Szkoły Doktorskiej UŚ oraz psychologów praktyków zatrudnionych na zasadzie realizacji umów cywilno-prawnych na prowadzenie wybranych zajęć ćwiczeniowych i laboratoryjnych.

Zdecydowana większość (35) spośród 49 pracowników WNS UŚ, prowadzących zajęcia na kierunku psychologia, związana jest z Instytutem Psychologii WNS UŚ i stanowi trzon badawczo-dydaktyczny. W grupie tej:

- 3 osoby z tytułem profesora zatrudnione są na stanowisku profesora,
- 3 osoby ze stopniem doktora habilitowanego zatrudnione są na stanowisku profesora uczelni,
- 8 osób ze stopniem doktora zatrudnionych jest na stanowisku profesora uczelni,
- 13 osób ze stopniem doktora zatrudnionych jest na stanowisku adiunkta,
- 2 osoby ze stopniem doktora zatrudnione są na stanowisku asystenta
- 6 magistrów zatrudnionych jest na stanowisku asystenta.

W grupie 14 pracowników dydaktycznych WNS UŚ:

- 3 osoby zatrudnione są na stanowisku profesora uczelni,
- 9 na stanowisku adiunkta
- 2 na stanowisku asystenta.

Ponadto, zajęcia dydaktyczne współprowadzone (na I roku studiów doktoranckich) i prowadzone (od II roku studiów doktoranckich) są przez 12 doktorantów studiujących w Szkole Doktorskiej UŚ.

Wymiary etatów w obydwu grupach pracowniczych przedstawia tabela 4.1.1.

Tabela 4.1.4

Liczba pracowników badawczo-dydaktycznych i dydaktycznych z podziałem wg wymiaru etatu

	Pełny etat	0,5 etatu	0,25 etatu
Grupa pracowników badawczo-dydaktycznych IP WNS	30	6	1
Grupa pracowników dydaktycznych WNS	12	2	-

Współczynnik SSR w roku 2023/24 wynosił, 17,02, rok wcześniej 16,14 i oceniany jest przez zespół przygotowujący raport jako zbyt wysoki. W najbliższym czasie planowane są działania zmierzające do zwiększenia zatrudnienia.

Dorobek każdego badacza widoczny jest na stronie internetowej UŚ: <https://ab.us.edu.pl/unit/rad?id=DS010511N>, natomiast na potrzeby raportu przedstawiony został w załączniku zał_04_01, a dodatkowo w pliku zbiorczym w załączniku zał_04_02. Pracownicy Instytutu Psychologii regularnie publikują wyniki badań w renomowanych, międzynarodowych czasopismach naukowych - listę 43 publikacji z punktacją od 100 do 200 na liście ministerialnej, zawiera załącznik zał_01_08.

Część projektów badawczych realizowana jest przy współpracy z osobami studiującymi. Ich tematyka odnosi się do zainteresowań naukowych osób prowadzących zajęcia na kierunku. Współpraca często jest efektem zainteresowania studiujących danym tematem, rozbudzonym podczas uczestnictwa w zajęciach z określonego modułu. Przykłady bieżących projektów badawczych, realizowanych między innymi przy współpracy ze studiującymi, można znaleźć na stronie <https://us.edu.pl/instytut/ip/nauka/zespoły-badawcze/projekty-naukowe-2/>. Przykładowe tematy badawcze, z ponad 40, w których realizację w ciągu ostatnich 3 lat zaangażowano studentów psychologii, to:

- Wykorzystanie mocnych stron i korygowanie deficytów w pracy.
- Relacje między sprężystością psychiczną i elastycznością poznawczą, zatrudnialnością, elastycznością karierową i ambicjami karierowymi wśród studentów.
- Funkcjonowanie poznawcze w sytuacji pracy.
- Moral functioning of individuals with autism spectrum conditio.
- Self-stigma and cognitive fusion in parents of children with autism spectrum disorder. The moderating role of self-compassion.
- Jak zostać astronautą? Psychologiczne aspekty pracy w... kosmosie!

- Proneness to psychological transportation in the analog space missions and during the EVA simulations.
- Polska adaptacja The Maternal Confidence Questionnaire parametry narzędzia i korelaty poczucia pewności siebie jako rodzica.
- Lęk porodowy – wybrane czynniki ryzyka i czynniki ochronne.
- Adaptacja skali Peer Conflict Scale.
- Wczesnodziecięce nieadaptacyjne schematy a agresja relacyjna - Disarming jokes". Relationships between humor, the Dark Triad traits, and styles of resolving couple conflicts.
- Wpływ interwencji opartych na współczuciu na dystres związany z nieodwzajemnioną miłością- badanie eksperymentalne.
- Human-centered work design in human-robot collaboration.
- Proneness to psychological transportation in the analog space missions and during the EVA simulations.
- So scary, so true!". Relationships between opinions about horror movies, morbid curiosity, paranormal beliefs, and life history strategies.
- Wpływ makijażu na atrybucję cech Ciemnej Triady u kobiet.
- Czynniki wpływające na rozwój PTSD wśród ratowników medycznych w ramach praktyk obowiązkowych.

O wysokiej jakości naukowej świadczy kategoria naukowa B+ jednostki, a także indywidualne osiągnięcia pracowników, między innymi członkostwo dr Michaliny Ilskiej, prof. UŚ, w Komitecie Zarządzającym COST Action CA22114 - Maternal Perinatal Stress and Adverse Outcomes in the Offspring: Maximising infants' development (TREASURE) na lata 2023 - 2027; uzyskanie prestiżowego grantu przez zespół kierowany przez dr Agnieszkę Skorupę na projekt AstroMentalHealth - Mental and behavioral health, finansowany przez ESA - EUROPEAN SPACE AGENCY lub nominacja dla dr Marioli Paruzel-Czachury, prof. UŚ, która weszła do ścisłej czołówki 5 najlepszych naukowców w obszarze nauk społecznych wg USERN 2024. Zaangażowanie naukowe osób prowadzących dydaktykę umożliwia studentom nabywanie umiejętności badawczych. Co więcej, choć grupa pracowników dydaktycznych nie jest zobowiązana do realizacji badań, duża część z nich podejmuje tego typu aktywności w ramach zespołów badawczych pracowników Instytutu Psychologii, co niejednokrotnie skutkuje współautorstwem publikacji.

Pracownicy Instytutu Psychologii rozwijają swoje kompetencje w ramach wyjazdów stażowych - w ciągu ostatnich 3 lat było ich 14. Listę zawiera załącznik zał_04_04.

Jako dobrą praktykę wskazać można wykorzystanie serwisu Portal Pracownika (<https://pp.us.edu.pl/?s=1>), w którym każdy pracownik może na bieżąco wpisywać swoje osiągnięcia, zarówno w sferze naukowej, jak i dydaktycznej oraz organizacyjnej, dzięki czemu możliwy jest całościowy ogląd dorobku.

Część zajęć jest prowadzona lub współprowadzona przez doktorantów i doktorantki ze Szkoły Doktorskiej UŚ. Początkowo osoby te obserwują proces dydaktyczny i stopniowo się wdrażają, wykonując część działań, a od drugiego roku Szkoły Doktorskiej prowadzą zajęcia samodzielnie, przy ścisłej współpracy z koordynatorem modułu. Rozwiązanie takie jest cenne zarówno ze względu na możliwość stopniowego rozwoju kompetencji dydaktycznych, ale też z uwagi na możliwość transferu wiedzy z zakresu prowadzonych badań w przewodach doktorskich, co dodatkowo sprzyja rozwojowi kompetencji badawczych osób studiujących.

4.2. Kompetencje dydaktyczne

Prowadzący zajęcia na psychologii uczestniczą regularnie w szeregu różnorodnych szkoleń, traktując je jako warunek konieczny podnoszenia swoich kompetencji dydaktycznych.

Zmiany w koncepcji kształcenia akademickiego, wdrażane w Uniwersytecie Śląskim od 2023 roku, także na kierunku psychologia, poprzedzone były uczestnictwem wszystkich prowadzących zajęcia

w poniższych szkoleniach zorganizowanych przez władze uniwersytetu we współpracy z władzami kierunku:

- Doskonalenie programu studiów zgodnie z nową koncepcją studiów w UŚ w Katowicach (grudzień 2022),
- Prawne aspekty modyfikacji programu studiów w UŚ w Katowicach (październik 2022),
- Planowanie dydaktyki akademickiej; opis modułu a jego indywidualna aktualizacja w postaci sylabusu (październik 2022).

W ciągu ostatnich sześciu lat prowadzący zajęcia na kierunku psychologia, uczestniczyli łącznie aż w 179 szkoleniach. Tematyka szkoleń obejmuje szerokie spectrum teoretyczne, znacznie poszerzające zakres tematyczny realizowany przez poszczególnych prowadzących w ramach prowadzonych modułów. Pokazuje ona, że prowadzący podejmują wysiłek doskonalenia się nie tylko w obszarach mających bezpośrednie, ale także pośrednie odniesienie do:

- realizowanych na kierunku psychologia modułów dydaktycznych (np. Zaburzenia osobowości w ujęciu poznawczo-behawioralnym. Diagnostyka psychologiczna, Warsztaty Interwencji kryzysowej, ICD-11-Jakie zmiany wprowadza i jak zastosować je w praktyce? Gdy pacjent zgłasza problemy z pamięcią i koncentracją - podstawy diagnozy neuropsychologicznej dla psychologów i psychoterapeutów),
- potencjału badawczego rozumianego jako umiejętność doboru adekwatnych narzędzi, sposobów analizy i interpretacji, upubliczniania danych (Clinician-administered PTSD Scale for DSM-5, Multinomial Processing Tree (MPT): Modeling of Moral Judgment Data, Przygotowanie artykułów anglojęzycznych do wiodących czasopism naukowych, Analiza danych HR, Badania ankietowe on-line, Zarządzanie projektem rozwojowym),
- sposobu prowadzenia zajęć z uwzględnieniem zmieniających się oczekiwań osób studiujących (Trening prowadzenia angażujących wystąpień publicznych, Poszerzanie kompetencji trenerskich ze szczególnym uwzględnieniem zarządzania procesem grupowym, Flipped Classroom for Activating Students in Online Classes, Tutoring – edukacja spersonalizowana na uniwersytecie),
- pojawiających się w przestrzeni społecznej nowych zjawisk (Navigating ways to build welcoming clinical environments for culturally and sociodemographically diverse LGBTQ patient population, Dezinformacja i teorie spiskowe. Skąd się biorą, na czym polegają i jak sobie z nimi radzić w różnych sytuacjach, Terapia Psychodeliczna (na horyzoncie): dla kogo, dlaczego oraz relacja do innych form terapii),
- doskonalenia własnych kompetencji miękkich (studium dialogu motywującego, emisja głosu jako skuteczne narzędzie, trening umiejętności społecznych, Komunikacja alternatywna i wspomagająca, Kolory depresji. Nauczycielom o depresji uczniów),
- istotnych z punktu widzenia zabezpieczenia interesów osób studiujących (ochrona danych osobowych, Protecting Patient Information, Social and Behavioral Responsible Conduct of Research Course, OSINT: zaawansowane pozyskiwanie szczegółowych informacji na temat ludzi i firm - Niebezpiecznik),
- realizacji misji UŚ jako przestrzeni inkluzywnej (Praca ze studentem ze specjalnymi potrzebami, ze szczególnym uwzględnieniem zaburzeń psychicznych, autystycznego spectrum zaburzeń, niepełnosprawności w obrębie wzroku, słuchu oraz niepełnosprawnych ruchowo, Spectrum autyzmu – teoria i praktyka, Trzecia fala – elementy ACT i uważności, Dysforia Płciowa, Szkolenie Polskiego Języka Migowego, The well-being and inclusion of students with disabilities in University settings)

Rozwój kompetencji kadry odbywa się także poprzez specjalizacje z psychologii klinicznej i neuropsychologii, szkoły psychoterapii, szkołę nauczycielską, szkołę trenerów, studia podyplomowe (kierunki: Uważność i współczucie, Stosowana Analiza Zachowania, Wczesne wspomaganie rozwoju

dziecka, Diagnoza, terapia, wsparcie i edukacja osób z zaburzeniami ze spektrum autyzmu, Seksuologia kliniczna).

Pełne zestawienie odbytych szkoleń zawiera załącznik zał_04_03.

Zaangażowanie i umiejętności dydaktyczne przejawiają się w wykorzystaniu różnorodnych, często nowatorskich metod pracy dydaktycznej, na przykład organizowanie dodatkowych spotkań z psychologami praktykami, wspólna praca nad opracowaniem i wstępną weryfikacją nowego testu w ramach psychometrii, angażowanie studiujących w wolontaryjne działania pomocowe, analiza społecznych implikacji istnienia różnic indywidualnych z wykorzystaniem filmu fabularnego i kart pracy z filmem. Bardzo często wykorzystywana jest metoda projektu. Szersze zestawienie dobrych praktyk w dydaktyce zawiera załącznik zał_04_01.

W latach 2020-2023 troje pracowników wzięło udział w projekcie „Mistrzowie dydaktyki”, którego celem było wypracowanie i wdrożenie nowych rozwiązań w zakresie szkolenia tutorów oraz kształcenia w formie tutoringu we współpracy z wiodącymi uczelniami zagranicznymi, z pierwszej setki rankingu szanghajskiego (<https://us.edu.pl/student/nabor-do-projektu-mistrzowie-dydaktyki/>). łącznie opieką tutorską objętych zostało w ramach programu dziewięcioro studiujących.

Docenić należy także zaangażowanie w spotkania Międzynarodowego Kongresu Jakości Kształcenia ICEQ w Katowicach (<https://iceq.pl/>) – przestrzeni dzielenia się doświadczeniem i dobrymi praktykami w zakresie umiędzynarodowienia kształcenia, efektami międzynarodowych projektów edukacyjnych, a także innowacjami dydaktycznymi. W ramach Kongresu realizowane są między innymi szkolenia kaskadowe, w których w pierwszej kolejności uczestniczą osoby odpowiedzialne za organizację dydaktyki lub ich przedstawiciele, którzy następnie szkolą kadrę dydaktyczną określonej jednostki. Obecnie w systemie tym realizowane jest szkolenie z zakresu procedur dyplomowania, APD, JSA, SI.

Psychologia WNS UŚ jest od wielu lat kierunkiem goszczącym studentów zagranicznych w ramach programu ERASMUS+. Obliguje to i jednocześnie motywuje pracowników do wyznaczenia w swoim planie kształcenia przestrzeni na doskonalenie języka specjalistycznego.

Przygotowanie tutorskie pracowników skutkuje wzrastającą liczbą studentów i studentek, korzystających z takiej formy współpracy - w bieżącym roku akademickim aż 12 pracowników badawczo-dydaktycznych i dydaktycznych sprawuje opiekę tutorską nad studiującymi.

Osoby prowadzące dydaktykę mogą uzyskać informacje na temat zasad i przebiegu procesu dydaktycznego u dyrekcji kierunku. Pomocne są też informacje z serwisu internetowego UŚ: <https://us.edu.pl/pracownik/sprawy-dydaktyczne/pion-ksztalcenia/>.

Kompetencje dydaktyczne oraz wiedza merytoryczna wykorzystywane są przez pracowników także w ramach działalności popularyzującej naukę. Pracownicy prowadzą ogólnodostępne wykłady, warsztaty, prelekcje, między innymi w ramach Transform 4Europe, Europejskiego Miasta Nauki czy Śląskiego Festiwalu Nauki. W ostatnich latach pracownicy psychologii napisali i opublikowali książki popularno-naukowe (np. *Od ucha do ucha. Homo sapiens się śmieje, Wyobraź to sobie. Psychologiczna opowieść o bujaniu w obłokach, Psychologia (nie)codzienna*), także o charakterze poradnikowym, pod postacią e-booków: <https://us.edu.pl/institut/ip/2024/12/04/dr-kolodziej-zaleska-prof-us-wraz-z-zespolem-studentek-autorkami-e-booka-kompas-dla-rodzicow-na-dobrej-drozdze/>. W odpowiedzi na zapotrzebowanie społeczne zewnętrznych podmiotów co roku biorą udział w Dniu z Psychologią w LO Radzionków, prowadzili też warsztaty dla licealistów z objętego patronatem UŚ AZSO w Chorzowie. We współpracy z radiem Katowice nagrali podcasty, popularyzujące psychologię jako dziedzinę społecznie użyteczną

<https://www.youtube.com/watch?v=5JBD8cCwaWQ&list=PLAmtuk4m9auOCBO0llwx9l6HaQp0rMcZu>, <https://www.youtube.com/playlist?list=PLAmtuk4m9auO88pwHZzAIVsg3QSEo4cug>

Niezwykle interesującą i z powodzeniem realizowaną inicjatywą pracowników psychologii jest projekt Widzialna Psychologia – podstrona na portalu uniwersyteckim, z interesującymi filmami, wykładami, podcastami oraz materiałami, w których wykładowcy i badacze opowiadają o wynikach swoich badań

oraz inspirujących współczesnych koncepcjach psychologicznych (<https://us.edu.pl/instytut/ip/wspolpraca/widzialna-psychologia/>).

Od kilku lat realizowany jest też projekt adresowany do szerokiej publiczności, ale ze szczególnym uwzględnieniem studentów i studentek psychologii: Filmowe Spotkania z Psychologią (<https://us.edu.pl/instytut/ip/wspolpraca/widzialna-psychologia/filmowe-spotkania-z-psychologia/>), realizowany przy współpracy z Filmoteką Narodową.

4.3. Przydział zajęć dydaktycznych

Obsada zajęć na kierunku psychologia odbywa się z uwzględnieniem zainteresowań naukowych pracowników oraz ich doświadczenia dydaktycznego, na przykład dr Magdalena Sitko-Dominik, badawczo analizująca m.in. zagadnienia ról społecznych prowadzi zajęcia psychologii społecznej, dr Artur Domurat który opublikował m.in. artykuł na temat dowodzenia za pomocą czynnika bayesowskiego oraz prowadził analizy statystyczne w wielu projektach, prowadzi zajęcia ze statystyki, dr Mateusz Paliga, prof. UŚ realizuje zajęcia na ścieżce specjalizacyjnej z psychologii pracy i organizacji, badawczo zajmując się różnymi aspektami funkcjonowania w pracy, np. satysfakcją, czy wydajnością, dr Anna Kołodziej-Zaleska, specjalizująca się w aspektach rozwoju dr Monika Stojek, która badawczo koncentruje się na funkcjonowaniu i wsparciu osób z zespołem stresu pourazowego prowadzi zajęcia z zakresu pomocy psychologicznej.

Zdecydowana większość zajęć na kierunku psychologia prowadzona jest przez osoby, dla których Uniwersytet Śląski jest podstawowym miejscem pracy – w roku bieżącym udział godzin realizowanych przez tę grupę stanowi 80% maksymalnej łącznej liczby godzin na kierunku. Wybrane zajęcia, przede wszystkim w ramach ścieżki specjalnościowej, prowadzone są przez specjalistów-praktyków, zatrudnionych na umowy cywilno-prawne. Zdecydowana większość kadry prowadzącej zajęcia posiada wieloletnie doświadczenie w prowadzeniu badań naukowych, działalności dydaktycznej na poziomie akademickim, a część także doświadczenie w praktyce psychologicznej.

W Uniwersytecie Śląskim, na mocy zarządzenia 155 Rektora Uniwersytetu Śląskiego z 9 października 2023 r. (ZAŁĄCZNIK zał_00_21) obowiązuje ograniczenie godzin ponadwymiarowych do wymiaru zajęć realizowanych w ramach stanowiskowego pensum. Zarządzenie to jest respektowane. W bieżącym roku akademickim obciążenie pracowników dydaktycznych przekracza pensum średnio o 76 godzin dydaktycznych, przy czym tylko u siedmiu osób stanowi to więcej niż ½ etatu. Słuchaczy studiów doktoranckich obowiązuje praktyka zawodowa w maksymalnym wymiarze 60 godzin rocznie. Pozostałe godziny dydaktyczne mogą być zlecane w ramach umów cywilno-prawnych i możliwość taka bywa wykorzystywana, ale w niewielkim stopniu – jedynie troje doktorantów realizuje większą liczbę godzin dodatkowych (od 90 do 120 rocznie). Osoby spoza Uniwersytetu Śląskiego realizują łącznie 420 godzin (średnia na osobę: 84 godziny).

Przydziały godzin są konstruowane tak, aby studium mieli jak najlepsze warunki pracy, co wiąże się między innymi z liczebnością grup, ale też z optymalizacją czasu pracy osób prowadzących dydaktykę. Respektowana jest przy tym uchwała Wydziałowej Komisji ds. Kształcenia i Studentów WNS z 16 grudnia 2019 r. (ZAŁĄCZNIK zał_00_13) o liczebności grup. Średnia liczebność grup liczona dla ostatnich trzech semestrów wynosi: 23,6 dla ćwiczeń, 13,8 dla laboratoriów i 7,5 dla seminarium (8,9 jeśli liczyć bez grup utworzonych dla 1 lub dwóch osób).

4.4. Polityka rozwoju i motywowania kadry akademickiej

Polityka rozwoju kadry akademickiej w Instytucie Psychologii realizowana jest zgodnie z misją, wizją i wartościami określonymi w Strategii rozwoju Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach na lata 2020 - 2025 (<https://bip.us.edu.pl/sites/default/files/strategia20120309.pdf>) oraz strategią HR Excellence in Research (<https://us.edu.pl/europejska-karta-naukowca-na-uniwersytecie-slaskim/>). Zatrudnianie nowych pracowników odbywa się w zgodzie z ustalonymi i transparentnymi procedurami (<https://us.edu.pl/pracownik/sprawy-pracownicze/procedury-rekrutacyjne/procedura->

[postępowania-konkursowego-na-stanowisko-nauczyciela-akademickiego/](#)) zgodnie z Kodeksem Postępowania przy rekrutacji pracowników naukowych Komisji Europejskiej. Ustalone oczekiwania wobec pracowników badawczo-dydaktycznych wraz z instrumentami systemowego wsparcia ścieżek kariery akademickiej przewidziane zostały w ustawie, Statucie UŚ, oraz przyjętej Strategii Rozwoju UŚ na lata 2020-2025 r. Polityka rozwoju kadry akademickiej odnosi się na każdym etapie rozwoju zawodowego do zasady równego traktowania i równości szans. Podstawowe założenia polityki kadrowej w obszarze równości określone zostały w Deklaracji Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach - wspólnoty równych i różnorodnych (<https://us.edu.pl/uczelnia/rowne-traktowanie/#zasadyrownosci>). Zgodnie z powyższym, zatrudnianie pracowników badawczych i badawczo-dydaktycznych, posiadających dorobek naukowy adekwatny do etapu ich kariery naukowej, odbywa się w drodze otwartych konkursów ogłaszanych na stronie Uniwersytetu <https://us.edu.pl/pracownik/oferty-pracy/wyniki-konkursow-na-stanowiska-nauczycieli-akademickich-i-naukowe/>

Zasady przeprowadzania konkursów reguluje Zarządzenie nr 2 Rektora Uniwersytetu Śląskiego z dnia 14 stycznia 2022 r. w sprawie ustalenia Regulaminu w sprawie szczegółowej organizacji, trybu i warunków przeprowadzania postępowania konkursowego przy zatrudnianiu nauczycieli akademickich w Uniwersytecie Śląskim (ZAŁĄCZNIK zał_00_14). Uniwersytet dokłada wszelkich starań, by dobór kadr na wolne stanowiska pracy odbywał się w sposób obiektywny, rzetelny, wystandaryzowany i transparentny. Na kierunku psychologia dobór nauczycieli akademickich jest poprzedzony analizą celowości zatrudnienia w kontekście rozwoju dyscypliny, potrzeb dydaktycznych na kierunku, jakości kształcenia, a także dorobku i perspektyw naukowych kandydatów.

Analiza bieżącej sytuacji kadrowej wskazuje, że konieczne jest wzmocnienie zespołu pracowników związanych z psychologią sądową i penitencjarną. W pozostałych subdyscyplinach psychologii przyjąć można, że struktura zatrudnienia odpowiada potrzebom dydaktycznym.

Nadrzędne cele polityki kadrowej Uniwersytetu zostały ujęte w Strategii rozwoju UŚ na lata 2020-2025 w obszarze KADRA i zakładają:

- 1) zapewnienie i utrzymanie w Uniwersytecie wysoko wykwalifikowanej kadry na różnych etapach rozwoju zawodowego,
- 2) sukcesywny wzrost potencjału zawodowego pracowników,
- 3) osiągnięcie wysokiej efektywności pracy,
- 4) kształtowanie kultury pracy opierającej się na zaangażowaniu, odpowiedzialności, profesjonalizmie i wzajemnym szacunku,
- 5) zapewnienie klimatu zaufania i poszanowania różnorodności pracowników
- 6) systematyczną poprawę i zwiększanie atrakcyjności warunków pracy i rozwoju kadry.

Pracownicy badawczo-dydaktyczni prowadzący badania na kierunku psychologia w pełni spełniają powyższe wymogi. Dorobek naukowy każdego pracownika Instytutu indeksowany jest na stronie internetowej UŚ (<https://us.edu.pl/pracownik/>) oraz w systemie USOS – Portal Pracownika (dostęp po zalogowaniu na <https://pp.us.edu.pl>). Do najważniejszych osiągnięć naukowych związanych z dyscypliną psychologia można zaliczyć publikacje w wysoko punktowanych czasopismach (200 punktów ministerialnych). Dodatkowo, pracowników cechują wysokie standardy etyczne, czego przykładem jest udział w Komisji Etycznej ds. badań Uniwersytetu Śląskiego, w tym pełniona przez dr Annę Kołodziej-Zaleską, prof. UŚ, funkcja zastępcy przewodniczącej KE UŚ, jak również piastowanie przez dr Dagnę Kocur, prof. UŚ, funkcji Pełnomocniczki Rektora ds. Przeciwdziałania Molestowaniu Seksualnemu oraz Pełnomocniczki Rzeczniczki Praw Studenta i Doktoranta.

Zgodnie z Zarządzeniem nr 145 Rektora Uniwersytetu Śląskiego z dnia 1 października 2024 (ZAŁĄCZNIK zał_00_15) osobą odpowiedzialną za nadzorowanie polityki kadrowej w poszczególnych dyscyplinach

nauki i sztuki jest Prorektor ds. Nauki. Za rozwój zawodowy oraz kompetencyjny pracowników oraz organizację konkursów na stanowiska nauczycieli akademickich odpowiada Rektor.

Rozwój kadry badawczo-dydaktycznej stanowi priorytetowe zadanie Instytutu Psychologii i udokumentowany jest postępowaniami awansowymi. W latach 2019-2024 jedna osoba uzyskała tytuł profesora, kolejna stopień naukowy doktora habilitowanego. Obecnie wszczęte zostały trzy procedury habilitacyjne. Przeprowadzono również 20 postępowań o nadanie stopnia doktora nauk społecznych w dyscyplinie psychologia, dodatkowo jedna jest w toku. Polityka kadrowa koncentruje się na wspieraniu rozwoju naukowych pracowników poprzez zachęcanie ich do zdobywania kolejnych stopni i tytułów naukowych. Kryteria awansów stanowiskowych są ustalone z dbałością o utrzymanie wysokiego poziomu kadry badawczo-dydaktycznej oraz transparentne (<https://aktyprawne.us.edu.pl/d/5626/5/>). W latach 2019–2024 jedna osoba awansowała na stanowisko profesora, piętnaście kolejnych na stanowisko profesora uczelni; piętnaścioro pracowników uzyskało awans na stanowisko adiunkta.

Pracownicy zachęceni są do udziału w konkursach na pozyskiwanie funduszy na badania, rozwoju współpracy z krajowymi i zagranicznymi ośrodkami naukowymi, prezentowania wyników badań na konferencjach międzynarodowych i krajowych oraz publikowania prac badawczych w prestiżowych czasopismach naukowych. Do narzędzi motywujących pracowników do podnoszenia swoich kwalifikacji należy system nagród JM Rektora, przyznawanych za indywidualną lub zespołową działalność w zakresie badań, dydaktyki oraz organizacji. W ramach tego systemu przewidziane są także jednorazowe dodatki projakościowe, finansowane ze środków subwencji przeznaczonych na działania projakościowe, przyznawane za uzyskane granty czy publikacje wysoko punktowane. Szczegółowe informacje o programie projakościowym umieszczone są na stronie Uczelni: <https://us.edu.pl/pracownik/sprawy-naukowe/dzialania-projakosciowe/>.

System wspierania i motywowania kadry do rozwoju naukowego oparty jest w Uniwersytecie Śląskim na kilku filarach. Obejmuje wypłatę dodatków projakościowych, a także organizowanie konkursów wewnątrzuczelnianych w celu rozwoju działalności naukowej (np. Inicjatywa Doskonałości Badawczej). W drodze konkursowej Rektor przyznaje nagrodę finansową ze środków subwencji na działania projakościowe, za uzyskane granty, czy wysoko punktowane publikacje. Szczegółowe informacje umieszczone są na stronie Uczelni: <https://us.edu.pl/pracownik/sprawy-naukowe/dzialania-projakosciowe/>.

Rozwój kompetencji dydaktycznych realizowany jest poprzez finansowanie szkoleń dla pracowników w ramach m.in. Programów Zintegrowanych, obejmujących między innymi podnoszenie kwalifikacji językowych oraz finansowanie udziału w stażach badawczo-dydaktycznych.

Od czterech lat wdrażany i rozwijany jest System Motywacyjny w Dydaktyce Akademickiej Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach (SMoDA; <https://us.edu.pl/pracownik/sprawy-dydaktyczne/system-motywacyjny-w-dydaktyce-akademickiej-smoda/listy-gratulacyjne-smoda/>) w trybie konkursowym. Konkurs ma charakter indywidualny i kierowany jest do tych osób, które dzięki ponadstandardowemu zaangażowaniu w aktywności dydaktyczne osiągnęły szczególne sukcesy czy wypracowały innowacyjne rozwiązania w zakresie kształcenia odznaczające się najwyższą jakością.

Wyróżnienia przyznane zostaną w następujących kategoriach:

- praca z osobami studiującymi lub uczącymi się w szkole doktorskiej;
- innowacje dydaktyczne;
- współpraca w ramach dydaktyki;
- wybitny nauczyciel akademicki lub wybitna nauczycielka akademicka.

W bieżącym roku konkurs finansowany jest finansowany z subwencji Ministra Nauki na realizację wydarzenia Europejskie Miasto Nauki Katowice 2024 (EMNK2024). Na sfinansowanie konkursu przeznaczono kwotę łącznie do 300 000 zł. Wśród pracowników psychologii wyróżnione w ten sposób zostały dwie osoby. Dodatkowo dr Anna Kołodziej-Zaleska, prof. UŚ, jest jedną z laureatek II edycji

konkursu „Współmyślenie, Współdziałanie (szybka ścieżka”, organizowanego w ramach Systemu Motywacyjnego w Dydaktyce Akademickiej (SMoDA) Uniwersytetu Śląskiego dla mentorów zespołów studenckich realizujących projekty naukowe, dydaktyczne, społeczne oraz artystyczne.

W ostatnich latach pracownicy realizujący zajęcia na kierunku psychologia wielokrotnie otrzymywali Nagrody Rektora Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach. W 2024 roku były to 4 nagrody za wybitne osiągnięcia badawcze i 1 nagroda za wybitne osiągnięcia dydaktyczne, w 2023 roku było to 5 nagród za wybitne osiągnięcia badawcze, w 2022 roku były to 4 nagrody za wybitne osiągnięcia badawcze i 1 nagroda za wybitne osiągnięcia dydaktyczne, a w 2021 to 7 nagród za wybitne osiągnięcia badawcze i 1 za wybitne osiągnięcia dydaktyczne. Ponadto w 2022 roku 3 pracowników otrzymało wyróżnienia Rektora UŚ za doskonałą dydaktykę w ramach „Inicjatywy Doskonałości Badawczej”. Kadra badawczo-dydaktyczna na kierunku psychologia doceniana jest także przez społeczność studencką, która w samodzielnie zorganizowanym konkursie „Diamenty Wydziału Nauk Społecznych” doceniła wkład i zaangażowanie wielu pracowników (w 2024 roku 7 pracowników było nominowanych łącznie w pięciu kategoriach, tj. „Specjalista od humoru”, „Zaangażowany na całość”, „Naukowy autorytet”, „Kreatywny Umysł”, „Przyjaciel osób studiujących”, a w 2023 roku 3 osoby otrzymały nagrody w kategoriach „Naukowy autorytet” i „Zaangażowany wykładowca”, „Kreatywny prowadzący” i „Odłotowiec”).

4.5. Procedury rozwiązywania konfliktów

Na Uniwersytecie Śląskim obowiązują zasady rozwiązywania konfliktów, a także reagowania na przypadki zagrożenia lub naruszenia bezpieczeństwa, jak również wszelkich form dyskryminacji i przemocy wobec członków kadry prowadzącej kształcenie oraz formy pomocy ofiarom. Procedury zgłaszania naruszeń określa Regulamin zgłoszeń wewnętrznych przyjęty zarządzeniem Rektora nr 141/2024 (ZAŁĄCZNIK zał_00_17). Adresatami takich zgłoszeń są bezpośredni przełożeni (m.in. dziekani, dyrektorzy, kierownicy), ale również osoby i zespoły specjalnie do tego powołane:

- Rzecznik praw i wartości akademickich (<https://us.edu.pl/uczelnia/o-nas/wladze-universytetu-slaskiego/rzecznik-praw-i-wartosci-akademickich/>),
- Rzecznik praw studenta i doktoranta (<https://us.edu.pl/ksztalcenie/rpsid/>),
- Komisja ds. równości i różnorodności (<https://us.edu.pl/uczelnia/rowne-traktowanie/komisja-ds-rownosci-i-roznorodnosci/>),
- Pełnomocniczka ds. przeciwdziałania molestowaniu seksualnemu (<https://us.edu.pl/uczelnia/rowne-traktowanie/przeciwdzialanie-molestowaniu-seksualnemu/>) - nota bene pracowniczka Instytutu Psychologii

Przyjęta też została polityka antymobbingowa (<https://us.edu.pl/pracownik/sprawy-pracownicze/rowne-traktowanie/polityka-antymobbingowa/>).

Pracownicy mają również możliwość zrzeszania się w związkach zawodowych – obecnie w Uniwersytecie Śląskim funkcjonuje NSZZ Solidarność i Związek Nauczycielstwa Polskiego.

4.6. Ewaluacja pracy dydaktycznej osób realizujących zajęcia

Analiza jakości pracy dydaktycznej realizowana jest zgodnie z zarządzeniem Rektora nr 167 z dnia 29 września 2021 r. (ZAŁĄCZNIK zał_00_16) oraz systemem zapewniania jakości kształcenia Wydziału Nauk Społecznych (ZAŁĄCZNIK zał_00_06). Realizowana jest z wykorzystaniem następujących narzędzi:

- ankieta oceny pracy dydaktycznej nauczycieli akademickich,
- spotkania dyrekcji kierunku z osobami studiującymi,
- ewaluacja doskonałości i hospitacje,
- ocena okresowa pracownika.

Zasady oceny okresowej określone zostały zarządzeniem Rektora nr 167 z dnia 29 września 2021 r. (ZAŁĄCZNIK zał_00_16). W celu zapewnienia powiązania pracy dydaktycznej z dorobkiem i doświadczeniem naukowym pracowników pod uwagę brana jest opinia zarówno dyrektora Instytutu pod kątem działalności badawczej oraz dyrektora kierunku pod kątem dydaktycznym. Weryfikacja wypełniania przez nauczycieli akademickich obowiązków badawczych, dydaktycznych oraz organizacyjnych ujętych w ich Indywidualnym Przydziale Obowiązków, przeprowadzana jest podczas oceny okresowej dokonywanej zgodnie ze Statutem UŚ co dwa lata (do roku akademickiego 2023/2024), a obecnie co cztery lata (od roku akademickiego 2023/2024). Uzyskanie pozytywnej oceny okresowej jest warunkiem przedłużenia zatrudnienia oraz awansu. W ostatnich latach ocenę negatywną uzyskały 2 osoby, co można interpretować jako dobry wskaźnik jakości dydaktyki. Jednocześnie dostrzec można wartość tej procedury, ponieważ negatywne oceny doprowadziły do zaprzestania współpracy z jedną z osób, a w stosunku do drugiej trwa analiza pracy dydaktycznej.

Istotną rolę w okresowej ocenie pracowników pełni także proces ankietyzacji zajęć dydaktycznych przez studentów. Wyniki ankiet wypełnianych przez studentów są analizowane przez Dyrektora kierunku, a w razie potrzeby także przez członków Rady dydaktycznej. Tzw. ankietyzacja, w ramach której studenci dokonują oceny zajęć przeprowadzana jest pod koniec każdego semestru. Od 3 studiujący mają możliwość dokonania oceny każdego zajęcia. Taki sposób ewaluacji ma istotne znaczenie zarówno dla studentów, którzy mają możliwość wyrażenia swojej opinii o każdym zajęciach, w których uczestniczą, jak i dla pracowników, którzy mają możliwość zapoznania się nie tylko z oceną każdego z prowadzonych przez siebie zajęć (wyniki ankietyzacji dostępne są w Portalu pracownika), ale także prześledzenie uzyskanych ocen na przestrzeni określonego czasu.

Wyniki ankiet studentów stanowią ważny element podnoszenia jakości kształcenia na kierunku psychologia. Analizowane i wykorzystywane są w różnorodny sposób:

- dyrektor kierunku przedstawia je członkom Rady dydaktycznej, w trakcie jej posiedzenia są one dyskutowane ze szczególnym zwróceniem uwagi na zajęcia, których ocena odbiega znacznie od średniej dla kierunku;
- zgodnie z przyjętym systemem Zapewniania Jakości Kształcenia na WNS, na kierunku psychologia dwa razy w roku odbywają się spotkania ze studentami, na których Dyrektor kierunku przedstawia statystyczne podsumowanie wyników ewaluacji, bez odwoływania się do konkretnych pracowników;
- statystyczne podsumowanie wyników jest przekazywane i dyskutowane w trakcie jednego z zebrań z pracownikami. Zebrania takie odbywają się co najmniej dwa razy do roku, po zakończonym semestrze nauki;
- w sytuacji niskich ocen, dyrekcja kierunku dodatkowo podejmuje bezpośrednie rozmowy z przedstawicielami danego roku, zwykle ze starostami lub ze studentami będącymi członkami Rady dydaktycznej kierunku, celem bardziej szczegółowego rozpoznania danej sytuacji;
- w sytuacji potwierdzenia negatywnych ocen dyrekcja prowadzi rozmowy wyjaśniające ze wskazanymi pracownikami. W dalszym postępowaniu dyrekcja może zarządzić przeprowadzenie hospitacji zajęć oraz opracowanie planu naprawczego, w przypadku powtarzających się krytycznych uwag, musi uwzględnić je w ocenie okresowej pracownika.

Odpowiedzi studiujących są w pełni anonimowane, a pracownicy i dyrekcja poznają je dopiero po zakończeniu sesji poprawkowej, aby uniknąć możliwości negatywnych reakcji dydaktyków w stosunku do studentów i studentek, jeśli uzyskane oceny byłyby niezadowolające. Możliwość wypełnienia ankiety mają także osoby prowadzące zajęcia, jeśli chcą przedstawić swoje spostrzeżenia na temat jakości współpracy z grupą, z którą prowadzili zajęcia. Dzięki temu ankietyzacja staje się bardziej obiektywna, bo uwzględnia punkt widzenia obu stron.

Wyniki ankiet są uwzględnione w zestawieniach zbiorczych dla Uniwersytetu Śląskiego, publikowanych na stronie: <https://us.edu.pl/pracownik/sprawy-dydaktyczne/pion-ksztalcenia/jakosc-ksztalcenia/raport-jakosci-ksztalcenia/>

W roku akademickim 2022/2023 oceniono zajęcia 58 pracowników prowadzących zajęcia na kierunku psychologia. Łącznie przeanalizowano 2727 ankiet, w tym 1520 z semestru zimowego i 1207 z semestru letniego. W roku akademickim 2023/2024 ocenionych zostało 68 osób - studium wypełnili 3285 ankiet, w tym 1946 z semestru zimowego i 1339 z semestru letniego. W sumie daje to 12,6 arkusza oceny na każde zajęcia, co stanowi niewielki wzrost w stosunku do roku wcześniejszego (10,2). Średnia ocena zajęć realizowanych w trakcie minionego roku wyniosła 4,63 (niewielki wzrost w stosunku do roku wcześniejszego 4,59).

Większość zajęć uzyskała oceny dobre i bardzo dobre – aż 141 zostało ocenionych wyżej niż 4,8. Pojawiły się też oceny, które uznać można za niezadowolające. Średnie poniżej 4,0 uzyskało 27 zajęć, poniżej 3,5 – 15. Z trzema osobami, których zajęcia zostały nisko ocenione, przeprowadzono rozmowy wyjaśniające z nakreśleniem kierunków zmian. Niskie oceny otrzymało także kilka innych osób, z którymi zakończono współpracę, między innymi ze względu na zgłaszane wcześniej zastrzeżeniami ze strony osób studiujących. W odniesieniu do pozostałych prowadzących, którzy uzyskali niskie wyniki, przyjąć można, że sytuacje te mają raczej charakter incydentalny, bowiem liczba oceniających jest niska, a oceny innych zajęć, prowadzonych przez te osoby, nie budzą zastrzeżeń.

Odpowiedzi w pytaniach otwartych pozwalają dookreślić istotę problemu w przypadku niskich ocen. W dużej części jednak znaleźć tam można wypowiedzi pozytywne, na przykład (pisownia oryginalna):

- Zajęcia były prowadzone w ciekawy sposób. Wszelkie niejasności zostały od razu wyjaśnione. Wszelkie terminy naukowe zostały przekazane w prosty sposób, dzięki czemu łatwiej je było zrozumieć.
- Prowadząca ma ogromną wiedzę zarówno praktyczną jak i teoretyczną i często posiłkuje się najnowszymi wynikami badań. Zajęcia były bardzo praktyczne i inspirujące do poszerzenia własnej wiedzy.
- Bardzo wyczerpujące zajęcia, świetny plan na przekazanie wiedzy, cudowna prowadząca, wiele ciekawych wskazówek praktycznych, z radością przychodziłam na zajęcia.
- Każde zajęcia prowadzone były w sposób jasny i konkretny, co sprawiło, że nauka do kolokwium nie sprawiła mi trudności.

Podkreślić należy, że wyniki ankiet są traktowane jako podstawa analizy sytuacji dydaktycznej, a nie jej ostateczny wyznacznik. Dyrekcja uwzględnia każdy głos, dlatego nie została wprowadzona minimalna liczba odpowiedzi, jakie należy traktować jako wiążące. Jednocześnie jednak ma świadomość, że mała zwrotność ankiet może prowadzić do znacznej nadreprezentacji osób niezadowolonych, co wpływa znacząco na uzyskane średnie. W trakcie spotkania pracownik jest proszony o przedstawienie swojego oglądu sytuacji, a jeśli w dalszym rozpoznaniu uwagi krytyczne zostaną potwierdzone, to pierwszym kierunkiem działania dyrekcji jest wspólne poszukiwanie możliwości poprawy sytuacji, na przykład przez wprowadzenie odpowiednich zmian w zapisach sylabusu, procesie weryfikacji efektów lub sposobie prowadzenia zajęć.

Istotnym problemem w zakresie oceny zajęć dydaktycznych pozostaje niska zwrotność ankiet, jednak z informacji Działu Jakości i Analiz Strategicznych UŚ wynika, że sytuacja taka ma miejsce także w przypadku innych kierunków UŚ i innych uczelni. Podjęto już kroki, zmierzające do zwiększenia zwrotności ankiet, a działania będą kontynuowane. Niektórzy pracownicy, dla uzyskania pełniejszej informacji zwrotnej, stosują dodatkowe własneankiety.

Bardzo ważnym źródłem informacji o jakości pracy kadry dydaktycznej są wypowiedzi osób studiujących. Raz w semestrze organizowane jest spotkanie dyrekcji ze wszystkimi studentkami i studentami kierunku, na którym omawiane są między innymi kwestie organizacji i jakości dydaktyki. Zaproszone są wszystkie osoby studiujące, ale zazwyczaj liczebność spotkań nie jest duża i uczestniczą w nich przedstawiciele roczników, którzy wcześniej gromadzą uwagi od osób, z którymi studiuja. Reprezentanci studiujących mogą przedstawiać bieżące problemy także w ramach spotkań Rady Dydaktycznej – w roku bieżącym członkami Rady jest sześcioro studentów. Od bieżącego roku, celem usprawnienia komunikacji, dyrekcja kierunku wprowadziła także system comiesięcznych, bardzo

krótkich spotkań z przedstawicielami poszczególnych roczników. Studiujący przedstawiają zarówno uwagi pozytywne, chwalcąc pracę części dydaktyków, ale także wskazują elementy zajęć wymagające poprawy. Na podstawie ich głosów podejmowane są działania naprawcze, a stosowne uwagi przekazywane pracownikom. Jako przykłady spraw, które pojawiły się w przeszłości i zostały rozwiązane, można wskazać czas pracy dziekanatu studiów niestacjonarnych, jakość zajęć prowadzonych przez niektóre osoby (pracownikom tym powierzono inne moduły lub zrezygnowano ze współpracy), czas dostępności ofert modułów wybieralnych i zakres opisu tych modułów. Wprawdzie części problemów nie można rozwiązać w krótkiej perspektywie czasowej, np. układanie planu tak, by nie powstawały długie przerwy między zajęciami, wielkość sal dydaktycznych, ale systematycznie podejmowane są wysiłki w celu ich minimalizacji.

Jakości kształcenia służy także realizacja ewaluacji doskonalącej oraz hospitacji zajęć. Ewaluacja doskonaląca oznacza udział w zajęciach osoby o dużym doświadczeniu dydaktycznym i obserwację jej pracy przez osobę doskonalącą swój warsztat dydaktyczny, w szczególności przez osoby nowozatrudnione. Hospitacja związana jest kontrolą jakości pracy przez osobę z doświadczeniem dydaktycznym. Stosuje się ją w szczególności do osób nowozatrudnionych, gdy nauczyciel został oceniony negatywnie w toku oceny okresowej lub gdy dyrektor kierunku dostrzega krytyczne uwagi w ankietach oceny pracy dydaktycznej nauczyciela. W roku akademickim 2022/2023 przeprowadzono pięć hospitacji/ewaluacji doskonalących, rok wcześniej osiem, natomiast w ostatnim roku tylko dwie. Realizację tej formy należy określić jako niewystarczającą. W roku bieżącym zaplanowano 11 ewaluacji doskonalących i 13 hospitacji.

4.7. Samoocena spełnienia kryterium

Nauczyciele akademicy oraz inne osoby prowadzące zajęcia są w bardzo dużym stopniu zaangażowane w działalność naukową, o czym świadczy kategoria naukowa B+ Instytutu Psychologii, lista publikacji pracowników, obejmująca wysoko punktowane, prestiżowe czasopisma specjalistyczne, udział w stażach naukowych oraz uznanie ich dorobku przez gremia międzynarodowe. Umożliwia to realizację zajęć z psychologii o zróżnicowanej tematyce i nabywanie przez osoby studiujące kompetencji badawczych, czego dodatkowym potwierdzeniem jest ich udział w projektach badawczych oraz współautorstwo artykułów.

Liczebność kadry w stosunku do liczby studiujących jest odpowiednia, co w połączeniu ze strukturą kadry, obejmującą sześć osób ze stopniem naukowym doktora habilitowanego i 35 pracowników z tytułem doktora (przy łącznej liczbie 49) umożliwi prawidłową realizację zajęć. Władze Uniwersytetu Śląskiego wspierają rozwój naukowy i procedury awansowe. W najbliższym czasie przewidywane jest wszczęcie procedury habilitacyjnej kolejnych trzech osób. W większości zajęcia realizowane są przez pracowników, dla których Uniwersytet Śląski jest podstawowym miejscem pracy, zgodnie z wytycznymi ministerialnymi.

Kadra ma duże kompetencje dydaktyczne dzięki wieloletniemu doświadczeniu oraz ciągłemu doskonaleniu się w ramach szkoleń, w tym także zagranicznych. Łączna lista szkoleń w ciągu ostatnich lat obejmuje 179 pozycji. Szkolenia te obejmują także zagadnienia specjalistyczne, służąc rozwojowi wiedzy i umiejętności dziedzinowych. Osoby prowadzące zajęcia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość są odpowiednio do tego przygotowane, realizują je co do zasady w formule synchronicznej, a liczba punktów ECTS uzyskanych w ramach takiego kształcenia jest nie mniejsza niż 10%, nie większa niż 30% ogólnej liczby punktów ECTS w programie całego cyklu kształcenia i jest systematycznie kontrolowana przez Uczelnię.

Obciążenie godzinowe nauczycieli w niewielkim stopniu przekracza liczbę godzin przewidzianą dla danego stanowiska.

Procedury i kryteria przyjęć nauczycieli akademickich oraz innych osób prowadzących zajęcia są określone przez przepisy Uniwersytetu Śląskiego i zapewniają transparentność oraz wysoką jakość pracowników.

Jakość pracy dydaktycznej jest systematycznie analizowana, z wykorzystaniem zróżnicowanych źródeł informacji – przekazu ustnego w trakcie regularnie organizowanych spotkań, przekazu pisemnego w ramach ankiet oceny pracy dydaktycznej nauczycieli akademickich, prowadzonych dla wszystkich zajęć w każdym semestrze, a także obserwacji pracy w ramach hospitacji. W ostatnim czasie zastosowanie tych form pozwoliło na dostrzeżenie kilku sytuacji problematycznych i podjęcie odpowiednich kroków, bądź o charakterze korygującym, przez rozwój wybranych kompetencji dydaktycznych, analizę potrzeb studentów, bądź o charakterze dyscyplinującym. Cześć spraw jest w toku. Dyrekcja kierunku dostrzega potrzebę zintensyfikowania hospitacji i ewaluacji doskonalących. Wyniki procesu monitorowania są uwzględniane w realizowanej systematycznie okresowej ocenie nauczycieli akademickich – w przypadku potwierdzonych zastrzeżeń w tym zakresie nauczyciel uzyskuje ocenę negatywną. Podkreślić należy, że zarówno w ramach rozmów, jak i ankietyzacji, studiujący bardzo wysoko oceniają zarówno kompetencje naukowe, jak i dydaktyczne zdecydowanej większości pracowników.

Zasady zatrudnienia sprzyjają stabilizacji zawodowej pracowników realizujących dydaktykę, rozwojowi naukowemu i dydaktycznemu. Wprowadzony system motywacyjny jest zachętą do ciągłego zaangażowania i zdobywania nowych umiejętności, zgodnie z preferencjami naukowymi, dydaktycznymi, ale też w odpowiedzi na potrzeby edukacyjne studiujących. W zakresie dydaktyki służy temu stale rozwijany System Motywacyjny w Dydaktyce Akademickiej (SMoDA). Dobrej organizacji pracy służyć ma stale rozwijane zaplecze socjalne. Pracownicy mają wpływ na funkcjonowanie uczelni między innymi w ramach działających związków zawodowych. Na Uniwersytecie Śląskim obowiązują odpowiednie regulacje określające zasady rozwiązywania konfliktów, a w przypadku dyskryminacji lub przemocy osoby poszkodowane mogą uzyskać wielorakie wsparcie.

4.8. Dobre praktyki

- zróżnicowany i regularnie wdrażany system kontroli jakości pracy dydaktycznej, obejmujący ankiety ewaluacji zajęć, spotkania dyrekcji ze studentami (w systemie semestralnym, a z przedstawicielami studiujących w systemie miesięcznym), spotkania z członkami Rady dydaktycznej kierunku;
- możliwość oceny jakości pracy wszystkich pracowników na wszystkich zajęciach w ramach ankiety dostępnej w systemie USOS, uzupełniona o możliwość wyrażenia opinii przez pracownika na temat przebiegu współpracy ze studiującymi na danym module
- Portal Pracownika (https://pp.us.edu.pl/?_s=1) jako repozytorium dokonań naukowych, dydaktycznych i organizacyjnych;
- wysoki poziom naukowy kadry, potwierdzony kategorią naukową B+ Instytutu Psychologii
- konsekwentny rozwój umiejętności dydaktycznych i kompetencji psychologicznych przez udział w zróżnicowanych szkoleniach.

Zalecenia dotyczące kryterium 4 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 4 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.	BRAK	NIE DOTYCZY

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 4:

.....

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

5.1. Stan bazy dydaktycznej i naukowej służącej realizacji zajęć oraz działalności naukowej

Budynek Wydziału Nauk Społecznych Uniwersytetu Śląskiego znajduje się w centrum Katowic przy ul. Grażyńskiego 53, co stanowi jego atut, ponieważ jest zlokalizowany:

- w niedalekim sąsiedztwie Rektoratu (1,7 km, pieszo około 20 min.), w którym znajduje się Studencka Strefa Aktywności i Relaksu, mieszcząca wszystkie biura wspierające studentów i absolwentów Uczelni takie, jak: Biuro Karier, Biuro Studenckich Spraw Socjalnych, Biuro Działalności Studenckiej Wsparcia Studentów, a także gabinety psychologów, psychoterapeutów i doradców zawodowych. Są one prowadzone w ramach Centrum Obsługi Studentów. W Studenckiej Strefie Aktywności i Relaksu znajduje się także sala warsztatowa, kącik czytelniczy oraz kącik zabaw dla dzieci. Przestrzeń ta jest w pełni dostosowana do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.
- w niedalekiej odległości od CINIBY (1,8 km, pieszo około 20 min.), jednego z najnowocześniejszych w Polsce Centrum Informacji Naukowej i Biblioteki Akademickiej, będącego wspólnym projektem Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach oraz Uniwersytetu Ekonomicznego.
- w niedalekiej odległości od spinPLACE (1,8 km, pieszo około 20 min.), które jest nową inicjatywą mającą na celu wspomaganie kreatywności i coworkingu. Budynek przy ul. Bankowej 5 jest wyposażony w miejsca do organizowania spotkań, konferencji, mniej czy bardziej formalnych inicjatyw, dostępny jest dla całej społeczności Uniwersytetu oraz otoczenia biznesowego uczelni.
- w niedalekiej odległości od przystanków autobusowych oraz tramwajowych, a także Dworca PKP (1,8 km, pieszo około 25 min.) i Międzynarodowego Dworca Autobusowego (1,5 km, pieszo około 20 min.), które zapewniają osobom studiującym transport autobusowy, tramwajowy i kolejowy.
- w bezpośrednim sąsiedztwie parku, gdzie osoby studiujące mogą spędzać czas pomiędzy zajęciami, odpoczywać, relaksować się, spotykać, pracować, a także realizować zajęcia z wychowania fizycznego.
- w pobliżu instytucji kulturalnych (ok. 20 min. pieszo): Narodowej Orkiestry Symfonicznej Polskiego Radia – NOSPR, Muzeum Śląskiego, Spodka oraz Międzynarodowego Centrum Kongresowego.

Przed budynkiem na ul. Grażyńskiego 53 znajduje się przestrzeń zielona, umożliwiająca spędzenie czasu pomiędzy zajęciami na świeżym powietrzu (dodatkowe miejsca do siedzenia, rosarium). W bezpośrednim sąsiedztwie budynku mieści się również parking dla osób studiujących, z wydzielonymi miejscami dla osób z niepełnosprawnościami. Dostęp do parkingu, liczącego 64 miejsca, jest bezpłatny i możliwy wyłącznie na podstawie aktywnej legitymacji studenckiej osoby studiującej pedagogikę lub psychologię.

W budynku znajdują się 32 sale dydaktyczne o łącznej pojemności 1218 osób oraz sala wyciszeń i laboratorium psychologiczne. Sale te są współdzielone z kierunkami pedagogicznymi. Zestawienie wszystkich sal dydaktycznych wraz z ich wyposażeniem zawiera załącznik zał_05_01.

Największym pomieszczeniem dydaktycznym w budynku Wydziału Nauk Społecznych na ul. Grażyńskiego 53 w Katowicach jest Aula o powierzchni 220,71 m² (285 miejsc), wyposażona w nagłośnienie, mikrofony, system kamer DUO, komputer z dwoma monitorami, projektor i pętlę indukcyjną dla osób niesłyszących. W czerwcu rozpoczęto proces częściowej renowacji systemu nagłośnieniowego.

Wszystkie sale dydaktyczne wyposażone są w nowe stanowiska komputerowe oraz projektory multimedialne. W razie awarii jest możliwość wykorzystania jednego z trzech rzutników przenośnych,

dostępnych na portierni. Dodatkowo pięć sal funkcjonuje jako sale hybrydowe (do nauczania hybrydowego) – z dodatkowo zamontowanymi kamerami, a trzy z nich, poza projektorem, mają dodatkowo wielkogabarytowe monitory interaktywne. Organizując wydarzenia w formule hybrydowej skierowanej do szerokich grup odbiorców pracownicy mają możliwość zwrócenia się do uniwersyteckiego Centrum Komunikacji Medialnej, które dysponuje profesjonalnym sprzętem i obsługuje transmisje wydarzeń m.in. w serwisach Youtube i Facebook. Do celów dydaktycznych możliwe jest również wypożyczenie na czas zajęć kamer przenośnych. Do zajęć warsztatowych przygotowana została klimatyzowana sala medytacyjna (mindfulness) o powierzchni 23,28 m² (24 miejsca). Na przerwę międzysemestralną przewidziane są prace nad dostosowaniem sali 104 do potrzeb zajęć ruchowych i artystycznych.

W budynku mieszczą się dwie dydaktyczne pracownie komputerowe o powierzchni 50,82 m² (18 miejsc) oraz 50,7 m² (18 miejsc) z 20 nowymi stanowiskami komputerowymi z systemem Windows 11. Na komputerach jest oprogramowanie używane do analizy danych Statistica 12 PL, Scribus, Libre Office, Deep Freeze oraz Microsoft Office 2019 Standard EDU PL.

Zajęcia specjalistyczne mogą być realizowane w laboratorium psychologicznym (sala 2) o powierzchni 47,3 m². Na wyposażeniu laboratorium znajduje się także sprzęt, który pracownicy oraz studijący mogą wykorzystywać w badaniach naukowych:

- Trzy wysokiej klasy tablety graficzne Huion – umożliwiające precyzyjne projektowanie eksperymentów, wizualizację danych oraz analizę treści wymagających zaawansowanej precyzji w tworzeniu wizualizacji.
- Zestaw VR: HTC Vive oraz Oculus Quest – pozwalające na prowadzenie badań w wirtualnej rzeczywistości. HTC Vive umożliwia szczegółową eksplorację w środowiskach o wysokiej immersji, z precyzyjnym śledzeniem ruchów użytkownika, co jest szczególnie istotne w badaniach nad percepcją przestrzenną i zachowaniami w symulowanych środowiskach. Oculus Quest oferuje bardziej mobilne rozwiązania, idealne do testów w różnych lokalizacjach, bez konieczności zaawansowanej infrastruktury.
- 5 komputerów przenośnych – wyposażonych w specjalistyczne oprogramowanie do analizy danych psychologicznych oraz symulacji i modelowania procesów poznawczych.
- Stacja obliczeniowa – przeznaczona do zaawansowanych analiz statystycznych, modelowania dużych zbiorów danych oraz wykorzystania oprogramowania do obliczeń intensywnych, takich jak analizy wielowymiarowe czy sztuczna inteligencja w psychologii.
- Biofeedback ThoughtTechnology:
- FlexComp – wielokanałowy system biofeedback, który umożliwia jednoczesne monitorowanie różnych parametrów fizjologicznych, takich jak tętno, aktywność mięśniowa (EMG) czy aktywność oddechu.
- ProComp2 (2 zestawy) – kompaktowe urządzenia do pomiaru podstawowych reakcji fizjologicznych, takich jak zmienność rytmu serca (HRV) czy przewodność skóry (GSR). Sprzęt jest wykorzystywany zarówno w badaniach psychofizjologicznych, jak i w pracy nad redukcją stresu czy treningach koncentracji.
- Eye tracker EyeLink Duo – zaawansowany system śledzenia ruchów gałek ocznych, charakteryzujący się wysoką precyzją i częstotliwością rejestrowania (do 2000 Hz). Umożliwia analizę uwagi, percepcji wzrokowej, procesów decyzyjnych oraz dynamiki zachowań w czasie rzeczywistym.
- 2 zestawy Vienna Test System firmy Schuhfried – kompleksowy system do przeprowadzania testów psychometrycznych, szczególnie przydatny w diagnostyce klinicznej, psychologii pracy i transportu. Zestawy obejmują szeroką gamę testów, które umożliwiają ocenę zdolności poznawczych, osobowości oraz funkcji motorycznych.

Do badań z zachowaniem izolacji od bodźców zewnętrznych przystosowany został także pokój 325.

Częścią budynku jest także sala gimnastyczna z zapleczem sanitarnym, gdzie osoby studiujące mają możliwość realizowania zajęć z wychowania fizycznego. Aktualnie sala jest w trakcie remontu – przewidziany termin zakończenia: grudzień 2024 roku. Zaznaczyć należy, że osoby studiujące psychologię, realizując zajęcia z *wychowania fizycznego*, wybierają samodzielnie dyscyplinę w ramach modułów ogólnodostępnych i mogą je realizować w następujących obiektach:

- sala gimnastyczna - Wydział Psychologii i Pedagogiki, ul. Grażyńskiego 53 w Katowicach;
- sala gimnastyczna - Wydział Nauk Przyrodniczych, ul. Jagiellońska 28 w Katowicach;
- sala gimnastyczna - Wydział Nauk Ścisłych i Technicznych, ul. Żytnia 12 w Sosnowcu;
- sala gimnastyczna - Wydział Filologiczny, ul. Żytnia 10 w Sosnowcu;
- sala gimnastyczna - Obiekt sportowy, ul. I. Paderewskiego 9 w Cieszynie;
- ścianka wspinaczkowa - Poziom 450 ul. Narutowicza 51, Sosnowiec;
- sala squash - SquashOK ul. Wiązowa 5, K-ce;
- kort do tenisa ziemnego - Chorzowskie Towarzystwo Tenisowe, ul. Harcerska 1, Chorzów;
- pływalnia - basen MOS Katowice, ul. Paderewskiego 46 w Katowicach;
- sala do badmintonu - sala sportowa ul. Owocowa 19 w Katowicach.

W budynku na ul. Grażyńskiego 53 mieści się Biblioteka Nauk Społecznych – Oddział Specjalistyczny BUŚ. Wypożyczalnia i Czytelnia Biblioteki Nauk Społecznych są czynne od poniedziałku do soboty w godzinach 9:00-16:00, zaś w piątek godziny pracy są wydłużone do 18:00.

W przyziemiach budynku funkcjonuje bezpłatna szatnia, która jest czynna w dni robocze oraz w weekendy zjazdowe od godziny 7:30 do 21:00. Osoby studiujące mogą tam pozostawić okrycia wierzchnie oraz parasole.

Uwzględniając liczbę grup zajęciowych można by przyjąć, że liczba pomieszczeń dydaktycznych jest wystarczająca. Ze względu na fakt, że w budynku odbywają się także zajęcia kierunków pedagogicznych, pojawiają się jednak trudności lokalowe. Jednym z przyjętych rozwiązań jest realizacja większości wykładów w formule zdalnej.

W najbliższym czasie planowane są kolejne prace modernizacyjne:

- Planowany remont części klubu Pod Rurą.
- Kompleksowy remont elewacji wraz z remontem korodujących nadproży i wymiłą naświetleń z vitrolitu.
- Wymiana posadzki w salach: 203, 205, 206, 207.
- Wymiana rynien w starej części budynku.
- Wykonanie zabezpieczenia przeciwwodnego w szatni.
- Remont schodów wejścia głównego.

Wszyscy użytkownicy przestrzeni i wyposażenia uczelni zobowiązani są do przestrzegania zasad BHP. Studiujący na początku pierwszego semestru realizują kurs na platformie moodle *Vademecum studenckie - BHP - Bezpieczeństwo i Higiena Pracy* (<https://el.us.edu.pl/mw/>), natomiast pracownicy realizują kurs BHP okresowo (<https://el.us.edu.pl/sw/>).

5.2. Zaplecze socjalne

W budynku Wydziału Nauk Społecznych przy ul. Grażyńskiego 53 w Katowicach znajduje się Bistro Limonka oferujące osobom studiującym i pracownikom wydziału śniadania, obiady, napoje oraz produkty spożywcze. Bistro jest czynne siedem dni w tygodniu od 8:00 do 16:00. Aby zaspokoić potrzeby grup studenckich, odbywających zajęcia w późniejszych blokach dydaktycznych oraz na wypadek urlopu w Bistro Limonka, w przestrzeni Wydziału znajduje się 7 maszyn vendingowych oferujących napoje ciepłe i zimne, produkty spożywcze oraz słodkie i słone przekąski. Uniwersytet udostępnił całej społeczności wydziału 6 dystrybutorów wody pitnej. Bezpłatne dystrybutory

zlokalizowane są w różnych częściach budynku i oferują wodę w temperaturze pokojowej, chłodzoną oraz niektóre z nich wodę gazowaną.

Osoby studiujące mają do dyspozycji przestrzenie, w których mogą spędzać czas, odpoczywać, relaksować się, spotykać oraz pracować. Jest to Klub Olimp zlokalizowany na 2 piętrze, Klub Pod rurą w przyziemiach budynku oraz Pokój wyciszeń na parterze (o powierzchni 23,07 m²), w okolicy dziekanatów. Największa i najczęściej wykorzystywana przestrzeń przez osoby studiujące, czyli Klub pod rurą, wyposażona jest w stoły i krzesła, fotele, sofy, siedziska, a także mały punkt gastronomiczny, w najbliższym czasie przejdzie ona remont. Prace te planowane są na przerwę międzysemestralną aktualnego roku akademickiego 2024/2025.

Całkowicie nową przestrzenią przygotowaną z myślą o specjalnych potrzebach użytkowników jest Pokój wyciszeń, czyli przestrzeń dla osób, które mają trudności z uczestnictwem w typowych zajęciach z grupą bądź też osób z obniżoną sprawnością funkcjonowania społecznego, a także osób z niepełnosprawnościami. Pokój wyciszeń jest przeznaczony dla osób, które czują się nadmiernie pobudzone, przytłoczone bodźcami zmysłowymi lub po prostu chcą uciec od zgiełku otoczenia. W pokoju zamontowane jest oświetlenie z możliwością regulacji intensywności światła, rolety okienne, panele wyciszające i wykładzina dywanowa. Dodatkowo osoby studiujące mogą w nim skorzystać z wygodnych mebli: klękosia, foteli i krzeseł, sofy; z telewizora z systemem smart Google TV. Pokój może być wykorzystywany również przez osoby rodzicielskie w celu nakarmienia dziecka. Nieopodal, bezpośrednio przy dziekanatach zlokalizowany jest kąpielica dla dzieci, wyposażony w stolik, krzeselka, książeczki, kartki i kredki. W pobliżu, w toalecie dla osób z niepełnosprawnościami, znajduje się również przewijak. Drzwi do niej mają szerokość 90 cm, a wolna przestrzeń toalety ma promień 1,5 m. W pomieszczeniu, po obu stronach toalety, umieszczone są pochwyty – jeden pochwyty przy misce ustępowej jest podnoszony, pochwyty przy umywalce z lewej strony zamontowany jest na stałe. W pomieszczeniu jest wymagany alarm słyszalny na recepcji.

W budynku znajduje się łącznie 20 toalet, w tym: 10 – dla kobiet, 9 – dla mężczyzn oraz 1 – dla osób z niepełnosprawnościami. W toaletach przeznaczonych dla kobiet, celem walki z ubóstwem menstruacyjnym, zostały zamontowane pudełka/skrzynki menstruacyjne, w których znajdują się artykuły higieniczne. Osoby studiujące mogą z nich korzystać bezpłatnie.

5.3. Infrastruktura i wyposażenia instytucji, w których prowadzone są zajęcia poza uczelnią oraz praktyki zawodowe

Obowiązkowe praktyki zawodowe na kierunku psychologia prowadzone są w instytucjach, do których należy zapewnienie infrastruktury niezbędnej do realizacji przez studenta programu praktyk. Z rozmów przeprowadzonych przez opiekunów praktyk wynika, że praktykodawcy dbają o zapewnienie odpowiednich stanowisk pracy, pomieszczeń i materiałów zgodnie z programem praktyki, a także są zobowiązani do zapoznania studenta z zakładowym regulaminem pracy i przepisami o bezpieczeństwie i higienie pracy. Zgodnie z treścią składanego przez studenta oświadczenia przed rozpoczęciem praktyk, każdy student zobowiązany jest m.in. do przestrzegania ustalonego w miejscu odbywania praktyki porządku i dyscypliny pracy oraz zasad BHP i ochrony przeciwpożarowej.

5.4. Dostęp do technologii informacyjno-komunikacyjnej i jej wykorzystanie

Technologie informacyjno-komunikacyjne wykorzystywane są zarówno w procesie dydaktycznym (zgodnie z Zarządzeniem nr 176 Rektora Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach z dnia 15 października 2021 r. w sprawie zasad prowadzenia w Uniwersytecie Śląskim w Katowicach zajęć dydaktycznych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość - ZAŁĄCZNIK za1_00_04), jak i w ramach obsługi administracyjnej studiów. Studiujący wdrażają się w wykorzystanie różnorodnych narzędzi informacyjno-komunikacyjnych począwszy od pierwszych zajęć, gdy zapoznają się z systemem USOS, następnie na module *umiejętności akademickie* oraz kolejnych zajęciach, w tym z zestawu modułów dyplomowych. Obsługi systemów IT mogą się uczyć także przy wykorzystaniu strony

<https://us.edu.pl/student/nowy-student/nowy-student-pierwsze-kroki/systemy-i-wsparcie-it/> oraz w ramach kursu moodle *Vademecum studenckie - Pierwsze kroki z narzędziami do pracy zdalnej* (dostęp po zalogowaniu). Platforma moodle jest też wykorzystywana do realizacji szkoleń z zakresu przysposobienia bibliotecznego i zasad BHP (<https://el.us.edu.pl/mw/>).

Wszystkie ważne informacje studium znaleźć mogą na stronie Uniwersytetu Śląskiego i podstronach. Serwis zasadniczo spełnia standardy WCAG. Ze względu na jego złożoność pojawiać się mogą niewielkie braki w tym zakresie, takie jak nieprecyzyjne opisy obiektów graficznych lub brak audiotranskrypcji (<https://us.edu.pl/deklaracja-dostepnosci/>)

Całość obsługi administracyjnej opiera się na systemie USOS, który służy studentom m.in. do zapisywania się na zajęcia oraz bieżącego monitorowania wszelkich spraw związanych z przebiegiem studiów. Dostęp do USOS możliwy jest zarówno przez przeglądarkę internetową, jak i aplikację Mobilny USOS UŚ (opis: <https://us.edu.pl/student/aplikacja-mobilna-dostepny-us/>). System opracowany został przez licencjonowanych dostawców i daje gwarancję bezpieczeństwa danych studentów oraz pracowników, nad czym czuwają zarówno Inspektor Ochrony Danych UŚ, Lokalny Administrator Danych Osobowych oraz Pełnomocnik Lokalnego Administratora danych osobowych.

W budynku funkcjonuje Sieć LAN, obejmująca 238 gniazda dostępu, 32 Access Pointów, co zapewnia łączność bezprzewodową WiFi5, dostęp do Śląskiej Akademickiej Sieci Komputerowej, systemu Centralnego Drukowania oraz sieci Eduroam. Aktualnie trwają prace nad modernizacją sieci pod względem bezpieczeństwa i wydajności pracy. W związku z powyższym do końca roku akademickiego zostanie zamontowany system CISCO. Studium mają także dostęp do czterech stanowisk komputerowych w czytelnicy i czterech w pomieszczeniu przy klatce schodowej na parterze nowej części budynku.

Podstawowym narzędziem wykorzystywanym w nauczaniu zdalnym i hybrydowym jest Microsoft Teams na platformie Microsoft 365. Wszyscy studenci i pracownicy mają możliwość utworzenia konta w domenie Office365. Konto to zapewnia dostęp do aplikacji ułatwiających pracę, naukę i komunikację: MS Teams, SharePoint, Outlook, Word, Excel, OneNote i PowerPoint. Aplikacje te są dostępne dla studentów z ich prywatnych komputerów i urządzeń mobilnych oraz mogą być używane w ramach pracy własnej w dowolnym czasie i miejscu. Osoby nieposiadające konta w domenie o365 Uniwersytetu Śląskiego mogą uczestniczyć w każdym spotkaniu poprzez link z zaproszeniem od organizatora. MS Teams wykorzystywany jest do synchronicznej realizacji wybranych zajęć w formule zdalnej (część wykładów, statystyka, psychometria, moduły ogólnouczelniane) - ważnym atutem tego rozwiązania jest możliwość nagrywania zajęć, co systematycznie wskazują studium jako rozwiązanie bardzo korzystne. Dodatkowo rozwiązanie takie umożliwia samodzielną pracę każdej osobie studium na własnym komputerze. Na niektórych modułach pełni także rolę repozytorium materiałów dydaktycznych, zadań i komunikatora chat. Od bieżącego roku akademickiego Teams wykorzystywany jest także do przekazywania pilnych komunikatów osobom studium - utworzony został zespół, do którego może dołączyć każda osoba studium. Na jego stronie głównej pojawiają się bieżące komunikaty, a w zakładkach można znaleźć dodatkowe informacje tematyczne. Od stycznia 2025 do zespołu tego podłączona będzie także wewnętrzna *wiki psychologia* – zestawienie podstawowych wskazówek z zakresu statystyki, psychometrii i metodologii, pomocnych w realizacji prac zaliczeniowych i projektów studenckich.

Na potrzeby zaliczeń i egzaminów kadra naukowa wykorzystuje także platformę e-learningową Uniwersytetu Śląskiego osadzoną w środowisku moodle. Moodle wykorzystywane jest także, jako narzędzie do kształcenia asynchronicznego – prowadzący mają możliwość przygotowywania w tym środowisku kursów zdalnych, materiałów, zadań, które stanowią uzupełnienie zajęć w trybie stacjonarnym lub zdalnym synchronicznym.

Od kilku lat zajęcia ze statystyki i psychometrii prowadzone są z wykorzystaniem pakietu JASP - darmowego i otwartego oprogramowania statystycznego, które zostało zaprojektowane z myślą

o użytkownikach preferujących interfejs graficzny (GUI) zamiast pisania kodu w języku R. Choć uczelnia oferuje nieodpłatnie dostęp do STATISTICA i SPSS, przyjęliśmy zasadę, że studujący powinni mieć możliwość prowadzenia analiz także po uzyskaniu dyplomu, dlatego promujemy aplikacje ogólnodostępne. Dodatkową zaletą JASP jest jego ciągły rozwój.

Do prowadzenia badań on-line w ramach projektów studenckich rekomendowane jest stosowanie platform gwarantujących bezpieczeństwo danych: MS Forms i Formularze Google z kont Uniwersytetu oraz serwis LimeSurvey, zainstalowany na wewnętrznym serwerze uczelni. LimeSurvey daje bardzo duże możliwości konstruowania ankiet o zróżnicowanych pytaniach i mechanizmach przechodzenia między pytaniami. W przypadku nietypowych wyzwań lub trudności studujący mogą liczyć na wsparcie osoby administrującej serwisem. Metodologiczne, etyczne i techniczne przygotowanie do stosowania tego typu narzędzi stanowi nieodpłatny, ogólnodostępny kurs *Badania ankietowe on-line* na platformie edukacyjnej [Navoica.pl](https://navoica.pl) (https://navoica.pl/courses/course-v1:UniwersytetSlaski+PS03+2023_4/about). Platforma ta jest też wykorzystywana subsydiarnie na wybranych modułach (*Specyfika pracy psychologa* https://navoica.pl/courses/course-v1:UniwersytetSlaski+PS01+2023_4/about; *Mindfulness w rozwoju osobistym i zawodowym* (https://navoica.pl/courses/course-v1:UniwersytetSlaski+PS02+2023_4/about)).

W celu rozwoju i monitorowania metod nauczania na odległość oraz wspierania jego jakości, z grona nauczycieli akademickich powołany został Pełnomocnik Dziekana Wydziału Nauk Społecznych UŚ do spraw kształcenia na odległość. Współpracuje on z jednostkami na poziomie uniwersyteckim, takimi jak Dział Kształcenia, Centrum Kształcenia na Odległości, Dział Informatycznej Obsługi Toku Studiów, a na poziomie wydziału z informatykami.

5.5. **Udogodnienia w zakresie infrastruktury i wyposażenia dostosowanych do potrzeb studentów z niepełnosprawnością**

Na parkingu studenckim przed budynkiem przy ul. Grażyńskiego wydzielono dwa miejsca dla osób z niepełnosprawnościami.

Wejście do budynku znajduje się od strony ul. Grażyńskiego 53. Do wejścia głównego prowadzą schody, których remont jest zaplanowany (przetarg na wykonanie remontu został ogłoszony, jednak z uwagi na to, że nie zgłosiła się żadna firma, zostanie ponownie ogłoszony w 2025 roku). Przed wejściem zamontowana jest pochylnia, która umożliwia wjazd wózkiem do budynku bezpośrednio z parkingu. Drzwi przy pochylni otwierają się automatycznie. W odległości 4 m od drzwi wejściowych znajduje się portiernia, której pracownicy służą pomocą w dotarciu do określonej lokalizacji budynku. Ponadto w holu głównym znajduje się tablica informacyjna w języku polskim oraz angielskim, zawierająca dane na temat lokalizacji najważniejszych miejsc na poszczególnych piętrach.

Budynek składa się z dwóch części – starej i nowej - ma cztery klatki schodowe i 2 windy z odpowiednią przestrzenią manewrową przed drzwiami windy. Windy wyposażone są w poręcze i automatycznie otwierające się drzwi. Windy mają przyciski oznakowane alfabetem Braille'a, przycisk 0 jest wyróżniony.

Stara część budynku znajduje się na poziomie wyższym niż wejście. Dla osób korzystających z wózków zainstalowano platformę schodową o wymiarach 69 × 125 cm o udźwigu 225 kg. Platforma ta pozwala również na dotarcie do części zlokalizowanej w przyziemiu, czyli szatni i klubu Pod rurą.

Korytarze w całym budynku są odpowiednio szerokie – min. 120 cm.

Osoby studiuje mają możliwość korzystania z aplikacji Dostępny UŚ, która poprzez system wewnętrznej nawigacji umożliwia szybkie odnajdowanie ważnych miejsc w budynkach, a także oferuje dodatkowe funkcje, mające na celu bezpieczne i sprawne przemieszczanie się po terenie uczelni oraz komunikację w obrębie społeczności akademickiej (możliwość wezwania służb ratowniczych, przywołania asysty, otrzymywanie najnowszych komunikatów).

Dziekanaty studiów stacjonarnych i niestacjonarnych znajdują się na parterze w bliskiej odległości od siebie. Prowadzą do nich szerokie klatki schodowe oraz platforma schodowa, co jest niezmiernie istotne z punktu widzenia osób z dysfunkcją ruchu. Dodatkowo na bieżąco reagujemy na potrzeby naszej społeczności wydziałowej i zgłaszamy konieczność podjęcia różnych działań, jak odmalowanie Sali, czy wymianę oświetlenia. Za stan techniczny budynku, czystość, remonty itp. odpowiada Dział Administracyjno-Gospodarczy, będący poza strukturą Wydziału.

Uniwersytet Śląski umożliwia także uzyskanie wsparcia dla osób z niepełnosprawnością w zakresie transportu, korzystania ze specjalistycznego sprzętu, takiego jak notebooki, dyktafony, systemy FM, lupy elektroniczne, zestawy książki mówionej, specjalistyczne klawiatury. Dodatkową formą wsparcia mogą być także adresowane stypendia oraz zaangażowanie asystenta, ułatwiającego dojazd, poruszanie się po uczelni, sporządzanie notatek i załatwianie spraw organizacyjnych. Zgodnie z Zarządzeniem nr 158 Rektora Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach z dnia 30 października 2024 r. w sprawie wsparcia procesu kształcenia i prowadzenia badań dla osób studiujących z niepełnosprawnościami i ze szczególnymi potrzebami (załącznik zał_00_07) dla osób ze specjalnymi potrzebami dostępna jest również opcja indywidualnego dostosowania studiów, obejmującego między innymi możliwość nagrywania zajęć, wcześniejszego otrzymywania materiałów dydaktycznych, modyfikacji planu, wydłużenia czasu realizacji prac zaliczeniowych i egzaminów, dostosowania wielkości czcionki na egzaminie itp. Wszelkie formy wsparcia osób z niepełnosprawnościami opisane są na stronie <https://us.edu.pl/student/wsparcie-i-fundusze/dostosowanie-do-specjalnych-potrzeb>. Biblioteka umożliwia korzystanie z książek w wersji cyfrowej, po złożeniu zamówienia (<https://us.edu.pl/student/wsparcie-i-fundusze/dostosowanie-do-specjalnych-potrzeb/biblioteka-cyfrowa/>)

Niestety dostęp dla osób z niepełnosprawnością ruchową w budynku przy Grażyńskiego 53 nie jest pełny. Do trzech pomieszczeń dydaktycznych na drugim piętrze oraz klubu Olimp prowadzi jedna klatka schodowa bez platformy i windy. Osoba planująca zajęcia nie przydziela tych sal realizacji zajęć z grupami obejmującymi osoby z niepełnosprawnością ruchową. Niedogodnością jest również to, że tylko jedna toaleta jest przystosowana dla osób z niepełnosprawnością ruchową, w związku z tym zajęcia dla tych osób planowane są w miarę możliwości na parterze.

5.6. Dostępność infrastruktury dla osób studiujących

Studenci psychologii mają zapewniony dostęp do specjalistycznych programów statystycznych poprzez system USOS oraz poprzez laboratorium psychologiczne, gdzie mogą przeprowadzać badania i korzystać ze sprzętu pod nadzorem opiekuna naukowego lub promotora pracy dyplomowej. Poprzez system USOS studenci oprócz wymienionych w powyższym punkcie aplikacji MS Teams, SharePoint, Outlook, Word, Excel, OneNote i PowerPoint mogą również uzyskać dostęp do poniższych aplikacji:

- Statistica 12 PL - Oprogramowanie Statistica to zestaw narzędzi do statystycznej analizy danych. Umożliwia między innymi zarządzanie danymi, ich eksplorację oraz wizualizację. Możliwe są także bardziej zaawansowane funkcje, jak uczenie maszynowe.
- Scribus - Scribus jest programem przeznaczonym do składu tekstu. Umożliwia tworzenie oraz przygotowywanie tekstów (takich jak ulotki, broszury, plakaty, książki i gazety) do druku. Za pomocą programu można także tworzyć prezentacje multimedialne i interaktywne formularze.
- LibreOffice - Libre Office jest pakietem oprogramowania biurowego. Pakiet składa się z kilku programów, takich jak: Writer (edytor tekstu), Calc (arkusz kalkulacyjny), Impress (prezentacje), Draw (rysunki i diagramy), Base (bazy danych) i Math (formuły matematyczne).
- Deep Freeze - Deep Freeze jest oprogramowaniem związanym z ochroną komputera. Poprzez zresetowanie komputera program umożliwia powrót do pierwotnego stanu systemu operacyjnego. Wszystkie niepożądane zmiany mogą być cofnięte po ponownym uruchomieniu komputera

- JASP - nieodpłatne, ogólnodostępne oprogramowanie statystyczne, które oferuje intuicyjny interfejs graficzny do przeprowadzania analiz statystycznych. Umożliwia wykonywanie zarówno klasycznych, jak i bayesowskich analiz, co czyni go przyjaznym narzędziem dla użytkowników na różnych poziomach zaawansowania.

Studiujący mają dostęp do zasobów biblioteki testów psychologicznych, zlokalizowanej w laboratorium psychologicznym. Biblioteka obejmuje bogaty zbiór ponad 60 narzędzi diagnostycznych z różnorodnych obszarów psychologii - od testów inteligencji i osobowości po narzędzia oceny funkcji poznawczych i emocjonalnych. Ich listę zawiera załącznik za1_05_02. Osoby studiujące mogą samodzielnie wypożyczać testy na potrzeby projektów dydaktycznych, a także badań naukowych. Testy wykorzystywane są także w celach dydaktycznych przez prowadzących zajęcia. W ramach modułu *wybrane metody diagnozy psychologicznej*, realizowana jest praca zaliczeniowa, na potrzeby której uczelnia co roku kupuje w Pracowni Testów Psychologicznych arkusze testowe dla wszystkich osób z rocznika III psychologii. Część podręczników do testów można przeglądać także w czytelnicy, po okazaniu legitymacji studenckiej, potwierdzającej studiowanie na kierunku psychologia.

Specjalistyczne projekty badawcze mogą być realizowane przez studiujących z wykorzystaniem **Laboratorium Psychologicznego** - nowoczesnej przestrzeni badawczo-dydaktycznej, która zapewnia dostęp do zaawansowanego sprzętu. W przestrzeni tej zespoły osób studiujących realizowały w ostatnim czasie badania z zakresu moralności (pod opieką merytoryczną dr Marioli Paruzel-Czachury) oraz zaburzeń odżywiania (pod opieką dr Moniki Stojek). W laboratorium odbywają się regularnie zajęcia Szkoły Doktorskiej UŚ, które wykorzystują w pełni bazę sprzętową tej jednostki.

5.7. System biblioteczno-informacyjny uczelni

Najważniejszym systemem biblioteczno-informacyjnym uczelni jest Centrum Informacji Naukowej i Biblioteka Akademicka (CINiBA) położone w odległości ok. 1,8 km od budynku psychologii. Budynek CINiBA ma ponad 12 tys. m² powierzchni i 63 tys. m³ kubatury i obejmuje połączone księgozbiory Biblioteki UŚ i Biblioteki Głównej UEK. Na 7 kondygnacjach obiektu równocześnie może przebywać 1000 osób. Znajduje się tam 340 komputerów i terminali, skanery, 54 km półek, 6 „selfchecków” do samodzielnego wypożyczenia książek, wrzutnia (najnowszy i jedyny w Polsce model zawierający sorter do selekcjonowania zwracanych książek, np. wg ich miejsca przechowywania). Na każdym poziomie znajduje się samoobsługowy punkt ksero. Biblioteka jest w pełni dostosowana do potrzeb osób z niepełnosprawnością – posiada automatycznie otwierane drzwi wejściowe, windy z kabinami dostosowanymi dla osób poruszających się na wózkach oraz niewidomych/niedowidzących, toalety dla osób z niepełnosprawnością ruchową, korytarze i pomieszczenia dostosowane do poruszania się na wózkach, stanowiska pracy dla czytelników i pracowników z niepełnosprawnościami. Otwarty charakter CINiBy powoduje, że często wykorzystywane jest, podobnie jak spinPLACE, jako miejsce spotkań intelektualnych i przyjemnego spędzania czasu. CINiBA jest otwarta dla wszystkich czytelników, a korzystanie z jej zasobów jest bezpłatne. O otwartym charakterze księżnicy świadczy nie tylko wolny dostęp do krajowych i światowych publikacji w postaci tradycyjnej i elektronicznej, ale także fachowa pomoc ze strony bibliotekarzy, przyjazna architektura, najnowsze technologie i rozwiązania (w tym urządzenia samoobsługowe) oraz dostosowanie gmachu do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Centrum jest czynne od poniedziałku do soboty, w godzinach 8.00-20.00. W czasie sesji egzaminacyjnych CINiBA jest czynna do 23.00. W Centrum zapewniony jest dostęp do krajowych i światowych publikacji naukowych w postaci tradycyjnej i elektronicznej. Czytelnicy CINiB-y mają do dyspozycji kolekcję liczącą ponad 1 milion woluminów książek i czasopism, wzbogaconą o bazy danych dostępne w bibliotece i zdalnie w dowolnym miejscu na świecie, po zalogowaniu do systemu. Znaczna część księgozbioru znajduje się w otwartych strefach i ma charakter ogólnodostępny. Są to książki najnowsze oraz zbiory wyselekcjonowane, publikacje istotne dla poszczególnych dziedzin naukowych, po które najczęściej sięgają pracownicy naukowcy i studenci. Wolny dostęp do półek, możliwość swobodnego przeglądania książek, bez konieczności ich zamawiania, pozwala na swobodne korzystanie z zasobów i gwarantuje użytkownikom dużą

samodzielność – od dotarcia do właściwej półki po wypożyczenie książki. Inteligentne rozwiązania np. funkcja „prowadź”, dostępna w katalogu INTEGRO, pozwala na szybką lokalizację książki. Po kliknięciu ikony „Prowadź”, wyświetla się podgląd piętra i regału, na którym znajduje się wybrana pozycja. CINIBA jest dostosowana do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, które mogą swobodnie korzystać z zasobów biblioteki, wykorzystując specjalistyczne oprogramowanie i sprzęt komputerowy. Do niektórych źródeł przygotowane zostały filmy umieszczone na kanale YouTube biblioteki (CINIBAofficial). Zawierają one instrukcje wskazujące jak się zalogować przez system HAN, jak korzystać z baz danych i bibliotek cyfrowych, jak zapisywać otrzymane rezultaty itp.

Bezpośrednio na Grażyńskiego 53, w starej części budynku, mieści się Biblioteka Nauk Społecznych – Oddział Specjalistyczny Biblioteki Uniwersytetu Śląskiego (BUŚ). Została powołana 1 października 2019 roku jako Oddział Specjalistyczny BUŚ, a wcześniej funkcjonowała jako Biblioteka Wydziału Pedagogiki i Psychologii. W bibliotece znajdują się zbiory tworzące warsztat naukowo-dydaktyczny dla studentów i pracowników, obejmujące między innymi literaturę wskazywaną w sylabusach. Są to zarówno opracowania podręcznikowe, np. *Psychologia. Podręcznik akademicki* pod redakcją Strelaua i Dolińskiego (wykorzystywana na różnych modułach, np. emocjach i motywacji), *Testy psychologiczne: teoria i praktyka* Hornowskiej (wykorzystywane na psychometrii), jak i prace specjalistyczne, np. Hamilton (2011). *Skuteczna komunikacja w biznesie* (moduł ścieżki psychologii pracy *komunikacja i negocjacje w biznesie*) lub Czepczor-Bernat, Brytek-Matera (2020) *Psychologiczne aspekty nadwagi i otyłości: teoria i praktyka* (Fakultet I – *podstawy psychodietetyki*). Księgozbiór związany jest ściśle z dyscyplinami naukowymi, zgodny z kierunkami kształcenia i potrzebami badań naukowych dla dyscyplin pedagogika i psychologia.

Informacja o księgozborze biblioteki przeznaczonym do wypożyczania i korzystania na miejscu dostępna jest w katalogu online INTEGRO (<https://integro.ciniba.edu.pl/integro/catalog>) oraz w katalogu centralnym projektu NUKAT (<http://katalog.nukat.edu.pl/search/query?theme=nukat>). Zasoby liczą ok. 85 tys. woluminów książek i czasopism. Podobnie jak inne biblioteki akademickie, Biblioteka Nauk Społecznych, pełni dziś rolę „centrum informacyjnego”, wyspecjalizowanego w obsłudze pracowników naukowych Wydziału, doktorantów, studentów studiów stacjonarnych, niestacjonarnych, podyplomowych i pozostałych pracowników uczelni oraz czytelników z zewnątrz. Dzięki temu osoby studiujące mają dostęp do bogatych zbiorów książek i czasopism, jak również nowoczesnych narzędzi pracy, ułatwiających im dostęp do elektronicznych źródeł informacji. Czytelnia zapewnia dostęp do Internetu i e-źródeł (bazy danych, książki i czasopisma elektroniczne). Pozycje z księgozbioru podręcznego i czasopisma udostępniane są na miejscu, w Czytelni Biblioteki Nauk Społecznych. Ponadto osoby studiujące mają możliwość samodzielnie (całodobowego) zwrotu książek za pośrednictwem wrzutni książek, usytuowanej przed wejściem głównym do budynku WNS UŚ – Grażyńskiego 53. Biblioteka jest miejscem kompleksowej obsługi czytelnika, a to dzięki możliwości korzystania z informacji dostępnej zarówno na nośnikach elektronicznych, jak i tradycyjnych.

Z komputerów zarejestrowanych na Wydziale Nauk Społecznych studium mają dostęp do internetowych baz czasopism specjalistycznych: PsychArticles, APA PsycNet, Cambridge University Press Journals, Sage Journals (<https://ciniba.edu.pl/bazy-w-ukladzie-dziedzinywym/>).

5.8. Ewaluacja

Stan infrastruktury i dostępność środków dydaktycznych są poddawane systematycznej ewaluacji przez studentów i studentki oraz pracowników – są wśród zagadnień omawianych w czasie cosemestralnych spotkań dyrekcji kierunku z osobami studiującymi i spotkań z pracownikami (zob.: Lista spraw do poruszenia na spotkaniu z osobami studiującymi na kierunku - ZAŁĄCZNIK zał_00_06). Przykładowo w semestrze letnim 2023/2024 studium zgłosili potrzebę uzupełnienia sprzętu (czajnika) w klubie Olimp. Stan techniczny budynku jest na bieżąco sprawdzany przez pracowników administracji, a pracownicy zgłaszają dyrekcji na bieżąco informacje o usterkach.

Przykładem może być problem z nagłośnieniem w auli na początku semestru zimowego 2024/2025, zgłoszony przez jedną z osób prowadzących wykłady. Usterka została usunięta w ciągu kilku dni, choć rozwiązanie ma charakter doraźny i wymaga dalszych działań.

5.9. Samoocena spełnienia kryterium

Pozytywnie ocenić można lokalizację, dostępność parkingu dla studiujących, zaplecze socjalne, dostęp do WiFi. Studujący mają dostęp do materiałów dydaktycznych dzięki zlokalizowanej w budynku bibliotece specjalistycznej, bardzo nowoczesnemu Centrum Informacji Naukowej i Bibliotece Akademickiej, bibliotece testów oraz laboratorium psychologicznemu, wyposażonemu między innymi w Eye tracker, zestaw VR i zestawy biofeedback. Uczelnia umożliwia też dostęp do baz czasopism zgromadzonych w bazach PsychArticles, APA PsycNet, Cambridge University Press Journals, Sage Journals. Analizy statystyczne prowadzone są z wykorzystaniem ogólnodostępnego programu JASP, przy czym jest także możliwość wykorzystania innych pakietów. Proces dydaktyczny prowadzony jest w części z wykorzystaniem narzędzi nauczania zdalnego (przede wszystkim MS Teams i moodle), a osoby studiujące stopniowo są wdrażane do stosowania technologii informacyjno-komunikacyjnych od pierwszego semestru. Dodatkowo wykorzystywane są kursy na platformie navoica.pl, a do badań on-line studujący mogą stosować nie tylko narzędzia proponowane przez Microsoft i Google, z zachowaniem warunków bezpieczeństwa danych, ale także wewnętrzną platformę LimeSurvey. Jako nowatorskie uznać można wykorzystanie MS Teams do szybkiego przekazywania informacji wszystkim studującym, przez zespół przygotowany specjalnie w tym celu oraz utworzenie wikipedii psychologii, obejmującej najważniejsze informacje z zakresu metodologii, statystyki i psychometrii, przydatne w realizacji studenckich projektów badawczych, w tym w ramach prac dyplomowych. Osoby z niepełnosprawnościami mają podstawowe udogodnienia architektoniczne i bardzo szeroki zakres możliwego wsparcia, obejmującego między innymi możliwość dostosowania toku pracy, uzyskania pomocy asystenta, dojazdu na zajęcia, wykorzystania sprzętu wspomagającego.

Niestety nie wszystkie bariery architektoniczne zostały zniwelowane - wciąż nie ma możliwości dostania się wózkem do trzech sal i klubu Olimp. W budynku jest tylko jedna toaleta przystosowana dla osób z niepełnosprawnością ruchową. Stosowanym rozwiązaniem jest planowanie zajęć w taki sposób, aby grupy obejmujące osoby z niepełnosprawnością ruchową miały spotkania w salach o największej dostępności. Problemy pojawiają się też czasem w związku z awariami sprzętu. Ograniczone możliwości finansowe powodują, że renowacja budynku realizowana jest stopniowo i niektóre pomieszczenia wymagają odświeżenia. Korzystne byłoby także zwiększenie liczby pomieszczeń dydaktycznych, co jednak nie jest możliwe w krótkiej perspektywie czasowej. Rozważane jest przeniesienie kierunku do budynku przy ul. Bankowej, ale prawdopodobnie nie nastąpi to w najbliższym czasie.

5.10. Dobre praktyki

- możliwość uzyskania bardzo szerokiego wsparcia przez osoby z niepełnosprawnościami, obejmującego transport, specjalistyczny sprzęt wspomagający uczenie się, zestawy książki mówionej, specjalistyczne klawiatury, stypendia oraz zaangażowanie asystenta
- możliwość skorzystania z aplikacji mobilnej Dostępny UŚ, ułatwiającej poruszanie się po budynkach Uniwersytetu Śląskiego i wezwanie pomocy
- dostęp do pełnotekstowych baz artykułów
- wielofunkcyjna i nowoczesna biblioteka CINIIBA i dostęp do specjalistycznej literatury w bibliotece
- parking wyłącznie dla studiujących
- dobre zaplecze socjalne dla studiujących (bistro, maszyny vendingowe, dystrybutory wody)
- pokój wyciszeń
- laboratorium psychologiczne z wyposażeniem umożliwiającym realizację różnorodnych badań i bogatą biblioteką testów

- udostępnienie uniwersyteckiej platformy badań ankietowych LimeSurvey z możliwością udzielenia wsparcia ze strony administratora
- realizacja modułów statystycznych i psychometri w formule zdalnej, umożliwiającej nagrywanie zajęć i indywidualną pracę z własnym komputerem
- wykorzystywanie w ramach zajęć ogólnodostępnych, nieodpłatnych programów LibreOffice i JASP
- wdrażanie studiujących do korzystania z dostępnych narzędzi informacyjno-komunikacyjnych (kursy moodle i navoica.pl, moduły *umiejętności akademickie* i *statystyka*)
- wiki psychologia jako kompendium wiedzy metodologiczno-statystycznej
- Teams jako szybkie medium przekazywania informacji dla wszystkich studiujących
- wykorzystanie kursów internetowych na navoica.pl, stanowiących uzupełnienie procesu dydaktycznego, prowadzonego w ramach programu psychologii.

Zalecenia dotyczące kryterium 5 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 5 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.	BRAK	NIE DOTYCZY

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 5:

.....

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Na kierunku psychologia prowadzona jest systematyczna współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym, w tym z pracodawcami, licznymi instytucjami, fundacjami, szkołami, szpitalami i firmami.

Osoby studiujące na kierunku mają możliwość podjęcia współpracy także z instytucjami, z którymi nawiązano umowy o współpracy. Wśród nich są poradnie psychologiczno-pedagogiczne, specjalistyczne poradnie psychologiczno-pedagogiczne, szkoły podstawowe i ponadpodstawowe, szkoły specjalne dla dzieci z niepełnosprawnością intelektualną, szpitale kliniczne, zakłady opieki medycznej, zakłady karne, areszty śledcze, Sąd Okręgowy w Katowicach, Opiniodawczy Zespół Sądowych Specjalistów, Komenda Wojewódzka Policji w Katowicach, ośrodki terapii uzależnień, środowiskowe domy samopomocy, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, ośrodek adopcyjny oraz firmami takimi jak Firma SOLLEO Sp. z o.o., KOCH BUSINESS SOLUTION POLAND Sp. z o.o., DPM. z o.o., SMART HR, Manpowergroup Sp. z o.o.

Dzięki zaangażowaniu indywidualnemu pracowników i pracowniczek lista instytucji współpracujących z kierunkiem psychologia jest cały czas modyfikowana i uzupełniana o nowe wartościowe miejsca, przykładowo dr hab. E. Turska, prof. UŚ zauważając potrzeby studentów nawiązała w 2023 r. współpracę z Miastem Rybnik oraz Kliniknym Szpitalem Psychiatrycznym w Rybniku. Celem jest tutaj działanie kompleksowe w postaci realizacji wspólnych projektów, organizacji praktyk dla studentów i studentek, a dla najlepszych studentów oraz absolwentów UŚ staży, w tym t konsultowanie programu

kształcenia oraz tematyki prac dyplomowych tworzonych na Uczelni. W perspektywie kolejnych lat planowane jest zacieśnienie współpracy ze szpitalem w tych szerokich obszarach.

6.1. Włączanie treści wskazanych przez otoczenie społeczno-gospodarcze do programu studiów

Rozpoznawanie potrzeb, oczekiwań otoczenia społeczno-gospodarczego i włączanie adekwatnych do nich treści do programu nauczania, odbywa się zasadniczo na cztery sposoby:

- w ramach spotkań studentów z psychologami praktykami,
- poprzez realizację wybranych modułów przez psychologów praktyków, a także w ramach systematycznego aktualizowania sylabusu przez dydaktyków, którzy jednocześnie są psychologami praktykami,
- poprzez prezentacje wyników badań aplikacyjnych i doświadczeń z ich realizacji,
- poprzez opinie psychologów praktyków w odniesieniu do programu studiów, przedstawione w trakcie jego przygotowania.

Przykładem pierwszej ze wskazanych ścieżek jest to prowadzony przez dr Karinę Atlas projekt w ramach modułu *wprowadzenie do psychologii*. Projekt obejmuje realizację nieobowiązkowych, zdalnych (zwiększających dzięki temu dostępność dla studiujących) spotkań z psychologami-praktykami. Dzięki projektowi studium mają okazję podjąć dyskusję z gośćmi i zadać pytania. W zajęciach biorą udział specjaliści psychoterapii III fali nurtu poznawczo-behawioralnego, ACT, psychoterapii psychodynamicznej, zaburzeń odżywiania, Self-Reg, specjaliści z obszaru pracy z osobami neuro różnorodnymi, twórczości, psychologii biznesu i kariery czy pieczy zastępczej. Projekt jest oceniany przez osoby studiujące bardzo pozytywnie, spotkania cieszą się dużą popularnością. Monitorowanie tej formy współpracy odbywa się poprzez kontrolę liczby studiujących całościowo uczestniczących w spotkaniach (każdorazowo około 70-80 osób) oraz weryfikację liczby osób rezygnujących w trakcie spotkania (zazwyczaj nikły procent). Celem spotkań jest jak najlepsze przygotowanie studiujących do wyboru własnej ścieżki rozwoju w odpowiedzi na wyzwania otoczenia społecznego. Spotkania z psychologami praktykami są organizowane także przez inne osoby prowadzące zajęcia - ich zestawienie zawiera załącznik zał_06_01.

Poznaniu warunków pracy i oczekiwań otoczenia społecznego służy także jedna z prac etapowych, związanych z przeprowadzeniem wywiadu z psychologiem praktykiem i opracowanie oraz przedstawienie przed grupą wniosków, dzięki czemu automatycznie odbywa się monitorowanie rynku pracy i uaktualnienie wiedzy o wymaganych w danym obszarze psychologii stosowanej kompetencjach, szkoleniach. Studium nabywają w ten sposób też wiedzę o zmieniającym się zapotrzebowaniu na określonych stanowiskach pracy, możliwym do uzyskania wynagrodzeniu oraz przewidywanych obciążeniach. Podkreślana jest rola autodiagnozy zawodowej w zakresie dopasowania do danego stanowiska pracy oraz rozeznanie w różnych obszarach pracy zawodowej, od psychologa psychologii biznesu i kariery po psychoonkologów, psychologów sportu, biegłych sądowych itd. Analogiczną funkcję pełni także opcjonalny udział w bezpłatnym kursie internetowym na platformie [navoica.pl](https://navoica.pl/courses/course-v1:UniwersytetSlaski+PS01+2023_4/about), przygotowanym przez pracowników Uniwersytetu Śląskiego - Specyfika pracy psychologa (https://navoica.pl/courses/course-v1:UniwersytetSlaski+PS01+2023_4/about). Kurs obejmuje wypowiedzi dwadzieścioro psychologów (którzy ukończyli psychologię w UŚ, co jest dodatkowym walorem kursu), między innymi z ośrodka interwencji kryzysowej, psychołżki okołoporodowej, psychologa biznesu, przedstawiających swoją pracę – zadania, trudności i to, co jest dla nich satysfakcjonujące. Dodatkowo specjaliści z biura karier i inkubatora przedsiębiorczości podpowiadają, na czym polega specyfika pracy psychologa, na co zwrócić uwagę przy pisaniu CV i rozmowie kwalifikacyjnej, a także jak psycholog może przygotować się do prowadzenia własnej działalności gospodarczej.

Aktualizacji treści programowych służy także fakt, że co roku wybrane przedmioty ze ścieżek specjalizacyjnych (nazwa wykorzystywana w poprzednim programie studiów dla modułów ukierunkowanych na psychologię stosowaną) powierzane są w ramach godzin zleconych psychologom

praktykom, którzy włączają obserwacje z własnego środowiska pracy w realizację prowadzonych modułów.

W bieżącym roku akademickim praktykami są:

- mgr Paweł Maślanka, prowadzący przedmiot Podstawy i modele psychoterapii, pracownik Poradni Zdrowia Psychicznego NZOZ Optima w Tychach;
- mgr Katarzyna Wolska-Górecka, pracowniczka ING Banku Śląskiego, realizująca działania praktyczne takie jak agile coaching, mentoring, szkolenia i rozwój, co bezpośrednio przełożyło się na treści prowadzonych zajęć Trening umiejętności kierowniczych;
- mgr Grzegorz Kowalski, doświadczony specjalista w obszarze HR z dziesięcioletnią praktyką, przedstawiciel grupy Tauron, realizuje moduł Zarządzanie zasobami ludzkimi i jego narzędzia.

Dodatkowo część nauczycieli akademickich jest zaangażowana w działania diagnostyczne i pomocowe różnych ośrodków i wykorzystuje swoje doświadczenia, wprowadzając wybrane zagadnienia jako elementy zajęć prowadzonych na kierunku psychologia. Przykładowo dr Jagoda Różycka pracuje terapeutycznie w nurcie poznawczo-behawioralnym (zaburzenia odżywiania) i prowadzi fakultet dla studentów z tego obszaru, a dr Michalina Iłska, prof. UŚ, zbudowała autorski program przedmiotu psychologia prokreacji wykorzystując między innymi doświadczenia z pracy psychologa klinicznego w obszarze ochrony zdrowia psychicznego kobiet w okresie ciąży i połogu (Szpital Miejski w Rudzie Śląskiej, Kliniczny Oddział Perinatologii, Ginekologii i Położnictwa ŚUM). Przykłady zagadnień wprowadzanych do programu zajęć pod wpływem otoczenia społecznego zawiera załącznik zał_06_02. Zagadnienia te są spójne z efektami uczenia się. Wśród nich znalazły się między innymi: samookaleczenia, radzenie sobie z kryzysami współczesnego świata (COVID, zagrożenie wojną), dysforia płciowa, procedury pracy w poradniach psychologiczno-pedagogicznych, bezczynność zawodowa, analiza nowych narzędzi diagnostycznych, media społecznościowe, praktyczne zastosowanie design thinking, funkcjonowanie osób ze spektrum autyzmu.

Modyfikacja treści kształcenia na kierunku psychologia odbywa się także wskutek nieformalnej komunikacji z praktykami. Przykładowo zagadnienia samookaleczeń i zachowań suicydalnych oraz tematyka nieprawidłowo rozwijającej się osobowości została wprowadzona przez dr Annę Brandt-Salmeri do zajęć z modułu *poradnictwo i pomoc psychologiczna dzieci i młodzieży* pod wpływem głosów ze strony środowiska klinicznego zgłaszanych w trakcie odbywania przez prowadzącą licznych staży w szpitalach i placówkach ochrony zdrowia psychicznego. Od roku 2024/2025 dr Anna Brandt-Salmeri prowadzi też moduł wybieralny *psycholog od kołyski*, w którym porusza wątki zdrowia psychicznego niemowląt - temat ten jest obszarem mocno zaniedbanym praktycznie, a został wprost wskazany przez Kierownika Ośrodka Wczesnej Interwencji z Zabrze dr. Ahmada Fraouniego.

Realizowane projekty aplikacyjne dają osobom prowadzącym zajęcia możliwość wzbogacania programu kształcenia o wyniki badań i doświadczenia związane z ich realizacją. Przykładem są badania realizowane przez dr Marcina Moronia w ramach Uniwersyteckiego Centrum Kreatywnego Obywatelstwa (<https://us.edu.pl/nauka-i-badania/centra-badawcze/ucko/>) z zakresu budowania strategii na lokalnych rynkach pracy z uwzględnieniem planowego pozyskiwania pracowników z zagranicy i złożonego procesu ich integracji oraz *Projekt Funkcjonowanie psychiczne uczestników procesu kształcenia zdalnego na poziomie akademickim*. W projektach tych studium uczestniczyli też jako realizatorzy badań.

Dr Marta Stasiła-Sieradzka w okresie 2023-2024 podjęła współpracę z PKN Orlen S.A oraz Stowarzyszeniem Rozwoju Kadr w ramach projektu badawczego: Badania kultury i klimatu bezpieczeństwa pracy w PKN ORLEN S.A, którego realizacja zakończyła się przyznaniem Nagrody III stopnia w kategorii: prace naukowo-badawcze za opracowanie pt. Badanie kultury i klimatu bezpieczeństwa pracy w PKN ORLEN S.A. w Ogólnopolskim Konkursie Poprawy Warunków Pracy organizowanym przez Ministra Rodziny i Polityki Społecznej oraz Centralny Instytut Ochrony Pracy-PIB. Realizacja opracowania dokonana była przez zespół naukowy w składzie, którego znalazły się osoby kształcące studiujących na ścieżce psychologii biznesu i kariery: dr Marta Stasiła-Sieradzka,

dr Anita Pollak, dr Mateusz Paliga, współpracowały ściśle z Przedstawicielami PKN ORLEN S.A. Celem projektu była diagnoza poziomu kultury bezpieczeństwa w przedsiębiorstwie oraz przygotowanie narzędzia diagnostycznego do pomiaru Kultury Bezpieczeństwa Osobistego Jednostki dedykowanego pracownikom PKN Orlen S.A. Rezultatem projektu stała się wielopoziomowa diagnoza kultury bezpieczeństwa organizacji oraz wypracowanie nowatorskiego narzędzia do pomiaru kultury bezpieczeństwa osobistego jednostki, które znajdzie zastosowanie w firmie. Poprawa warunków pracy dotyczy aż ok. 6,5 tys. osób i ma bezpośredni wpływ na otoczenie społeczne, a tego typu projekty są często pierwszym etapem włączeniowym jeśli chodzi o angażowanie studiujących do bezpośredniej współpracy z otoczeniem, w tym odbywania staży i wizyt studyjnych. Współprace tego typu stają się także ważnym elementem kształcenia na ścieżkach specjalnościowych. W ramach przedmiotu, który prowadzi dr Marta Stasiła-Sieradzka (laboratorium *Metody badania pracy i pracowników III*) znajdują się treści dotyczące badania organizacji. Opisane powyżej działania, stanowią podstawę do wprowadzenia treści dających podstawę do faktycznej prezentacji potrzeb rynku w zakresie badań psychologicznych oraz tworzenia nowych narzędzi diagnostycznych. Studiujący dostają informację o realizacji takich projektów, ich punktach krytycznych, przebiegu oraz formach raportowania działań. Stanowi to realne przygotowanie ich do współpracy z otoczeniem zewnętrznym.

Innym przykładem zaangażowania we współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym jest realizowany od października 2022 konkurs o Nagrodę im. Profesora J. Pietera (odbyły się dotychczas dwie edycje). Nagroda ta honoruje co roku wybitną nauczycielkę bądź wybitnego nauczyciela pracującego w szkole podstawowej lub ponadpodstawowej w województwie śląskim. Jest to jedyna nagroda tego typu przyznawana we współpracy uczelni wyższej (Uniwersytet Śląski), organizacji społecznej (Fundacja im. prof. Pietera) oraz instytucji samorządowej (Górnośląsko-Zagłębiowska Metropolia). Koordynatorem tego konkursu (wraz z rzeczniką UŚ, Małgorzatą Poszwą) jest dr Michał Brol, prof. UŚ, który jednocześnie prowadzi m.in. zajęcia z Podstaw dydaktyki dla osób studiujących psychologię w ramach Bloku Kształcenia Nauczycielskiego. Jednym z tematów zajęć są przykłady dobrych wzorców nauczycieli. Dr Michał Brol uczestniczy w całej procedurze konkursowej, w tym w spotkaniach Kapituły Nagrody (<https://us.edu.pl/nagrodapietera/>) z pięcioma osobami nominowanymi w każdej edycji konkursu, co jest znakomitą okazją do zapoznawania się z opiniami osób zaangażowanych w edukację na poziomie szkoły podstawowej i ponadpodstawowej.

W trakcie modyfikacji programu studiów w roku akademickim 2022/2023 roku poproszono o opinię na jego temat cztery osoby z otoczenia społeczno-gospodarczego (wypowiedzi zawiera ZAŁĄCZNIK zał_01_11):

- kierownik Centrum Psychoterapii i Leczenia Uzależnień w Sosnowieckim Szpitalu Miejskim,
- specjalista psychologii biznesu,
- psychoonkolożka,
- konsultantka HR.

Pozytywnie zaopiniowano wprowadzenie modułów wspierających kształcenie obszarowe oraz wprowadzenie takich modułów jak projekt zespołowy. Przedstawiono też szereg wskazówek do programu konkretnych modułów realizowanych na późniejszych latach studiów (od trzeciego), np. wyraźne rozróżnienie między psychoterapią, pomocą psychologiczną i psychologią kliniczną, ponadto moduły takie jak uzależnienia behawioralne, przemoc w rodzinie, wspomaganie kadry zarządzającej w rozpoznawaniu kryzysów psychicznych podwładnych, psychologia przywództwa, ekonomia behawioralna, andragogika, zarządzanie porażkami, komunikacja cyfrowa, samouszkodzenia bez intencji samobójczych, neuroatypowość osób dorosłych, procedury prawne postępowania w ramach pomocy psychologicznej, zaburzenia odżywiania, współpraca psychologa z innymi specjalistami. Wskazano także na kontrowersyjność podziału modułów na zaburzenia lękowe i zaburzenia kontroli impulsów oraz zaburzenia psychotyczne i zaburzenia afektywne – ich realizacja będzie przedmiotem szczególnej analizy w ramach ewaluacji zajęć. Uwagi powyższe zostały przekazane koordynatorom modułów ze wskazaniem uwzględnienia w programach odpowiednich zajęć.

Kierując się uwagami, jakie pracownicy Uniwersytetu Śląskiego uzyskali w trakcie rozmów z nauczycielami Katowic i miast ościennych, w tym objętym umową o współpracy Liceum Ogólnokształcące w Radzionkowie), wprowadzono do programu studiów nowy przedmiot Psychologia edukacji.

6.2. Wizyty studyjne i działania w otoczeniu społecznym

Współpraca z podmiotami otoczenia społeczno-gospodarczego przyjmuje między innymi formę wizyt studyjnych dla osób studiujących.

W obszarze ścieżki psychologii pracy i organizacji (w zmodyfikowanym programie studiów będzie to ścieżka biznesu i kariery) prowadzone są systematyczne wizyty studiujących w zakładach pracy, umożliwiające poznanie specyfiki pracy psychologa praktyka i nawiązanie kontaktów z otoczeniem. Dr Marta Stasiła-Sieradzka regularnie realizuje wizyty studyjne ze studiującymi w miejscach takich jak Browarium Tyskie, Kopalnia Pokazowa SztYGarka w Dąbrowie Górniczej czy Kopalnia Luiza. Celem jest zapoznanie studiujących z warunkami pracy w przemyśle, jako potencjalnym środowisku pracy psychologa. W perspektywie jest rozszerzenie listy miejsc o firmy, z którymi prowadzone są prace wdrożeniowe.

Pracownicy Instytutu Psychologii, dr Anita Pollak, prof. UŚ, i dr Łukasz Jach, prof. UŚ, a także doktorantka mgr Mucha, są współwykonawcami projektu realizowanego dla firmy BLEES w ramach prac badawczych nt. Analiza postrzegania i akceptowalności przez społeczeństwo wprowadzenia do ruchu autobusu autonomicznego (<https://us.edu.pl/instytut/ip/2023/11/28/podrozowanie-autobusem-autonomicznym-pod-lupa-badaczy-z-instytutu-psychologii-us/>). Badania dotyczą opinii i postaw społeczeństwa wobec wprowadzenia autonomicznych autobusów w przestrzeń miasta. Były one podzielone na trzy etapy: etap 1 – zrealizowany w Gliwicach, na fragmencie drogi specjalnej, etap 2 – przeprowadzono badania wśród użytkowników tradycyjnych autobusów na terenie metropolii śląsko-zagłębiowskiej, 3 etap – zrealizowany w Katowicach na drodze w parku oraz drodze w ruchu miejskim. Analiza dotyczyła takich aspektów jak: poczucie bezpieczeństwa, zaufanie do technologii, poczucie wygody i satysfakcji z korzystania, przeżywane emocje i obciążenie poznawcze wynikające z utrzymywania czujności podczas jazdy. W działaniach także brało udział sześcioro studiujących, którzy przeszli szkolenie z prowadzenia badań i analizy zebranych danych, dwukrotnie spotykali się z przedstawicielami firmy a podczas spotkań uzyskali informacje na temat procesu projektowania i zaprogramowania pojazdu. Dyskutowali kwestie związane ze zdalnym nadzorem nad autonomicznymi busami, wymagania oraz kompetencje wobec nowego zawodu jakim jest operator zdalnego transportu publicznego. Działania były prezentowane w telewizji ogólnopolskiej oraz nagrano film i zaprezentowane w podcaście naukowym Radia Katowice. Efektem współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym w tym przypadku było opracowanie raportu dla Przedsiębiorstwa Komunikacji Miejskiej w Katowicach, przekazanego też do Ministerstwa Infrastruktury, zaproszenie do reprezentowania Polski podczas spotkania przedstawicieli UE działającej w ramach Partnerstwa CCAM (European Partnership on Connected, Cooperative and Automated Mobility) podczas Prezydencji Polski w Radzie UE w 2025, a także praktyczne rozpowszechnienie informacji o nowym narzędziu i uczenie jego analizy. W perspektywie jest również publikacja naukowa dotycząca podjętych działań.

W ramach fakultetu *praca psychologa z osobami z niepełnosprawnościami* systematycznie odbywają się zajęcia terenowe w Szkole Specjalnej Przysposabiającej do Pracy w Zabrze, zajęcia z pracy z osobami głuchoniewidomymi w Fundacji Transgresja, a także spotkania z terapeutką zajęciową. Zajęcia terenowe w Szkole Podstawowej Specjalnej nr 39 w Zabrze prowadzone są także ze studentami programu Erasmus+.

Wraz ze studiującymi I roku na kierunku psychologia organizowane są zajęcia i zabawy dla dzieci w ramach Dnia Dziecka w Szkole Podstawowej Specjalnej nr 7 w Katowicach. Dzięki takim działaniom na kierunku psychologia od I roku kształcenia rozwijane są w studiujących kompetencje społeczne,

wrażliwość, co jest szczególnie istotne w pracy psychologa-praktyka. Pozostaje to spójne z rozwojem naukowym osoby prowadzącej zajęcia.

Kształtowanie u studiujących umiejętności związanych z pracą w zespole, przygotowaniem i poprowadzeniem szkoleń, odbywa się też w formie realizacji umowy o współpracy Instytutu Psychologii z placówką edukacyjną (Liceum Ogólnokształcące im Powstańców Śląskich w Radzionkowie), gdzie studujący rokrocznie w ramach Dni z Psychologią przygotowują warsztaty dla uczniów a kadra dydaktyczna prowadzi wykłady. Preferowana tematyka (np. radzenie sobie ze stresem) każdorazowo zgłaszana jest ze strony instytucji do opiekunek realizacji umowy dr Kariny Atlas oraz dr Teresy Sikory i uwzględniana w treściach przygotowywanych przez studiujących. Innym przykładem jest realizowany przez dra Michała Broła fakultet *public relations*, na którym osoby studiujące m.in. przygotowują pomysły na realizację praktycznych projektów służących rozwijaniu umiejętności współpracy z otoczeniem, zarządzania i współpracy zespołowej oraz umiejętności docierania do różnych grup odbiorców. Zrealizowane zostały m.in. warsztaty samoobrony dla kobiet (we współpracy z lokalną szkołą samoobrony SAGOT), warsztaty mindfulness dla seniorów i warsztaty artystyczne (studenci pozyskali sponsora) w Urban Lab Mysłowice, zbiórka dla schroniska, czy też wydarzenie umożliwiające studiującym wymianę różnych rzeczy, takich jak książki, ubrania, czy rękodzieło.

Z kolei w efekcie współpracy podczas fakultetu z *psychologii ekstremalnej* dr Agnieszki Skorupy, jedna ze studentek (obecnie doktorantka) w 2023 rok wzięła udział analogowej misji kosmicznej, stając się sama analogową astronautką. Dzięki podjęciu się tej aktywności jest obecnie zapraszana jako ekspertka na różnego typu wydarzenia związane z kosmosem - między innymi współprowadziła warsztat podczas Tygodnia Kosmosu 2024 w Katowicach Mieście Nauki pt. „Astronauta poszukiwani! Selekcja psychologiczna do misji kosmicznych”, a w ramach projektu Lato z Uniwersytetem Śląskim w Centrum Zimbardo na Nikiszowcu zrealizowała warsztat pt. „Jak zostać astronautą? Psychologiczne aspekty pracy w... kosmosie!”. Poza tym w ramach tego projektu będącego przykładem współpracy z otoczeniem społecznym Uniwersytetu odbyło się kilka bezpłatnych wykładów i warsztatów prowadzonych głównie przez wykładowców i absolwentów psychologii UŚ: <https://us.edu.pl/student/komunikaty/bezplatne-wyklady-i-warsztaty-w-katowickim-centrum-zimbardo/> oraz <https://us.edu.pl/event/wyklady-popularnonaukowe-w-katowickim-centrum-zimbardo/>. Warto dodać, że w powstanie Centrum Zimbardo zaangażowani byli wykładowcy i studenci psychologii UŚ, o czym opowiada film dokumentalny, który miał swoją premierę w 2024 roku (<https://us.edu.pl/event/pokaz-filmu-10-lat-centrum-zimbardo-w-nikiszowcu-z-udzialem-pracownikow-us/>). Film dostępny jest również w serwisie YouTube: https://www.youtube.com/watch?v=ywJrqAA_ebU

W roku kwietniu 2024 Uniwersytet Śląski podpisał umowę z Europejską Agencją Kosmiczną na realizację projektu AstroMentalHealth (<https://us.edu.pl/us-podjal-wspolprace-z-europejska-agencja-kosmiczna-esa/>) eksplorującego szeroko rozumiane funkcjonowanie psychiczne astronautów i analogowych astronautów. Funkcję kierowniczką projektu pełni pracowniczka Instytutu Psychologii dr Agnieszka Skorupa. W projekt zaangażowani byli studujący psychologii do analizy literatury (5 osób) oraz pracy w laboratorium z oprogramowaniem Noldus FaceReader (doktoranci).

W ramach działań koordynowanych przez dr. Marcina Moronia studujący byli włączani w organizację i realizację warsztatów dla licealistów na temat zdrowia psychicznego w czasie po pandemii, realizowane w Liceum Ogólnokształcącym im. Mikołaja Kopernika w Rybniku.

Studentka psychologii (absolwentka w roku 2023) w ramach pracy magisterskiej pt. *Postrzegany stres oraz gotowość i zaufanie wobec technologii wśród kobiet z rakiem piersi*. przeprowadzone badania dla firmy PROSOMA Sp. z o.o. - realizacja usługi zgodnie z umową z dnia 01.08.2022 r. - etap 3 - Opracowanie skutecznego sposobu podania interwencji cyfrowej.

W odpowiedzi na potrzebę wsparcia osób, które udzielają pomocy uchodźcom z Ukrainy, studenci psychologii Uniwersytetu Śląskiego przygotowali serię 4 poradników, przeznaczonych dla uczniów

w różnym wieku i ich nauczycieli, poświęconych tematyce traumy wojny i radzenia sobie (<https://us.edu.pl/wydzial/wns/2022/05/30/niebiesko-zolty-balsam-dla-zdrowia-psychicznego/>).

W materiałach wykorzystano wcześniejsze opracowania pracowników Instytutu Psychologii. Poradniki dostępne są bezpłatnie na stronie uniwersyteckiej i rozprowadzane były wśród nauczycieli całego województwa.

Osoby studiujące były także zaangażowane w realizację projektu *Odkryj PoMoc w sobie - Scenariusz zajęć psychologicznej pracy z filmem* (projekt realizowany był z dotacji programu Aktywni Obywatele – Fundusz Krajowy, finansowanego przez Islandię, Liechtenstein i Norwegię w ramach Funduszy EOG; dotację uzyskała fundacja Jesteśmy dla Was we współpracy z pracownikami psychologii UŚ). Treści związane z psychologią filmu, a w tym zajęcia o profilaktyce przez film, są częścią nauczania na fakultetach *psychologiczna praca z filmem* oraz *psychologia filmów i seriali*, a także w języku angielskim dla studentów Erasmus+ (*psychology and movies*). Pracownicy (dr Agnieszka Skorupa i dr Michał Brol, prof. UŚ) prowadzący od wielu lat te zajęcia fakultatywne dzielą się ze studiumi swoimi doświadczeniami realizacji licznych projektów w zakresie popularyzacji wiedzy psychologicznej, profilaktyki i edukacji z wykorzystaniem głównie filmów fabularnych. Projekty te były realizowane w ramach współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym (m.in. Ogólnopolski Program Pozytywnie Otwarcia; współpraca z Fundacją Jesteśmy dla Was).

Studenci psychologii prowadzą webinary specjalistyczne pod opieką merytoryczną pracowników. Przykładowo dr Anna Kołodziej-Zaleska, prof. UŚ współtworzyła ze studentkami webinar *Problemy ze snem w ciąży i po porodzie*, ich znaczenia dla zdrowia mamy i dziecka dedykowany Szkole Rodzenia NZOZ ProFeminae w Rybniku.

Magistrantki dr Michaliny Ilskiej, prof. UŚ uczestniczą w projektach *Korelaty wzrostu postraumatycznego u osób po przeszczepieniu komórek krwiotwórczych* oraz *Korelaty satysfakcji seksualnej u kobiet z rozpoznaniem inwazyjnego raka piersi* we współpracy z Instytutem Onkologii w Gliwicach.

6.3. Kształtowanie wiedzy, umiejętności i kompetencji w trakcie działań praktycznych w ramach praktyk zawodowych

Osoby studiujące mają możliwość poznania specyfiki funkcjonowania psychologa w obecnym kontekście społecznym i gospodarczym w ramach praktyk. Miejsca odbywania praktyk są zróżnicowane i dostosowane do ścieżek specjalizacyjnych (w zmodyfikowanym programie studiów: ścieżek psychologii stosowanej). Praktyka może być realizowana w placówkach oświatowych, placówkach służby zdrowia, jednostkach gospodarczych, jednostkach administracji państwowej lub samorządowej, instytucjach społecznych oraz instytucjach naukowo-badawczych. Warunkiem koniecznym, jaki spełniać musi placówka przyjmująca studenta na praktykę jest zatrudnienie lub jej współpraca z psychologiem, który sprawować będzie merytoryczną opiekę nad studentem odbywającym praktykę. Przykładowo, studenci ścieżki *Psychologia kliniczna i zdrowia* odbywają je w poradniach zdrowia psychicznego, ośrodkach leczenia uzależnień, szpitalach, dziennych oddziałach psychiatrycznych czy domach pomocy społecznej, a w zakresie *Psychologii klinicznej dzieci i młodzieży* analogiczne miejsca dedykowane nieletnim (w tym także szkoły i przedszkola). Studenci wybierający ścieżkę *Psychologia biznesu i kariery* zazwyczaj odbywają praktyki w przedsiębiorstwach lub instytucjach powiązanych z biznesem/rozwojem/przemysłem, w działach HR lub w agencjach reklamy i marketingu. Studenci ścieżki *Psychologia śledcza i sądowa* realizują program praktyk w instytucjach powiązanych z więziennictwem, ośrodkach poprawczych, ale także na sądowych oddziałach psychiatrycznych.

6.4. Potencjał rozwoju w zakresie współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym

Wpływ otoczenia społeczno-gospodarczego jest dodatkowo rozwijany dzięki działaniu Uniwersyteckiego Centrum Kreatywnego Obywatelstwa (UCKO), którego celem jest prowadzenie

interdyscyplinarnej działalności naukowej i edukacyjnej we współpracy z otoczeniem. Przedstawiciele UCKO biorą udział w licznych inicjatywach lokalnych nie tylko popularyzując wiedzę psychologiczną, ale także nawiązując w sposób nieformalny kontakty z przedstawicielami instytucji. W realizację wybranych przedsięwzięć włączają osoby studiujące psychologię. Przykładowo dr Marcin Moroń brał udział w Tygodniu Mózgu 2022 organizowanym przez VERSO Instytut Psychoterapii i Zdrowia pod patronatem Miasta Tychy, a także w IV Festiwalu Wiedzy „Nauka – Sposób na sukces” w I Liceum Ogólnokształcącym w Wodzisławiu Śląskim. W ramach swojej działalności na rzecz społeczności lokalnej, UCKO zawiązało współpracę z chorzowskim Centrum Integracji Pokoleniowej. UCKO posiada także ofertę dla partnerów samorządowych, placówek edukacyjnych i organizacji pozarządowych w formie diagnostyki kompetencji społecznych i problemów społecznych, opartą na wypracowywanych w ramach działalności Centrum instrumentach.

Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym realizowana jest także przez Laboratorium psychologiczne WNS. Jako przykład podać można projekt prowadzony w latach 2022-2023 na zlecenie King's College London z zakresu oddziaływania materiałów propagandowych organizacji terrorystycznych. W ramach współpracy z CUPIO AI Sp. z o.o. (startup z Poznania; <https://cupio.me/>) w roku 2023 powstała aplikacja do przeciwdziałania wypaleniu zawodowemu o potencjalnym pozytywnym wpływie społecznym. Wdrożeniem dydaktycznym było wprowadzenie przez dr Macieja Bożka, prof. UŚ fakultetu o znaczeniu AI w działaniach prozdrowotnych.

Bardzo dużym potencjałem wzajemnego oddziaływania z otoczeniem społeczno-gospodarczym jest aktywny udział osób studiujących i pracowników kierunku psychologia w Śląskim Festiwalu Nauki od samego początku jego organizacji (osiem edycji; ostatnia odbyła się 7-9 grudnia 2024; Festiwal uznawany jest za jeden z największych festiwali naukowych w Europie). Zarówno studium, jak i pracownicy włączają się we wszystkie formy aktywności festiwalowych (udział w debatach i rozmowach, prowadzenie wykładów i warsztatów oraz stoisk tematycznych, np. cykliczne przeprowadzanie eksperymentów naukowych na stanowisku pt. *Psychologia moralności*). Podczas ósmej edycji ŚFN dr Anna Kołodziej-Zaleska, prof. UŚ wraz ze swoimi studentkami, jako laureatki konkursu doskonałości dydaktycznej „Współmyślenie, Współdziałanie” EMNK 2024, zaprezentowały na scenie głównej e-book *Kompas dla rodziców* (<https://us.edu.pl/instytut/ip/2024/12/11/ff/>). Możliwość interakcji z gośćmi festiwalu przekłada się m.in. na doskonalenie umiejętności przekazywania wiedzy dla różnorodnego odbiorcy oraz daje możliwość stałego monitorowania tematów ważnych społecznie (np. dla rodziców, uczniów).

6.5. Ewaluacja współpracy

Zgodnie z procedurami systemu zapewniania jakości kształcenia współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym jest jednym z tematów cosemestralnych spotkań dyrekcji kierunku ze studentkami i studentami wszystkich roczników kierunku. Jej jakość jest także bardzo ważnym elementem analizy przebiegu praktyk. Uzyskane w ten sposób informacje pozwalają pracownikom wspierać osoby studiujące w doborze placówek do odbywania praktyk oraz w pełniejszy sposób przygotowywać kolejne roczniki do ich realizacji.

6.6. Samoocena spełnienia kryterium

Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym realizowana jest na wielu płaszczyznach w sposób stały i ciągły. Rodzaj, zakres i zasięg działalności osób i instytucji jest zgodny z zakresem zainteresowań psychologii jako dyscypliny nauk społecznych, z przyjętą dla kierunku koncepcją i celami kształcenia oraz wyzwaniem zawodowego rynku pracy.

Psychologowie praktycy byli włączeni do procesu konsultacji nowego programu nauczania, a przedstawione przez nich uwagi stanowią punkt odniesienia w realizacji programu. Pracownicy kierunku psychologia dzięki własnym doświadczeniom praktycznym oraz sugestiom osób z otoczenia społecznego, przedstawianym w trakcie formalnej współpracy lub nieformalnych spotkań, modyfikują

systematycznie program studiów, pozostając jednak w zakresie nakreślonym przez efekty uczenia się i plan studiów. Służy temu także powierzanie realizacji wybranych modułów psychologom praktykom.

W ramach realizacji takich modułów jak *wprowadzenie do psychologii* lub moduły ścieżek specjalizacyjnych, studiujący mają możliwość wystuchania i rozmowy z psychologami praktykami. Realizowane są też wizyty studyjne, w celu zapoznania z warunkami pracy w przedsiębiorstwach.

Między innymi poznaniu warunków pracy i oczekiwań, kierowanych do psychologów, służy realizacja praktyk zawodowych.

Osoby studiujące uczestniczą w projektach aplikacyjnych zarówno badawczych, warsztatowych, jak i psychoedukacyjnych, podejmują też własne działania w tym zakresie, pod opieką pracowników Uniwersytetu Śląskiego. Jak pokazują przykłady (badania dla firmy PROSOMA, AstroMentalHealth, poradniki dla dzieci i uczniów mających kontakt uchodźcami z Ukrainy) ich praca w tym zakresie realizowana jest na bardzo wysokim poziomie.

Jakość współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym podlega systematycznej kontroli. Zespół dostrzega jednak potrzebę usystematyzowania współpracy przez wprowadzenie stałego organu doradczego, w skład którego wchodzić będą przedstawiciele środowiska społecznego i przedsiębiorcy. Pomocne w tym względzie będzie utworzenie Rady Interesariuszy Wydziału Nauk Społecznych, zaplanowane na koniec semestru letniego 2024/2025. Prace w tym zakresie zostały już rozpoczęte.

6.7. Dobre praktyki

- systematyczne uzupełnianie programu o treści wskazane przez otoczenie społeczno-gospodarcze dzięki informacjom zdobytym w trakcie współpracy z instytucjami (staże, realizacja projektów) lub własnej działalności zawodowej w charakterze psychologa-praktyka,
- realizacja działań badawczych aplikacyjnych z udziałem osób studiujących,
- duże zaangażowanie pracowników w aktywność psychoedukacyjną i włączanie w nią studentek i studentów.

Zalecenia dotyczące kryterium 6 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 6 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.	BRAK	NIE DOTYCZY

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 6:

.....

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Program studiów na kierunku psychologia realizowany jest w języku polskim, co wynika z kluczowej roli, jaką odgrywa kontekst kulturowy i językowy w pracy psychologa praktykującego w Polsce. W związku z tym nacisk położony jest na wyposażenie osób studiujących w kompetencje niezbędne do skutecznego działania w środowisku polskojęzycznym, w pełnym poszanowaniu specyfiki społeczno-kulturowej kraju. Niemniej jednak, uwzględniamy również szerszy kontekst

umiędzynarodowienia, wprowadzając elementy, które wspierają rozwój kompetencji globalnych i przygotowują studentów do współpracy w różnicowanych kulturowo zespołach.

W roku 2023 wprowadzony został zmodyfikowany program studiów na kierunku psychologia. Jednym z najważniejszych celów, jaki przyjęto w trakcie jego opracowania, było uzyskanie większej zgodności ze standardami European Certificate in Psychology (EuroPsy), określonymi przez Europejską Federację Stowarzyszeń Zawodowych Psychologów. Jak można przeczytać na stronie projektu "Celem EuroPsy jest promowanie swobodnego wykonywania usług psychologicznych w poszczególnych krajach Unii Europejskiej, zapewnienie jednolitych i wysokich standardów świadczenia takich usług, oraz wprowadzenie Europejskiego Rejestru Psychologów, w którym zapisani byłiby psychologowie spełniający wymogi określone w tym dokumencie" (<https://europsy.pl/>).

Przyznanie certyfikatu ma charakter indywidualny i następuje na wniosek osoby zainteresowanej po spełnieniu kilku warunków, przy czym proces ten jest łatwiejszy, jeśli psycholog ukończył studia na kierunku, dla którego Krajowa Komisja Akredytacyjna Europejskiego Certyfikatu Psychologa (KKAIECP) potwierdziła zgodność programu z wymaganiami certyfikatu. Program psychologii realizowany na Uniwersytecie Śląskim został tak skonstruowany, by uzyskać zgodność z wytycznymi EuroPsy. Obecnie nie zostało uzyskane stosowne potwierdzenie, ponieważ KKAIECP wstrzymała procedowanie, ze względu na zmiany kompetencji systemu EuroPsy (informacja zaktualizowana 12 listopada 2024: <https://europsy.pl/potwierdzenia-zgodnosci-programow/>).

Budowaniu perspektywy funkcjonowania absolwenta jako psychologa badacza lub psychologa praktyka poza granicami Polski związane jest budowaniem doświadczenia kontaktu z pracownikami naukowymi i studentami z innych krajów. Podstawę stanowi rozwój kompetencji językowych, w tym w odniesieniu do języka specjalistycznego, co na poziomie B2+ jest zagwarantowane programem studiów. Ponieważ zdecydowana większość literatury psychologicznej publikowana jest w języku angielskim, przyjęto, że jest to jedyny język rozwijany w trakcie studiów. Wiele osób studiujących posługuje się językiem angielskim na znacznie wyższym poziomie. Z tego względu na wielu modułach wykorzystywana jest literatura anglojęzyczna jako uzupełniająca. W pracy magisterskiej nie ma konieczności wykorzystania publikacji w języku obcym, ale duża część magistrantów po nią sięga, a niejednokrotnie pozycje anglojęzyczne stanowią zdecydowaną większość przytaczanej literatury. Sprzyja temu wolny dostęp do baz pełnotekstowych z komputerów zarejestrowanych na Wydziale Nauk Społecznych studiujący: PsychArticles, APA PsycNet, Cambridge University Press Journals, Sage Journals (<https://ciniba.edu.pl/bazy-w-ukladzie-dziedzinowym/>). Pracownicy prowadzący zajęcia zachęcają do wykorzystywania źródeł anglojęzycznych między innymi ze względu na fakt, że sami na nich bazują w trakcie swojej pracy badawczej. W roku bieżącym część uczestników seminarium magisterskiego, prowadzonego przez dr Mariolę Paruzel-Czachurę, prof. UŚ, przygotowała w języku angielskim artykuły na podstawie swoich projektów i wysłała do publikacji w czasopiśmie punktowanym na liście ministerialnej. Wyniki nie są jeszcze znane, ze względu na długotrwałość procedur.

Studenci oraz pracownicy mają możliwość udziału w programach wymiany międzynarodowej, w tym przede wszystkim w programie Erasmus+, Umowy Uniwersytetu Śląskiego dają możliwość współpracy z następującymi ośrodkami:

- UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI (Ołomuniec, Czechy)
- CAG UNIVERSITY (Mersin, Turcja)
- ESKISEHIR OSMANGAZI UNIVERSITESI (Eskişehir, Turcja)
- FAKULTETA ZA UPORABNE DRUŽBENE STUDIJE V NOVI GORICI ZAVOD (Nova Gorica, Słowenia)
- ISTANBUL 29 MAYIS UNIVERSITESI (Stambuł, Turcja)
- İSTANBUL ATLAS ÜNİVERSİTESİ (Stambuł, Turcja)
- ISTANBUL ÜNİVERSİTESİ (Stambuł, Turcja)
- KADIR HAS UNIVERSITESI (Stambuł, Turcja)
- MYKOLO ROMERIO UNIVERSITETAS (Wilno, Litwa)

- SAKARYA UNIVERSITESI (Serdivan, Turcja)
- SOFIISKI UNIVERSITET SVETI KLIMENT OHRIDSKI (Sofia, Bułgaria)
- TECHNISCHE UNIVERSITAET DRESDEN (Drezno, Niemcy)
- UNIVERSIDAD DE MALAGA (Malaga, Hiszpania)
- UNIVERSIDAD UNIE S.L. (Madryt, Hiszpania)
- UNIVERSIDADE DA MADEIRA (Funchal, Portugalia)
- UNIVERSITA DEGLI STUDI DI PALERMO (Palermo, Włochy)
- UNIVERSITA DEGLI STUDI DI TRIESTE (Triest, Włochy)
- UNIVERSITAET DES SAARLANDES (Saarbrücken, Niemcy)
- UNIVERSITATEA OVIDIUS DIN CONSTANTA (Konstanca, Rumunia)
- UNIVERSITE PARIS 13 (Paryż, Francja)
- VYTAUTO DIDZIOJO UNIVERSITETAS (Kowno, Litwa)

Studiujący psychologię korzystają z tej możliwości w umiarkowanym stopniu. Liczbę wyjeżdżających i przyjeżdżających w ostatnich trzech latach przedstawia tabela 6.7.1.

Tabela 6.7.5

Liczba osób studiujących, korzystających z wymiany w ramach Erasmus+ latach 2021/22 – 2023/24

Rok akademicki	Liczba studentów psychologii UŚ wyjeżdżających w ramach Erasmus+	Liczba studentów przyjeżdżających w ramach Erasmus+ na kierunek psychologia
2021/22	5	12
2022/23	13	8
2023/24	5	13

W ciągu ostatnich lat pracownicy Instytutu Psychologii rozwijali swoje kompetencje w ramach następujących staży zagranicznych:

- dr Dagna Kocur: styczeń 2024 – 3 tygodniowy staż naukowy w Central Department of Psychology, Tribhuvan University, Kirtipur, Nepal,
- dr Anna Pyszkowska: październik-listopad 2024 – 2 miesięczny staż naukowy w Norwegian University of Science and Technology (NTNU), Norwegia,
- dr Edyta Charzyńska: czerwiec 2024 – miesięczny staż naukowy w Department of Psychology, University of Jyväskylä, Finlandia,
- dr Marcin Moroń: wrzesień-październik 2023 – 2 miesięczny staż w Department of General Psychology of the University of Padova, Włochy.
- dr Michalina Ilska: wrzesień-październik 2023 – miesięczny staż naukowy na Uniwersytecie w Grenadzie, Hiszpania,
- dr Anna Kołodziej-Zaleska: wrzesień-październik 2023 – miesięczny staż naukowy na Uniwersytecie w Grenadzie, Hiszpania,
- dr Mariola Paruzel-Czachura 2023-2024 – dwuletni staż naukowy na University of Pennsylvania,
- dr Łukasz Jach: kwiecień-maj 2022 – miesięczny staż naukowy na Uniwersytecie Padewskim, Włochy,
- dr Lidia Baran: październik-grudzień 2022 – 2 miesięczny staż naukowy na Uniwersytecie Padewskim, Włochy,
- dr Mariola Paruzel-Czachura: marzec-wrzesień 2022 – 6 miesięczny staż naukowy na Compluense University of Madrid, Hiszpania,
- dr Anita Pollak: listopad 2021 – miesięczny staż naukowy w Univesitat de Valencia, Hiszpania.

Ponadto kilka osób realizowało zajęcia w ośrodkach zagranicznych. Dr Anita Pollak prowadziła zajęcia dydaktyczne dla doktorantów w University of Lübeck (2022), mgr Zuzanna Schneider miała prezentację (invited talk) dla Uniwersytetu w Padwie: "Perceived intellectual fraudulence: impostor phenomenon and its relationships to social comparisons, perfectionism, and self-compassion", dr Agnieszka Skorupa uczestniczyła w Staff Training Visit within Erasmus+ Programme na Uniwersytecie w Bremie.

Pracownicy uczestniczyli też w kursach i szkoleniach, organizowanych przez ośrodki zagraniczne:

- dr Maciej Bożek, prof. UŚ
"An Introduction to Universal Design for Learning", 2022, Online
"Masters of Didactics", 2020, Ghent University, Belgia
"Advanced Teaching and Tutoring", 2023, University of Groningen, Holandia
- mgr Natalia Dziura
"Teaching in Higher Education (PhD course)", 2022, Online
- dr Anna Kołodziej-Zaleska, prof. UŚ
"How are education systems in host OECD countries supporting refugee students from Ukraine", VII 2022, online (OECD)
- dr Monika Stojek, prof. UŚ
"AI in didactic work in the diverse academic environments", 23 października 2024, Welcome2US, NAWA
"Latent Profile Analysis" z prof. Rossem Crosby, luty 2024, Uniwersytet Północnej Dakoty, online.

Kontakty naukowe naszych pracowników umożliwiły objęcie czterech doktorantek opieką promotorską osób z uczelni zagranicznych: Tuomas Eureola (Durham University, Wielka Brytania), Bertram Gawronski (University of Texas at Austin, USA), Peter Jonason (Universita Degli Studi di Padova, Włochy) oraz Sarah Fischer (George Mason University, USA). Na studiach doktoranckich UŚ kształci się Rene Henry, absolwentka Indiana University, Bloomington, USA.

Osoby studiujące psychologię na Uniwersytecie Śląskim mają możliwość włączenia się w projekty międzynarodowe, prowadzone lub współrealizowane przez pracowników Instytutu Psychologii. W ostatnich latach realizacja tej możliwości miała miejsce w odniesieniu do pięciu projektów, przedstawionych w załączniku zał_07_01. Współpraca naukowa ze studentami owocuje także ponad czterdziestoma wspólnymi publikacjami w języku angielskim w ciągu ostatnich 4 lat (ZAŁĄCZNIK zał_07_01).

Od roku akademickiego 2020/2021 do 2023/2024 studium uczestniczyli w dwóch modułach, prowadzonych przez profesora wizytującego dr Petera Jonasona, profesora na Wydziale Psychologii Ogólnej Uniwersytetu w Padwie: osobowość, research methods in personality psychology (fakultet). W listopadzie 2024 roku dla chętnych przeprowadzone zostało szkolenie "Analysis of emotions and feelings through Social Media communication (Bing, AFINN and NRC research method)", prowadzone przez pracowników Ovidius University w Konstancy: prof. Mihaela Rus, dr Mihaela Sandu, dr Tănase Tasențe. Udział w nim wzięło 21 studium. Na semestr letni 2024/2025 planowany jest przyjazd profesora wizytującego Romana Souceka z MSH Meical School w Hamburgu.

7.1. Samoocena spełnienia kryterium

Zespół przygotowujący raport pozytywnie postrzega wdrożenie dostosowania programu do standardów certyfikatu EuroPsy, potencjalnie ułatwiające w przyszłości uzyskanie tego certyfikatu przez absolwentów i absolwentki. Sprzyja to realizacji celu kształcenia, jakim jest przygotowanie do działalności naukowej lub praktycznej we współpracy z obywatelami Europy lub w środowisku krajów europejskich. Celowi temu służy także wdrażanie studium w pracę w grupach o charakterze międzynarodowym. Podstawę stanowi rozwój językowy, czemu służą kursy w ramach studium, ale

także wykorzystywanie literatury w języku angielskim i realizacja wybranych zajęć w języku angielskim. Ważnym elementem jest także włączanie w międzynarodowe projekty badawcze i opracowanie publikacji anglojęzycznych we współautorstwie studiujących i pracowników.

Uczestnictwo w programie Erasmus+ oraz wsparcie dla pracowników wyjeżdżających na staże sprzyja rozwojowi międzynarodowej aktywności nauczycieli akademickich i studentów psychologii.

Mobilność jest jednym z tematów spotkań dyrekcji ze studentami, organizowanych co semestr (ZAŁĄCZNIK zał_00_06). Podlega systematycznej analizie przez Pełnomocnika Dziekana ds. międzynarodowej wymiany akademickiej, dyrekcję kierunku i Dziekan Wydziału Nauk Społecznych.

Zwiększenie umiędzynarodowienia stanowi jeden z kluczowych kierunków rozwoju kierunku. W pierwszej kolejności planowane jest stopniowe zwiększanie puli modułów realizowanych w języku angielskim, w tym poprzez zapraszanie profesorów wizytujących, z wykorzystaniem potencjału, jaki niesie udział Uniwersytetu Śląskiego w sojuszu dziesięciu europejskich uczelni wyższych Transform4Europe (<https://us.edu.pl/t4e/>).

7.2. Dobre praktyki

- dostosowanie programu studiów do standardów certyfikatu EuroPsy
- częste wykorzystywanie materiałów anglojęzycznych przez osoby studiujące, szczególnie w ramach seminariów magisterskich
- rozpoczęcie praktyki pisanie przez studentów i studentki anglojęzycznych artykułów z materiału pracy magisterskiej i wysyłania ich do druku
- angażowanie osób studiujących w projekty badawcze o charakterze międzynarodowym
- rozwijająca się współpraca w ramach Transform4Europe

Zalecenia dotyczące kryterium 7 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 7 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.	BRAK	NIE DOTYCZY

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 7:

.....

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Wsparcie dla studentów kierunku psychologia Wydziału Nauk Społecznych (WNS) realizowane jest na wielu płaszczyznach: naukowej, dydaktycznej, organizacyjnej, materialnej oraz psychologicznej. Formy wsparcia dla studentów opisane zostały w Regulaminie studiów w UŚ (ZAŁĄCZNIK zał_00_03).

8.1. Wsparcie w rozwoju naukowym

Punktem wyjściowym rozwoju naukowego studiujących jest zazwyczaj zaciekawienie mechanizmami funkcjonowania człowieka, rodzące się w trakcie zajęć dydaktycznych. W szczególny sposób służą temu moduły fakultatywne, ścieżki psychologii stosowanej, a także seminaria magisterskie.

Studentki i studenci mają możliwość dopytania o interesujące kwestie, przedstawienia swoich pomysłów w trakcie zajęć, ale zawsze mogą liczyć na dodatkową uwagę pracowników w trakcie regularnie odbywanych konsultacji.

Zasadniczą rolę w rozwoju naukowym odgrywa kształtowanie wiedzy merytorycznej, umiejętności akademickich i kompetencji związanych ze współpracą w ramach zespołów projektowych. Zestawienie projektów naukowych z ostatnich dwóch lat z udziałem osób studiujących oraz publikacji, których są współautorami, zawiera załącznik zał_01_09. Lista obejmuje 28 projektów i prawie 50 artykułów. Wśród nich znalazły się między innymi projekty z psychologii moralności, psychologii stygmatyzacji, AstroMentalHealth, Laboratorium Pregnancy – Parenthood Lab (PREPARE LAB). Przykładem wielorakich korzyści z udziału w działaniach naukowych pracowników jest włączenie w 2023 roku jednej ze studentek do analogowej misji kosmicznej (ośrodek LunAres <https://lunares.space/>), dzięki współpracy z dr Agnieszką Skorupą podczas fakultetu z psychologii ekstremalnej. Studiujący uzyskują także wsparcie w budowaniu własnych projektów badawczych, zarówno przygotowywanych w ramach pracy magisterskiej, jak i wszelkich innych. Pracownicy służą radą w zakresie metodologii badań, technicznych aspektów realizacji, analizy etycznych aspektów, między innymi przez wsparcie w przygotowaniu wniosków do komisji etyki, a osoby szczególnie zainteresowane rozwojem naukowym angażują w przygotowanie publikacji naukowych, czego dowodem jest lista prawie 50 publikacji, w których współautorami były osoby studiujące (ZAŁĄCZNIK zał_01_09).

Zespół dydaktyczny Uniwersytetu Śląskiego dba także o zwiększanie oferty dydaktycznej. Przykładem jest ogólnodostępne szkolenie "Analysis of emotions and feelings through Social Media communication (Bing, AFINN and NRC research method)", prowadzone w budynku przy Grażyńskiego przez pracowników Ovidius University w Konstancy w dniach 27-28 listopada 2024 r., w którym udział wzięło 21 osób. Dodatkowe spotkania dydaktyczne prowadziły także trzy osoby, realizujące staże naukowe w Instytucie Psychologii: ks. dr hab. Dariusz Krok, profesor Uniwersytetu Opolskiego (2023, listopad-grudzień), dr Małgorzata Fopka-Kowalczyk, Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu (2023, czerwiec-lipiec) i dr Magdalena Zadworna, Uniwersytet Łódzki (2024-25, grudzień-styczeń).

Wsparcie studentów w procesie uczenia się, w rozwoju swoich zainteresowań naukowych oraz w zdobywaniu kompetencji badawczych studenci w dużej mierze uzyskują w ramach opieki nad działalnością kół naukowych. Każde koło naukowe otrzymuje wsparcie merytoryczne i organizacyjne ze strony pracowników Wydziału będących opiekunami kół (informacje o możliwości zaangażowania się w aktywność studencką wraz z odniesieniem do stron przedstawiających instrukcję założenia nowego koła, dostępne są na stronie internetowej Wydziału: <https://us.edu.pl/wydzial/wns/koła-naukowe/>). Koła naukowe mogą ubiegać się o wsparcie finansowe w drodze konkursowej z funduszu JM Rektora. Szczegółowy wykaz organizacji studenckich wraz z ich opiekunami zawarty jest na stronie Uniwersytetu: <https://us.edu.pl/student/dzialalnosc-studencka/organizacje-studenckie/>. Koła naukowe, w których zrzeszają się studenci psychologii, planują i realizują badania naukowe, a także organizują spotkania z ekspertami (np. „Intrawizje”, organizowane przez Studenckie Koło Naukowe Psychologii Zdrowia). Od kilku lat organizują Ogólnopolską Konferencję Młodych Naukowców „Psychoróżności” (<https://us.edu.pl/student/event/vi-ogolnopska-konferencja-mlodych-naukowcow-psychoroznosci/>). Aktywnie włączają się w Śląski Festiwal Nauki. Podziału środków na działalność studencką pomiędzy organizacje studenckie, które złożyły stosowne dokumenty, dokonuje dwa razy do roku Uczelniana Rada Samorządu Studenckiego. Więcej informacji na ten temat można znaleźć pod adresem (<https://us.edu.pl/student/dzialalnosc-studencka/organizacje-studenckie/wydatkowanie-srodkow-na-dzialalnosc-studencka/>) oraz <https://samorzad.us.edu.pl/organizacje-studenckie/dofinansowanie/>. Osoby działające w kołach naukowych mają do dyspozycji własną salę numer 3.

Do realizacji badań on-line studiujący mogą wykorzystać MS Forms i Formularze Google z kont Uniwersytetu, ale szczególnie dedykowany dla nich jest serwis LimeSurvey, zainstalowany na wewnętrznym serwerze uczelni. LimeSurvey daje bardzo duże możliwości konstruowania ankiet

o zróżnicowanych pytaniach i mechanizmach przechodzenia między pytaniami. W przypadku nietypowych wyzwań lub trudności studujący mogą liczyć na wsparcie osoby administrującej serwisem. Metodologiczne, etyczne i techniczne przygotowanie do stosowania tego typu narzędzi stanowi nieodpłatny, ogólnodostępny kurs Badania ankietowe on-line na platformie edukacyjnej Navoica.pl (https://navoica.pl/courses/course-v1:UniwersytetSlaski+PS03+2023_4/about).

Do analizy danych studentki i studenci mają nieodpłatny dostęp do pakietów STATISTICA i SPSS, a szczególnie wdrażani są do pracy z darmowym i stale rozwijanym pakietem JASP (<https://jasp-stats.org/>).

Specjalistyczne projekty mogą realizować w bogato wyposażonym laboratorium psychologicznym, wyposażonym m.in. w zestaw do rejestracji reakcji neurofizjologicznych organizmu Infiniti firmy Thought Technology, system rejestracji i emisji dźwięku, komputery, laptopy, monitory, kamery i aparat fotograficzny. Zasoby dostępne w laboratorium zostały szczegółowo opisane na stronie <https://us.edu.pl/instytut/ip/laboratorium-2/zasoby/>. Laboratorium udostępnia także bibliotekę testów psychologicznych, obejmującą ponad 60 narzędzi diagnostycznych z różnorodnych obszarów psychologii - od testów inteligencji i osobowości po narzędzia oceny funkcji poznawczych i emocjonalnych. Ich listę zawiera załącznik zał_05_02.

Dla osób o szczególnych uzdolnieniach przewidziana jest możliwość indywidualnej ścieżki rozwoju w ramach Indywidualnego Toku Studiów (ITS; <https://us.edu.pl/student/studia/tok-studiow-2/indywidualny-tok-studiow/>). Formuła ta polega na doborze modułów w ramach realizacji uczenia się w zakresie przewidzianym na danym kierunku oraz w zakresie dodatkowym, a także na udziale studenta w pracach naukowo-badawczych, rozwojowych i wdrożeniowych, z uwzględnieniem jego zainteresowań. Zgodnie z Regulaminem studiów O ITS może ubiegać się student, który ukończył przynajmniej pierwszy semestr studiów, przedstawił szczegółową koncepcję realizacji ITS i spełnia jedną z poniższych przesłanek: 1) uzyskał średnią ocen powyżej 4,5 w poprzedzającym wniosek semestrze studiów lub średnią ocen powyżej 4,0 z dotychczasowego przebiegu studiów; 2) został zatrudniony w Uniwersytecie w związku z uzyskaniem indywidualnego albo zespołowego grantu na finansowanie działalności badawczej; 3) ukończył z oceną celującą studia pierwszego stopnia, po których podjął studia drugiego stopnia.

Studujący mają także możliwość uczestniczenia w zajęciach spoza programu studiów, co zapewnia zarządzenie Rektora w sprawie uczestniczenia przez studentów w zajęciach nieobjętych planem studiów (ZAŁĄCZNIK zał_00_20).

Osoby studiuje zainteresowane dodatkowym wsparciem w rozwoju naukowym i osobistym mogły zgłaszać się w projekcie "Mistrzowie Dydaktyki" realizowanym również dla osób studiuje psychologii (sześć edycji; ostatnia zakończyła się 30.04.2023). Była to szansa dla realizacji własnych projektów naukowych i rozwojowych pod okiem doświadczonego tutora.

Nowym programem ukierunkowanym na motywowanie szczególnie uzdolnionych kandydatów na studia i ich wsparcie w indywidualnym rozwoju już od pierwszego roku studiów, jest Fundusz Talentów, który został uruchomiony w roku akademickim 2024/2025. W ramach Funduszu Talentów powstały dwa programy. Pierwszy program skierowany jest do olimpijczyków, finalistów i laureatów olimpiad stopnia centralnego oraz laureatów konkursów międzynarodowych i ogólnopolskich, a także finalistów Mistrzostw Polski w dyscyplinach sportowych ujętych w rywalizacji sportu akademickiego w ramach programu Akademickie Mistrzostwa Polski. W tym programie znalazły się 2 osoby, które studiuje na kierunku psychologia. Drugi program obejmuje finalistów konkursu na esej, który prezentował motywację do podjęcia studiów na Uniwersytecie oraz opisywał osiągnięcia w jednym z trzech obszarów: sportowym, artystycznym i społecznym. Z tego programu wyłoniono 1 osobę, która studiuje na kierunku psychologia. W ramach Funduszu Talentów studenci otrzymują stypendium na I rok studiów, IOS, mają zagwarantowane miejsce w akademiku (ze zniżką 90% w opłatach za akademik), możliwość korzystania z indywidualnego wsparcia psychologicznego (w tym

specjalistycznego dla sportowców), Więcej informacji o Funduszu Talentów znajduje się na stronie: <https://us.edu.pl/kandydat/fundusz-talentow/>.

Studentki i studenci o najlepszych wynikach w nauce mogą ubiegać się o Stypendia Ministra Nauki i korzystają z tej możliwości. Tabela 8.1.1 zawiera zestawienie liczby stypendystów z ostatnich lat.

Tabela 8.1.6

Liczba stypendystów w latach 2018-2024

Rok akademicki	Liczba stypendystów z UŚ	Liczba stypendystów z psychologii UŚ
2018/2019	12	2
2019/2020	6	1
2020/2021	8	0
2021/2022	7	0
2022/2023	7	1
2023/2024	8	1

W bieżącym roku akademickim złożono 5 kolejnych wniosków o stypendium ministra.

Uczelnia uzupełnia system motywacyjny o Stypendium Rektora oraz Wyróżniania Rektora. O stypendium może się ubiegać każdy, kto uzyskał wyróżniające wyniki w nauce, ma osiągnięcia naukowe, artystyczne lub osiągnięcia sportowe we współzawodnictwie co najmniej na poziomie krajowym oraz zaliczył rok studiów do 25 września lub, w przypadku studiów kończących się w semestrze zimowym, do 15 marca. Stypendium Rektora otrzymuje również student przyjęty na pierwszy rok studiów w roku złożenia egzaminu maturalnego, który jest: laureatem olimpiady międzynarodowej albo laureatem lub finalistą olimpiady stopnia centralnego, medalistą co najmniej współzawodnictwa sportowego o tytuł mistrza Polski. Najważniejsze informacje o wsparciu finansowym w tym zakresie studiujący znaleźć mogą na stronie uniwersyteckiej <https://us.edu.pl/student/wsparcie-i-fundusze/swiadczenia-stypendia-i-zapomoga/stypendium-rektora/>.

Liczbę studentów i studentek psychologii, które uzyskały Stypendium Rektora w ciągu ostatnich trzech lat zawiera tabela 8.1.2.

Tabela 8.1.7

Liczba studentów i studentek psychologii otrzymujących Stypendium Rektora w latach 2022-2025

Rok akademicki	Stypendium Rektora			
	Za wyniki (średnia)	Naukowe	Artystyczne	Sportowe
2022/2023	22	13	6	9
2023/2024	24	14	7	6
2024/2025	25	15	4	3

Wszystkie osoby studiujące mogą także wziąć udział w prestiżowym konkursie pt. Wyróżnienia JM Rektora UŚ, który docenia zarówno działania wewnątrz Uczelni, jak i poza nią. Podstawowym kryterium, na podstawie którego przyznawane są wyróżnienia, to ocena wartości i znaczenia realizowanych przez Kandydatów przedsięwzięć oraz ocena ich indywidualnych osiągnięć. Wyróżnienia mają postać listu gratulacyjnego wręczanego na uroczystej gali, co stanowi jednocześnie rodzaj rekomendacji JM Rektora UŚ (wykorzystywanej następnie przez niektóre osoby np. w toku rekrutacji do pracy lub starania o granty zewnętrzne). Przyznaje się je w kilku kategoriach, tj. za wyróżniającą się działalność i osiągnięcia naukowe, osiągnięcia artystyczne, osiągnięcia sportowe, działalność popularnonaukową, działalność społeczną, działalność kulturalną, inicjowanie i rozwijanie życia

studenckiego. Kandydat może wykazywać działania z różnych obszarów, przy czym przynajmniej w jednym z nich działalność powinna trwać dłużej niż jeden rok akademicki. Informacje dla studiujących na ten temat zawiera strona <https://us.edu.pl/student/dzialalnosc-studencka/wyroznienia-jm-rektora-us/>. Niezależnie od tego każda osoba studiująca może zgłaszać swoje osiągnięcia, m.in. celem ich promocji w kanałach komunikacyjnych Uniwersytetu Śląskiego poprzez prosty formularz dostępny na stronie <https://us.edu.pl/student/dzialalnosc-studencka/zglosz-swoj-sukces/>. Opisy działalności laureatów wcześniejszych edycji można znaleźć na stronie <https://us.edu.pl/student/dzialalnosc-studencka/wyroznienia-jm-rektora-us/laureaci-poprzednich-edycji/>.

Liczbę studentów i studentek psychologii, którzy uzyskali Wyróżnienie Rektora w ciągu ostatnich trzech lat zawiera tabela 8.1.3.

Tabela 8.1.8

Liczba studentów i studentek psychologii, laureatów i laureatek Wyróżnień Rektora w ciągu ostatnich trzech lat

Rok akademicki	Wyróżnienia Rektora		
	Zgłoszenia studenckie (wszystkie)	Przyznane dla studiujących	Przyznane dla studiujących psychologię
2021/2022	32	10	1 (10% w grupie studenckich)
2022/2023	51	23	3 (13% w grupie studenckich)
2023/2024	60	27	6 (22% w grupie studenckich)

W bieżącym roku akademickim studiujący psychologię zdobyli też Studenckie Granty Badawcze Europejskiego Miasta Nauki (<https://us.edu.pl/student/studenckie-granty-badawcze-europejskiego-miasta-nauki/>) na dwa projekty indywidualne (Pustka (nie)pełna cierpienia – ku lepszemu zrozumieniu zjawiska i pomocy pacjentom klinicznym; Jasna triada a pobłażliwość w ocenach moralnych) i jeden zespołowy (Agresja relacyjna a wczesnodziecięce nieadaptacyjne schematy u osób poszukujących i nie poszukujących psychoterapii).

Od kilku lat na Wydziale Nauk Społecznych praktykowane jest uroczyste wręczenie dyplomów licencjackich i magisterskich, osobom o najwyższych ocenach końcowych. Wydarzenie ma charakter bardzo uroczysty, a udział stanowi dodatkową nobilitację.

Ważnym wydarzeniem włączającym studentów w działalność naukową jest również Śląski Festiwal Nauki organizowany przez UŚ jako lidera przedsięwzięcia od 2016 roku. Studenci Wydziału uczestniczą aktywnie w tych wydarzeniach, przygotowując stoiska pokazowe, wykłady oraz warsztaty. Angażują się również wolontaryjnie w prace związane z obsługą Festiwalu (Uczelnia zapewnia odpowiednie przeszkolenie). W bieżącym roku wydarzenie miało miejsce w terminie 7-9 grudnia 2024r. Program dostępny jest na stronie: <https://slaskifestiwalnauki.pl/>. Wydarzenie to stanowi zwieńczenie obchodów przyznania Katowicom przez Komisję Europejską prestiżowego tytułu: "Europejskie Miasto Nauki Katowice 2024". W bieżącej edycji w trakcie festiwalu prezentowany był między innymi "Kompas dla rodziców. Wiedza o rozwoju dziecka i rodziny w pytaniach i przyjaznych odpowiedziach" (<https://us.edu.pl/instytut/ip/nauka/publikacje-2/e-booki/kompas-dla-rodzicow-wiedza-o-rozwoju-dziecka-i-rodziny-w-pytaniach-i-przyjaznych-odpowiedziach/>) – darmowy e-book, przygotowany przez grupę studentek V roku pod opieką dr Anny Kołodziej-Zaleskiej, prof. UŚ, finansowany w ramach konkursu „Współmyślenie, współdziałanie” dla menterek i mentorów zespołów studenckich realizujących projekty naukowe, dydaktyczne, społeczne oraz artystyczne, finansowanego ze środków Ministra Nauki w ramach wydarzenia Europejskie Miasto Nauki Katowice 2024 (EMNK2024).

8.2. Wspieranie mobilności

Regulamin studiów w UŚ zawiera informację o możliwościach odbywania wymiany krajowej i międzynarodowej. Studenci mogą uczestniczyć przede wszystkim w programach: MOST, Erasmus+, jak również skorzystać z programu DAAD (Deutscher Akademischer Austauschdienst: www.daad.de), oferującego kursy letnie oraz wymianę studencką m.in. na pobyty semestralne w uczelni partnerskiej programu w Europie. Program Mobilności Studentów i Doktorantów MOST daje m.in. możliwość realizacji programu studiów na uczelni innej niż macierzysta - niezbędnych informacji udziela studentom Wydziałowy Koordynator ds. Programu MOST, a przydatne informacje znajdują się na stronie: <https://us.edu.pl/student/mobilnosc/wyjazdy-krajowe/>.

Drugi z programów umożliwia realizację części studiów (jednego lub dwóch semestrów) w zagranicznej instytucji partnerskiej. Erasmus+ daje również możliwość wyjazdów na staże w jednostkach naukowych. Na Wydziale powołani zostali Pełnomocnicy Dziekana ds. międzynarodowej wymiany akademickiej oraz Koordynatorzy wydziałowi ds. współpracy międzynarodowej, koordynujący proces wymiany i udzielający zainteresowanym niezbędnych informacji. Studenci są na bieżąco informowani o rozpoczęciu kolejnych edycji programów (m.in. przez newsletter Wiadomości studenckie, wysyłany mejlowo do wszystkich studentów UŚ, ogłoszenia na stronie, media społecznościowe Uczelni). Corocznie odbywają się na UŚ spotkania ze studentami w celu promowania możliwości udziału w programie Erasmus+. Rekrutację na rok akademicki 2024/2025 poprzedziło m.in. spotkanie ze studentami, które odbyło się 22 marca 2024 r. na platformie MS Teams. Należy również wspomnieć, że studenci mogą wziąć udział w programach oferowanych przez Narodową Agencję Wymiany Akademickiej: <https://nawa.gov.pl/studenci/studenci-polscy>. Szczegółowe informacje o programach wymian studenckich znajdują się na dedykowanej stronie uczelnianej: <http://erasmus.us.edu.pl/wyjazdy-studentow>, studenci są także informowani o rekrutacji do programów poprzez media społecznościowe UŚ.

W latach 2018/2019–2023/2024 spośród grona studentów i studentek psychologii w ramach wymiany międzynarodowej wyjechało 26 osób, realizując edukację w uczelniach Hiszpanii, Portugalii, Niemczech, Austrii, Włoszech, Bułgarii, Francji oraz Turcji.

Jednocześnie uczelnia oferuje pomoc osobom z zagranicy, pragnącym studiować na Uniwersytecie Śląskim. Potrzebne informacje znaleźć można na stronie <https://us.edu.pl/kandydat/cudzoziemcy/> także w wersji anglojęzycznej, a w przypadku przyjeżdżających na Erasmus+ pieczę nad realizacją procesu dydaktycznego sprawuje pełnomocnik dziekana ds. międzynarodowej wymiany akademickiej na Wydziale Nauk Społecznych. Osoby pragnące realizować pełny cykl studiów na Uniwersytecie Śląskim, lecz nieznające lub znające język polski w stopniu niewystarczającym, mogą skorzystać z oferty Szkoły Języka i Kultury Polskiej UŚ (<https://www.sjikip.us.edu.pl/pl/>).

8.3. Wsparcie w rozwoju zainteresowań związanych z kierunkiem studiów

Dla osób studiujących psychologię na Uniwersytecie Śląskim stale rozwijana jest oferta działań subsydiarnych. W ramach wielu modułów organizowane są spotkania z psychologami praktykami oraz realizacja wybranych zajęć przez specjalistów, na przykład realizacja zajęć terenowych dla studentów z zakresu pracy psychologa w placówkach edukacyjnych, w tym edukacji specjalnej, w Szkole Podstawowej Specjalnej nr 39 w Zabrze, zajęcia z zakresu pracy z osobami głuchoniewidomymi, prowadzone przez prezesa Fundacji Transgresja z Katowic, zajęcia z zakresu pracy z osobami z niepełnosprawnością ruchową, w tym z porażeniem mózgowym, z terapeutką zajęciową, zajęcia z zakresu poznawania możliwości osób z niepełnosprawnością intelektualną z aktywistą społecznym. Pracownicy umożliwiają także, w ramach zajęć terenowych lub wspólnych wolontariatów, zdobycie doświadczeń w kontakcie z grupami osób o różnych charakterystykach, np. prowadzenie zajęć terenowych ze studentami w Szkole Specjalnej Przesposabiającej do Pracy w Zabrze w ramach fakultetu „Praca psychologa z osobami z niepełnosprawnością”, spotkanie z osobami z mniejszości

ptciowych podczas fakultetu z pomocy psychologicznej dla osób doświadczających niezgodności i dysforii ptciowej.

Pracownicy dydaktyczni angażują także osoby chętne w działania pomocowe o charakterze wolontaryjnym. Najnowszym z przykładów jest udział dr Anny Jazłowskiej ze studentami w akcji charytatywnej zdobienia świątecznych pierników dla osób samotnych i bezdomnych Katowic.

Pracownicy Instytutu Psychologii przygotowali też cztery ogólnodostępne, darmowe kursy online na platformie navoica.pl: Badania ankietowe on-line, Psycholog w sieci, Specyfika pracy psychologa, Mindfulness w rozwoju osobistym i zawodowym. Szczególnym zainteresowaniem cieszą się dwa ostatnie kursy, ze względu na ich praktyczny charakter.

8.4. Wsparcie informacyjne, w szczególności dla osób rozpoczynających studia

Studenci przyjęci na pierwszy rok studiów otrzymują wszelkie niezbędne informacje, dotyczące organizacji studiów, w trakcie specjalnie w tym celu zorganizowanych Dni Adaptacyjnych w pierwszym tygodniu roku akademickiego. Dni adaptacyjne to szereg działań i aktywności, które mają na celu zaznajomienie osób rozpoczynających studia z Uniwersytetem, Wydziałami, specyfiką studiowania. W pierwszym dniu odbywa się spotkanie organizacyjne, podczas którego przekazywane są najważniejsze informacje dotyczące wydziału, studiów czy savoir vivre studenta. Na spotkanie zapraszani są: prodziekan ds. studenckich i kształcenia, opiekunowie pierwszych lat, pełnomocnicy dziekana: pełnomocnik ds. dostępności, pełnomocnik ds. studenckich, pełnomocnik dziekana ds. umiędzynarodowienia, pracownicy dziekanatu WNS i przedstawiciele samorządu studenckiego, którzy opowiadają młodszym kolegom i koleżankom o możliwościach aktywnego działania w samorządzie, a także przeprowadzają szkolenie z praw i obowiązków studenta. Organizowany jest też Dzień Integracyjny oraz obowiązkowe szkolenie BHP i szkolenie z obsługi systemów zdalnego kształcenia – MS Teams i Moodle. Studenci pierwszego roku studiów dowiadują się również o konieczności rejestracji do systemu USOS (<https://us.edu.pl/student/wda/skarbiec-wiedzy/pierwsze-kroki-w-serwisie-usosweb/>). Najważniejsze dla nowych studentów informacje zebrane są na stronach <https://us.edu.pl/student/przewodnik-dla-osob-rozpoczynajacych-studia-na-uniwersytecie-slaskim-2024-2025/> oraz (<https://us.edu.pl/student/nowy-student/>).

Studiujący wdrażają się w wykorzystanie różnorodnych narzędzi informacyjno-komunikacyjnych począwszy od pierwszych zajęć, gdy zapoznają się z systemem USOS, następnie na module umiejętności akademickie oraz kolejnych zajęciach, w tym z zestawu modułów dyplomowych. Obsługi systemów IT mogą się uczyć także przy wykorzystaniu strony <https://us.edu.pl/student/nowy-student/nowy-student-pierwsze-kroki/systemy-i-wsparcie-it/> oraz w ramach kursu moodle Vademecum studenckie - Pierwsze kroki z narzędziami do pracy zdalnej (dostęp po zalogowaniu). Platforma moodle jest też wykorzystywana do realizacji szkoleń z zakresu przysposobienia bibliotecznego i zasad BHP (<https://el.us.edu.pl/mw/>).

Informacje dotyczące studiowania znaleźć można na podstronie <https://us.edu.pl/student/>. Poszczególne sekcje obejmują wszystkie sfery funkcjonowania na uczelni: zasady obowiązujące na uniwersytecie, instytucje wewnątrz uczelni związane bezpośrednio z dydaktyką, wsparcie, działalność studencką, aktywność naukową, mobilność i karierę. Zawartość jest systematycznie aktualizowana. Strona umożliwia też szybkie przejście do harmonogramów zajęć i wyszukiwarki pomieszczeń oraz osób w Uniwersytecie Śląskim.

Studenci mogą się też na bieżąco dowiadywać o aktualnych wydarzeniach, możliwościach udziału w konkursach, stażach i aktywnościach samorządu bezpośrednio ze strony internetowej: <https://samorzad.us.edu.pl/>. Studenci UŚ mają też prywatną grupę na Facebooku: <https://www.facebook.com/groups/1682748115353510>. Dodatkowo na Facebooku funkcjonuje fanpage Wydziału WNS: <https://www.facebook.com/WNSKatowice> oraz Instytutu Psychologii Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach: <https://www.facebook.com/InstytutPsychologiiUniwersytetuSlaskiego>, gdzie zamieszczane są

bieżące informacje o wydarzeniach dotyczących bezpośrednio tematyki psychologicznej, a także o sukcesach osób studiujących i pracowników Instytutu Psychologii. Swoje strony na fb mają też Studenckie Koło Psychoterapii i Treningu Psychologicznego (<https://www.facebook.com/SKPiTP>), Studenckie Koło Naukowe Seksuologii (<https://www.facebook.com/profile.php?id=100075722306964>) oraz Studenckie Koło Psychologii Zdrowia (<https://www.facebook.com/profile.php?id=100064631478421>), w których zrzeszeni są studenci i studentki psychologii.

Wszelkie sprawy związane z działalnością studencką (np. kołem naukowym, konferencją czy grantem) można załatwić w Studenckiej Strefie Aktywności, czyli na parterze rektoratu (Katowice, ul. Bankowa 12). Strefa obejmuje Centrum Obsługi Studentów UŚ (COS), które udziela informacji na temat stypendiów, pomocy materialnej i akademików, oferuje wsparcie doradcy zawodowego i coacha oraz psychologów. Wspiera również studentów z niepełnosprawnościami w dostosowaniu organizacji studiów i badań naukowych do ich potrzeb.

Ogłoszenia o bieżących wydarzeniach i propozycjach zamieszczane są w zespole Teams, do którego dołączyć może każda osoba studiująca psychologię. Obecnie z tej formy przekazu korzysta 469 osób. W ostatnim czasie tą drogą przekazano na przykład zaproszenie na Konferencję o Prawach Człowieka, połączoną z 22. Objazdowym Festiwalem WatchDocs. Prawa Człowieka w Filmie (22 listopada 2024, oferta Koła Naukowego "Włącznik"), informację o sluchowisku "Nie mogę rozmawiać" - historii młodego alkoholika, z udziałem studenta psychologii UŚ, p. Adamskiego, ale też zaproszenie do wspólnego grania w planszówki (15 listopada 2024).

Uniwersytet Śląski przeciwdziała wykluczeniu cyfrowemu studiujących, oferując darmowy dostęp do aplikacji MS Office365, zawierającej wersje on-line programów Word, Excel, PowerPoint, OneNote oraz Outlook, dostęp do dużego dysku sieciowego i poczty w domenie Uczelni, usługi Google Workspace oferującej pakiet narzędzi w chmurze zawierający usługi do komunikacji i współpracy, takie jak Gmail, Dysk Google, Kalendarz, Classroom itd. Sprawnej obsłudze toku studiów służy wykorzystanie systemu USOS, także z dostępem w wersji mobilnej oraz możliwość uzyskania elektronicznej legitymacji studenckiej.

Każda osoba studiująca otrzymuje regularnie (co tydzień lub dwa, a w szczególnych sytuacjach także poza tymi terminami) newsletter od prorektor ds. studenckich i kształcenia na podany w systemie USOS adres mailowy. W ten sposób studenci są bezpośrednio na bieżąco informowani o tym, co dzieje się na Uniwersytecie (dodatkowo informacje dostępne są na stronach <https://us.edu.pl/student/>, stronach wydziałów, kierunków oraz na Facebooku Sprawy Studenckie UŚ: <https://www.facebook.com/studenckastrefaaktywnosci>). W Newsletterze przesyłane są także informacje dotyczące bezpieczeństwa (np. w okresie pandemii były to dane o poziomach zagrożeń czy możliwości szczepień). Podobne newslettery otrzymują też pracownicy UŚ.

8.5. Wsparcie w procesie studiowania

Każdy student i studentka może skorzystać z konsultacji pracowników dla studentów. Nauczyciele akademicy są zobowiązani do odbywania konsultacji dla studentów w wymiarze nie mniejszym niż 45 minut tygodniowo od godziny 13.00, zgodnie z Regulaminem Pracy Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach (ZAŁĄCZNIK zał_00_03). Dotyczy to także sytuacji, gdy zajęcia realizowane są w formule zdalnej. Aktualny wykaz dyżurów pracowników prowadzących zajęcia na kierunku psychologia dostępny jest na stronie: <https://us.edu.pl/wydzial/wns/dyzury-pracownikow-instytutu-psychologii/>. Należy podkreślić, że na prośbę studentów pracownicy odbywają również zdalne konsultacje, wykorzystując np. platformę MS Teams oraz odbywają konsultacje w innych niż wyznaczony termin konsultacji.

W ramach projektów finansowanych m.in. z Unii Europejskiej, studenci kierunku psychologia uzyskali dodatkowe wsparcie, mając możliwość uczestniczenia bezpłatnie w latach 2018 – 2023 w wielu szkoleniach, również certyfikowanych, umożliwiających pogłębienie wiedzy i zdobycie dodatkowych

kwalifikacji. Wsparcie to uzyskali w ramach projektów Zintegrowanego Programu Rozwoju Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach (ZPRUŚ; www.zintegrowane.us.edu.pl). Dzięki udziałowi w projekcie swoje kompetencje podniosło 310 studentów i studentek psychologii, biorąc udział w:

- certyfikowanych szkoleniach, prowadzących do uzyskania kwalifikacji oraz zajęciach warsztatowych, kształcących kompetencje studentów UŚ, w tym m.in.: szkoleniach poświęconych zagadnieniom profilowania przestępców, stosowania Minesockiego Wielowymiarowego Inwentarza Osobowości MMPI-2, Trening kreatywnego myślenia i podejmowania decyzji; szkolenia CAE z języka angielskiego; kursy języków hiszpańskiego, włoskiego i szwedzkiego; kurs pilotażu dronów),
- wysokiej jakości programach stażowych dla studentów (m.in. organizacjach pozarządowych – np. w Fundacji Jesteśmy dla Was; Fundacji dla Ludzi Potrzebujących Pomocy Gniazdo, szpitalach – np. Centrum Psychiatrii w Katowicach, Szpital MSWiA w Katowicach, Poradniach Zdrowia Psychicznego, Poradniach Psychologiczno-Pedagogicznych; Ośrodkach Pomocy Społecznej, Śląskim Ośrodku Adopcyjnym, Domu Pomocy Społecznej, Ośrodku Wspierania Dziecka i Rodziny, Śląskim Centrum Rozwoju Dziecka, Agencji Zdrowia, Trzeźwości i Rozwoju Osobistego AZTiRO) – 134 osoby - studenci kierunku psychologia uczestniczyło w płatnych stażach w firmach, instytucjach i organizacjach o profilu psychologicznym,
- dodatkowych zadaniach praktycznych dla studentów realizowanych w formie projektowej.

Programy studiów na kierunku psychologia zapewniają studentom możliwość rozwoju swoich zainteresowań naukowych i znaczną indywidualizację kształcenia. W trakcie studiów osiem modułów ma charakter fakultetów do wyboru. Od trzeciego roku studiując uczestniczą w zajęciach dwóch ścieżek psychologii stosowanej, wybierając je z oferty czterech dostępnych (psychologia kliniczna i zdrowia, psychologia śledcza i sądowa, psychologia kliniczna dziecka i rodziny oraz psychologia biznesu i kariery – we wcześniejszej wersji planu było pięć ścieżek). Każda ścieżka obejmuje 6 modułów. Według własnych preferencji studium mogą też wybierać seminarium magisterskie. Wybór ten jest od roku akademickiego 2023/2024 znacznie bogatszy dzięki wejściu kierunku psychologia do Nowej Koncepcji Studiów (NKS) (<https://us.edu.pl/pracownik/sprawy-dydaktyczne/nowa-koncepcja-studiow/>). Dodatkowo studium mają możliwość uzyskania kwalifikacji nauczyciela psychologa – w bieżącym roku w ramach odpłatnych dodatkowych zajęć (blok kształcenia nauczycielskiego BKN), a zgodnie z nowym programem poprzez wybór bloku modułów w ramach przedmiotów opcjonalnych. W roku akademickim 2023/2024 kwalifikacje te uzyskało 36 studentów stacjonarnych i 12 niestacjonarnych, w roku bieżącym BKN kończy odpowiednio 33 i 15 osób, a rozpoczyna 47 ze studiów stacjonarnych i 19 osób ze studiów niestacjonarnych.

Jako wsparcie traktować można także zapewnienie odpowiedniego zaplecza socjalnego. W budynku na ul. Grażyńskiego studium mają w bezpośrednim dostępie pokój wyciszeń, szatnię, dystrybutory wody, automaty vendingowe, stołówkę i dwa pomieszczenia (strefy studenckie) umożliwiające swobodny wypoczynek, organizację nieformalnych spotkań oraz skorzystanie z urządzeń typu czajnik, mikrofalówka. Warto podkreślić, że miejsca te są współtworzone przez samych studium, np. w Studencko-Doktoranckim Budżecie Partycypacyjnym realizowany będzie studencki projekt modernizacji jednej z takich przestrzeni: "Przestrzeń 4P – for people, czyli miejsce, gdzie można Przyjść, Porozmawiać, Poczytać, Pograć" (klub "Pod Rurą"). Więcej informacji na ten temat przedstawiono w opisie kryterium 5.

Pracownicy dbają także o budowanie dobrych relacji ze studium, które pozwalają na dzielenie się swoim doświadczeniem i pomysłami, z zachowaniem reguł obowiązujących w relacjach w obrębie uczelni. Inicjatywą, która temu służy jest na przykład organizowanie spotkań integracyjnych dla studentów, doktorantów i pracowników kierunku psychologia "Planszówkowy Piątek w Instytucie Psychologii" (15.03.2024 oraz 15.11.2024). Pracownicy potrafią także pokazać się w całkiem nietypowych rolach, na przykład uczestnicząc w sesji RPG, transmitowanej przez telewizję UŚ (<https://www.youtube.com/watch?v=nntF97NLuvs>).

8.6. Pomoc w sytuacjach szczególnych

Uniwersytet Śląski zapewnia osobom studiującym wsparcie w zakresie specyficznych potrzeb edukacyjnych oraz w sytuacjach kryzysowych. Ważną rolę w tym procesie pełnią pełnomocnicy Rektora i pełnomocnicy dziekana, wyznaczeni do działań w specyficznych obszarach. Osoba studiująca w każdej indywidualnej sprawie studenckiej może liczyć na wsparcie prodziekana ds. studenckich i kształcenia, pełnomocnika dziekana ds. studenckich, a także dyrektora kierunku psychologia i jego zastępcy. Pomocą służą również pracownicy właściwego dziekanatu (<https://us.edu.pl/wydzial/wns/wydzial/struktura/administracja/diekanat/>), a także Samorząd Studencki pozostający w stałym kontakcie z władzami Wydziału.

W celu zwiększenia dostępności dydaktyki dla studiujących systematycznie wdrażane są zasady projektowania uniwersalnego. Rozwojowi kompetencji pracowników w tym zakresie służą między innymi trzy kursy na platformie moodle: *Rekomendacje dla wykładów z psychologii ogólnej*, *Rekomendacje dla modułów statystycznych on-line*, *Rekomendacje dla warsztatów kształtujących umiejętności oraz kompetencje intra i interpersonalne*. Przejawem wdrażania dostępności jest między innymi budowanie na zespole Teams dla studiujących wiki psychologii, w której gromadzone będą informacje z zakresu metodologii, statystyki i psychometrii, dostępne dla wszystkich zainteresowanych.

Osoby z niepełnosprawnościami mogą uzyskać wsparcie w zakresie transportu, korzystania ze specjalistycznego sprzętu, takiego jak notebooki, dyktafony, systemy FM, lupy elektroniczne, zestawy książki mówionej, specjalistyczne klawiatury. Pomoc może być realizowana także przez adresowane stypendia oraz zaangażowanie asystenta, ułatwiającego dojazd, poruszanie się po uczelni, sporządzanie notatek i załatwianie spraw organizacyjnych. Wszelkie formy wsparcia osób z niepełnosprawnościami opisane są na stronie <https://us.edu.pl/student/wsparcie-i-fundusze/dostosowanie-do-specjalnych-potrzeb>. Biblioteka umożliwia korzystanie z książek w wersji cyfrowej, po złożeniu zamówienia (<https://us.edu.pl/student/wsparcie-i-fundusze/dostosowanie-do-specjalnych-potrzeb/biblioteka-cyfrowa/>).

Zgodnie z Zarządzeniem nr 158 Rektora Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach z dnia 30 października 2024 r. w sprawie wsparcia procesu kształcenia i prowadzenia badań dla osób studiujących z niepełnosprawnościami i ze szczególnymi potrzebami (załącznik zał_00_07) dla osób ze specjalnymi potrzebami dostępna jest również opcja indywidualnego dostosowania studiów, obejmującego między innymi możliwość nagrywania zajęć, wcześniejszego otrzymywania materiałów dydaktycznych, modyfikacji planu, wydłużenia czasu realizacji prac zaliczeniowych i egzaminów, dostosowania wielkości czcionki na egzaminie itp. Nie zmienia to wymagań odnośnie do osiąganego efektów uczenia się. Informacje znaleźć można na stronie <https://us.edu.pl/wydzial/wns/wsparcie/>.

Regulamin studiów (ZAŁĄCZNIK zał_00_03) przewiduje możliwość Indywidualnej Organizacji Studiów (IOS), polegającym na specjalnym trybie organizacji zajęć studentów, którym aktualna sytuacja uniemożliwia kontynuowanie toku studiów na zasadach ogólnych. O IOS może ubiegać się m.in. studentka w ciąży, osoba będąca rodzicem, studiujący na kilku kierunkach, osoby biorące udział w wymianie międzyuczelnianej lub reprezentujące Uniwersytet w dyscyplinach sportowych.

Liczbę studiujących psychologię, którzy korzystali z poszczególnych form dostosowania studiów przedstawia tabela 8.6.1.

Tabela 8.6.9

Liczba studiujących psychologię, korzystających z poszczególnych form dostosowania studiów

Rok akademicki	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25*
ITS	1	1	1	1	0	0
IOS		6	5	8	15	14

IDS			2	2	3	1
-----	--	--	---	---	---	---

W przypadku konieczności uzyskania pomocy prawnej możliwość taką daje Studencka Poradnia Prawna (<https://us.edu.pl/wydzial/wpia/student/dzialalnosc-studencka/poradnia-prawna/>). Celem Poradni jest udzielenie bezpłatnej pomocy prawnej studentom i osobom niezamożnym, które w danej sprawie nie posiadały lub nie posiadają profesjonalnego pełnomocnika (np. adwokata, radcy prawnego).

Dla studentów przewidziana jest ponadto możliwość wsparcia psychologicznego. Studenci i doktoranci UŚ mogą nieodpłatnie korzystać z poradnictwa i doradztwa psychologicznego (<https://us.edu.pl/student/wsparcie-i-fundusze/pomoc-psychologiczna-nasz-zespol/>).

Zależnie od sytuacji i potrzeb osoby zgłaszającej się konsultacje realizowane są w kontakcie bezpośrednim, zdalnym bądź w formie poradnictwa drogą elektroniczną.

Studentom przysługuje prawo składania skarg i wniosków. Za rozpatrywanie indywidualnych spraw zgłaszanych przez osoby studiujące, odpowiedzialny jest dziekan, prodziekan ds. studenckich i kształcenia oraz pełnomocnicy dziekana ds. studenckich zgodnie z przepisami Regulaminu organizacyjnego Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach (ZAŁĄCZNIK zał_00_05). Na podstawie Regulaminu studiów w UŚ (ZAŁĄCZNIK zał_00_03) indywidualne sprawy studentów, niewymagające wydania decyzji administracyjnych są załatwiane w drodze rozstrzygnięć. Osoby uprawnione na podstawie przepisów odrębnych do wydawania rozstrzygnięć wydają je niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 14 dni od dnia wniesienia podania, chyba że przepisy Regulaminu stanowią inaczej. W przypadku niewydania rozstrzygnięcia w terminie, studentowi służy skarga do dziekana na nieterminowe załatwienie sprawy. Rozpatrując skargę, dziekan rozstrzyga w indywidualnej sprawie studenckiej lub wyznacza imiennie osobę zobowiązaną do jej załatwienia, ustalając odpowiedni termin, jednakże nie dłuższy niż 14 dni.

W sytuacji konfliktu między studium a pracownikami lub organami Uniwersytetu, pomoc oferuje Rzecznik praw studenta i doktoranta (<https://us.edu.pl/ksztalcenie/rpsid/>). Misją Rzecznika jest dokonywanie interwencji, udzielania wsparcia i podejmowanie mediacji w sytuacjach konfliktowych i kryzysowych. W znaczeniu wspólnotowym zaś – działania na rzecz podnoszenia standardów traktowania studentów, doktorantów i uczestników innych form kształcenia. Specyficzną rolę w zespole Rzecznika pełni pracownica Instytutu Psychologii, dr Dagna Kocur, prof. UŚ, jako pełnomocniczka Rektora ds. przeciwdziałania molestowaniu seksualnemu (<https://us.edu.pl/uczelnia/rowne-traktowanie/przeciwdzialanie-molestowaniu-seksualnemu/>).

Do jej zadań należy między innymi przyjmowanie zgłoszeń dotyczących molestowania seksualnego i wdrażanie odpowiedniego postępowania.

Od roku akademickiego 2023/2024 na Uczelni prowadzona jest społeczność Neuroróżnorodny UŚ. Społeczność dla studentek i studentów UŚ funkcjonujących w autystycznym spektrum, mająca na celu tworzenie wspólnej, bezpiecznej i życzliwej przestrzeni, w której osoby studiujące funkcjonujące w spektrum autyzmu mogą poszerzać kompetencje społeczne, dzielić się ze społecznością swoimi doświadczeniami i uniwersyteckim „know-how”, aktywnie działać na rzecz neuroróżnorodności, akceptacji i świadomości społecznej, a także tworzyć materiały o charakterze naukowym i popularyzatorskim (<https://us.edu.pl/student/neuroroznorodny-us-spolecznoscdlaosobfunkcjonujacychw-autystycznym-spektrum-studiujiacych-na-uniwersytecie-slaskim/>). W budynku przy Grażyńskiego przygotowany został pokój wyciszeń, w celu umożliwienia regeneracji i obniżenia poziomu bodźcowania.

8.7. Akademiki

Uczelnia dysponuje miejscami dla studentów WNS spoza Katowic, którzy mogą zamieszkać w 3 domach studenckich na Osiedlu Akademickim w Katowicach - Ligocie (w roku akademickim 2021/2022 2 domy zostały zmodernizowane), usytuowanym na obrzeżach pięknego lasu, w pobliżu terenów

rekreacyjnych parku Zadole, w którym zlokalizowany jest Miejski Ośrodek Rekreacji i Wypoczynku, dysponujący kortami tenisowymi, torami deskorolkowymi, basenem kąpielowym oraz największa w mieście tężnia solankowa. Na samym osiedlu znajduje się klub studencki DSO Projekt, serwujący obiady dla studentów, restauracja Panorama z letnim ogródkiem, sklepy spożywcze, drogeria. Studenci mają do dyspozycji jedno- i dwuosobowe pokoje z dostępem do internetu. W każdym budynku znajdują się ogólnodostępne pralnie, kuchnie oraz sale telewizyjne, pokoje do nauki, a także sale gier zaopatrzone w stoły do tenisa i piłkarzyki. Osiedle posiada ochronę oraz monitoring zewnętrzny. Opis akademików oraz zasady przyznawania miejsc zamieszczone są na stronie: <https://us.edu.pl/student/wsparcie-i-fundusze/akademiki-2/>.

8.8. Stypendia socjalne

Studenci o niższym statusie ekonomicznym mają dostęp do wsparcia materialnego w ramach stypendiów wewnętrznych. Istnieje kilka rodzajów stypendiów. Są to stypendia socjalne, stypendium dla osób z niepełnosprawnością, stypendium rektora oraz zapomoga. Szczegółowy tryb przyznawania poszczególnych rodzajów stypendiów określa m.in. Regulamin świadczeń dla studentów Uniwersytetu Śląskiego: <https://aktyprawne.us.edu.pl/d/7617/5/>. Akty prawne, procedury i inne niezbędne informacje zamieszczone zostały na stronie Uniwersytetu w zakładce studia/najważniejsze akty prawne (<https://us.edu.pl/student/studia/najwazniejsze-akty-prawne/>), a także w zakładce Stypendia i fundusze (<https://us.edu.pl/student/wsparcie-i-fundusze/swiadczenia-stypendia-i-zapomoga/>). Informacji na temat wsparcia materialnego udziela także pracownik dziekanatu i pracownicy Centrum Obsługi Studentów. Zasady przyznawania świadczeń są transparentne i zgodne z ustawą - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce.

Liczbę studentów psychologii, pobierających pomoc materialną w latach 2018/2019-2024/2025 przedstawiono w tabeli 8.8.1.

Tabela 8.8.10

Liczba osób studiujących korzystających ze wsparcia finansowego

Rok akademicki	Stypendium			Zapomoga
	Stypendium socjalne	Stypendium dla osób niepełnosprawnych	Stypendium Rektora	
2019/2020	52	7	73	7
2020/2021	36	10	59	8
2021/2022	23	12	58	8
2022/2023	14	18	50	1
2023/2024	15	22	56	2
2024/2025	5	22	46	2

8.9. Samorząd studencki

Przedstawiciele osób studiujących na kierunku psychologia, będący członkami społeczności w ramach Wydziału Nauk Społecznych, wchodzi w skład Samorządu Studenckiego WNS. Głównymi zadaniami tego Samorządu są: reprezentowanie studentów przed Władzami Wydziału; występowanie z wnioskami, postulatami i opiniami do Władz Wydziału; dbanie o dobro Studentów oraz promowanie życia studenckiego na Wydziale. Samorząd Studencki wyraża swoje opinie o harmonogramach zajęć, a zgłoszone uwagi, zgodnie z Regulaminem studiów w UŚ, są uwzględniane przez jednostkę opracowującą ten harmonogram. Sam Regulamin studiów w UŚ oraz regulamin świadczeń dla studentów Uniwersytetu Śląskiego także wymagają uzgodnienia z Samorządem Studenckim. Samorząd

w roku 2023 opiniował program studiów dla kierunku psychologia po modyfikacjach. Studenci mają swych reprezentantów również w Uczelnianej Komisji ds. Kształcenia i Studentów. Członkowie i członkinie samorządu mają do własnej dyspozycji salę numer 5.

Wydziałowa Rada Samorządu Studenckiego zarządza także parkingiem przed budynkiem na ul. Grażyńskiego, dostępnym wyłącznie dla osób studiujących. Osoby studiujące mogą rozwijać swoją proaktywność i przedsiębiorczość włączając się w działania Wydziałowej Rady Samorządu Studenckiego, zmierzające do inicjowania i rozwijania życia studenckiego: każdego roku w październiku odbywa się impreza pn. "Studenckie Otrzęsiny" oraz gry i spotkania integracyjne, a w listopadzie odbywają się wybory do Samorządu Studenckiego oraz wydarzenie promujące działalność w kołach naukowych "WNS kołem się toczy". Poza tym organizowane są wieczory poetyckie (cyklicznie od kilku lat w grudniu), mikołajki, spotkanie świąteczne, akcje charytatywne (np. zbiórka dla chorującej studentki), działania społeczne i prozdrowotne (np. skrzyneczki pomocy okresowej), wydarzenia integrujące (grillowanie), rozwojowe (np. Dzień Otwarty na rozwój). Warto zwrócić uwagę również na oddolną inicjatywę studentów Grażyńskiego, którzy w czerwcu 2023 zorganizowali pierwszą edycję konkursu "Diamenty Wydziału Nauk Społecznych", w którym wszyscy studiujący mogą zgłaszać propozycje nominacji, a następnie w głosowaniu wyłaniają najlepszych wykładowców Wydziału Nauk Społecznych (zarówno w pierwszej, jak i drugiej edycji wśród nominowanych na całym WNS były osoby prowadzące zajęcia na kierunku psychologia).

Sześć osób reprezentuje osoby studiujące w Radzie Dydaktycznej Kierunku, gdzie mają wpływ na proces kształcenia – przedstawiają swoje stanowisko m.in. w odniesieniu do wprowadzanych zmian organizacyjnych, zgłaszają uwagi i własne postulaty w sprawach dydaktycznych, opiniują kandydatów na stanowisko dyrektora kierunku.

Zgodnie z regulaminem Samorządu Studenckiego UŚ, Przewodniczący Wydziałowej Rady Samorządu Studenckiego oraz pozostali członkowie wybrani przez poszczególne WRSS wchodzi w skład Uczelnianej Rady Samorządu Studenckiego. URSS aktywnie dba o dobro akademickiej społeczności, zarówno poprzez organizację różnorodnych wydarzeń, jak i realny wpływ na funkcjonowanie uczelni. W ramach swojej działalności m.in. inicjuje Bal Studenta, szkolenia z pierwszej pomocy oraz z zakresu praw i obowiązków studentów, przyznaje Laur Studenta, a także organizuje spotkania przy planszówkach, imprezy plenerowe, grille oraz Juwenalia. Ponadto URSS wspiera WRSS i bierze udział w pracach organów, takich jak Senat, Rada Uczelni czy Komisja Kształcenia i Studentów. Razem z Rektorem ustala wysokość świadczeń dla studentów oraz dokonuje podziału środków przeznaczonych na działalność studencką. Rada współpracuje również z Rzecznikiem praw studenta i doktoranta, wychodząc naprzeciw problemom studenckim oraz służąc pomocą. Dodatkowo, w ramach inicjatywy „Europejskie Miasto Nauki”, prowadzi badania nad potrzebami i oczekiwaniami społeczności akademickiej w Katowicach, aby stale podnosić jakość życia akademickiego i uczynić miasto bardziej przyjaznym dla studentów.

8.10. Wspieranie aktywności sportowej, artystycznej i przedsiębiorczości

Wydział i Uczelnia wspierają również aktywność sportową, artystyczną, organizacyjną oraz w zakresie przedsiębiorczości. Przykładem wsparcia działalności artystycznej jest działalność Studenckiego Zespołu Pieśni i Tańca „Katowice” Uniwersytetu Śląskiego, chóru studenckiego Uniwersytetu Śląskiego „Harmonia”, studenckiego radia Egida czy Telewizji UŚ.

Uniwersytet Śląski oferuje studentom szeroki zakres możliwości realizowania pasji sportowych i artystycznych w ramach zorganizowanych działań. Informacje na temat wspierania aktywności sportowej można znaleźć na stronie internetowej Uniwersytetu Śląskiego: <https://us.edu.pl/student/> oraz na stronie Centrum Wychowania Fizycznego i Sportu: <https://cwfis.us.edu.pl/> na stronie Akademickiego Związku Sportowego: <https://azsus.pl/>. Studenci mogą zapisać się na dodatkowe zajęcia z wychowania fizycznego oraz posiadając legitymację AZS, brać udział w zajęciach licznych sekcji sportowych. Na studiach stacjonarnych realizowane są obowiązkowe zajęcia z wychowania fizycznego

w wymiarze 60h (na drugim i trzecim semestrze studiów). Na temat wspierania działalności studenckiej i organizacyjnej informacje można znaleźć na stronie internetowej Uniwersytetu: <https://us.edu.pl/student/dzialalnosc-studencka/organizacje-studenckie/wsparcie-organizacji/>.

Należy także wspomnieć, że sukcesy w ramach działalności artystycznej oraz sportowej kwalifikowane są w ramach kryteriów przyznawania stypendium Rektora dla najlepszych studentów.

Aktywność organizacyjna wspierana jest poprzez pomoc w zakładaniu, animowanie i koordynowanie działalności organizacji studenckich na WNS. Studenci mogą liczyć na pomoc poszczególnych pracowników wydziału, zarówno badawczo-dydaktycznych, jak i administracyjnych.

Aktywnością w zakresie przedsiębiorczości w skali UŚ zajmuje się Biuro Karier. Na internetowej stronie Biura Karier UŚ (<https://us.edu.pl/student/kariera-i-rozwoj/>) student może odnaleźć informacje dotyczące testów psychozawodowych, doradztwa kariery, próbnych rozmów kwalifikacyjnych, praktyk na studiach, ofert pracy, staży, praktyk, rozwoju osobistego, coachingu kariery, szkoleń i warsztatów, Akademii Rozwoju Kariery, spotkań z pracodawcami, wolontariatu. Na uwagę zasługuje również Akademia Rozwoju Kariery, w ramach której organizowany jest cykl wakacyjnych szkoleń poświęconych rozwojowi zawodowemu i osobistemu. Uczestnicy Akademii mogą szkolić się w najbardziej pożądanym przez pracodawców obszarach, takich jak: zarządzanie projektami, komunikatywność, umiejętność pracy w grupie, zarządzanie stresem, przedsiębiorczość. Biuro Karier zarówno w trakcie roku akademickiego, jak i w czasie wakacji, organizuje cykl warsztatów i szkoleń m.in. z umiejętności psychospołecznych, prowadzony przez potencjalnych pracodawców oraz umiejętności technicznych.

Na Uniwersytecie Śląskim został stworzony budżet partycypacyjny, mający na celu angażowanie studentów w działania na rzecz społeczności akademickiej i rozwijanie współpracy. Dofinansowane zostaną projekty na rzecz społeczności akademickiej, które mogą przyczynić się do poprawy jej funkcjonowania (rozwój małej infrastruktury, działania integrujące społeczność i inne). Szczegóły znajdują się na stronie: <https://us.edu.pl/student/budzet-partycypacyjny/>.

Studenci mają również możliwość korzystania z Akademickich Inkubatorów Przedsiębiorczości, zajmujących się promocją i rozwojem przedsiębiorczości wśród studentów i absolwentów.

Ponadto studenci zapraszani są także do udziału w Filmowych spotkaniach z psychologią - cyklu spotkań łączących pokaz filmowy z komentarzem psychologicznym i rozmową po filmie, w której każdy może dzielić się swoimi wrażeniami. W dyskusji z publicznością biorą udział zaproszeni psychologowie – zwykle pracownicy Instytutu Psychologii. Wydarzenia odbywają się w cenionym przez kinomanów katowickim kinie studyjnym Światowid (jednostka kultury województwa śląskiego). Spotkania są biletowane, natomiast osoby chętne mogą starać się o darmowe wejściówki. Informacje o cyklu dostępne są na stronie: <https://us.edu.pl/instytut/ip/wspolpraca/widzialna-psychologia/filmowe-spotkania-z-psychologia/>. Studenci organizują również własne wydarzenia integrujące, w tym pokazy filmowe, wieczory planszówkowe, imprezy taneczne czy wieczory poetyckie.

Działalność w zakresie kulturalno-artystycznym, sportowym i naukowym organizacji działających w Uczelni i stowarzyszeń, może być dofinansowana w szczególności z: podziału środków dokonywanych przez Uczelnianą Radę Samorządu Studenckiego - Rezerwa Rektora - dofinansowanie indywidualnych projektów/inicjatyw studentów o wysokim poziomie merytorycznym oraz inicjatyw organizacji studenckich. Dofinansowanie przyznaje Prorektor ds. studenckich i kształcenia na podstawie złożonego wniosku. W latach wcześniejszych osoby studiujące mogły starać się o Granty Rektora na indywidualne projekty rozwojowe i naukowe, a w czerwcu 2024 ogłoszone zostały trzy nowe programy wsparcia (z finansowaniem): Wsparcie studentów w zakresie podniesienia ich kompetencji i umiejętności, Studenckie Granty Badawcze Europejskiego Miasta Nauki oraz Studencko-Doktorancki Budżet Partycypacyjny).

8.11. Wsparcie w zakresie wejścia na rynek pracy

Znaczącą rolę odgrywa również wsparcie studentów w zakresie rozwoju kariery podczas studiów i planowaniu jej rozwoju po studiach. Pomoc w tym zakresie świadczy Biuro karier UŚ. Biuro zlokalizowane jest w budynku spinPLACE, przy ul. Bankowej 5 w Katowicach. Czynne jest w godzinach 7.30–15.30. Na stronie internetowej Biura Karier <http://www.bk.us.edu.pl/> znajdują się szczegółowe informacje zarówno dla studenta, jak i absolwenta, dotyczące możliwości dalszego rozwoju wraz z wykazem aktualnych szkoleń, ofert pracy, wydarzeń itp. W latach 2019-2024 Biuro Karier zrealizowało szereg działań wspierających studentów w wejściu na rynek pracy. Wśród nich należy wymienić:

- organizowanie spotkań z pracodawcami,
- organizowanie stoisk Biura Karier na wydziałach – akcja „Biuro Karier on tour”,
- organizowanie Mobilnych Targów Kariery,
- organizowanie i prowadzenie warsztatów, szkoleń z zakresu rozwoju umiejętności przydatnych na rynku pracy,
- prowadzenie Akademii Rozwoju Kariery,
- publikowanie ofert pracy, praktyk, staży - w latach 2023-2024 opublikowano ponad 200 ofert pracy stałej dla studentów kierunku psychologia;
- prowadzenie doradztwa zawodowego oraz coachingu kariery,
- prowadzenie programu stażowego, obejmującego płatne staże w ramach projektu „Jeden Uniwersytet – Wiele Możliwości”,
- cykliczne badanie losów zawodowych absolwentów,
- prowadzenie badań oczekiwań pracodawców,
- mentoring,
- prowadzenie Bazy Dobrych Praktykodawców,
- realizowanie Programu Corporate Readiness Certificate,
- organizowanie spotkań z inwestorami,
- udział w projekcie Transform4Europe, w tym realizowanie inicjatyw wspierających postawy przedsiębiorcze, tj. Transform4Europe Mobile Entrepreneurs, otwartych warsztatów dualnych, wykładów wizytujących, konkursów na biznesplan, Szkoły Przedsiębiorczości,
- organizowanie konkursu „Stakeholder challenge”,
- udział w projekcie „Entrepreneur”,
- prowadzenie programu szkoleniowego Testnauci - firma Testspring.

Ważnymi inicjatywami były ponadto warsztaty i spotkania specjalnie dedykowane dla kierunku psychologia. Pełen wykaz działań wspierających studentów psychologii w wejściu na rynek pracy oraz firm biorących udział w spotkaniach ze studentami ocenianego kierunku zawiera załącznik zał_08_01.

Warto podkreślić, iż Biuro Karier przygotowuje wciąż nowe formy wspierania studentów, np. planowaną, nową inicjatywą są targi kariery w formie Speed stażing - dla Wydziału WNS (marzec 2025).

Opinie na temat sytuacji absolwentów kierunku psychologia, jak również na temat przygotowania do wejścia na rynek pracy, prezentowane są w raportach badania losów zawodowych absolwentów dla poszczególnych kierunków studiów (ZAŁĄCZNIK zał_08_02). Na podstawie danych uzyskanych z ankiet poziomu satysfakcji osób kończących studia można stwierdzić, że zdecydowana większość absolwentów kierunku psychologia uważa, że istnieje zapotrzebowanie na wiedzę i umiejętności zdobyte w trakcie studiów na kierunku psychologia na rynku pracy. Świadczą o tym dane dotyczące zatrudnienia, które wskazują, że większość ankietowanych osób znalazło zatrudnienie zgodnie z ukończonym kierunkiem studiów. Większość respondentów pozytywnie ocenia program studiów, w tym rozwój wiedzy i zainteresowań, obowiązkowe praktyki oraz zajęcia laboratoryjne w przebiegu kariery zawodowej. Spośród przedmiotów realizowanych w trakcie studiów za najbardziej przydatne

w pracy zawodowej uważają: diagnozę psychologiczną, psychologię rozwoju, psychiatrię, psychologię społeczną, psychopatologię i psychologię kliniczną.

8.12. Ochrona przed dyskryminacją i przemocą

Rozpoczynając studia, studenci UŚ zobowiązani są do zaliczenia szkolenia z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy (jedno ze szkoleń w ramach Vademecum studenckiego: <https://el.us.edu.pl/mw/>). Szkolenie realizowane jest na platformie e-learningowej. Składa się ono z kilku elementów. Najpierw zostały przedstawione ogólne przepisy i zasady BHP, a następnie omówione są zasady udzielania pierwszej pomocy przedlekarskiej. Następnie uczestnicy poznają zasady dotyczące ochrony przeciwpożarowej, by przejść – do szczególnie istotnej w dzisiejszych czasach – dużej części poświęconej cyberbezpieczeństwu (UŚ był pierwszą uczelnią, która wprowadziła szkolenia w tym zakresie).

Uniwersytet Śląski, mając świadomość, że wspólnotę akademicką tworzą ludzie reprezentujący różne perspektywy i idee; różną wiedzę i kulturę, co stanowi dodatkową wartość Uniwersytetu, świadcząca o jego sile i mądrości, przyjmuje i realizuje Zasady Równości i Różnorodności: <https://us.edu.pl/uczelnia/rowne-traktowanie/>. Z myślą o członkach Wspólnoty Uniwersyteckiej przygotowano w ramach strony internetowej poświęconej kwestiom równości i różnorodności szereg specjalistycznych sekcji tematycznych. Można tu wskazać m.in. na eksperckie materiały wideo dotyczące problemów: dyskryminacji (w tym językowej), mowy nienawiści, hejtu, stosowania feminatywów w języku polskim. Istotną dla Studentek i Studentów UŚ sekcją jest ponadto ta poświęcona konkretnym informacjom, gdzie w sytuacjach kryzysowych mogą oni uzyskać szybką i specjalistyczną pomoc: <https://us.edu.pl/uczelnia/rowne-traktowanie/gdzie-szukac-wsparcia/>. Co istotne, w ramach tej sekcji dostępne są również raporty z badań opinii wspólnoty Uniwersytetu Śląskiego (w 2020 r. przeprowadzono badanie ankietowe, co stanowi przykład autoewaluacji uczelni). W raportach tych, prezentowane są także wyniki badań ankietowych na temat trudnych spraw, z którymi respondenci spotkali się na Uczelni, badania te pełniły funkcję diagnozy problemów, a wnioski z nich płynące posłużyły opracowaniu standardów równego traktowania i postępowania w sytuacjach trudnych, które prezentowane są m.in. w poradnikach dostępnych na stronie: <https://us.edu.pl/uczelnia/rowne-traktowanie/poradniki-i-informatory/>.

8.13. Pomoc administracyjna

Kadrę wspierającą proces kształcenia oraz zapewniającą obsługę administracyjną studentów stanowią pracownicy dziekanatu WNS w Katowicach. Są to osoby z dużym doświadczeniem, profesjonalne, odnoszące się z życzliwością dla studentów, otrzymujące pozytywne opinie studentów.

W celu zapewnienia jak najwyższych standardów obsługi studentów Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach na WNS, wyodrębnione zostały następujące – ściśle ze sobą współpracujące – komórki obsługujące studentów kierunku psychologia:

- dziekanat ds. stypendialnych i płatności (2 osoby obsługują kierunek psychologia). W zakresie obowiązków znajduje się obsługa spraw dotyczących odpłatności za studia, przygotowywanie wezwań oraz dokumentacji do windykacji należności od studentów, sprawy socjalno-bytowe (stypendia, akademiki, zapomogi),
- dziekanat ds. obsługi toku studiów i spraw studenckich (2 osoby obsługujące kierunek psychologia). Do zakresu zadań należy obsługa całego toku studiów m. in.: rozliczanie semestru, wznowienie studiów, powtarzanie modułu/modułów, powtarzanie semestru, urlopy, legitymacje ELS, wydawanie zaświadczeń, przepisywanie studentów do określonej grupy, wydawanie dyplomów wraz z suplementem,
- dziekanat ds. dydaktycznych (2 osoby, w tym dwie obsługują kierunek psychologia). Zakres zadań: obciążenia dydaktyczne, rozliczanie z wykonania pensum i godzin ponadwymiarowych, harmonogramy: zajęć, sesji egzaminacyjnej oraz dyżurów pracowników, praca nad kartami

kierunków, dysponowanie zasobami lokalowymi, obsługa administracyjna pracowników zewnętrznych w zakresie procesu dydaktycznego; obsługa systemu rejestracji na zajęcia.

Jednostką „pierwszego kontaktu” dla studentów kierunku psychologia od rekrutacji po uzyskanie dyplomu (także po ukończeniu studiów w zakresie np. zaświadczeń), jest dziekanat zajmujący się obsługą toku studiów. Kadra dziekanatu WNS posiada odpowiednie kompetencje w zakresie wiedzy oraz komunikacji interpersonalnej. Są to osoby zatrudnione na samodzielnych stanowiskach, w pełni odpowiadają za obsługę administracyjną oraz merytoryczną studentów. Poza osobistym kontaktem z pracownikami dziekanatu, studenci mają również możliwość uzyskania informacji drogą telefoniczną i mailową.

Dziekanat obsługi studentów kierunku psychologia zlokalizowany jest na parterze budynku przy ul. Grażyńskiego 53 w Katowicach. Wzory dokumentów (wniosków, podań) są dostępne na stronie www Wydziału, na podstronie przeznaczony dla studentów: <https://us.edu.pl/wydzial/wns/sprawy-studenckie/wzory-dokumentow/>. Zgodnie z § 12 ust. 6, Regulaminu Studiów na UŚ, podania i wnioski niewymagające decyzji administracyjnej można również składać bądź przez system USOS, bądź bezpośrednio na adres właściwego dziekanatu, korzystając z adresu poczty e-mail zarejestrowanej w systemie USOS. Wnioski przekazane takimi kanałami nie wymagają własnoręcznego podpisu, kwalifikowanego podpisu elektronicznego, czy też podpisu wymagającego użycia profilu zaufanego. W sytuacji, kiedy student nie ma dostępu do systemu USOS, wypełnione formularze studenci mogą złożyć osobiście w dziekanacie.

Pracownicy dziekanatu podnoszą na bieżąco swe kompetencje uczestnicząc w szkoleniach poszerzających ich umiejętności twarde i miękkie. Należy tutaj wspomnieć o m.in. szkoleniach: z zakresu nowych przepisów archiwalno-kancelaryjnych dla pracowników administracji; dotyczących obsługi systemu służącego do elektronicznego obiegu dokumentów – EZD; z zakresu udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej; dotyczących procesu rekrutacji na studia; z obsługi systemu SAP; z zakresu obsługi programu do tworzenia harmonogramów zajęć; z zakresu ochrony danych osobowych; z zakresu komunikacji międzykulturowej; z zakresu wdrożenia nowej funkcjonalności dotyczącej umów cywilno-prawnych. Uczestniczą również w szkoleniach zewnętrznych, dotyczących np. problematyki świadczeń pomocy socjalnej, weryfikacji zagranicznych dokumentów.

W celu zwiększenia kompetencji pracowników w procesie kontaktu ze studentami, Uniwersytet Śląski w 2020 roku przygotował specjalne poradniki i broszury. Informacje o tych dokumentach dostępne są na stronie: <https://us.edu.pl/wzmocnienie-kompetencji-pracownikow-uczelni-w-kontaktach-ze-studentami-poradniki>. Opracowano m.in. broszurę pt. „Kontakt z osobami z zaburzeniami psychicznymi. Poradnik dla pracowników Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach”, stanowiącą odpowiedź na zgłaszane przez pracowników uczelni trudne sytuacje, których źródłem najczęściej mogą być problemy emocjonalne, czy też psychologiczne studenta oraz broszurę „Trudne sytuacje w relacjach ze studentami. Zasady postępowania i scenariusze rozmów”, zawierającą informacje dotyczące postępowania i reagowania w różnorodnych sytuacjach trudnych, podsumowanie wyników badań ankietowych, które były realizowane wśród studentów i kadry Uniwersytetu Śląskiego oraz instrukcje i scenariusze rozmów ze studentami. Broszury można pobrać ze strony: <https://us.edu.pl/pracownik/poradniki/> (dostęp po zalogowaniu).

8.14. Ewaluacja

Zgodnie z Wydziałowymi Procedurami Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia (ZAŁĄCZNIK zał_00_06) dwa razy w roku organizowane są spotkania dyrekcji z osobami studiującymi, poświęcone jakości kształcenia, podczas których monitorowane są kwestie dotyczące systemów wsparcia oraz motywowania studentów, jak również działalność kadry wspierającej proces kształcenia i pracy dziekanatów. W ich trakcie zgłaszane są zarówno uwagi na temat stanu faktycznego, jak i oczekiwania osób studiujących. Pełen zakres omawianych tematów zawiera załącznik zał_00_06.

Obserwacje i wstępne wnioski dyrekcji kierunku z procesu monitorowania jakości kształcenia, w tym udzielanego wsparcia, znajduje swój oddźwięk w corocznym raporcie z oceny jakości kształcenia na kierunku psychologia, przekazywanym prodziekan, zajmującego się organizacją dydaktyki.

Pracownicy administracyjni, odpowiedzialni za wspieranie procesu kształcenia (m.in. za układanie harmonogramów zajęć, zarządzanie salami do zajęć, itp.), podlegają ocenie przez kierowniczkę organizacyjną Wydziału, a obsługa techniczna i administracyjna studentów przez pracowników dziekanatu, związana z bieżącym tokiem studiów, prowadzeniem akt studentów, stypendiów, w zakresie spraw dotyczących kształcenia itp., podlega stałej ocenie prodziekan ds. studenckich i kształcenia oraz dziekan. Studenci mają możliwość zgłaszania swoich uwag dyrektorowi kierunku (także przekazując uwagi mailowo w sposób ciągły), dziekan i prodziekan ds. studenckich i kształcenia podczas ich dyżurów, poprzez przedstawicieli Samorządu Studenckiego i za pośrednictwem pełnomocników ds. studenckich.

8.15. Samoocena spełnienia kryterium

Wsparcie osób studiujących jest bardzo szerokie, obejmuje różne domeny, jest realizowane w sposób ciągły i kompleksowy. W sferze informacji o możliwych formach pomocy, warunkach i procedurach jej otrzymania realizowana jest zarówno z wykorzystaniem współczesnych technologii (informacje | na podstronach us.edu.pl, elektroniczny system przekazywania wniosków przez USOS), jak i w formie tradycyjnej, przez kontakt bezpośredni lub telefoniczny z pracownikami uczelni. Wsparcie rozwoju naukowego, zainteresowań, odbywa się przez włączanie osób studiujących w projekty naukowe pracowników Instytutu Psychologii, organizowanie spotkań z osobami odbywającymi staże w Instytucie Psychologii, zajęcia z naukowcami zagranicznymi w ramach programu Erasmus+ i sprzyja realizacji zakładanych efektów uczenia się. W połączeniu z realizacją programu, obejmującego blok modułów dyplomowych, o charakterze badawczym, stanowi to mocne przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej, czego dowodem są liczne publikacje we współautorstwie pracowników Instytutu Psychologii i osób studiujących. Dodatkowym czynnikiem wspierającym rozwój w tym zakresie jest szeroki system wsparcia finansowego, który pozwala na realizację studiów osobom o niższym statusie finansowym, ale też nagradza osoby o szczególnych osiągnięciach. Pozafinansową formą docenienia osiągnięć są wyróżnienia rektora oraz organizowane co rok uroczyste wręczenie dyplomów licencjackich i magisterskich najlepszym studentkom i studentom Wydziału Nauk Społecznych.

Studentki i studenci wybitni mogą liczyć na wsparcie już od chwili przyjęcia na Uniwersytet, w ramach programu Fundusz Talentów. W dalszym toku edukacji mogą uzyskać stypendia naukowe i dostosować program studiów do swoich potrzeb w ramach Indywidualnej Organizacji Studiów oraz Indywidualnego Toku Studiów.

Stypendia Rektora obejmują też osoby o wybitnych osiągnięciach sportowych i artystycznych, a uczelnia umożliwia wykorzystanie różnorodnych talentów i uzdolnień w tym zakresie, podobnie jak w obszarze organizacyjnym i przedsiębiorczości.

Organizowane przez pracowników dydaktycznych dodatkowe spotkania z praktykami i działania wolontaryjne w połączeniu z proponowanymi przez Biuro Karier szkoleniami sprzyja przygotowaniu do wejścia na rynek pracy, a pełniejszy obraz możliwości działań zawodowych studiujący mogą poznać dzięki dodatkowemu rekomendowanemu kursowi Specyfika pracy psychologa na platformie navoica.pl.

System wsparcia uwzględnia różnorodność potrzeb. Jest adresowany między innymi do osób pracujących, wychowujących dzieci, ze szczególnymi potrzebami edukacyjnymi, z niepełnosprawnością, dając im możliwość dostosowania systemu pracy poprzez Indywidualną Organizację Studiów oraz Indywidualne Dostosowanie Studiów. Dla osób z niepełnosprawnością dostępne są specjalistyczne narzędzia wspierające i inne udogodnienia (asystent, dowóz), a dla osób z niepełnosprawnością ruchową zadbano o dostosowanie infrastruktury.

Sposób wnoszenia i rozstrzygnięcia skarg i wniosków przez studentów jest określony w sposób przejrzysty w Regulaminie studiów w UŚ, dając możliwość zaskarżenia nieterminowego załatwienia sprawy.

W Uniwersytecie Śląskim wdrożony został system informacyjny i edukacyjny w zakresie bezpieczeństwa studiujących oraz przeciwdziałania wszelkim formom przemocy i dyskryminacji. Studiujący mają możliwość uzyskania pomocy prawnej, psychologicznej oraz Rzecznika praw studenta i doktoranta i Pełnomocniczki rektora ds. przeciwdziałania molestowaniu seksualnemu.

Zajęcia realizowane z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość poprzedzone są odpowiednim szkoleniem dla studentów na platformie moodle, a konsultacje z pracownikami, prowadzącymi takie zajęcia są możliwe zarówno w formie zdalnej, jak i w bezpośrednim kontakcie.

Kompetencje kadry wspierającej proces nauczania i uczenia się są wysokie, stale rozwijane i systematycznie weryfikowane. Z relacji osób studiujących wynika, że kompetencje te umożliwiają rozwiązywanie spraw studenckich.

Uczelnia wspiera samorząd, koła naukowe, uwzględnia głos reprezentantów osób studiujących w organizacji dydaktyki, budowaniu programu studiów i tworzeniu odpowiedniego zaplecza socjalnego.

Formy i skuteczność systemu motywacyjnego są przedmiotem analizy, między innymi w ramach cosemestralnych spotkań dyrekcji ze studentami, a na podstawie uzyskanych informacji projektowane są działania naprawcze.

8.16. **Dobre praktyki**

- kompleksowe wsparcie adaptacji nowo przyjętych studentów, przede wszystkim poprzez dostarczenie kompletu istotnych informacji;
- wspieranie rozwoju naukowego przez włączanie w projekty badawcze i działania związane z zainteresowaniami badawczymi pracowników;
- kompleksowe wsparcie rozwoju naukowego poprzez udostępnianie narzędzi badawczych (biblioteka testów, Forms i serwis LimeSurvey do realizacji badań online) wraz ze szkoleniem ich wykorzystania (kurs na navoica.pl) i rozwojem umiejętności przetwarzania wyników w darmowym pakiecie JASP;
- zróżnicowany system wsparcia osób o szczególnych osiągnięciach, obejmujący wyróżnienia rektora i stypendia rektora za wyniki w nauce, sukcesy naukowe, artystyczne i sportowe;
- unikalna możliwość rozwoju przez zaangażowanie w realizację Śląskiego Festiwalu Nauki;
- wzbogacanie rozwoju zainteresowań praktycznych studiujących przez organizowanie, także poza standardowym procesem dydaktycznym, spotkań z praktykami, wizyt w placówkach pomocowych, aktywności wolontaryjnej;
- budowanie systemu przepływu informacji, obejmującego prócz standardowych możliwości kontaktu w ramach dyżurów i poczty elektronicznej, także spotkania dyrekcji z wszystkimi chętnymi raz w roku, z przedstawicielami raz w miesiącu, a dodatkowo z członkami rady dydaktycznej kierunku;
- stopniowe wdrażanie do dydaktyki zasad projektowania uniwersalnego, między innymi poprzez udostępnianie materiałów dydaktycznych i ich przygotowanie w sposób ułatwiający percepcję, a także przez budowanie wiki psychologia;
- szeroki system wsparcia w sytuacjach szczególnych, zarówno kryzysowych (pomoc prawna, psychologiczna), jak i wynikająca ze specyficznych potrzeb (wsparcie osób z niepełnosprawnością, neuroatypowych, wychowujących dzieci, borykających się z problemami zdrowotnymi), obejmujący IOS, IDS i wsparcie organizacyjno-finansowe
- duża dbałość o ochronę przed dyskryminacją i przemocą, wsparcie ze strony Pełnomocniczki rektora ds. przeciwdziałania molestowaniu seksualnemu

- wsparcie w rozwiązywaniu sytuacji konfliktowych – w pierwszej kolejności ze strony opiekuna roku, dykcji kierunku, ale także Rzecznik praw studenta i doktoranta;
- wysokiej jakości polityka informacyjna, realizowana przez stronę internetową, regularny newsletter od prorektor ds. kształcenia i studentów, ogłoszenia w zespole Teams
- tworzenie dobrej atmosfery, sprzyjającej wymianie myśli, poprzez działania pozanaukowe, np. aktywności kół naukowych, Wydziałowej Rady Samorządu Studenckiego, sesje gier planszowych lub udział pracowników w sesji RPG.

Zalecenia dotyczące kryterium 8 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 8 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.	BRAK	NIE DOTYCZY

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 8:

.....

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Uniwersytet Śląski w Katowicach zapewnia publiczny dostęp do informacji na temat funkcjonowania uczelni poprzez ich publikację na stronie internetowej www.us.edu.pl oraz Biuletyn Informacji Publicznej <https://bip.us.edu.pl/>, w myśl ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz.U. 2001 nr 112 poz. 1198). Wszelka informacja publiczna, która w tym serwisie nie została udostępniona jest dostępna na wniosek.

Uzupełnieniem zawartości strony głównej Uniwersytetu są jej podstrony adresowane do określonych grup odbiorców: kandydatów, studentów, doktorantów, absolwentów i pracowników. Informacje związane z kierunkiem psychologia znajdują się na podstronie Wydziału Nauk Społecznych <https://us.edu.pl/wydzial/wns/>, podstronie Instytutu Psychologii (<https://us.edu.pl/instytut/ip/przykladowa-strona/instytut/troche-historii/>) a bieżące wydarzenia relacjonowane są także na fb Instytutu Psychologii <https://www.facebook.com/InstytutPsychologiiUniwersytetuSlaskiego>.

Serwis internetowy WNS prezentuje między innymi strukturę wydziału, władze dziekańskie z pełnomocnikami, dyrekcję kierunku psychologia oraz administrację. Zawiera także opis systemu zapewniania jakości kształcenia <https://us.edu.pl/wydzial/wns/szjk/>.

Strona internetowa UŚ oraz wszystkie jej podstrony co do zasady są opracowywane zgodnie z przepisami ustawy z dnia 4 kwietnia 2019 r. o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych. Niemniej, ze względu na ciągłe aktualizacje treści, pojawić się mogą elementy nie w pełni dostępne. Informacje na ten temat przedstawione są na stronie <https://us.edu.pl/deklaracja-dostepnosc/>. Wszelkie problemy związane z dostępnością cyfrową rozwiązywane są przez Centrum Obsługi Studentów (dostepnosc@us.edu.pl).

Strona internetowa UŚ jest dostępna w języku polskim i angielskim, a strony wydziału WNS i instytutu IP w języku polskim.

Informacje dla osób zainteresowanych programem studiów i warunkach jego realizacji – www.us.edu.pl, serwis IRK

Osoby zainteresowane programem studiów i warunkami rekrutacji i realizacji, czyli w pierwszej kolejności potencjalni kandydaci i kandydatki na studia mają dostęp do informacji w tym zakresie na poziomie uczelni <https://us.edu.pl/kandydat/>, gdzie znaleźć można między innymi informacje o prowadzonych kierunkach, warunkach przyjęć na studia, terminarzu, procedurach rejestracji, akademikach i wsparciu dla osób szczególnie uzdolnionych (w tym olimpijczycy i sportowcy). Opis skoncentrowany ściśle na kierunku psychologia znajduje się na stronie Wydziału Nauk Społecznych <https://us.edu.pl/wydzial/wns/psychologia-2/>. Kierunek psychologia można znaleźć także przez katalog i wyszukiwarkę kierunków

<https://usosweb.us.edu.pl/kontroler.php?action=katalog2/programy/wszystkieKierunki>. W opisie studiów psychologicznych znajdują się, przedstawione prostym językiem, wszystkie podstawowe informacje, potrzebne kandydatom: cele kształcenia, w tym wskazanie obszarów zatrudnienia, sylwetka absolwenta, warunki przyjęcia na studia, opłaty rekrutacyjne, miejsce realizacji zajęć, praktyki i oferowane specjalności oraz przyznawane kwalifikacje i tytuły zawodowe. Kandydaci mają możliwość zapoznania się z kartą kierunku, opisaną poniżej, a także przejścia do strony IRK <https://irk2.us.edu.pl/pl/offer/SW-2024-Z/programme/W3-SMPS19/?from=field:PS> z syntetycznym zestawieniem wszystkich istotnych informacji o warunkach i procesie rekrutacji obejmującym terminarz rekrutacji, opis kierunku i jego specjalności, kryteria kwalifikacji (stara/nowa matura, matura międzynarodowa, europejska i zagraniczna), ulgi w postępowaniu kwalifikacyjnym, opłaty za kształcenie oraz dane kontaktowe do członków komisji rekrutacyjnej i do punktów informacyjnych, w których można uzyskać informacje na temat rekrutacji oraz uzyskać pomoc dotyczącą przebiegu rejestracji (m.in. Dział Kształcenia, Biuro Rekrutacji Cudzoziemców, Dział Portalu i Serwisu WWW, Centrum Obsługi Studentów). Od kandydatów oczekuje się kompetencji cyfrowych i językowych, przedstawionych na stronie <https://us.edu.pl/kandydat/rekrutacja-na-studia-krok-po-kroku/dodatkowe-kompetencje-wymagane-od-kandydatow-i-studentow-us/>.

Informacje dostępne są również w Punktach informacyjnych na Uczelni (zob.: <https://us.edu.pl/kandydat/punkty-informacyjne-dla-kandydatow/>).

Obywatele innych państw uzyskają odpowiednie informacje na stronie <https://us.edu.pl/kandydat/cudzoziemcy/>.

Rekrutacja prowadzona jest w systemie IRK <https://irk2.us.edu.pl/pl/>, gdzie znaleźć można pełną informację o procesie rekrutacji dla kandydatów na studia na kierunku psychologia.

Elementem strony dla kandydatów są także materiały kampanii promocyjnej #NaszUniwersytet!, w której każdy obszar UŚ ma swojego reprezentanta. Ambasadorzy to osoby wyjątkowe – wyróżniające się nie tylko pasją zawodową, ale również aktywnością realizowaną poza pracą i studiami. Profile reprezentantów uczelni zawierają zatem nie tylko informacje o działalności naukowej, ale także o ich zainteresowaniach, pasjach i hobby. Ambasadorką kierunku psychologia jest adiunktka w Instytucie Psychologii dr Agnieszka Skorupa <https://us.edu.pl/kandydat/agnieszka-skorupa-ambasadorka-kierunku-studiow/>, wspierana wcześniej przez studenta psychologii Jakuba Idziniaka <https://us.edu.pl/kandydat/jakub-idziniak-ambasador-kierunku-studiow/>.

9.1. Informacje o programie studiów, zasadach i dostępnych formach wsparcia i rozwoju dla osób studiujących - www.us.edu.pl, informator.us.edu.pl, karta kierunku

Informacje istotne osoby studiujące znaleźć mogą:

- na poziomie ogólnym - strefa "Student" na głównej stronie UŚ (<https://us.edu.pl/student/>)
- na poziomie szczegółowym wydziału - strefa na stronie WNS "Sprawy studenckie" (<https://us.edu.pl/wydzial/wns/sprawy-studenckie/>)

- na poziomie szczegółowym kierunku - strefa "Psychologia" (<https://us.edu.pl/wydzial/wns/psychologia-2/>)

Strefa "Student" serwisu uniwersyteckiego (<https://us.edu.pl/student/>) obejmuje między innymi informacje na temat Studium Praktycznej Nauki Języków Obcych, Centrum Wychowania Fizycznego, a sekcja "prawa i obowiązki" zawiera podstawowy dla studiujących dokument, czyli Regulamin studiów, a także wskazówki o możliwości uzyskania wsparcia u Rzecznika praw studenta i doktoranta, w Studenckiej Poradni Prawnej i w Centrum Obsługi Studentów. Istotne treści zamieszczone są także w podsekcji Tok studiów (<https://us.edu.pl/student/studia/tok-studiow-2/>), przedstawiającej między innymi kwestie urlopów, indywidualnej organizacji studiów, indywidualnego dostosowania studiów, elektronicznej legitymacji studenckiej, przeniesienia z innej uczelni, egzaminów komisyjnych i wznowienia studiów.

Kolejne podsekcje serwisu zawierają informacje między innymi związane z:

- kwestiami socjalnymi i wsparciem (akademiki, stypendia, ubezpieczenia, pomoc psychologiczna i przeciwdziałanie molestowaniu seksualnemu),
- działalności studenckiej (Samorząd Studencki, organizacje, wyróżnienia),
- studenckiej działalności naukowej,
- mobilności w ramach programów Erasmus+ i MOST.

Publikacja tych informacji służy równemu dostępowi do wszelkich udogodnień, form wsparcia i aktywności, sprzyjających rozwojowi. Przedstawione powyżej sekcje zawierają szereg szczegółowych wskazań, dzięki czemu odbiorcy mają dokładną informację z każdej dziedziny życia studenckiego. Przykładem mogą być wiadomości zawarte w części Dostosowanie do specjalnych potrzeb:

- indywidualne dostosowanie studiów,
- wsparcie specjalistyczne (z podziałem ze względu na specyfikę potrzeb),
- psycholog i psychiatra – konsultacje,
- dostosowanie budynków i parkingi,
- asystent,
- stypendium dla osób niepełnosprawnych,
- biblioteka cyfrowa,
- sprzęt specjalistyczny.

Strona wydziałowa w strefie "Student" obejmuje wszystkie najbardziej potrzebne w trakcie studiowania informacje, zorganizowane w następujących sekcjach:

- dziekanaty
- ogłoszenia dla studentów
- harmonogramy
- dyżury pracowników
- wzory dokumentów
- praktyki
- egzaminy licencjackie i magisterskie
- system zapewniania jakości kształcenia
- wsparcie w procesie kształcenia
- aktywność studentów
- programy studiów.

Treści są na bieżąco aktualizowane, szczególnie na początku każdego semestru, gdy konieczna jest publikacja terminów dyżurów oraz harmonogramów zajęć, a także pod koniec semestru w związku z terminarzem sesji egzaminacyjnej.

Wszystkie najważniejsze informacje dotyczące organizacji i przebiegu studiów zawarte są w karcie kierunku <https://informator.us.edu.pl/programmes/list/all/PS/>. Zestawienie obejmuje programy

studiów na kierunku psychologia począwszy od roku akademickiego 2014/2015. Zapisy zawierają informacje o czasie trwania, liczbie punktów ECTS, ogólnej charakterystyce studiów i wymogach związanych z ich ukończeniem, zasady realizacji praktyk, efekty uczenia się, plan studiów, a także zestawienie modułów w poszczególnych semestrach, ze wskazaniem liczby godzin, punktów ECTS i formą zaliczenia. Lista modułów umożliwia przejście do szczegółowego opisu każdego modułu, zawierającego cele i treści kształcenia, efekty przypisane danemu modułowi, formy prowadzonych zajęć i formy pracy własnej studiujących.

Informacje o programie studiów są dostępne także z konta w systemie USOSweb: <https://usosweb.us.edu.pl/> w Katalogu, gdzie student ma możliwość zweryfikowania bądź pozyskania pełnej informacji o modułach, których zaliczenie jest niezbędne w toku studiów.

Uniwersytet Śląski w Katowicach przyjął zasadę, że sylabusy nie są częścią karty kierunku, lecz są systematycznie aktualizowane w systemie USOS. Rozwiązanie takie umożliwia większą elastyczność w aktualizacji treści dydaktycznych i wykorzystywanej literatury. Prowadzący zajęcia przedstawia treści na spotkaniu w trakcie pierwszych zajęć w danym semestrze i zatwierdza dopiero w chwili, gdy jest on zaakceptowany przez grupę zajęciową. Sylabus traktowany jest jako swego rodzaju umowa między osobami studiującymi a prowadzącymi zajęcia. Zgodnie z Regulaminem studiów (ZAŁĄCZNIK zał_00_03) sylabusy są publikowane w terminie do 14 dni od rozpoczęcia semestru lub rozpoczęcia zajęć, dając studiującym pełną informację o zakresie tematów, literaturze, formie i kryteriach zaliczenia. Za kompletność sylabusów w pierwszej kolejności odpowiada koordynator modułu, natomiast nadzór nad wypełnianiem wymogów w tym zakresie sprawuje prodekan ds. studenckich i kształcenia we współpracy z dyrektorem kierunku.

Dla uzyskania przejrzystości i równego traktowania wszystkich studiujących skodyfikowane zostały i opublikowane zasady realizacji praktyk zawodowych (<https://us.edu.pl/wydzial/wns/praktyki-psychologia/> oraz <https://us.edu.pl/student/studia/praktyki-studenckie/>), przygotowania prac magisterskich i przebiegu egzaminu magisterskiego (<https://us.edu.pl/wydzial/wns/sprawy-studenckie/egzaminy-licencjackie-i-magisterskie/>). W otwartym dostępie są także zasady potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów dla kandydatów, które znajdują się na stronie: <https://us.edu.pl/pracownik/sprawy-dydaktyczne/pion-kształcenia/potwierdzenia-efektow-uczenia-sie-uzyskanych-pozza-systemem-studiow/> oraz nostryfikacji dyplomów <https://us.edu.pl/pracownik/sprawy-dydaktyczne/pion-kształcenia/nostryfikacja-dyplomow-ukonczenia-studiow-za-granica-oraz-potwierdzenie-ukonczenia-studiow-na-okreslonym-poziomie/>.

Na stronie WNS publikowane są także harmonogramy zajęć - zgodnie z Regulaminem studiów (ZAŁĄCZNIK zał_00_03) ma to miejsce nie później niż 7 dni przed rozpoczęciem zajęć. Sytuacje losowe czasem powodują, że harmonogramy te są jeszcze w nieznacznym stopniu modyfikowane po tym terminie.

9.2. Informacje dla osób kończących studia

Celem ułatwienia wejścia na rynek pracy opracowana została także podstrona "Absolwent" (<https://us.edu.pl/absolwent/>), przedstawiająca losy zawodowe absolwentów i ich osiągnięcia, aktualną ofertę Biura Karier Uniwersytetu Śląskiego i instytucji z nim współpracujących - praktyk, staży, szkoleń, warsztatów oraz losów zawodowych absolwentów (<https://us.edu.pl/student/kariera-i-rozwoj/>).

9.3. Informacje o osiągnięciach osób studiujących i dokumentowanie przebiegu studiów - system USOS

System USOS (<https://usosweb.us.edu.pl/kontroler.php?action=news/default>) jest podstawowym narzędziem gromadzenia i przekazywania informacji o toku studiów na kontaktach osób studiujących. Serwis USOS jest zintegrowany z systemami informatycznymi UŚ przeznaczonymi dla osób

studiujących i pracowników UŚ np. z USOSweb, który pełni funkcję wirtualnego dziekanatu. Po zalogowaniu osoba studiująca uzyskuje następujące informacje: program studiów, plan zajęć, moduły, które są wymagane do zaliczenia zgodnie z programem studiów, uzyskane wyniki z zaliczeń i/lub egzaminów, decyzje dziekana w sprawie złożonych przez ni wniosków, numerze konta bankowego, akademikach, wymianach studenckich i in.

Uczelnia przygotowała przejrzyste i łatwe w odbiorze materiały instruktażowe dotyczące niezbędnych działań w systemie USOS takich jak: rejestracja na zajęcia, podpięcia, składanie podań, które są dostępne w systemie USOS.

Dzięki systemowi osoby studiujące mają możliwość:

- kontaktu z dziekanatem bez konieczności wychodzenia z domu,
- weryfikacji swoich ocen i zaliczania poszczególnych etapów kształcenia,
- zapisania się na zajęcia akademickie do określonych grup,
- złożenia większości podań dotyczących studiowania,
- ewaluacji zajęć.

USOS jest wykorzystywany przez pracowników między innymi do:

- kontaktu mailowego z daną osobą studiującą lub całą grupą zajęciową,
- wpisywania ocen z poszczególnych przedmiotów i modułów,
- uzupełniania sylabusów.

W sprawach problematycznych działa helpdesk techniczny USOSWeb (<https://usosweb.us.edu.pl/kontroler.php?action=news/kontakt>).

Zgodnie z Regulaminem studiów (ZAŁĄCZNIK zał_00_03) osoby studiujące poznają wyniki egzaminów i zaliczeń najpóźniej 7 dni po ich przeprowadzeniu. Oceny końcowe powinny być publikowane w systemie USOS, dzięki czemu studiujący mają do nich bezpośredni dostęp, a w sytuacjach wyjazdów na inne uczelnie w ramach Erasmus+ lub MOST administracja ma możliwość przygotowania odpowiedniej dokumentacji. W przeszłości zdarzało się, że zasada ta nie była spełniana, ale osoby, które jej nie realizowały, nie współpracują już z Uniwersytetem Śląskim.

Po zalogowaniu do USOS osoba studiująca widzi oceny uzyskane z zaliczeń ćwiczeń, wykładów bądź modułów, a także zajęcia, które pozostają jeszcze do zaliczenia. Może również sprawdzić, na jakiej pozycji plasuje się w stosunku do innych studentów z roku, korzystając z zakładki Ranking.

Wyniki prac etapowych przekazywane są w zależności od rodzaju zadań. Prace realizowane w formie elektronicznej oceniane są w systemie moodle lub w MS Teams, dzięki czemu studiujący poznają wyłącznie własne wyniki. Podobnie w sytuacji prac składanych w formie papierowej – oceny umieszczane są na arkuszach. Wyniki mogą być także przekazywane indywidualnie drogą mailową z wykorzystaniem konta pocztowego w domenie Uniwersytetu Śląskiego. Osoby prowadzące zajęcia zostały poinstruowane, że zbiorcze zestawienia ocen, także w sytuacji stosowania identyfikatorów w postaci numerów indeksów i ograniczania dostępu do pliku tylko do grupy studentów, jest niezgodne z rozporządzeniem o ochronie danych osobowych.

9.4. Dokumentowanie procesu dyplomowania – system APD

Do dokumentowania przebiegu egzaminu dyplomowego i archiwizowania prac wykorzystywany jest elektroniczny serwis **Archiwum Prac Dyplomowych** (<https://apd.us.edu.pl/?s=1>) - jedna z platform przeznaczonych dla osób studiujących i pracowników UŚ, współpracująca z Uniwersyteckim Systemem Obsługi Studiów. Platforma ta pełni funkcję katalogu i repozytorium elektronicznych prac dyplomowych oraz rozpraw doktorskich powstających w UŚ. Cały proces, począwszy od złożenia i akceptacji tematów prac dyplomowych i doktorskich, złożenia prac, recenzji aż do protokołu z egzaminu, przebiega z wykorzystaniem platformy ADP. Każda praca opatrzona jest informacjami o autorze, promotorze, recenzentach oraz streszczeniu pracy w języku polskimi i angielskim.

ADP daje też możliwość wyszukiwania prac dyplomowych i doktorskich powstałych w UŚ, wg. następujących kryteriów: tytuł, autor, słowa kluczowe, promotor/recenzent, streszczenia, jednostka administracyjna, seminarium. Daje to możliwość rozeznania się osobom studiującym na etapie wyboru promotora, pola badawczego w obszarach zainteresowań danych pracowników UŚ. Usługa dostępna jest po zalogowaniu.

W systemie ADP zamieszczono również przystępne przewodniki jak z niego korzystać.

9.5. Dostępność do informacji - komunikacja ustna i pisemna z pracownikami dydaktycznymi i administracyjnymi

Informacja o strukturze informacji wydziałowej wraz z zakresem obowiązków poszczególnych osób zamieszczona jest na stronie internetowej wydziału (<https://us.edu.pl/wydzial/wns/wydzial/struktura/>). Umożliwia to zainteresowanym odnalezienie osoby, która może posiadać wiedzę w interesującym ich temacie i nawiązanie z tą osobą kontaktu (dzięki danym kontaktowym tj. adres mailowy, numer telefonu służbowego, informacje o godzinach pracy. W przypadku problemów ze zidentyfikowaniem osoby, która zajmuje się określonymi sprawami, można wysłać wiadomości na adres mailowy wns@us.edu.pl. Wiadomości spływające na ten adres są przekierowywane, w zależności od tematyki sprawy, do pracowników poszczególnych jednostek zajmujących się obsługą studentów lub innych pracowników WNS albo UŚ, którzy mogliby udzielić pomocy zainteresowanemu.

Odpowiedzi na zapytania studentów – w miarę możliwości i zależnie od poziomu skomplikowania sprawy – pracownicy udzielają także ustnie: telefonicznie lub w bezpośredniej rozmowie. Informacje na temat godzin przyjmowania osób studiujących przez dziekanaty są dostępne na stronie internetowej wydziału (<https://us.edu.pl/wydzial/wns/wydzial/struktura/administracja/dziekanat/>). Kontakt do Biura organizacyjnego Wydziału znajduje się na stronie: <https://us.edu.pl/wydzial/wns/wydzial/kontakt/>.

Każdego pracownika Uniwersytetu można znaleźć dzięki wyszukiwarce w strefie Pracownik (<https://us.edu.pl/pracownik/>).

Na stronie Instytutu Psychologii zamieszczono informacje o Dyrekcji Instytutu i Dyrekcji Kierunku (<https://us.edu.pl/instytut/ip/przykladowa-strona/instytut/dyrekcja-instytutu-ii/>), Radzie Naukowej (<https://us.edu.pl/instytut/ip/przykladowa-strona/instytut/rada-naukowa-instytutu/>) oraz pracownikach naukowo-dydaktycznych i dydaktycznych: <https://us.edu.pl/instytut/ip/przykladowa-strona/instytut/pracownicy/>. Umożliwia to studentom i interesariuszom zewnętrznym odnalezienie osoby, która może posiadać wiedzę w interesującym ich temacie i nawiązanie z tą osobą kontaktu (dzięki danym kontaktowym tj. adres mailowy, numer pokoju, zainteresowania naukowe, linki do stron z dorobkiem naukowym).

Każdy nowy pracownik Uniwersytetu Śląskiego ma obowiązek założyć i na bieżąco sprawdzać konto mailowe w domenie us.edu.pl. Każda nowa osoba podejmująca studia na Uniwersytecie Śląskim ma możliwość (i jest to rekomendowane) założyć konto mailowe w domenie us.edu.pl. Konto umożliwia korzystanie z poczty uniwersyteckiej, ale również jest warunkiem koniecznym do korzystania z sieci uniwersyteckiej eduroam i student.us (dostęp do Internetu na kampusie uczelni i w budynku Instytutu Psychologii). Kontakt mailowy z pracownikami jest ułatwiony ze względu na fakt, że adres każdego pracownika jest utworzony według tego samego schematu: imie.nazwisko@us.edu.pl.

Pracownicy mają również możliwość komunikowania się z osobami studiującymi przez chat programu MS Teams i często korzystają z tej możliwości.

Zgodnie z regulaminem studiów (ZAŁĄCZNIK zał_00_03) każdy nauczyciel akademicki jest zobowiązany do realizacji 45 minut konsultacji w tygodniu od godziny 13.00 w wybranym przez siebie dniu, dogodnym dla studiujących, a jeśli prowadzi zajęcia na studiach niestacjonarnych, to także w godzinach popołudniowych.

W celu usprawnienia komunikacji od roku akademickiego 2024/2025 uruchomiony został zespół MS Teams dla wszystkich studiujących psychologię. Publikowane są w nim bieżące ogłoszenia, dotyczące oferty dydaktycznej, aktywności studenckich i nieobecności osób prowadzących zajęcia. W poszczególnych kanałach znaleźć można wpisy na temat kontaktu z dyrekcją, procedur zgłaszania kwestii spornych, obsługi LimeSurvey, prac magisterskich, spotkań studiujących z dyrekcją, wsparcia dla studiujących i podstawowych informacji dla rozpoczynających studia. Obecnie do zespołu zapisanych jest ponad 460 osób studiujących, co pozwala przypuszczać, że przekazywane tą drogą wiadomości mogą dotrzeć do prawie wszystkich zainteresowanych.

9.6. Publikacja informacji o jakości kształcenia i działalności naukowej

Na podstronie WNS (<https://us.edu.pl/wydzial/wns/szik/>) znajdują się informacje dotyczące Wydziałowego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia (procedury Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia dla kierunków studiów organizowanych przez Wydział Nauk Społecznych i informacja na temat działających na WNS Zespołów ds. Zapewniania Jakości Kształcenia). Uczelniane raporty z oceny jakości kształcenia za każdy kolejny rok akademicki, zawierające statystyczne zbiorcze opracowanie wyników ankiety oceny pracy dydaktycznej nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia dydaktyczne na Uniwersytecie Śląskim, publikowane są na stronie <https://us.edu.pl/pracownik/sprawy-dydaktyczne/pion-kształcenia/jakosc-kształcenia/raport-jakosci-kształcenia/>.

Strona Instytutu Psychologii <https://us.edu.pl/instytut/ip> jest podstawowym nośnikiem informacji o funkcjonowaniu Instytutu dedykowanym dla pracowników, osób studiujących, kandydatów, absolwentów i przedstawicieli środowiska zewnętrznego. Na stronie internetowej IP zamieszczone są informacje o działalności naukowej i popularno-naukowej, radzie naukowej, pracownikach, sukcesach naukowych jego pracowników, prowadzonej działalności naukowej, spotkaniach i wydarzeniach oraz współpracy z otoczeniem.

Aktualizacje strony internetowej WWW Instytutu dokonywane są na bieżąco wraz ze zmianą informacji lub napływającymi nowymi wiadomościami (co oznacza nawet aktualizacje kilka razy dziennie, jeśli jest taka potrzeba). Zmiany wprowadzają wybrane osoby z Zespołu ds. Promocji Naukowej (<https://us.edu.pl/instytut/ip/przykladowa-strona/instytut/dyrekcja-instytutu-ii/zespol-ds-promocji-naukowej/>).

Instytut Psychologii posiada profil FB, który powstał, aby umożliwić komunikację z potencjalnymi odbiorcami i przekazywanie informacji o wydarzeniach (gościnne wykłady, spotkania, szkolenia), sukcesach (publikacjach, udziale w konferencjach) pracowników i studentów.

W celu upowszechniania wiedzy i dorobku Instytutu Psychologii kilka lat temu uruchomiona została podstrona Widzialna Psychologia (<https://us.edu.pl/instytut/ip/wspolpraca/widzialna-psychologia/>). Informacje przekazywane tam przez pracowników IP mają charakter psychoedukacyjny i za zadanie mają w prosty i przystępny sposób komunikowanie treści psychologicznych (teorii psychologicznych, książek, filmów, opracowań, psychologicznej analizy filmów) szerszemu gronu odbiorców. Różnicowana forma przekazu (podcasty, nagrania wykłady, opisy, recenzje) ma w ciekawy sposób przybliżyć psychologię jako dziedzinę nauki i praktyki. Widzialna Psychologia podzielona jest na cztery sekcje: Alfabet Psychologiczny, Psychologiczny Dom Kultury, Podcasty psychologiczne i Filmowe Spotkania z Psychologią. Wydarzenia w ramach Widzialnej Psychologii mają charakter cykliczny a odbiorcy są o nich informowani na bieżąco na stronach IP i WNS.

9.7. Ewaluacja

Monitorowanie aktualności, rzetelności, zrozumiałości oraz kompleksowości informacji o studiach odbywa się wielotorowo i wieloetapowo. Odpowiedzialnymi za ten proces są kierownicy jednostek organizacyjnych, którzy cyklicznie dokonują przeglądu informacji dotyczących oferty kształcenia i jej aktualizacji.

Dostęp do informacji jest przedmiotem analizy w trakcie cosemestralnych spotkań dyrekcji kierunku z osobami studiującymi i z osobami prowadzącymi zajęcia, zgodnie z Systemem Zapewniania Jakości Kształcenia (zob.: Lista spraw do poruszenia na spotkaniu z osobami studiującymi na kierunku - ZAŁĄCZNIK zał_00_06). Na początku każdego semestru dyrekcja sprawdza także dostępność sylabusów i w razie potrzeby podejmuje działania motywujące wobec osób, które nie publikują sylabusów w terminie. Uwagi w zakresie dostępności informacji osoby studiujące mogą także zgłaszać w trakcie dodatkowych spotkań z dyrekcją lub przez swoich przedstawicieli w Radzie Dydaktycznej. Pod koniec każdego semestru studiujący mają możliwość przedstawienia swoich uwag w ankiecie ewaluacji zajęć. We wcześniejszych latach zdarzały się sytuacje, gdy osoby studiujące wskazywały nieprawidłowości w zapisach sylabusów, co prowadziło do podjęcia działań korygujących.

Zawartość stron www jest sprawdzana okresowo pod kątem spełniania standardów WCAG – ostatnio miało to miejsce 29 marca 2024 r.

9.8. Samoocena spełnienia kryterium

Informacje o zasadach funkcjonowania uczelni jako instytucji państwowej publikowane są w Biuletynie Informacji Publicznej, a wszelkie informacje dla kandydatów i osób studiujących znaleźć można na stronach i podstronach Uniwersytetu, Wydziału Nauk Społecznych i kierunku psychologia. W obecnej sytuacji społecznej powszechnego dostępu do internetu przyjąć można, że zamieszczanie informacji na ogólnodostępnych stronach internetowych spełnia wymóg dostępności publicznej, bez ograniczeń związanych z miejscem, czasem, używanym sprzętem i oprogramowaniem, niemniej informacje te można uzyskać także w formie ustnej, w kontakcie bezpośrednim lub telefonicznie, od pracowników administracyjnych lub dyrekcji kierunku. Strony uniwersyteckie budowane są z zachowaniem standardów WCAG, co umożliwia korzystanie przez osoby z niepełnosprawnością. Braki w tym zakresie mają charakter incydentalny i zasadniczo nie wpływają na możliwość zapoznania się z kluczowymi informacjami (a ewentualne problemy z dostępnością rozwiązywane są przez Centrum Obsługi Studentów).

Cel kształcenia, warunki przyjęcia i kryteria kwalifikacji wraz z terminarzem przyjęć znajdują się w serwisie IRK oraz podstronie adresowanej do kandydatów. Efekty uczenia się, organizacja procesu nauczania, system weryfikacji i oceniania efektów uczenia się przedstawione są w karcie kierunku. Zasady uznawania efektów uczenia się uzyskanych w systemie szkolnictwa wyższego określa Regulamin studiów, dostępny na stronie Uniwersytetu. Zasady dyplomowania, harmonogramy zajęć i dyżurów pracowników, zasady realizacji praktyk przedstawione są na stronie Wydziału Nauk Społecznych. Dokumentacja realizacji studiów i zaliczeń prowadzona jest w systemie USOS. System ten zawiera również sylabusy zajęć.

Kompletność i zrozumiałość informacji jest jednym z punktów analizy na spotkaniach dyrekcji kierunku z osobami studiującymi i osobami realizującymi zajęcia, przy czym uwagi z tym związane zdarzają się rzadko. Kilka lat wcześniej pracownicy i studiujący zgłaszali pewne zastrzeżenia, gdy wprowadzona została nowa strona Uniwersytetu Śląskiego i zlikwidowana stara strona Instytutu Psychologii. Prawdopodobnie było to związane z koniecznością zmiany przyzwyczajień, ale także z mniejszą elastycznością obecnego serwisu. Nowa strona Uniwersytetu Śląskiego jest bardzo rozbudowana, przez co trudno zapamiętać ścieżki dostępu do poszczególnych informacji. Problem można rozwiązać między innymi przez wykorzystanie powszechnych wyszukiwarek internetowych i wpisanie kluczowych haseł w połączeniu z "UŚ" - strona uczelni jest dobrze indeksowana i zazwyczaj odpowiednie odsyłacze pojawiają się na początku listy wyników wyszukiwania. Dla usprawnienia przepływu informacji uruchomiono dodatkowo zespół MS Teams z bieżącymi ogłoszeniami. W przyszłości warto jednak zwrócić większą uwagę na kwestię dostępu do informacji, szczególnie w kontaktach z otoczeniem społeczno-gospodarczym. Aspekty techniczne strony weryfikowane są systematycznie przez pracowników obsługi technicznej.

W ostatnich latach znacząco zwiększyła się świadomość wagi komunikacji w zakresie organizacji dydaktyki. Dla studiujących i pracowników oczywistością stało się wykorzystywanie sylabusu, jako podstawy pracy na danym module. W roku 2023 wprowadzone zostały też zmiany w konstrukcji karty kierunku. W efekcie zapisy w tym dokumencie stały się powszechnie stosowaną podstawą budowania sylabusów, określającą nie tylko efekty, ale także metody pracy w trakcie zajęć i pracy studentów poza zajęciami.

9.9. Dobre praktyki

- publikowanie informacji w otwartym dostępie za pośrednictwem stron internetowych, spełniających standardy WCAG – publikowane są informacje istotne dla kandydatów, studiujących i osób zainteresowanych współpracą,
- jasny i pełny opis kierunku w karcie kierunku (<https://informator.us.edu.pl/programmes/list/all/PS/W3-SMPS19.2023/?s=1>),
- łatwy dostęp do bieżących informacji i osiągnięciach osób studiujących przez serwis USOS, za pośrednictwem strony USOSweb lub aplikacji mobilnej (<https://us.edu.pl/student/aplikacja-mobilna-dostepny-us/>),
- pełna informacja o formach wsparcia dla studiujących przez stronę <https://us.edu.pl/student/> w sekcji wsparcie i fundusze,
- wsparcie dla studiujących w poruszaniu się po budynkach Uniwersytetu poprzez aplikację Dostępny UŚ (<https://us.edu.pl/student/aplikacja-mobilna-dostepny-us/>),
- łatwość uzyskania informacji o kontakcie z każdym pracownikiem, między innymi przez wyszukiwarkę osób (<https://us.edu.pl/pracownik/>) oraz stronę Instytutu Psychologii (<https://us.edu.pl/instytut/ip/przykladowa-strona/instytut/pracownicy/>),
- aktywność popularyzatorska przez unikatową stronę Widzialna Psychologia (<https://us.edu.pl/instytut/ip/wspolpraca/widzialna-psychologia/>), obejmującą Alfabet Psychologiczny, Psychologiczny Dom Kultury, Podcasty psychologiczne i Filmowe Spotkania z Psychologią.

Zalecenia dotyczące kryterium 9 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 9 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.	BRAK	NIE DOTYCZY

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 9:

.....

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Polityka monitorowania i zapewnienia jakości kształcenia realizowana jest w Uniwersytecie Śląskim poprzez System Zapewniania Jakości Kształcenia (SZJK), wprowadzony uchwałą nr 126 Senatu UŚ z dnia 24 kwietnia 2012 r. Od 2021 roku jego funkcjonowanie oparte jest bezpośrednio na Statucie

Uniwersytetu Śląskiego (§ 77 pkt 6, ZAŁĄCZNIK zał_00_02). Obejmuje on w szczególności następujące elementy:

- politykę i procedury zapewniania jakości kształcenia na Uczelni;
- zasady rekrutacji na studia;
- analizę i doskonalenie programów studiów;
- system weryfikacji zakładanych efektów uczenia się;
- zasady zapewnienia wysokiego poziomu kadry dydaktycznej;
- ocenę procesu kształcenia, w tym organizacji i warunków prowadzenia zajęć dydaktycznych;
- badanie opinii studentów, doktorantów i słuchaczy studiów podyplomowych o prowadzonych zajęciach dydaktycznych i obsłudze procesu kształcenia oraz opinii pracowników o warunkach kształcenia;
- badanie kariery zawodowej absolwentów w celu doskonalenia procesu kształcenia; badanie opinii pracodawców w zakresie przygotowania absolwentów do pracy zawodowej i wykorzystywanie ich w procesie tworzenia i doskonalenia programów studiów;
- zasady monitorowania, przeglądu i podnoszenia poziomu i jakości wyposażenia niezbędnego do nauki (m.in. bibliotek, komputerów z dostępem do internetu) oraz środków wsparcia dla studentów i doktorantów (np. opieki naukowej czy doradztwa).

Funkcjonowanie SZJK w Uniwersytecie Śląskim w Katowicach reguluje ponadto Zarządzenie nr 145 Rektora Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach z dnia 29 października 2019 r. (ZAŁĄCZNIK zał_00_19) w sprawie określenia Polityki jakości kształcenia na Uniwersytecie Śląskim w Katowicach.

Przyjęte rozwiązania poddawane są ciągłej, corocznej aktualizacji, aby móc dostosowywać je do zmieniających się warunków kształcenia. Ostatnia aktualizacja wzoru, według którego Wydziały przygotowują swoje specyficzne rozwiązania, nastąpiła w grudniu 2022 roku (Uchwała nr 1 uniwersyteckiej Komisji ds. Kształcenia i Studentów). Działaniem SZJK objęci są studiujący wszystkich poziomów i form studiów, doktoranci i słuchacze studiów podyplomowych oraz pracownicy Uczelni. Na płaszczyźnie ogólnouniwersyteckiej za wyznaczanie kierunków rozwoju oraz ewaluację Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia (SZJK) odpowiada Zespół ds. jakości kształcenia i akredytacji, kierowany przez Pełnomocniczkę Rektora ds. jakości kształcenia i akredytacji. W skład Zespołu wchodzi pełnomocnicy dziekanów poszczególnych wydziałów (w tym pełnomocniczka Dziekana Wydziału Nauk Społecznych) oraz pracownicy Biura Jakości Kształcenia, wyodrębnionego w ramach Działu Jakości i Analiz Strategicznych. Do zadań zespołu należy:

- monitorowanie funkcjonowania systemu zapewniania jakości kształcenia (SZJK) na poziomie ogólnouczelnianym i w poszczególnych jednostkach organizacyjnych oraz wspieranie organów uczelni, osób pełniących funkcje kierownicze i ciał kolegialnych w projektowaniu, organizacji i ewaluacji działań na rzecz zapewniania i doskonalenia jakości kształcenia oraz SZJK,
- wspieranie koncepcyjno-organizacyjne działań Pełnomocniczki rektora ds. jakości kształcenia i akredytacji,
- opracowanie koncepcji badań jakości kształcenia, udział w opracowywaniu ogólnouczelnianych narzędzi badawczych, koordynowanie realizacji badań jakości kształcenia i opracowanie raportów z tych badań, dystrybucja kwestionariuszy ankiety oceny pracy dydaktycznej nauczyciela akademickiego i upowszechnienie jej wyników w systemie informatycznym (portal pracownika UŚ, opracowywanie i wdrażanie działań motywujących studentki i studentów UŚ do wzięcia udziału w procesie ankietyzacji zajęć dydaktycznych,
- monitorowanie przebiegu ewaluacji jakości kształcenia w Uniwersytecie Śląskim w szczególności przeprowadzanych przez Polską Komisję Akredytacyjną, gromadzenie i analizowanie dokumentacji sporządzanej w ramach ewaluacji (raportów samooceny oraz raportów zespołów oceniających PKA), sporządzanie raportów z tych analiz i upowszechnianie wniosków z nich wśród pracowników pełniących funkcje kierownicze (w szczególności

- prodziekanów ds. studenckich i kształcenia oraz dyrektorów kierunków studiów) oraz udzielanie im wsparcia merytorycznego w przygotowaniach do akredytacji,
- współpraca z Działem Kształcenia i Działem Informatycznej Obsługi Toku Studiów w zakresie rozwoju systemu informatycznego Karty kierunku,
  - dbanie o spójną politykę informacyjną dotyczącą jakości kształcenia w Uniwersytecie Śląskim, w szczególności prowadzenie strony internetowej poświęconej SZJK, organizowanie spotkań, szkoleń i seminariów dla studentów, doktorantów i pracowników Uczelni, promowanie dobrych praktyk w zakresie jakości kształcenia w Uczelni,
  - przygotowywanie projektu corocznego sprawozdania z oceny jakości kształcenia na potrzeby Komisji ds. kształcenia i studentów w oparciu o sprawozdania przekazane przez wydziały, szkoły doktorskie, kolegia i inne jednostki organizacyjne Uczelni,
  - realizacja innych zadań zleconych przez rektora i kanclerza.

Wraz z powstaniem SZJK, na uczelni powołane zostało Biuro Jakości Kształcenia (BJK). Jego głównym zadaniem jest wspomaganie podejmowanych przez Komisję ds. kształcenia i studentów oraz Zespół ds. jakości kształcenia i akredytacji działań o charakterze koncepcyjnym i organizacyjnym oraz koordynacja przedsięwzięć zmierzających do zapewnienia i podnoszenia jakości studiów na Uniwersytecie. BJK pracuje w trybie ciągłym, niezależnie od kadencyjności innych organów odpowiedzialnych za jakość kształcenia, a jego skład osobowy jest rozwijany wraz ze wzrastającymi potrzebami w tym zakresie (aktualnie pracuje w nim czterech specjalistów, wspomaganych okresowo przez dwójkę specjalistów z Działu Jakości i Analiz Strategicznych).

10.1. System Zapewniania Jakości Kształcenia - poziom wydziału

System Zapewniania Jakości Kształcenia w Uniwersytecie Śląskim w Katowicach oparty jest na poszanowaniu autonomii i specyfiki wydziałów, w związku z tym na Wydziale Nauk Społecznych Komisja ds. kształcenia i studentów uchwaliła Procedury Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia dla kierunków studiów organizowanych przez Wydział Nauk Społecznych, opisujący szczegółowe zasady działań w tym zakresie. Struktury SZJK na poziomie wydziału tworzą dziekan, prodziekan ds. studenckich i kształcenia, dyrektorzy kierunków i jego zastępcy, Rada Dydaktyczna Kierunków Studiów, pełnomocniczka dziekana ds. jakości kształcenia i akredytacji; wydziałowa komisja ds. kształcenia i studentów oraz wydziałowa rada samorządu studenckiego. Zapewnianie jakości kształcenia odbywa się w następujących obszarach:

- monitorowanie skuteczności osiągania efektów uczenia się, w tym monitorowanie procesu dyplomowania,
- współpraca z interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi,
- doskonalenie programu studiów,
- zapewnianie jakości kadry dydaktycznej,
- infrastruktura i zasoby dydaktyczne, w tym w zakresie innowacji i osiągnięć, m.in. współczesnych technologii informacyjno-komunikacyjnych,
- wsparcie studentów w procesie uczenia się,
- publikowanie informacji oraz ocena jakości kształcenia na Wydziale w danym roku akademickim.

10.2. Kompetencje i zakres odpowiedzialności osób odpowiedzialnych za kierunek

Kompetencje poszczególnych podmiotów w zakresie nadzoru merytorycznego, organizacyjnego i administracyjnego nad kierunkiem studiów uregulowane zostały w ustawie - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce z 2018 r., Statucie Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach z 2019 r oraz licznych zarządzeniach Rektora i uchwałach senatu UŚ.

Rektor. W kompetencji rektora jest tworzenie studiów na określonym kierunku, poziomie i profilu. Zgodnie z brzmieniem § 148 ust.1. Statutu Rektor, kierując się strategią, podejmuje decyzje

w przedmiocie utworzenia i zaprzestania prowadzenia studiów na określonym kierunku, poziomie, profilu i w określonej formie. Przed podjęciem decyzji rektor może zasięgnąć opinii senatu lub rady Uniwersytetu. Ponadto politykę jakości kształcenia określa i zmienia rektor po zasięgnięciu opinii komisji kształcenia, uwzględniając strategię, specyfikę jednostek organizacyjnych Uniwersytetu oraz ich dobre praktyki. Bieżący nadzór nad SZJK sprawuje rektor przy pomocy właściwego prorektora lub prorektorów, komisji kształcenia, a także dziekanów, dyrektorów kierunków studiów oraz dziekana szkoły doktorskiej.

Senat uchwała regulamin studiów, ustala program studiów, określa sposób potwierdzania efektów uczenia się. Zgodnie z brzmieniem § 148 ust. 4 program studiów dla określonego kierunku, poziomu i profilu ustala senat po zasięgnięciu opinii komisji kształcenia oraz samorządu studenckiego. Senat określa również wytyczne dotyczące wymagań w zakresie tworzenia i zmiany programów studiów prowadzonych w Uniwersytecie.

Komisja do spraw kształcenia i studentów jest organem doradczym rektora, senatu i rady Uniwersytetu w sprawach studenckich w sprawach z zakresu kształcenia prowadzonego w Uniwersytecie. Do jej zadań należy: 1) wspieranie rektora w realizacji strategii w zakresie kształcenia; 2) przygotowywanie projektów wytycznych dla tworzenia programów studiów; 3) inicjowanie oraz opiniowanie zmian w programach studiów; 4) opracowywanie projektów regulaminów studiów; 5) opiniowanie wniosków dotyczących zasad rekrutacji na studia; 6) opracowywanie wytycznych do tworzenia procedur Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia; 7) przedstawianie rektorowi propozycji działań doskonalących proces kształcenia w Uniwersytecie; 8) przedstawianie rektorowi propozycji działań doskonalących warunki studiowania oraz wsparcia i obsługi studentów; 9) opracowywanie i przedstawianie senatowi corocznych sprawozdań z oceny jakości kształcenia oraz wniosków z tych sprawozdań; 10) wyrażanie opinii w sprawach przekazanych jej do rozpatrzenia przez rektora, senat, radę Uniwersytetu lub prorektora właściwego do spraw kształcenia i spraw studenckich; 11) inne zadania określone w regulaminie organizacyjnym Uniwersytetu.

Dziekan organizuje i koordynuje działalność dydaktyczną Wydziału, określa również procedury SZJK dla kierunku studiów, biorąc pod uwagę wytyczne określone przez komisję kształcenia oraz specyfikę kształcenia na danym kierunku. Na mocy Regulaminu studiów w UŚ Dziekan jest decydentem w sprawach studenckich związanych z tokiem studiów. W praktyce, na podstawie tego Regulaminu oraz innych aktów wewnętrznych Uczelni na Wydziałach UŚ, indywidualne sprawy studenckie rozstrzygają prodziekani powołani i upoważnieni (z uwzględnieniem zakresu obowiązków ustalonego przez dziekana) do decydowania przez Rektora UŚ, dyrektorzy kierunków studiów oraz pełnomocnicy ds. studenckich, działający na podstawie analogicznego upoważnienia rektorskiego. Do kompetencji dziekana należy rozstrzyganie w indywidualnych sprawach studenckich, zatwierdzanie planów zajęć dydaktycznych oraz określanie liczebności grup zajęciowych w danym roku akademickim

Prodziekan ds. studenckich i kształcenia między innymi przewodniczy pracom wydziałowej komisji do spraw kształcenia i studentów i wydaje decyzje administracyjne w indywidualnych sprawach studentów i studentek. W zakresie sprawowania nadzoru merytorycznego, organizacyjnego i administracyjnego nad kierunkami studiów, w tym w odniesieniu do ewaluacji i doskonalenia jakości kształcenia na kierunku zadania Prodziekana ds. studenckich i kształcenia polegają w szczególności na: 1) współpracy z radami dydaktycznymi kierunków studiów, 2) zatwierdzaniu obsady dydaktycznej i indywidualnych przydziałów zajęć dydaktycznych zaproponowanych przez dyrektora kierunku studiów, 3) reprezentowaniu wydziału na forum uczelnianej komisji ds. kształcenia i studentów, 4) opracowaniu założeń dotyczących obciążeń dydaktycznych pracowników wydziału w danym roku akademickim, 5) wspieraniu dziekana w zakresie polityki kadrowej dotyczącej pracowników dydaktycznych na wydziale

Pełnomocnik dziekana ds. jakości kształcenia i akredytacji wspiera wydziałową komisję ds. kształcenia i studentów (WKKS) w opracowywaniu raportu z oceny własnej wydziału w zakresie jakości kształcenia w roku akademickim, wspiera i koordynuje działania na rzecz przygotowania wydziału do ocen jakości

prowadzonego kształcenia przez podmioty zewnętrzne (akredytacji), monitoruje wdrażanie wniosków i zaleceń poakredytacyjnych oraz informuje dziekana o ewentualnych problemach w tym zakresie, koordynuje na poziomie wydziałowym gromadzenie danych niezbędnych na potrzeby akredytacji, opracowuje we współpracy z dyrektorami kierunków studiów listy akredytacji, których uzyskanie byłoby pożądane z perspektywy realizacji Strategii w zakresie kształcenia.

Dyrektor kierunku studiów odpowiada za organizację kształcenia w ramach danego kierunku studiów, prowadzi monitoring kadry, w szczególności w zakresie jego stabilności i występowania potencjalnych zagrożeń dla spełniania warunków prowadzenia studiów. Monitoruje w szczególności: wypełnienie ustawowego wymogu realizacji odpowiedniej części godzin zajęć dydaktycznych przez nauczycieli akademickich zatrudnionych w tej uczelni jako podstawowym miejscu pracy, opracowuje i przedstawia dziekanowi propozycję przydziału zajęć dydaktycznych pracownikom mającym odpowiednie kwalifikacje i doświadczenie, opracowuje propozycje zmian programu studiów, sprawuje nadzór merytoryczny i organizacyjny nad zajęciami prowadzonymi na danym kierunku. W zakresie kompetencji dyrektora kierunku mieści się także realizowanie lub nadzór nad realizacją procedur wskazanych w wydziałowym SZJK, inicjowanie i koordynowanie działań w zakresie doskonalenia programu studiów. Wnioski z monitoringu przekazywane są każdego roku dziekanowi, który bierze je pod uwagę w prowadzeniu polityki kadrowej. Dyrektor kierunku studiów podejmuje szereg decyzji związanych z tokiem studiów. Obok tych działań dyrektorzy kierunków studiów wykonują zadania powierzone przez prodziekana ds. studenckich i kształcenia, a także spotykają się z nim regularnie na zebraniach poświęconych sprawom organizacyjnym oraz bieżącemu monitorowaniu i zapewnianiu jakości kształcenia na Wydziale.

Rada dydaktyczna kierunku studiów jest organem doradczym dyrektora kierunku studiów. Szczegółowe zadania rady dydaktycznej kierunku studiów określa regulamin organizacyjny uniwersytetu. W skład rady dydaktycznej kierunku wchodzi: 1) dyrektor kierunku studiów – jako przewodniczący; 2) zastępca lub zastępcy dyrektora kierunku; 3) co najmniej jeden przedstawiciel pracowników badawczo-dydaktycznych wskazany przez dyrektora instytutu właściwego ze względu na dyscyplinę, z jaką powiązany jest dany kierunek studiów; 4) co najmniej jeden przedstawiciel pracowników dydaktycznych, mający doświadczenie w prowadzeniu zajęć na danym kierunku – wskazany przez dyrektora kierunku; 5) specjalista z zakresu kształcenia nauczycieli – wskazany przez dyrektora kierunku, jeżeli na danym kierunku realizowana jest specjalność nauczycielska; 6) po jednym przedstawicielu studentów z każdego kierunku i poziomu studiów objętego działaniami rady, wskazanym przez właściwy organ samorządu studenckiego; 7) inne osoby wskazane przez dziekana lub dyrektora kierunku – z głosem doradczym, w tym przedstawiciele interesariuszy zewnętrznych, reprezentujący otoczenie społeczno-gospodarcze. Do zadań rady dydaktycznej kierunku studiów należy: 1) wybór kandydatów na dyrektorów kierunków studiów i przedstawienie ich dziekanowi; 2) wyrażanie opinii o wszelkich sprawach dotyczących kształcenia na kierunku studiów; 3) opiniowanie zmian w programach studiów kierunku studiów; 4) opiniowanie propozycji warunków i trybu rekrutacji na studia, kryteriów kwalifikacji, zasad przyjmowania na I rok laureatów i finalistów olimpiad stopnia centralnego oraz laureatów konkursów międzynarodowych i ogólnopolskich, a także limitów przyjęć na studia w danym roku akademickim; 5) realizowanie procedur wskazanych w WSZJK lub powierzonych do realizacji przez dyrektora kierunku studiów; 6) realizowanie innych zadań związanych z prowadzeniem kształcenia na kierunku studiów powierzone przez dziekana lub dyrektora kierunku studiów. Rada dydaktyczna określa również szczegółowe warunki przeniesienia na inny kierunek lub specjalność studiów w ramach uczelni. Zasady działania Rady określa Regulamin Organizacyjny UŚ.

Po zakończeniu roku akademickiego Rada Dydaktyczna Kierunku Studiów opracowuje raport z oceny jakości kształcenia na kierunku i przekazuje go Wydziałowej Komisji ds. Kształcenia i Studentów. Po przyjęciu raportu z oceny własnej wydziału w zakresie jakości kształcenia w roku akademickim przez dziekana, prodziekana ds. studenckich i kształcenia przesyła go do uczelnianej Komisji ds. kształcenia i studentów za pośrednictwem Działu Jakości i Analiz Strategicznych. Raporty kierunkowe i wydziałowe

stają się podstawą uniwersyteckich Raportów z oceny jakości kształcenia, które publikowanie są na stronie <https://us.edu.pl/pracownik/sprawy-dydaktyczne/pion-ksztalcenia/jakosc-ksztalcenia/raport-jakosci-ksztalcenia/>.

Dodatковым elementem uzupełniającym SZJK są organizowane w Uczelni konkursy projakościowe, których zadaniem jest stymulowanie działań w zakresie jakości kształcenia w poszczególnych jednostkach. Mają one ponadto na celu zwiększanie skuteczności działań w obszarach wymagających doskonalenia. Przykładem takiego konkursu jest System Motywacyjny w Dydaktyce Akademickiej Uniwersytetu Śląskiego (<https://us.edu.pl/wydzial/wnst/studia/system-zapewniania-jakosci-ksztalcenia/>), w ramach którego do tej pory zorganizowano następujące konkursy: Wyróżnienia JM Rektora UŚ, Doskonały kierunek, Współmyślenie, współdziałanie. Wśród laureatów tych konkursów znaleźli się również pracownicy związani z kierunkiem psychologia.

10.3. Zmiany programu – zasady i ich realizacja

Zgodnie z przepisami ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce oraz Statutu, studia na określonym kierunku, poziomie i profilu i w określonej formie tworzy Rektor UŚ. Decyzja o zaprzestaniu kształcenia nie może przerywać prowadzonego już cyklu kształcenia. Działania w zakresie doskonalenia programu studiów inicjuje i koordynuje dyrektor kierunku studiów, a zmiany w programach studiów na kierunku, opiniuje rada dydaktyczna. Przy przygotowywaniu propozycji doskonalenia programu studiów bierze się pod uwagę informacje o zmianach w przepisach prawa, w szczególności przekazane przez władze Uczelni i Dział Kształcenia oraz Biuro Jakości Kształcenia, konieczność realizacji celów określonych w Strategii Rozwoju Uniwersytetu Śląskiego. Ważnym czynnikiem jest również analiza losów zawodowych absolwentów, informacje płynące z otoczenia społeczno-gospodarczego oraz tzw. dobre praktyki realizowane w wiodących ośrodkach krajowych i zagranicznych w zakresie kształcenia na kierunku psychologia lub kierunkach pokrewnych. Wpływ na projektowanie i dokonywanie modyfikacji na prowadzonym kierunku mają również informacje dotyczące skuteczności osiągania efektów uczenia się, informacje od nauczycieli akademickich, studentów i interesariuszy zewnętrznych. Kwestie te opisane są w Uchwale nr 385 Senatu UŚ z dnia 23 maja 2023 r. (<https://aktyprawne.us.edu.pl/423-lista/d/6396/5/>) w sprawie wytycznych dotyczących wymagań w zakresie tworzenia i zmiany programów studiów prowadzonych w Uniwersytecie Śląskim w Katowicach.

Stosownie do przepisów wspomnianej uchwały Senatu UŚ oraz Zarządzenia nr 6/2015 Rektora UŚ w sprawie wprowadzenia Karty kierunku oraz elektronicznych sylabusów, dokumentację programu studiów sporządza się oraz modyfikuje z wykorzystaniem Karty kierunku. Wersja dokumentacji do wydruku generowana jest za pomocą systemu USOS.

Dobrą praktyką przyjętą w SZJK w UŚ w zakresie projektowania, dokonywania zmian i zatwierdzania programu studiów jest weryfikacja modyfikowanego programu studiów przez pełnomocników ds. jakości kształcenia i akredytacji. Przed opiniowaniem programu studiów przez Uczelnianą Komisję ds. kształcenia i studentów jest on poddany weryfikacji pod względem formalnym przez wyznaczonych do tego celu 2 pełnomocników, tj. pełnomocnika danego wydziału oraz pełnomocnika innego wydziału. Do ich zadań należy szczegółowa analiza formalna programu pod kątem zgodności z zapisami ustawy i przepisów wewnętrznych UŚ. Dopiero po uzyskaniu pozytywnej opinii zespołu pełnomocników modyfikowany program jest procedowany przez uczelnianą Komisję ds. kształcenia i studentów.

Zasady powyższe zostały zachowane również w trakcie opracowywania nowego programu studiów w roku 2023. Prace nad nim rozpoczęto od analizy Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 14 listopada 2018 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomach 6-8 Polskiej Ramy Kwalifikacji (PRK) oraz standardów European Certificate in Psychology (EuroPsy), określonych przez Europejską Federację Stowarzyszeń Zawodowych Psychologów. W trakcie prac przyjęto, że podstawowe kierunki rozwoju osób studiujących nakreślają efekty uczenia się, natomiast treści kształcenia dobrać należy w zgodzie

ze standardami EFPA, doświadczeniem dydaktycznym nauczycieli, prowadzących zajęcia na kierunku, oczekiwaniami osób studiujących oraz wskazówkami osób z otoczenia społeczno-gospodarczego. W programie uwzględniono również założenia Nowej Koncepcji Studiów, wdrażanej w tym czasie w Uniwersytecie Śląskim. Koncepcja ta określa, że program powinien zawierać moduły obszarowe, wspierające kształcenie kierunkowe, zwiększające interdyscyplinarność.

Po wstępnym nakreśleniu zmian przeprowadzono konsultacje z osobami studiującymi, nauczycielami prowadzącymi zajęcia na kierunku oraz z osobami z otoczenia społeczno-gospodarczego. Uzyskane w ten sposób informacje wpłynęły na kształt przygotowanego programu. Więcej informacji na ten temat przedstawiono w części dotyczącej kryterium 1. Opracowany program został pozytywnie zaopiniowany przez radę dydaktyczną kierunku psychologia, a najważniejsze zmiany przedstawiono wszystkim pracownikom dydaktycznym psychologii i tej grupie osób studiujących, która uczestniczyła w cosemestralnym spotkaniu dyrekcji kierunku ze studentami. Program został wprowadzony do elektronicznej karty kierunku i zweryfikowany przez dwie osoby z grona pełnomocników ds. jakości kształcenia i akredytacji. Po wprowadzeniu korekt program został przekazany Radzie Samorządu Studenckiego Wydziału Nauk Społecznych Uniwersytetu Śląskiego, która pozytywnie go zaopiniowała w dniu 15 czerwca 2023 r. Program został zatwierdzony uchwałą Senatu UŚ 430/203 z dnia 27 czerwca 2023 r. i realizowany jest od roku akademickiego 2023/2024.

10.4. Przyjęcia na studia

Kandydat na studia jednolite magisterskie na kierunku psychologia zobowiązany jest do posiadania kwalifikacji umożliwiających przystąpienie do kształcenia służącego uzyskaniu efektów uczenia się właściwych dla 7 poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji. Potwierdzeniem urzędowym posiadania takiego przygotowania jest złożony egzamin maturalny.

Rekrutacja na studia w trybie stacjonarnym na kierunku psychologia odbywa się co roku na zasadach określonych we właściwej uchwale Senatu w sprawie warunków i trybu rekrutacji na I rok studiów w Uniwersytecie Śląskim w Katowicach w danym roku akademickim. Uchwała jest każdorazowo publikowana w serwisie <https://aktyprawne.us.edu.pl/> (dostęp po zalogowaniu). Warunki rekrutacji na studia w roku akademickim 2024/2025 określa uchwała nr 406 Senatu UŚ z dnia 27 czerwca 2023 (Załącznik zał_03_01). Uchwała ta definiuje wymogi stawiane kandydatom na studia dla każdego kierunku studiów, określa poszczególne etapy postępowania kwalifikacyjnego, zasady przeliczania wyników na świadectwie dojrzałości oraz ustalania list rankingowych. Kryteria przyjęcia na studia na kierunku psychologia oraz innych kierunków realizowanych na Wydziale Nauk Społecznych uregulowano w Załączniku nr 3 do wspomnianej uchwały (ZAŁĄCZNIK zał_03_02). Kandydaci na studia jednolite magisterskie na kierunek psychologia przyjmowani są na podstawie konkursu świadectw maturalnych. Pod uwagę brane są wyniki z przedmiotów zdawanych na egzaminie maturalnym w części pisemnej (język polski – waga 30%, język obcy nowożytny – waga 30%, jeden przedmiot do wyboru spośród: biologia, historia, wiedza o społeczeństwie, filozofia, matematyka – waga 40%). Szczegółowe informacje dotyczące warunków kwalifikacji na kierunek psychologia znajdują się na podstronie Internetowej Rejestracji Kandydatów (IRK; <https://irk2.us.edu.pl/pl/offer/SW-2024-Z/programme/W3-SMPS19/?from=field:PS>) Kryteria przyjęć na rok akademicki 2024/2025 uwzględniają zmiany w sposobie przeprowadzania egzaminów maturalnych, jakie zachodziły na przestrzeni lat. Stworzono w ten sposób porównywalne warunki kwalifikacji maturzystom z różnych roczników. O zakwalifikowaniu na studia decyduje miejsce na liście rankingowej, utworzonej na podstawie sumy uzyskanych punktów z przedmiotów maturalnych, z uwzględnieniem limitu przyjęć określonych uchwałą Senatu Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach. Na studia przyjęte zostają osoby, które zostały zakwalifikowane do przyjęcia na studia i które we wskazanym czasie złożyły odpowiednie dokumenty i dokonały wpisu na studia.

Regulacje prawne procesu rekrutacji uwzględniają także możliwość przyjmowania cudzoziemców i określają warunki przyjęć laureatów oraz finalistów olimpiad.

Szczegółowe zasady przeprowadzania rejestracji kandydatów sformułowane są w zarządzeniu Rektora z dnia 31 maja 2023 (ZAŁĄCZNIK zał_03_04). Informacje dotyczące poszczególnych kierunków studiów, w tym kryteria kwalifikacji, znajdują się na stronie <https://us.edu.pl/wydzial/wns/psychologia-2/>). Informacje o kierunkach oraz kryteria kwalifikacji znajdują się również w systemie Internetowej Rejestracji Kandydatów: <https://irk2.us.edu.pl/pl/offer/SW-2024-Z/>.

10.5. Ocena programu studiów

Zgodnie z procedurami Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia WNS monitorowanie programu studiów na kierunku psychologia odbywa się systematycznie, na podstawie danych uzyskanych poprzez:

- ankiety oceny pracy dydaktycznej nauczycieli,
- analizę procesu dyplomowania,
- analizę ocen końcowych z zajęć,
- weryfikację kompletności sylabusów,
- hospitacje,
- comiesięczne spotkania dyrekcji z przedstawicielami roczników,
- spotkania Rady dydaktycznej kierunku, której członkami są osoby studiujące,
- cosemestralne spotkania dyrekcji kierunku ze studentami,
- badanie losów zawodowych absolwentów.

10.5.1. Ankiety oceny pracy dydaktycznej nauczycieli

Ankiety oceny pracy dydaktycznej nauczycieli akademickich, stanowią istotne źródło informacji o jakości programu i realizacji dydaktyki. Zestaw pytań zawiera załącznik zał_00_12. Dostęp do nich studenci mieli w ciągu ostatnich dwóch tygodni zajęć w danym semestrze, ale pod wpływem głosów studentów i dydaktyków okres ten został wydłużony. Odpowiedzi studiujących są w pełni anonimowane, a pracownicy i dyrekcja poznają je dopiero po zakończeniu sesji poprawkowej, aby uniknąć możliwości negatywnych reakcji dydaktyków w stosunku do studentów i studentek, jeśli uzyskane oceny byłyby niezadowolające. Od 3 lat studentki i studenci mają możliwość oceniania wszystkich realizowanych zajęć. Taki sposób ewaluacji ma istotne znaczenie zarówno dla studentów, którzy mają możliwość wyrażenia swojej opinii o każdym zajęciu, w których uczestniczą, jak i dla pracowników, którzy mają możliwość zapoznania się nie tylko z oceną każdego z prowadzonych przez siebie zajęć (wyniki ankietyzacji dostępne są w Portalu pracownika), ale także prześledzenie uzyskanych ocen na przestrzeni określonego czasu.

Wyniki są analizowane przez dyrektora kierunku, a w razie potrzeby także przez członków Rady dydaktycznej. W przypadku sytuacji niepokojących (niska ocena zajęć, negatywne komentarze studentów dotyczące pracy dydaktycznej nauczyciela akademickiego) dyrektor kierunku odbywa rozmowę z nauczycielem oraz ustala i proponuje plan działań naprawczych.

W roku akademickim 2022/2023 oceniono zajęcia 58 pracowników prowadzących zajęcia na kierunku psychologia. Łącznie przeanalizowano 2727 ankiet, w tym 1520 z semestru zimowego i 1207 z semestru letniego. W roku akademickim 2023/2024 ocenionych zostało 68 osób - studiujący wypełnili 3285 ankiet, w tym 1946 z semestru zimowego i 1339 z semestru letniego. W sumie daje to 12,6 arkusza oceny na każde zajęcia, co stanowi niewielki wzrost w stosunku do roku wcześniejszego (10,2). Średnia ocena zajęć realizowanych w trakcie minionego roku wyniosła 4,63 (niewielki wzrost w stosunku do roku wcześniejszego 4,59).

Większość zajęć uzyskała oceny dobre i bardzo dobre – aż 141 zostało ocenionych wyżej niż 4,8. Pojawiły się też oceny, które uznać można za niezadowolające. Średnie poniżej 4,0 uzyskało 27 zajęć, poniżej 3,5 – 15. Z trzema osobami, których zajęcia zostały nisko ocenione, przeprowadzono rozmowy wyjaśniające z nakreśleniem kierunków zmian. Niskie oceny otrzymało także kilka innych osób, z którymi zakończono współpracę, między innymi ze względu na zgłaszane wcześniej zastrzeżeniami ze strony osób studiujących. W odniesieniu do pozostałych prowadzących, którzy uzyskali niskie wyniki,

przyjąć można, że sytuacje te mają raczej charakter incydentalny, bowiem liczba oceniających jest niska, a oceny innych zajęć, prowadzonych przez te osoby, nie budzą zastrzeżeń.

Odpowiedzi w pytaniach otwartych pozwalają dookreślić istotę problemu w przypadku niskich ocen.

W dużej części jednak znaleźć tam można wypowiedzi pozytywne, na przykład (pisownia oryginalna):

- Zajęcia były prowadzone w ciekawy sposób. Wszelkie niejasności zostały od razu wyjaśnione. Wszelkie terminy naukowe zostały przekazane w prosty sposób, dzięki czemu łatwiej je było zrozumieć.
- Prowadząca ma ogromną wiedzę zarówno praktyczną jak i teoretyczną i często posiłkuje się najnowszymi wynikami badań. Zajęcia były bardzo praktyczne i inspirujące do poszerzenia własnej wiedzy.
- Bardzo wyczerpujące zajęcia, świetny plan na przekazanie wiedzy, cudowna prowadząca, wiele ciekawych wskazówek praktycznych, z radością przychodziłam na zajęcia
- Każde zajęcia prowadzone były w sposób jasny i konkretny, co sprawiło, że nauka do kolokwium nie sprawiła mi trudności.

Podkreślić należy, że wyniki ankiet są traktowane jako podstawa analizy sytuacji dydaktycznej, a nie jej ostateczny wyznacznik. Dyrekcja uwzględnia każdy głos, dlatego nie została wprowadzona minimalna liczba odpowiedzi, jakie należy traktować jako wiążące. Jednocześnie jednak ma świadomość, że mała zwrotność ankiet może prowadzić do znacznej nadreprezentacji osób niezadowolonych, co wpływa znacząco na uzyskane średnie. W trakcie spotkania pracownik jest proszony o przedstawienie swojego oglądu sytuacji, a jeśli w dalszym rozpoznaniu uwagi krytyczne zostaną potwierdzone, to pierwszym kierunkiem działania dyrekcji jest wspólne poszukiwanie możliwości poprawy sytuacji, na przykład przez wprowadzenie odpowiednich zmian w zapisach sylabusu, procesie weryfikacji efektów lub sposobie prowadzenia zajęć. Od ubiegłego roku akademickiego nauczyciele mogą też wpisywać swoje uwagi na temat realizacji zajęć, co może być wykorzystane na przykład w sytuacji konfliktu z grupą, który mógłby wpłynąć na oceny ze strony studiujących.

Istotnym problemem w zakresie oceny zajęć dydaktycznych pozostaje niska zwrotność ankiet, jednak z informacji Działu Jakości i Analiz Strategicznych UŚ wynika, że sytuacja taka ma miejsce także w przypadku innych kierunków UŚ i innych uczelni. W maju 2024 roku Zespół ds. Jakości Kształcenia i Akredytacji podjął działania zaradcze, kierując komunikat do pracowników i studiujących na temat istoty i zawartości ankiety oraz sposobów wykorzystywania informacji z nich zaczerpniętych. Wiadomość przekazywana była m.in. przez samorząd UŚ (posty na Facebook - grupy zamknięte) oraz Centrum Medialne. W przyszłości podejmowane będą kolejne kroki, zmierzające do zwiększenia zwrotności ankiet.

10.5.2. Spotkania dyrekcji z osobami studiującymi

Osoby studiujące mogą przekazywać uwagi o programie studiów i realizacji dydaktyki bezpośrednio lub mailowo dyrekcji, pełnomocnikom dziekana, Rzecznik praw studenta i doktoranta, a w ostateczności dziekanie. Forma ta jest przez nich wykorzystywana, ale nie ma charakteru systematycznego, tymczasem dla wysokiej jakości kształcenia konieczna jest bieżąca kontrola. Na kierunku psychologia realizowane są zatem:

- cosemestralne spotkania, na które zapraszane są wszystkie osoby studiujące;
- spotkania Rady dydaktycznej kierunku, w skład której wchodzi studentki i studenci poszczególnych roczników;
- spotkania dyrekcji z przedstawicielami poszczególnych roczników, mniej więcej co miesiąc.

Członkami Rady dydaktycznej kierunku psychologia są przedstawiciele prawie wszystkich roczników studiów. Stałym punktem spotkań rady jest przedstawienie przez nich uwag, dotyczących bieżących problemów związanych z dydaktyką.

Dla wszystkich osób studiujących na kierunku organizowane są co semestr spotkania z dyrekcją kierunku, pełnomocnikiem dziekana ds. jakości kształcenia i akredytacji i pełnomocnikiem dziekana ds. studenckich. W ich trakcie studenci mogą swobodnie omawiać ważne dla nich kwestie, przy czym szczególna uwaga zwracana jest na następujące zagadnienia:

- organizacja kształcenia
- program studiów i efekty uczenia się
- organizacja sesji egzaminacyjnej
- proces dyplomowania
- praktyki zawodowe i pedagogiczne
- warunki studiowania:
- infrastruktura i zasoby dydaktyczne
- zasoby biblioteczne, informacyjne oraz edukacyjne
- adekwatność prowadzonych działań w zakresie wsparcia krajowej i międzynarodowej mobilności studentów do ich potrzeb
- adekwatność wsparcia prowadzenia badań i działalności artystycznej przez studentów do ich potrzeb
- adekwatności prowadzonych działań informacyjnych o możliwościach wsparcia dla studentów oraz jego zakresie, w tym o pomocy materialnej, do ich potrzeb
- sposób rozstrzygania skarg i rozpatrywania wniosków studentów;
- obsługa administracyjna studentów.

Dokładniejszy opis znaleźć można w załączniku zał_00_06.

Ocena informacji, jakie pozyskiwane były w ramach powyżej opisanych spotkań pokazały jednak, że część problemów nie jest na bieżąco przedstawiana dyrekcji, a ich rozwiązanie nie może czekać do końca semestru. Z tego względu od bieżącego roku wprowadzono dodatkowe krótkie spotkania z przedstawicielami każdego z roczników z osobną, w cyklu mniej więcej comiesięcznym. Po spotkaniach, w zespole Teams dla wszystkich studiujących psychologię, dyrektor kierunku zamieszcza notatki, zawierające najważniejsze poruszone problemy.

Studiujący korzystają ze wskazanych możliwości i przedstawiają uwagi, zarówno pozytywne jak i negatywne. Zgłaszane problemy są notowane, a następnie w miarę możliwości rozwiązywane. Jako przykład wskazać można powtarzające się nieobecności jednej z osób prowadzących zajęcia, związane ze złym stanem zdrowia. Podjęta razem z zainteresowaną analiza doprowadziła do wypracowania zasad systematycznego odrabiania nieobecności. Część uwag personalnych doprowadziło do przebudowy przydziałów zajęć. Studiujący zgłaszali także zastrzeżenia do procedur zapisów na moduły wybieralne, w efekcie czego podjęto interwencję w dziale odpowiedzialnym za system rejestracji, a od bieżącego roku planowane jest uruchomienie zapisów we wcześniejszym terminie i z pełniejszą pulą informacji. W bieżącym roku studenci na II roku przedstawili kilka zastrzeżeń organizacyjnych w odniesieniu do modułów obszarowych wspierających kształcenie kierunkowe i Otwartego Modułu Uniwersyteckiego, co jest zrozumiałe, ze względu na fakt, że ich realizacja ma miejsce dopiero drugi rok i wymaga koordynacji oferty dla wszystkich studentów i studentek Wydziału Nauk Społecznych lub Uniwersytetu Śląskiego. Niemniej uwagi zostaną przekazane zespołowi Kolegium Dydaktyki Ogólnouniwersyteckiej z nadzieją ich uwzględnienia. Zgłaszane są także prośby o zmiany w sposobie układania harmonogramu zajęć, by zmniejszyć liczbę długich przerw. Przed rozpoczęciem semestru letniego dyrekcja kierunku podejmie analizę tej kwestii razem z pracownikiem dziekanatu. Do pracowników zostanie skierowany wniosek o zwiększenie elastyczności w planowaniu zajęć.

Co ważne, głosy studentów i studentek nie ograniczają się do krytyki. Bardzo często związane są z docenieniem wiedzy, kompetencji, zaangażowania lub postawy osób prowadzących zajęcia, a także organizacji procesu kształcenia. Uwagi takie są przez dyrekcję przekazywane w trakcie spotkań z całym

zespołem pracowników lub indywidualnie, jako element wzmacniania poczucia kompetencji i satysfakcji z pracy.

Procedury powyższe (ankiety i spotkania) ocenić należy jako w wysokim stopniu skuteczne. W ostatnich latach pojawiły się trzy sytuacje, gdy pod wpływem tego typu informacji konieczne było podjęcie intensywnych działań, w związku z nieprawidłowościami w zakresie zasad i realizacji procesu weryfikacji efektów uczenia się. W jednym przypadku doprowadziło to do zmiany warunków weryfikacji efektów uczenia się, w innym doprowadziło do wszczęcia postępowania dyscyplinarnego, a w odniesieniu do jednej z osób zastrzeżenia w tym zakresie przyczyniły się do zakończenia współpracy.

10.5.3. Monitorowanie losów absolwentów

Istotnym elementem wsparcia studiujących jest pomoc we wchodzeniu na rynek pracy lub kontynuowaniu edukacji. W skali Uczelni sprawami tymi zajmuje się Biuro Karier Uniwersytetu Śląskiego (<https://us.edu.pl/student/kariera-i-rozwoj/>).

Biuro zajmuje się między innymi analizą losów zawodowych absolwentów (ZAŁĄCZNIK za1_08_02). Badanie realizowane jest wśród osób, które wyraziły zgodę na przetwarzanie swoich danych osobowych w tym celu.

Absolwenci roku 2022 bardzo wysoko ocenili zapotrzebowanie na rynku pracy na wiedzę i umiejętności zdobyte w trakcie studiów na kierunku Psychologia. 74% absolwentów nie zmieniłoby swojej decyzji o wyborze kierunku studiów. Aż 92% respondentów stwierdziło, że ukończenie kierunku Psychologia spełniło ich oczekiwania w zakresie programu studiów, rozwoju wiedzy i zainteresowań (odpowiedzi „zadecydowanie tak” i „raczej tak” łącznie). 64% pozytywnie oceniło program studiów i przydatność w karierze zawodowej. 60% pozytywnie oceniło przydatność praktyk zawodowych w karierze zawodowej oraz 66% pozytywnie oceniło przydatność laboratoriów w karierze zawodowej.

Kończąc studia, respondenci wiedzieli na jakich stanowiskach mogą szukać pracy (89%), jakie firmy mogą być ich pracodawcą (62%). 55% osób wiedziało, gdzie i jak szukać pracy. 47% respondentów miało wiedzę na temat tego czego pracodawcy wymagają od absolwentów, co wskazuje to na potrzebę pogłębienia współpracy pracowników kierunku z otoczeniem społeczno-gospodarczym, co planowane jest między innymi w ramach tworzonej Rady Interesariuszy Wydziału Nauk Społecznych, której inauguracja planowana jest na koniec roku akademickiego 2024/2025.

10.5.4. Pozostałe procedury

Na początku każdego semestru dykcja we współpracy z pracownikiem dziekanatu sprawdza kompletność sylabusów i w przypadku uchybień zwraca się do pracowników z poleceniem wprowadzenia zmian. Ewentualny utrzymujący się brak sylabusu jest uwzględniany w ocenie okresowej pracownika jako niedopełnienie obowiązków.

Co roku dykcja prowadzi analizę struktury ocen końcowych zajęć. Zwraca uwagę przede wszystkim na sytuacje braku zróżnicowania ocen oraz bardzo niskich średnich, jako potencjalnych sygnałów nieprawidłowości w procesie nauczania lub w systemie weryfikacji efektów. W roku 2023/2024 średnia ze średniej ocen wyniosła 4,52, przy czym 32 moduły miały ocenę końcową nieodróżnioną na poziomie 5. Są to moduły wybieralne, częściowo o charakterze warsztatowym: fakultety lub zajęcia na ścieżce specjalnościowej. Przyjąć można zatem, że wysokie oceny związane są z bardzo dużym poziomem zaangażowania studiujących. Na semestr letni 2024/2025 planowana jest głębsza analiza metod weryfikacji w odniesieniu do tych modułów. Nie odnotowano sytuacji braku zróżnicowania ocen niższych niż 5. Nie ma też sytuacji, gdy większość studiujących na roku nie zalicza danego modułu.

Zgodnie z Systemem zapewniania jakości kształcenia (ZAŁĄCZNIK za1_00_06) w każdym roku weryfikacji poddawany jest proces dyplomowania. Wyznaczona przez dykcję osoba lub grupa osób o dużym doświadczeniu dydaktycznym i znaczących osiągnięciach naukowych sprawdza losowo wybrane prace dyplomowe (5%), ich recenzje i zawartość protokołów egzaminu magisterskiego. Ocenie podlega zgodność ocen z jakością pracy, kompletność recenzji i ich aspekt oceny. W przypadku

odnotowania uchybień dyrekcja rozmawia z pracownikiem, który się ich dopuścił, próbując ustalić źródło niewłaściwej realizacji zadań dydaktycznych i możliwe działania naprawcze, które są następnie zalecane do realizacji. W odniesieniu do prac z roku akademickiego 2022/2023 w wylosowanej próbie znalazła się jedna praca, do której zgłoszono zastrzeżenia. Aktualnie trwa analiza prac dyplomowych z roku akademickiego 2023/24.

Jakości kształcenia służy także realizacja ewaluacji doskonalącej oraz hospitacji zajęć. Ewaluacja doskonaląca oznacza udział w zajęciach o dużym doświadczeniu dydaktycznym i obserwację jej pracy przez osobę doskonalącą swój warsztat dydaktyczny, w szczególności przez osoby nowozatrudnione. Hospitacja związana jest z kontrolą jakości pracy przez osobę z doświadczeniem dydaktycznym. Stosuje się ją w szczególności do osób nowozatrudnionych albo gdy nauczyciel został oceniony negatywnie w toku oceny okresowej lub gdy dyrektor kierunku dostrzega krytyczne uwagi w ankietach oceny pracy dydaktycznej nauczyciela. W roku akademickim 2022/2023 przeprowadzono pięć hospitacji/ewaluacji doskonalących, rok wcześniej osiem, natomiast w ostatnim roku tylko dwie. W roku bieżącym zaplanowano 11 ewaluacji doskonalących i 13 hospitacji.

10.6. Badanie jakości obsługi administracyjnej

Badanie poziomu obsługi administracyjnej studiujących jest ujęte w procedurach SZJK dla WNS. Dyrekcja kierunku gromadzi opinie studiujących na temat obsługi administracyjnej, przedstawiane w trakcie spotkań ze studiującymi, które odbywają się 2 razy w roku. W miarę możliwości dyrekcja podejmuje kroki zaradcze lub przekazuje odpowiednie informacje dziekan.

Badanie ankietowe poziomu obsługi administracyjnej studiujących jest prowadzone na poziomie ogólnouczelnianym w UŚ i nie podlega wdrażaniu na poziomie kierunków. W grudniu 2024 zrealizowano pilotażowe badania obsługi administracyjnej, tj. dziekanatów wydziału. Na kwiecień 2025 roku planowane jest pilotażowe badanie ankietowe za pomocą arkusza MS Forms i analiza zebranych wyników w maju 2025. Badanie będzie miało na celu wykrycie obszarów/aspektów problemowych.

10.7. Ewaluacja systemu zapewniania jakości

Dyrekcja kierunku we współpracy z Radą dydaktyczną kierunku i pełnomocnik dziekan ds. jakości kształcenia i akredytacji podejmuje okresową analizę stopnia realizacji i skuteczności procedur określonych w SZJK, odnosząc się przede wszystkim do głosów osób studiujących i pracowników.

Większość procedur spełnia swoje zadanie i pozwala wykryć zjawiska niepożądane. Dzięki ich zastosowaniu w przeszłości podjęto działania wobec kilku osób, które nie realizowały w pełni standardów dydaktyki. Wprowadzono także kilka zmian organizacyjnych. Niektóre zmiany wymagają dłuższego czasu, tym bardziej, że ostatnie dwa lata związane były z wdrażaniem nowego programu, co stawiało nowe wyzwania i ograniczenia.

Program studiów i jego realizacja są także analizowane podczas spotkań dyrekcji z pracownikami, realizującymi zajęcia na kierunku. Spotkania takie odbywają się co najmniej co semestr.

10.8. Samoocena spełnienia kryterium

Jak pokazuje powyższa analiza Uniwersytet Śląski ma wypracowany szereg procedur, które pozwalają na kontrolę realizacji procesu dydaktycznego i procedury te są wdrażane na kierunku psychologia.

Akty prawne Uniwersytetu precyzyjnie wskazują osoby odpowiedzialne za nadzór merytoryczny, organizacyjny i administracyjny nad kierunkiem oraz zakres ich kompetencji. Wskazane są także procedury zapewniania jakości kształcenia i osoby za nie odpowiedzialne. Duża część zadań w tym zakresie powierzona jest dyrekcji kierunku, we współpracy z prodziekan ds. studenckich i kształcenia, która sprawuje też funkcje kontrolne i rozstrzygające. Rolę wspierającą pełni Rada kierunku i pełnomocnik dziekan ds. jakości kształcenia i akredytacji. W kompetencji rektora jest tworzenie studiów na określonym kierunku, poziomie i profilu, a senat uchwała regulamin studiów, ustala

program studiów, określa sposób potwierdzania efektów uczenia się. Procedury w tym względzie są jasno określone, a program psychologii został wprowadzony z ich zachowaniem.

Przyjęcie na studia odbywa się w oparciu o jasno określone warunki i procedury.

Program studiów i realizacja procesu dydaktycznego są systematycznie oceniane. Przedmiotem takiej analizy są wszystkie istotne elementy programu, w tym metody kształcenia, metody weryfikacji efektów uczenia się, praktyki zawodowe itd. Metody oceny są miarodajne, wiarygodne i pozwalają na uzyskanie trafnego obrazu kluczowych aspektów działań dydaktycznych, w tym między innymi prac dyplomowych, egzaminów i zaliczeń, warunków studiowania i wsparcia ze strony uczelni, realizacji praktyk. W ocenie biorą udział zarówno interesariusze wewnętrzni, jak i zewnętrzni, a wnioski są wykorzystywane do doskonalenia programu. Zastosowane procedury i metody pozwalają zidentyfikować zaistniałe problemy. Obecnie jako problemy do rozwiązania wskazać można np. konieczność zintensyfikowania hospitacji, rozwoju oferty zajęć w języku angielskim i współpracy z profesorami wizytującymi, optymalizacji sylabusów i usprawnienia organizacji zapisów na moduły wspierające kształcenie kierunkowe. Przykładami świeżych spraw już rozwiązanych są zaplanowanie egzaminu z psychometrii w formie stacjonarnej i zaplanowanie zapisów na moduły wybieralne na przełom kwietnia i maja.

Jakość kształcenia jest systematycznie poddawana ocenie prodziekan ds. studenckich i kształcenia oraz pełnomocnik ds. jakości kształcenia i akredytacji.

10.9. Dobre praktyki

- systematycznie realizowany proces weryfikacji jakości kształcenia w ramach Procedur Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia dla kierunków studiów organizowanych przez Wydział Nauk Społecznych, obejmujący zróżnicowane źródła informacji, odnoszące się do wielu aspektów procesu dydaktycznego;
- systematyczne i częste spotkania ze studentkami i studentami oraz publikowanie notatek ze spotkań comiesięcznych;
- włączanie członków zespołu pełnomocników ds. jakości kształcenia i akredytacji do weryfikacji programu studiów na etapie tworzenia oraz do systematycznego sprawdzania realizacji procedur projakościowych.

Zalecenia dotyczące kryterium 10 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 10 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.	BRAK	NIE DOTYCZY

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 10:

.....

Część II. Perspektywy rozwoju kierunku studiów

Analiza SWOT programu studiów na ocenianym kierunku i jego realizacji, z uwzględnieniem szczegółowych kryteriów oceny programowej

	POZYTYWNE	NEGATYWNE
Czynniki wewnętrzne	<p>Wykwalifikowana kadra z ogromną motywacją do podnoszenia kwalifikacji, zarówno dydaktycznych, jak i badawczych.</p> <p>Duża aktywność naukowa i aplikacyjna studiujących.</p> <p>Dostosowanie programu kształcenia do zmieniających się warunków społecznych, w tym standardów EuroPsy oraz przygotowania do pracy nauczyciela psychologa.</p> <p>Widzialność psychologii UŚ w otoczeniu zewnętrznym – projekt Widzialna Psychologia, seanse filmowe, Festiwal Nauki.</p> <p>Udział w projekcie SPACES, pozwalającym na pogłębiony rozwój umiejętności społecznych studiujących.</p>	<p>Stosunkowo niewysokie zarobki kadry.</p> <p>Mała aktywność studentów w podejmowaniu wyjazdów zagranicznych.</p> <p>Ograniczona baza lokalowa.</p>
Czynniki zewnętrzne	<p>Zwiększające się możliwości nawiązywania współpracy międzynarodowej.</p> <p>Rosnąca świadomość społeczna roli psychologa i otwartość na korzystanie z pomocy psychologicznej.</p> <p>Zainteresowanie współpracą ze strony instytucji z otoczenia społeczno-gospodarczego.</p>	<p>Konkurencja ze strony szkół prywatnych w regionie.</p> <p>Trudności w pozyskaniu nowych pracowników o odpowiednich kwalifikacjach naukowych i dydaktycznych.</p> <p>Brak finalizacji prac nad nową ustawą o zawodzie psychologa.</p>

(Pieczęć uczelni)

.....

(podpis Dziekana/Kierownika jednostki)

.....

(podpis Rektora)

Katowice, dnia 7 stycznia 2025 r.

Część III. Załączniki

Załącznik nr 1. Zestawienia dotyczące ocenianego kierunku studiów

Tabela 10.9.11. Liczba studentów ocenianego kierunku²

Poziom studiów	Rok studiów	Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
		Dane sprzed 3 lat	Bieżący rok akademicki	Dane sprzed 3 lat	Bieżący rok akademicki
I stopnia	I	x	x	x	x
	II	x	x	x	x
	III	x	x	x	x
	IV	x	x	x	x
II stopnia	I	x	x	x	x
	II	x	x	x	x
jednolite studia magisterskie	I	135	135	75	x
	II	101	137	45	x
	III	96	139	45	x
	IV	136	97	47	41
	V	124	90	50	37
	VI	x	x	x	x
Razem:		592	598	262	78

² Należy podać liczbę studentów ocenianego kierunku, z podziałem na poziomy, lata i formy studiów (z uwzględnieniem tylko tych poziomów i form studiów, które są prowadzone na ocenianym kierunku).

Tabela 10.9.12. Liczba absolwentów ocenianego kierunku w ostatnich trzech latach poprzedzających rok przeprowadzenia oceny

Poziom studiów	Rok ukończenia	Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
		Liczba studentów, którzy rozpoczęli cykl kształcenia kończący się w danym roku	Liczba absolwentów w danym roku	Liczba studentów, którzy rozpoczęli cykl kształcenia kończący się w danym roku	Liczba absolwentów w danym roku
I stopnia	...	x	x	x	
	...	x	x	x	x
	...	x	x	x	x
II stopnia	...	x	x	x	x
	...	x	x	x	x
	...	x	x	x	x
jednolite studia magisterskie	2021/2022	192	121	96	40
	2022/2023	179	122	83	50
	2023/2024	137	94	66	44
Razem:		508	337	245	134

Tabela 3. Wskaźniki dotyczące programu studiów na ocenianym kierunku studiów, poziomie i profilu określone w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (Dz.U. 2018 poz. 1861)².

Nazwa wskaźnika	Liczba punktów ECTS/Liczba godzin	
Liczba semestrów i punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na ocenianym kierunku na danym poziomie	10 semestrów 300 ECTS	
Łączna liczba godzin zajęć	2860 plus 200 praktyk	Stacjonarne program W3-SMPS19.2023
	2920 z praktykami	Stacjonarne program W3-SMPS19.2021
	2920	Stacjonarne program 06-

		SMPS12.2019
	2185	niestacjonarne program W3- NMPS19.2021
	2185	program 06- NMPS12.2019
Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia	159	Stacjonarne program W3- SMPS19.2023
	159	Stacjonarne program W3- SMPS19.2021
	159	Stacjonarne program 06- SMPS12.2019
	131	niestacjonarne program W3- NMPS19.2021
	131	program 06- NMPS12.2019
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów	157	Stacjonarne program W3- SMPS19.2023
	227	Stacjonarne program W3- SMPS19.2021
	225	Stacjonarne program 06- SMPS12.2019
	225	niestacjonarne program W3- NMPS19.2021
	225	program 06- NMPS12.2019
Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych w przypadku kierunków studiów przyporządkowanych do dyscyplin w ramach dziedzin innych niż odpowiednio nauki humanistyczne lub nauki społeczne	6	Stacjonarne program W3- SMPS19.2023
	8	Stacjonarne program W3- SMPS19.2021
	8	Stacjonarne program 06- SMPS12.2019
	8	niestacjonarne

		program W3-NMPS19.2021
	8	program 06-NMPS12.2019
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom do wyboru,	108	Stacjonarne program W3-SMPS19.2023
	123	Stacjonarne program W3-SMPS19.2021
	123	Stacjonarne program 06-SMPS12.2019
	123	niestacjonarne program W3-NMPS19.2021
	123	program 06-NMPS12.2019
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana praktykom zawodowym (jeżeli program kształcenia na tych studiach przewiduje praktyki)	9	Stacjonarne program W3-SMPS19.2023
	8	Stacjonarne program W3-SMPS19.2021
	8	Stacjonarne program 06-SMPS12.2019
	8	niestacjonarne program W3-NMPS19.2021
	8	program 06-NMPS12.2019
Wymiar praktyk zawodowych (jeżeli program kształcenia na tych studiach przewiduje praktyki)	200	Stacjonarne program W3-SMPS19.2023
	160	Stacjonarne program W3-SMPS19.2021
	160	Stacjonarne program 06-SMPS12.2019
	160	niestacjonarne program W3-NMPS19.2021

	160	program 06-NMPS12.2019
W przypadku stacjonarnych studiów pierwszego stopnia i jednolitych studiów magisterskich liczba godzin zajęć z wychowania fizycznego.	60	Stacjonarne program W3-SMPS19.2023
	60	Stacjonarne program W3-SMPS19.2021
	60	Stacjonarne program 06-SMPS12.2019
	Brak wychowania fizycznego w programie	niestacjonarne program W3-NMPS19.2021
	Brak wychowania fizycznego w programie	program 06-NMPS12.2019

W przypadku prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość:		
1. łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach stacjonarnych/ łączna liczba godzin zajęć na studiach stacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.	Rok akademicki 2023/24 Liczba godzin zdalnych 435	Rok akademicki 2024/25 semestr zimowy Liczba godzin zdalnych 150
2. łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach niestacjonarnych/ łączna liczba godzin zajęć na studiach niestacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.	Rok akademicki 2023/24 Liczba godzin zdalnych 150	Rok akademicki 2024/25 Liczba godzin zdalnych 60

Tabela 10.9.13. Zajęcia lub grupy zajęć związane z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów³

STUDIA STACJONARNE			
Nazwa zajęć/grupy zajęć	Forma/formy zajęć	Łączna liczba godzin zajęć stacjonarne/niestacjonarne	Liczba punktów ECTS
Etyka zawodu psychologa	wykład	30	3
Metodologia badań psychologicznych	wykład i ćwiczenia	60	6
Emocje i motywacja	wykład i ćwiczenia	60	5
Metody jakościowe w psychologii	ćwiczenia	30	4
Psychologia rozwoju dzieci i młodzieży	wykład i ćwiczenia	60	5
Psychologia rozwoju człowieka dorosłego	wykład i ćwiczenia	60	6
Psychologia różnic indywidualnych	wykład i ćwiczenia	60	6
Statystyka 1	wykład i laboratorium	60	5
Elementy psychologii biznesu i kariery	wykład i ćwiczenia	45	4
Elementy psychologii klinicznej dziecka i rodziny	wykład i ćwiczenia	45	4
Psychometria	wykład i laboratorium	60	8
Fakultet I	ćwiczenia	30	2
Spółeczna psychologia stosowana	wykład i ćwiczenia	60	5
Wybrane metody diagnozy psychologicznej	ćwiczenia	30	3
Diagnoza psychologiczna	wykład i ćwiczenia	60	8
Etyka zawodu psychologa	wykład i ćwiczenia	30	4
Metodologia badań psychologicznych 2	wykład	30	4
Pomoc	wykład i ćwiczenia	60	8

³ Tabelę należy wypełnić odrębnie dla każdego z poziomów studiów i każdej z form studiów podlegających ocenie.

psychologiczna			
Seminarium magisterskie - semestr 1	seminarium	45	4
Ścieżka specjalizacyjna_M05	ćwiczenia	60	6
Seminarium magisterskie - semestr 2	seminarium	45	4
Ścieżka specjalizacyjna_M07	wykład	60	6
Zaawansowana analiza danych	wykład i ćwiczenia	60	7
Fakultet III	ćwiczenia	30	2
Seminarium magisterskie - semestr 3	seminarium	45	8
Fakultet IV	wykład	30	4
Fakultet V	wykład i ćwiczenia	60	7
Fakultet VI	ćwiczenia	30	4
Seminarium magisterskie - semestr 4	seminarium	45	15
Razem:		1380	157

STUDIA NIESTACJONARNE			
Nazwa zajęć/grupy zajęć	Forma/formy zajęć	Łączna liczba godzin zajęć stacjonarne/niestacjonarne	Liczba punktów ECTS
Metodologia badań psychologicznych 2	wykład	30	4
Pomoc psychologiczna	wykład i ćwiczenia	60	8
Seminarium magisterskie - semestr 1	seminarium	30	4
Ścieżka specjalizacyjna_M05	ćwiczenia	60	6
Seminarium magisterskie - semestr 2	seminarium	30	4
Ścieżka specjalizacyjna_M07	wykład	30	6
Zaawansowana	wykład i ćwiczenia	45	7

analiza danych			
Fakultet III	ćwiczenia	15	2
Seminarium magisterskie - semestr 3	seminarium	30	8
Fakultet IV	wykład	15	4
Fakultet V	wykład i ćwiczenia	30	7
Fakultet VI	ćwiczenia	15	4
Seminarium magisterskie - semestr 4	seminarium	30	15
Razem:		420	79

Tabela 10.9.14. Zajęcia lub grupy zajęć służące zdobywaniu przez studentów kompetencji inżynierskich/ Zajęcia lub grupy zajęć przygotowujące studentów do wykonywania zawodu nauczyciela⁴

Nazwa zajęć/grupy zajęć	Forma/formy zajęć	Łączna liczba godzin zajęć stacjonarne/niestacjonarne	Liczba punktów ECTS	Stopień/tytuł, imię i nazwisko nauczyciela akademickiego lub innej osoby prowadzącej zajęcia ⁵
Razem:				

UWAGA!

Zajęcia przygotowujące do wykonywania zawodu nauczyciela psychologa będą realizowane w ramach programu studiów od roku akademickiego 2026/27. Obecnie studenci mają możliwość przygotowania do wykonywania zawodu nauczyciela psychologa w trakcie dodatkowych, odpłatnych zajęć, realizowanych w ramach inicjatywy Uniwersytet Otwarty <https://uniwersytetotwarty.us.edu.pl/blok-ksztalcenia-nauczycielskiego/o-nas/>

⁴ Tabelę należy wypełnić odrębnie dla każdego z poziomów studiów i każdej z form studiów podlegających ocenie, w przypadku, gdy absolwenci ocenianego kierunku uzyskują tytuł zawodowy inżyniera/magistra inżyniera lub w przypadku studiów uwzględniających przygotowanie do wykonywania zawodu nauczyciela.

⁵ Podanie nazwiska osoby prowadzącej nie dotyczy kierunku pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna oraz kierunku pedagogika specjalna przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela pedagoga specjalnego.

Tabela 6. Informacja o programach studiów/zajęciach lub grupach zajęć prowadzonych w językach obcych⁶

Nazwa programu/zajęć/grupy zajęć	Forma realizacji	Semestr	Forma studiów	Język wykładowy	Liczba studentów (w tym niebędących obywatelami polskimi)
Forensic Psychology	Hybrydowo	zimowy	stacjonarne	angielski	10
Artificial intelligence as part of the workshop of a future psychologist	Hybrydowo	zimowy	stacjonarne	angielski	8
Cognitive-Behavioral Therapy: Practical Introduction	Online	zimowy	stacjonarne	angielski	11
Extreme Psychology. People's behaviour in extreme situations and environments	Face to face	zimowy	stacjonarne	angielski	11
Prevention and psychocorrection of behavioral disorders of children and adolescents	Face to face	zimowy	stacjonarne	angielski	9
Qualitative Psychology	Hybrydowo	letni	stacjonarne	angielski	?
Psychology of Child and Adolescent Development	Face to face	letni	stacjonarne	angielski	?
Psychology of movies	Face to face	letni	stacjonarne	angielski	?
Rok akademicki 2023/20234					
Psychology of Games	Hybrydowo	zimowy	stacjonarne	angielski	8
Psychology of movies	Face to face	zimowy	stacjonarne	angielski	9
Evolutionary Psychology	Face to face	zimowy	stacjonarne	angielski	6
Forensic Psychology	Hybrydowo	zimowy	stacjonarne	angielski	5
Qualitative Methods in Psychology	Hybrydowo	zimowy	stacjonarne	angielski	3

⁶ Tabelę należy wypełnić odrębnie dla każdego z poziomów studiów i każdej z form studiów podlegających ocenie. Jeżeli wszystkie zajęcia prowadzone są w języku obcym należy w tabeli zamieścić jedynie taką informację.

Prevention and psychocorrection of behavioral disorders of children and adolescents	Face to face	zimowy	stacjonarne	angielski	10
Extreme Psychology. People's behaviour in extreme situations and environments	Face to face	letni	stacjonarne	angielski	9
Clinical psychology of children and adolescents	Face to face	letni	stacjonarne	angielski	9
Psychology of Qualitative Reaserch	Hybrydowo	letni	stacjonarne	angielski	14
Critical Thinking Skills	Hybrydowo	letni	stacjonarne	angielski	8
Public Relations	Hybrydowo	letni	stacjonarne	angielski	0

Załącznik nr 2. Wykaz materiałów uzupełniających

1.2. Cz. I. Dokumenty, które należy dołączyć do raportu samooceny (wyłącznie w formie elektronicznej)

1. Program studiów dla kierunku studiów, profilu i poziomu opisany zgodnie z art. 67 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. poz. 1668 z późn. zm.) oraz § 3-4 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (Dz. U. poz. 1861 z późn. zm.). **ZAŁĄCZNIK z_1_program**
2. Obsadę zajęć na kierunku, poziomie i profilu w roku akademickim, w którym przeprowadzana jest ocena. **ZAŁĄCZNIK z_2_obsadaZajec**
3. Harmonogram zajęć na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych, obowiązujący w semestrze roku akademickiego, w którym przeprowadzana jest ocena, dla każdego z poziomów studiów. **ZAŁĄCZNIK z_3_harmonogram**
4. Charakterystykę nauczycieli akademickich oraz innych osób prowadzących zajęcia lub grupy zajęć wykazane w tabeli 4, tabeli 5 (jeśli dotyczy ocenianego kierunku) oraz opiekunów prac dyplomowych (jeśli dotyczy ocenianego kierunku), a w przypadku kierunku lekarskiego także nauczycieli akademickich oraz inne osoby prowadzące zajęcia z zakresu nauk klinicznych, sporządzoną wg następującego wzoru: **ZAŁĄCZNIK z_4_nauczyciele**

Imię i nazwisko:
Tytuł naukowy/dziedzina, stopień naukowy/dziedzina oraz dyscyplina, tytuł zawodowy (w przypadku tytułu zawodowego lekarza – specjalizacja), rok uzyskania tytułu/stopnia naukowego/tytułu zawodowego:
Wykaz zajęć/grup zajęć i godzin zajęć prowadzonych na ocenianym kierunku przez nauczyciela akademickiego lub inną osobę w roku akademickim, w którym przeprowadzana jest ocena.
Charakterystyka dorobku naukowego ze wskazaniem dziedzin nauki/sztuki oraz dyscypliny/dyscyplin naukowych/artystycznych, w której/których dorobek się mieści (do 600 znaków) oraz wykaz co najwyżej 10 najważniejszych osiągnięć naukowych/artystycznych ze szczególnym uwzględnieniem ostatnich 6 lat, wraz ze wskazaniem dat uzyskania (publikacji naukowych/osiągnięć artystycznych, patentów i praw ochronnych, zrealizowanych projektów badawczych, nagród krajowych/międzynarodowych za osiągnięcia naukowe/artystyczne), ze szczególnym uwzględnieniem osiągnięć odnoszących się do ocenianego kierunku i prowadzonych na nim zajęć.
Charakterystyka doświadczenia i dorobku dydaktycznego (do 600 znaków) oraz wykaz co najwyżej 10 najważniejszych osiągnięć dydaktycznych ze szczególnym uwzględnieniem ostatnich 6 lat, wraz z wskazaniem dat uzyskania (np. autorstwo podręczników/materiałów dydaktycznych, wdrożone innowacje dydaktyczne, nagrody uzyskane przez studentów, nad którymi nauczyciel akademicki sprawował opiekę naukową/artystyczną, opieka nad beneficjentem Diamentowego Grantu, uruchomienie nowego kierunku studiów/specjalności/zajęć/grupy zajęć, opieka nad kołem naukowym, prowadzenie zajęć w języku obcym, w tym w uczelni zagranicznej, np. w ramach mobilności nauczycieli akademickich).

Opis doświadczenia zawodowego w powiązaniu z celami kształcenia, efektami uczenia się zakładanymi dla ocenianego kierunku oraz treściami programowymi (jeśli dotyczy).

5. Charakterystyka wyposażenia sal wykładowych, pracowni, laboratoriów i innych obiektów, w których odbywają się zajęcia związane z kształceniem na ocenianym kierunku, a także informacja o bibliotece i dostępnych zasobach bibliotecznych i informacyjnych. **ZAŁĄCZNIKI z_5a_sale i z_5b_biblioLab**
6. Wykaz tematów prac dyplomowych uporządkowany według lat, z podziałem na poziomy oraz formy studiów; wykaz można przygotować według przykładowego wzoru: **ZAŁĄCZNIK z_6_praceDypl**

Studia stacjonarne pierwszego stopnia (jeśli dotyczy)⁷

Nr albumu	Tytuł pracy dyplomowej	Rok	Tytuł/stopień naukowy, imię i nazwisko opiekuna	Tytuł/stopień naukowy, imię i nazwisko recenzenta	Ocena pracy	Ocena egzaminu dyplomowego	Ocena na dyplomie

Studia niestacjonarne pierwszego stopnia (jeśli dotyczy)

Nr albumu	Tytuł pracy dyplomowej	Rok	Tytuł/stopień naukowy, imię i nazwisko opiekuna	Tytuł/stopień naukowy, imię i nazwisko recenzenta	Ocena pracy	Ocena egzaminu dyplomowego	Ocena na dyplomie

Studia stacjonarne drugiego stopnia (jeśli dotyczy)

⁷ Należy uwzględnić prace dyplomowe ze wszystkich poziomów i form studiów na ocenianym kierunku z ostatnich dwóch lat poprzedzających rok, w którym przeprowadzana jest ocena. W przypadku, gdy łączna liczba absolwentów z ostatnich dwóch lat przekracza 100 – należy uwzględnić prace dyplomowe ze wszystkich poziomów i form studiów na ocenianym kierunku z ostatniego roku poprzedzającego rok, w którym przeprowadzana jest ocena.

Nr albumu	Tytuł pracy dyplomowej	Rok	Tytuł/stopień naukowy, imię i nazwisko opiekuna	Tytuł/stopień naukowy, imię i nazwisko recenzenta	Ocena pracy	Ocena egzaminu dyplomowego	Ocena na dyplomie

Studia niestacjonarne drugiego stopnia (jeśli dotyczy)

Nr albumu	Tytuł pracy dyplomowej	Rok	Tytuł/stopień naukowy, imię i nazwisko opiekuna	Tytuł/stopień naukowy, imię i nazwisko recenzenta	Ocena pracy	Ocena egzaminu dyplomowego	Ocena na dyplomie

Studia stacjonarne jednolite magisterskie (jeśli dotyczy)

Nr albumu	Tytuł pracy dyplomowej	Rok	Tytuł/stopień naukowy, imię i nazwisko opiekuna	Tytuł/stopień naukowy, imię i nazwisko recenzenta	Ocena pracy	Ocena egzaminu dyplomowego	Ocena na dyplomie

Studia niestacjonarne jednolite magisterskie (jeśli dotyczy)

Nr albumu	Tytuł pracy dyplomowej	Rok	Tytuł/stopień naukowy, imię i nazwisko opiekuna	Tytuł/stopień naukowy, imię i nazwisko recenzenta	Ocena pracy	Ocena egzaminu dyplomowego	Ocena na dyplomie

7. Akceptowalnymi formatami są: .doc, .docx, .gif, .png, .jpg (jpeg), .odt, .ods, .pdf, .rtf, .ppt, .pptx, .odp, .txt, .xls, .xlsx, .xml.
8. Nazwy plików nie mogą być dłuższe niż 15 znaków i nie mogą zawierać następujących znaków: ~ "# % & *: <>? / \ { | }&%"# (spacje wiodące i końcowe w nazwach plików lub folderów również nie są dozwolone).
9. Pliki lub foldery nie mogą być skompresowane.

1.3. Cz. II. Materiały, które należy przygotować do wglądu podczas wizytacji, w tym dodatkowe wskazane przez zespół oceniający PKA, po zapoznaniu się zespołu z raportem samooceny

1. Wskazane przez zespół oceniający prace egzaminacyjne, pisemne prace etapowe, projekty zrealizowane przez studentów, prace artystyczne z zajęć kierunkowych (z ostatnich dwóch semestrów poprzedzających wizytację).
2. Struktura ocen z egzaminów/zaliczeń ze wskazanych przez zespół oceniający zajęć i sesji egzaminacyjnych (z ostatnich dwóch semestrów poprzedzających wizytację).
3. Dokumentacja dotycząca procesu dyplomowania absolwentów wskazanych przez zespół oceniający. Dokumentacja powinna uwzględniać pracę dyplomową, suplement do dyplomu, recenzje pracy dyplomowej, protokół egzaminu dyplomowego.
4. Dokumenty dotyczące organizacji, przebiegu i zaliczania praktyk zawodowych, jeśli praktyki zawodowe są uwzględnione w programie studiów na ocenianym kierunku.
5. Charakterystyka profilu działalności instytucji, z którymi jednostka współpracuje w realizacji programu studiów, a w szczególności tych, w których studenci odbywają praktyki zawodowe, jeśli praktyki zawodowe są uwzględnione w programie studiów na ocenianym kierunku (w formie elektronicznej).
6. Wykaz najważniejszych osiągnięć naukowych/artystycznych (publikacji, patentów, praw ochronnych, realizowanych projektów badawczych), których autorami/twórcami/realizatorami lub współautorami/współtwórcami/współrealizatorami są studenci ocenianego kierunku, a także zestawienie ich osiągnięć w krajowych i międzynarodowych programach stypendialnych, krajowych i międzynarodowych i konkursach/wystawach/festiwalach/zawodach sportowych z ostatnich 5 lat poprzedzających rok, w którym prowadzona jest wizytacja (w formie elektronicznej).
7. Informacja o zasadach rozwiązywania konfliktów, a także reagowania na przypadki zagrożenia lub naruszenia bezpieczeństwa, jak również wszelkich form dyskryminacji i przemocy wobec członków kadry prowadzącej kształcenie i studentów oraz sposobach pomocy jej ofiarom.
8. Informacja o ocenach/akredytacjach kierunku dokonanych przez instytucje zagraniczne lub inne instytucje krajowe oraz opis działań naprawczych i doskonalących podjętych w odpowiedzi na zalecenia tych instytucji (w formie elektronicznej).

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Standard jakości kształcenia 1.1

Koncepcja i cele kształcenia są zgodne ze strategią uczelni, mieszczą się w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których kierunek jest przyporządkowany, są powiązane z działalnością naukową prowadzoną w uczelni w tej dyscyplinie lub dyscyplinach oraz zorientowane na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym w szczególności zawodowego rynku pracy.

Standard jakości kształcenia 1.2

Efekty uczenia się są zgodne z koncepcją i celami kształcenia oraz dyscypliną lub dyscyplinami, do których jest przyporządkowany kierunek, opisują, w sposób trafny, specyficzny, realistyczny i pozwalający na stworzenie systemu weryfikacji, wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne osiągnięte przez studentów, a także odpowiadają właściwemu poziomowi Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz profilowi ogólnoakademickiemu.

Standard jakości kształcenia 1.2a

Efekty uczenia się w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy, zawierają pełny zakres ogólnych i szczegółowych efektów uczenia się zawartych w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 1.2b

Efekty uczenia się w przypadku kierunków studiów kończących się uzyskaniem tytułu zawodowego inżyniera lub magistra inżyniera zawierają pełny zakres efektów, umożliwiających uzyskanie kompetencji inżynierskich, zawartych w charakterystykach drugiego stopnia określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 7 ust. 3 ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (Dz. U. z 2018 r. poz. 2153 i 2245).

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

Standard jakości kształcenia 2.1

Treści programowe są zgodne z efektami uczenia się oraz uwzględniają w szczególności aktualny stan wiedzy i metodyki badań w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których jest przyporządkowany kierunek, jak również wyniki działalności naukowej uczelni w tej dyscyplinie lub dyscyplinach.

Standard jakości kształcenia 2.1a

Treści programowe w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy obejmują pełny zakres treści programowych zawartych w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 2.2

Harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, a także liczba semestrów, liczba godzin zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób

prowadzących zajęcia i szacowany nakład pracy studentów mierzony liczbą punktów ECTS, umożliwiają studentom osiągnięcie wszystkich efektów uczenia się.

Standard jakości kształcenia 2.2a

Harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, a także liczba semestrów, liczba godzin zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i szacowany nakład pracy studentów mierzony liczbą punktów ECTS w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 2.3

Metody kształcenia są zorientowane na studentów, motywują ich do aktywnego udziału w procesie nauczania i uczenia się oraz umożliwiają studentom osiągnięcie efektów uczenia się, w tym w szczególności umożliwiają przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności.

Standard jakości kształcenia 2.4

Jeśli w programie studiów uwzględnione są praktyki zawodowe, ich program, organizacja i nadzór nad realizacją, dobór miejsc odbywania oraz środowisko, w którym mają miejsce, w tym infrastruktura, a także kompetencje opiekunów zapewniają prawidłową realizację praktyk oraz osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w szczególności tych, które są związane z nabywaniem kompetencji badawczych.

Standard jakości kształcenia 2.4a

Program praktyk zawodowych, organizacja i nadzór nad ich realizacją, dobór miejsc odbywania oraz środowisko, w którym mają miejsce, w tym infrastruktura, a także kompetencje opiekunów, w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 2.5

Organizacja procesu nauczania zapewnia efektywne wykorzystanie czasu przeznaczonego na nauczanie i uczenie się oraz weryfikację i ocenę efektów uczenia się.

Standard jakości kształcenia 2.5a

Organizacja procesu nauczania i uczenia się w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy jest zgodna z regułami i wymaganiami w zakresie sposobu organizacji kształcenia zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

Standard jakości kształcenia 3.1

Stosowane są formalnie przyjęte i opublikowane, spójne i przejrzyste warunki przyjęcia kandydatów na studia, umożliwiające właściwy dobór kandydatów, zasady progresji studentów i zaliczania poszczególnych semestrów i lat studiów, w tym dyplomowania, uznawania efektów i okresów uczenia się oraz kwalifikacji uzyskanych w szkolnictwie wyższym, a także potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych w procesie uczenia się poza systemem studiów.

Standard jakości kształcenia 3.2

System weryfikacji efektów uczenia się umożliwia monitorowanie postępów w uczeniu się oraz rzetelną i wiarygodną ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, a stosowane metody weryfikacji i oceny są zorientowane na studenta, umożliwiają uzyskanie informacji zwrotnej o stopniu osiągnięcia efektów uczenia się oraz motywują studentów do aktywnego udziału w procesie nauczania i uczenia się, jak również pozwalają na sprawdzenie i ocenę wszystkich efektów uczenia się, w tym w szczególności przygotowania do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności.

Standard jakości kształcenia 3.2a

Metody weryfikacji efektów uczenia się w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy, są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 3.3

Prace etapowe i egzaminacyjne, projekty studenckie, dzienniki praktyk (o ile praktyki są uwzględnione w programie studiów), prace dyplomowe, studenckie osiągnięcia naukowe/artystyczne lub inne związane z kierunkiem studiów, jak również udokumentowana pozycja absolwentów na rynku pracy lub ich dalsza edukacja potwierdzają osiągnięcie efektów uczenia się.

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Standard jakości kształcenia 4.1

Kompetencje i doświadczenie, kwalifikacje oraz liczba nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia ze studentami zapewniają prawidłową realizację zajęć oraz osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się.

Standard jakości kształcenia 4.1a

Kompetencje i doświadczenie oraz kwalifikacje nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia ze studentami w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 4.2

Polityka kadrowa zapewnia dobór nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia, oparty o transparentne zasady i umożliwiający prawidłową realizację zajęć, uwzględnia systematyczną ocenę kadry prowadzącej kształcenie, przeprowadzaną z udziałem studentów, której wyniki są wykorzystywane w doskonaleniu kadry, a także stwarza warunki stymulujące kadre do ustawicznego rozwoju.

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Standard jakości kształcenia 5.1

Infrastruktura dydaktyczna, naukowa, biblioteczna i informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, środki i pomoce dydaktyczne, zasoby biblioteczne, informacyjne, edukacyjne oraz aparatura badawcza, a także infrastruktura innych podmiotów, w których odbywają się zajęcia są nowoczesne, umożliwiają prawidłową realizację zajęć i osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w tym przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności, jak również są dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnością, w sposób zapewniający tym osobom pełny udział w kształceniu i prowadzeniu działalności naukowej.

Standard jakości kształcenia 5.1a

Infrastruktura dydaktyczna i naukowa uczelni, a także infrastruktura innych podmiotów, w których odbywają się zajęcia w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 5.2

Infrastruktura dydaktyczna, naukowa, biblioteczna i informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, środki i pomoce dydaktyczne, zasoby biblioteczne, informacyjne, edukacyjne oraz aparatura badawcza podlegają systematycznym przeglądom, w których uczestniczą studenci, a wyniki tych przeglądów są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Standard jakości kształcenia 6.1

Prowadzona jest współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym, w tym z pracodawcami, w konstruowaniu programu studiów, jego realizacji oraz doskonaleniu.

Standard jakości kształcenia 6.2

Relacje z otoczeniem społeczno-gospodarczym w odniesieniu do programu studiów i wpływ tego otoczenia na program i jego realizację podlegają systematycznym ocenom, z udziałem studentów, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Standard jakości kształcenia 7.1

Zostały stworzone warunki sprzyjające umiędzynarodowieniu kształcenia na kierunku, zgodnie z przyjętą koncepcją kształcenia, to jest nauczyciele akademicki są przygotowani do nauczania, a studenci do uczenia się w językach obcych, wspierana jest międzynarodowa mobilność studentów i nauczycieli akademickich, a także tworzona jest oferta kształcenia w językach obcych, co skutkuje systematycznym podnoszeniem stopnia umiędzynarodowienia i wymiany studentów i kadry.

Standard jakości kształcenia 7.2

Umiędzynarodowienie kształcenia podlega systematycznym ocenom, z udziałem studentów, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Standard jakości kształcenia 8.1

Wsparcie studentów w procesie uczenia się jest wszechstronne, przybiera różne formy, adekwatne do efektów uczenia się, uwzględnia zróżnicowane potrzeby studentów, sprzyja rozwojowi naukowemu, społecznemu i zawodowemu studentów poprzez zapewnienie dostępności nauczycieli akademickich, pomoc w procesie uczenia się i osiągnięciu efektów uczenia się oraz w przygotowaniu do prowadzenia działalności naukowej lub udziału w tej działalności, motywuje studentów do osiągnięcia bardzo dobrych wyników uczenia się, jak również zapewnia kompetentną pomoc pracowników administracyjnych w rozwiązywaniu spraw studenckich.

Standard jakości kształcenia 8.2

Wsparcie studentów w procesie uczenia się podlega systematycznym przeglądom, w których uczestniczą studenci, a wyniki tych przeglądów są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Standard jakości kształcenia 9.1

Zapewniony jest publiczny dostęp do aktualnej, kompleksowej, zrozumiałej i zgodnej z potrzebami różnych grup odbiorców informacji o programie studiów i realizacji procesu nauczania i uczenia się na kierunku oraz o przyznawanych kwalifikacjach, warunkach przyjęcia na studia i możliwościach dalszego kształcenia, a także o zatrudnieniu absolwentów.

Standard jakości kształcenia 9.2

Zakres przedmiotowy i jakość informacji o studiach podlegają systematycznym ocenom, w których uczestniczą studenci i inni odbiorcy informacji, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Standard jakości kształcenia 10.1

Zostały formalnie przyjęte i są stosowane zasady projektowania, zatwierdzania i zmiany programu studiów oraz prowadzone są systematyczne oceny programu studiów oparte o wyniki analizy wiarygodnych danych i informacji, z udziałem interesariuszy wewnętrznych, w tym studentów oraz zewnętrznych, mające na celu doskonalenie jakości kształcenia.

Standard jakości kształcenia 10.2

Jakość kształcenia na kierunku podlega cyklicznym zewnętrznym ocenom jakości kształcenia, których wyniki są publicznie dostępne i wykorzystywane w doskonaleniu jakości.

UNIWERSYTET ŚLĄSKI
W KATOWICACH